

Godin Ziam Fer Onger Akabar

Akinafarim

O

Onger Akaba

Akar faragha zuim

Akinafarir kam, a Israelian Onger Akaba itir akinafarim. Onger akar akinafarir kamin itir maba, me Jerusalemin nguibamin ikia Godin Dipenimin da bange. Ezi onger akar kabar maba, gumazamiziba uari osimtiziba ikia, Godin ziam fer dughiamin dar gun migei.

En ganganimin, gumazir aviriba ti onger akar kaba dughiar vamiran da osirizir puvati. Me dughiar igharaz igharazibar kamagh ami. Ezi gin gumazir igharaziba da akuvagha akinafarir vamira gami.

Onger akar kaba ko God ko migeir arazir kaba, dar nighnizir aviriba iti. Akinafarir kamin aven akar kaba iti:

onger akar Godin ziam feba,

ko uan arazir kuraba bagh God ko mikimti a
da gin amangamin akaba,

ko osimtiziba ko mizaziba izir dughiamin,
akurvazim bagha God ko migeir akaba,

ko atrivim amisivamimin dughiar ekiabar
onger akaba,

ko nighnizir gavgavimin gun Godin
mikimamin ighiaba,

ko onger akar God minamamiba,

ko uan navir kuraba ko osimtiziba agivsi God
ko migeir arazim,

ko God ko mikimti an apanibagh
asighasighamin arazim,

ko onger akar gumazamiziba da baragh dar
migirigabar gin mangamiba.

God ko migeir arazir kaba ko onger akar kaba,
da gumazamiziba e itir ikirimirir kam bar ada
avaragha dar gun migei. En dughiar e bar
akongeziba iti, en dughiar e osimtiziba isiba iti.
En dughiar e igiabara itiba iti, en dughiar e ghu-
ramiba iti. E dughiar mabar arei, egha dughiar
mabar en naviba dera. Onger Akabar Akinafarir
kam, a ikirimirir e datirighin itir ikiamin dughiaba
ko magh ghu, egha fomira iza datirikin onger akar
kaba Godin gumazamizbar nighniziba gavgavim
dagh aniga, egha men ikirimirimin men akurvasi.

Akinafarir namba 1*

1

(Onger Akaba 1-41)

*Godin damazimin derazir gumazamiziba ko, gu-
mazamizir arazir kurabagh amiba*

¹ Gumazamizir kamaghin amiba, me bar
akongegh:

me gumazamizir arazir kurabagh amibar ak-
aba baragha men gin aruir puvatigha,
tuavir gumazamizir kuraba zuiba, me men
gin zuir puvatigha,

* **1:** Hibrun akamin aven, me Onger Akabar Akinafarimin 5plan
otevibagh ami, me dar bora ghaze, 5plan akinafariba. **1:1:**
Onger Akaba 26:4; Aghuzir Akaba 14:15

Godin akaba batogha da dipovir gumazamiz-
iba ko, apiaghbirir puvati.

² Gumazamizir kaba, bar Ikiavira Itir Godin Araz-
ibagh ifongegha,
dimagariba ko aruebar dar gara pamtem
dagh nighnighavira iti.

³ Me mati temem, me dipar miriamin anekara.
A uan dughiamra bava, dafariba midir pu-
vati.
Kamaghira, bizir me amiba bar, da der-
aghavirama otifi.

⁴ Ezzi gumazamizir arazir kurabagh amiba, me
kamaghin ikian kogham.
Bar puvati.

Aminim raizin misevibagh ivarazi da zui moghin,
bizir me amiba deragh otivan kogh,
dagheba dar puvatigh pura mangam.

⁵ Kamaghira, gumazamizir arazir kurabagh
amiba,
God uan kotiamin me batuegh iveauzir kuram
me daningti,
me Godin damazimin derazir gumaza-
mizibar saghon ikiam.

⁶ Guizbangira, gumazamizir Ikiavira Itir Godin
damazimin deraziba,
a me gehhuv deragh men ganam.

Egħiġi gumazamizir arazir kurabagh amiba,
me bar ikuvigh ovegham.

2*God atrivim ginaba*

- 1** Manmagħi ram amizi, Kantrin Igharazibar
Gumazamiziba, akaba batozir arazim
damuasa uariv gei?
Manmagħi ram amizi, ikizir igharazibar gu-
mazir dapaniba, arazir kurabar amuasa
uari ko akam miso ke?
Men akar kabar dagħetam, otogħan
kogħam.
- 2** Nguazir kamin itir atriviba, midorozim bagħa
uari akufi.
Ikiavira Itir God ko atrivir a ua bagħa in-
abazim,
gumazir dapaniba aning dikabinasa tu-
aviba buri.
Me kamaghlin migia ghaze,
- 3** “Aning e ikezir senba e da aghorar iż-
ħam.
Benir aning e ikezir gavgavir kaba, e da
firigham.”
- 4** Ekiam uan Nguibam in atrivir dabirabim gaper-
aghav ikia,
me dipova men ingaravati.
- 5** A me bagħha navim bar an ikuvizzi, an Akar Gav-
gavim me migei.
Ezzi an adarir ekiar kam me gamima, me bar
atiatima,
a me migia ghaze,
- 6** “Ki uabi gumazir atrivim in ikiamin kam
amisevegħha għifa.

Ki uabi a isa Saionin Mighsiar ua bagha in-abazimra anefazi,
an aperaghav iti.”

⁷ Ez i atrivim kamaghin migei,
“Ki datirighin Ikiavira Itir God na mikkemezir bizi-bar gun mikimam.

A ghaze, ‘Ni nan otarim, ez i datirighin ki nin afeziamin oto.’

⁸ Ni nan azaraghti ki ikiziba bar ni daningam.

Ni nguazir kamin itir kantriba bar me gati-vagh men ganam.

⁹ Ni uan agharir gavgavimin men suiragh men ganam.

Ni me abighti, me nguazir mineba biaghiri moghin bighiregh,
mizumzuiaribar iregham.”

¹⁰ Kamaghin amizi, ia atriviba,
ia kuariba arigh oregh nighnizir aghuim iniam.

Ia nguazimin gumazir dapaniba,
ia akar kam baregh deravira uari bagh ganam.

¹¹ Ia uari isi God danigh, egh an apengan iki.
Egh agorogem sara bar atiatingigh.

¹² Ia uari amiragh teviba apirigh magiri,
an dagarimningin tor.

Puvatighti, an adarim zuamirama otoghti ia arimighiregham.

2:7: Aposel 13:33; Hibru 1:5; 5:5 **2:8:** Onger Akaba 72:8; Daniel 7:13-14; Jon 17:4-5 **2:9:** Onger Akaba 89:23; Akar Mogomem 2:26-27; 12:5; 19:15 **2:11:** Filipai 2:12; Hibru 12:28 **2:12:** Jon 5:23; 1 Pita 2:6

Guizbangira, an aningaghehti an
aningagharam zuamirama otogham.
Eghti gumazitam God bagh izi an aven modogh,
nighnizir gavgavim an iki bar akuegham.

3

*Gumazir mam mizaraghara gavgavim iniasa
God ko migei*

Devit uan otarim Apsalomin arav ghugha,
dughiar kamın ighiar kam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, nan apaniba me bar
aviraseme.

Me nan apanim gamua egha pazavira na
gami.

² Men aviriba na migia ghaze,
“God nin akuraghan kogham.”

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua
ighiam gami.)

³ Ezı men akar me migeir kam a guizbangira pu-
vati.

Ikiavira Itir God, nirara nan midorozir
oramın min iti, ezı ki nin uabi modi.

Nirara nan akurvazima ki uan apaniba abiri.

Ni nan osimtiziba agevima, ki tughä gavgav-
ighavira iti.

⁴ Ki uabin akurvaghaha Ikiavira Itir Godin dei.

Ezı a uan mighsiar ua baghavira inabazimin
ikia
na baragha nan akurvasi.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

5 Kì m̄isiamin akuava onganigha, egha ḡin osegha
bar deravira iti.
Bar guizbangira, Ikiavira Itir God bar de-
ravira nan gari.

6 Nan apanir 10,000pla danganiba bar na ekiaru,
ez̄i kì men atiatir puvati.

7 O Ikiavira Itir God, ni nan God, ni dikavigh izi nan
akuragh.
Guizbangira, ni mati gumazim uan apani-
bar koviabav sozi mogħin, ni nan apaniba
aghumsizim me ganid.

Ni mati gumazim uan apanibar atariba apirizi
mogħin,
ni gumazir kurar kaba abiri.

8 Ikiavira Itir God, ni uabira en akurvagħha uam e
ini,
ez̄i bizar katam bar e gasighasighizir puvati.
Ni bar deraghavira uan gumazamizibagh
ami.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

4

Gumazim dimagarim in gavgavim in iasa God komigei

Devit onger akar kam osiri.

Gumazir onger akar kabar faragha zuim, gumaz-
ibav geima, me gitabav sosi.

- 1** O God, nan Akurvazir Gumazim, ni nan akuragha nan apaniba abira,
ezí ki nín dei, ni nan akuragh.

Fomira osımtızır bar ekiam nan itima, nan navim
bar na baseme,

ezî ni nan akurazı osımtızım datırıghın gifa.

Ni datirighin nan apangkuvigh nan
dimdiam barakigh.

- 2** O gumaziba, dughabar manmagħin, ia akar aghumsiziba na gasi nan ziam gasi għas-i-vira ikiam?

Egh dughiabar manmagħin, ia nguazir kamini
bizir kienibagh ifuegħvira ikiam?

Ia dughabar manmagħin arazir ifavarim
għiuegħivira ikiam?

(Ighiam gamua an suiam
atugħha awiġħsegoha ja-

a i g h i a m g a m i)

- ³ Ja akar kam har deragh a gifogh

Gumazamizir Ikiavira Itir Godin apengan
itiba Godija baghavira me ginaba

Ezi ki an diazi, a nan azangsizim barasi.

4 Ia atar uari bagh gan, egh arazir kuratam
damuan marki.

Ia uan misiabagh ireghiv iki,
migirigar kam ginighnigh uan akabar ku-
migh.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua
ighiam gami.)

5 Ia nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin ikiva,
ofan a ifongezibar amu.

6 Gumazamizir aviriba bizir aghuibar gan, bar
akueghasa ifonge.

O Ikiavira Itir God, nin guamin angazangarim
e gisirazi moghin,
ni bar e gifuegh en boroghira iki, egh en
apangkuvigh en akurvagh.

7 Wit ko wainin oviziba azenibar aghua bar puvira
bema, gumaziba da bagha bar akonge.

Ezi ni na gamizi ki ni bagha bar akongezir
arazim, nan navir averiam bar a gizivagha,
wit ko wain gifongezir arazim
guizbangira bar a gafira.

8 Ki misiamin ghua atiatir puvatighava akui.
Ikiavira Itir God, nirara deragha na aku-
makua nan garima,
ki deraghvira ikia atiatir puvati.

4:4: Onger Akaba 77:6; 119:11; Efesus 4:26 **4:5:** Godin Araziba
33:19; Onger Akaba 51:19; 62:8 **4:6:** Diboboniba 6:26; Jop 7:7;
9:25 **4:7:** Onger Akaba 97:11-12; 119:14; 119:72 **4:8:** Jop 11:19;
Onger Akaba 16:9

5

Gumazim deragh uabi gegehuvasa God ko migei
 Devit onger akar kam osiri.

Ezi gumazir onger akar kamin faragha zuim gu-mazibav geima me itabagh ivi.

¹ O Ikiavira Itir God,

ki ni ko migeir migirigjaba ni da baragh,
 egh kuarim atigh nan ararem baragh.

² Ni nan atrivim ko nan God,

ki ni ko migei,
 ni nan ararem baragh.

³ O Ikiavira Itir God, ki mizarazibar ni ko migeima,
 ni na barasi.

Aruem anadir dughabar ki ni ko migei.

Kar mati nan ofa ki a isa ni ganidi,

ezi ni datirighin na ikarvaghosa ki ni mizua iti.

⁴ Ni Godin arazir kurabagh ifongezir puvatizim.

Kamaghin, gumazamizir arazir kurabagh
 amiba
 nin boroghin ikian kogham.

⁵ Gumazamizir uarira uari feba, me nin
 damazimin ikian kogham.

Ezi gumazamizir arazir kurabagh amiba, ni
 bar me gifongezir puvati.

⁶ Gumazamizir ifavaribagh amiba, ni me
 gasighasisi.

Egha gumazamizir gumazibav sozi me
 ariaghiriha ko ifavaribagh amiba,
 ni bar men aghua.

5:2: Onger Akaba 3:4; 65:2 **5:3:** Onger Akaba 30:5; 88:13; 130:6

5:5: Habakuk 1:13 **5:6:** Onger Akaba 55:23; Akar Mogomem
 21:8

- 7** Ni zurara nan apangkufi, kamaghin, ki nin
Dipenir miriamin aven mangam.
Ki dipenir ni ua bagha inabazimin izi,
nin atiatigh uan tevimning apirigh nin
ziam fam.
- 8** O Ikiavira Itir God, nan apaniba bar
avirasemegha na gasighasighasa.
Kamaghin ni nan aku mangiti,
ki nin guizin arazimin tuavimin gin
mangam.
- 9** Nan apaniba, me guizin akam bar a gifozir pu-
vati.
Me gumazir igharaziba me
gasighasighasavira nighnisi.
Men akatoriba mati gumazamizibar moziba ak-
aba akari;
me migeima ovevem otifi.
Gumazamiziba me baragh men gin mangisi,
me ifavarir akar bar isingtizibav kimam.
- 10** O God, ni men arazir kuraba tuisigh ivezir ku-
ram me daning.
Ni men nighnizir kurar kabagh iraghti, me bar
onganigh.
Me arazir bar kurar aviribagh amua nin akam
batosi,
kamaghin ni me batueghti me nin saghon iki.
- 11** Egh gumazamizir ni bagha iza nin aven modiba,
ni me ateghti me bar akongegh.

5:7: 1 Atriviba 8:29-30; Onger Akaba 132:7; 138:2 **5:8:** Onger
Akaba 24:4-5; 27:11 **5:9:** Onger Akaba 62:4; Luk 11:44; Rom 3:13
5:10: 2 Samuel 15:31; 17:14; 17:23 **5:11:** Aisaia 65:13

Gumazamizir ni ativagha gariba, men naviba de-raghti,
me ighiabar amu bar akongegh.

Gumazamizir bar ni gifongeziba,
me bar akongegh nin ziam fi.

¹² O Ikiavira Itir God, gumazamizir nin akamin gin zuiba,
ni bar deraghavira me gami.

Nin ifongiam oramin min me avaragha me mod-ima,
me bar deraghavira iti.

6

*Gumazim osimtizim ikia uabin akurvaghosa
God ko migei*

Devit onger akar kam osiri.

Gumazir onger akar kamın faragha zuim, gita gikararang ongasa me mikeme.

¹ O Ikiavira Itir God, ni adarim iki pamten na mikiman marki.

Nin navim ikuvighti,
ni iveauzir kuram na daningan marki.

² O Ikiavira Itir God, ki bar osemegeha ua gavgaviba puvati,
ezi ni nan apangkufigh.

Nan gavgaviba bar gifa,
eghti ni gavgavir igiam na daningighti ki ua deragham.

³ O Ikiavira Itir God, nan navim osimtizir ekiam a itaragha ghuaghiri.

Ezi dughiaba manmagħin,
osimtizir ekiar kam nan navir averiamin
ikivira ikiam?

4 O Ikiavira Itir God, ni iragh izi
nan akuragh ua na inigh.

Nin apangkuvim zurara ikia mamaghira iti,
ni uan apangkuvim ginirigh nan akuragħti
ki ovengan kogħam.

5 Gumazamizir oveaghueziba,
me ua ni ginighnizir puvati.

Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin,
tina ua nin ziam fam?

6 Ki dia għuavti, nan gavgaviba bar gifha.
Nan temeriba zurara dimagaribar nan
misiem giri,
ki ara għuav itima,
nan dapanir aghoghonim bar
kumkumi.

7 Nan apanir aviriba iti,
kamaghin amizi, ki dughiabar aziavira iti.

Nan damazimning nan beżi,
ki deragħha bizibar garir puvati.

8 Ikiavira Itir God nan azirkam baregħa għiġi,
kamaghin, ia gumazir arazir kurabagh
amiba,
na gitagh.

9 Ki uabin akurvaghħasa Ikiavira Itir God ko
migeima,

6:5: Onger Akaba 88:11; 118:17; Aisaia 38:18 **6:7:** Jop 17:7;
Onger Akaba 38:10; Azir Akam 5:17 **6:8:** Onger Akaba 119:115;
Matyu 7:23; Luk 13:27

a na baregha gifa.

Ki a ko migeir migirigiaaba, a da baregha
gifa.

¹⁰ Nan apaniba osimtizir ekiam inigh,
bar aghumsigh atiatigham.

Me zuamira na ategh onganigh arī
tintinibar mangeham.

7

Gumazim osimtizim ikia God ko migei

Benjamineñ adarazir gumazir mam an ziam Kus,
an arazir mam gamizi, Devit a basemegha onger
akar kam osiri.

A God ko migia a bange.

¹ O Ikiavira Itir God, ni nan God,
ki ni bagha iza nin uabi apazagha uan apani-
bar modo.

Ni nan akuraghti, nan apanir nan agintiziba na
misueghti,
ki aremeghan kogham.

² Puvatightima, laion gumazim gasighasizi
moghin,
me na gasighasigh nan mikarzim
abighirarigham.

Me na gekuigh mangichti,
gumazir nan akuragh na iniamiba
puvatigham.

³ O Ikiavira Itir God, ni nan God, ki arazir kuram
damigham,
o gumazir igharazitam gasighasigham,

- 4** o ki uan namakam gifaragh puram akatam a
gasam,
o ki arazir kuramin pura uan apanim
damighti,
5 ni nan apanibar amamangatighti, me nan
agiragh nan suiragh.
Egh na dikabiragh magiri nan mikarzim bar a
gasighasigh,
anetighti a pura nguazim girighiv iki.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)
- 6** O Ikiavira Itir God,
ni aningaghegh dikavighasa ki ifonge.
Apaniba bar aningaghegha na misosi,
ni izi nan akuragh.
O nan God, ni gumazibar araziba tuisighamin
dughiam amisefe,
kamaghin ni dikavigh izi nan akuragh.
7 Ni bar ikiziba akuvagħti, me ni okarigh.
Egh ni uan atrivir dabirabir pın itim daperagh
bar me gativagh men gan.
8 O Ikiavira Itir God, ni gumazamizibar araziba
tuisisi.
Ni fo, ki guizin arazir aghuibara ami.
Kamaghin amizi, ni nan araziba
tuisighamin dughiamin nan akuragh.
- 9** O God, ni bar Godin aghuimra.

7:4: Onger Akaba 109:4-5 **7:6:** Onger Akaba 35:23; 94:2; 138:7**7:7:** Onger Akaba 22:27 **7:8:** Onger Akaba 26:1; 43:1; 98:9**7:9:** Onger Akaba 34:21; 40:2; 94:23; Akar Mogomem 2:23

Ni gumazamiziba bar men navir averiaba ko
nighniziba tuisisi.

Ni gumazamizir kurabar arazir kuraba bar ada
gifagh.

Egh nin damazimin derazir gumazamiziba,
ni me damuti, me tugh gavgafigh.

10 God nan oramin min,
na geghuva nan garir gumazim.

Gumazamizir an akam baragha an gin zuiba,
a men akurvagha ua me isi.

11 God guzin arazimra gumazamizibar araziba
tuisisi.

Gumazamizir arazir kurabagh amiba,
a zurara me dikabira ivezir kuram me
ganidi.

12 Gumazim uan navim giraghan koghti,
God uan midorozir sabam aminam.
Egh a uan barir pim dafagh midorozim
bagh mizuam ikiam.

13 A gumazir kurar kabav sueghti me aremeghasa
uan midorozir biziba akirigha gifा.
An afuzir aviba itiba menakuighav iti.

14 E gari, gumazir kuram arazir kuram damuasa
uan nighnizim akirigha gifा.

A zurara ifarava, osimtzir kabagh amima da
otivavira iti.

7:10: Onger Akaba 18:2; 18:30; 97:10-11 **7:11:** Onger Akaba 50:6; 90:9

7:12: Godin Araziba 32:41-42; Onger Akaba 64:7

7:13: Onger Akaba 18:14; 45:5 **7:14:** Jop 15:35; Aisaia 59:4; Jems 1:15

- 15 A gumazir igharaziba mozir torir kamin magirasa, me bagh a gikui.
 Egha a uabi mozir torir a kuizir kam giraghu.
- 16 Kamaghira, osimtzir an amizim, anariram avaragham.
 Akam adariba ko, midorozir a igharaz darazi damuasava amiba,
 da raghirigh anariram asighasigham.
- 17 Ikiavira Itir God a bar guizbangira dera,
 kamaghin ki bar a minabagham.
 Ki Godin Bar Pin Itimin ziam fiva,
 a bagh ighiaba bangam.

8

Godin ziar ekiam ko gumazibar ziar aghuim
 Devit onger akar kam osiri.

Gumazir onger akar kamin faragha zuim gumazibav kemezi, me Getin nguibamin ingarizir gita inigha a gikararai.

- ¹ O Ikiavira Itir God, ni en Ekiam.
 Nguazir kamin nguibaba bar dar gumazamiziba,
 nin gavgavimin gara ziar ekiam ni ganidi.
 Ezin ziar ekiam bar overiam gizifa.
- ² Borir bar iririviba uaghan nin ziam fe.
 Nin apaniba ko, nin akam batozir darazi ni
 men tuavim apirasa,
 divazir bar gavgavim ati.

- ³ Ki kogha piñ overiar ni uan dafarimin ingarizimin gara,
egha uaghan iakinim ko mikovezir uan danganir ni me arighizibar gari,
⁴ ki kamaghin nighnigha ghaze,
e gumazamiziba ti manmaghiram amizir bizaiba, ezi ni mighigha e ginighnisi?

E pura biziba.

Manmaghiram amizi, ni bar puvirama e ginighnisi?

- ⁵ Ni uabi en ingarigha, e isa uabin apengan e ati.
Ni gavgavim ko ziar ekiam isa e ganiga e afazi,
bizir ni ingariziba bar en apengan iti.

- ⁶ Bizir ni ingarizir kaba bar,
ni dagh ativagh dar ganasa e amisefe.

Biziba bar moghira ni da isa
e gumazamiziba en suemningin apengan da ariki.

⁷⁻⁸ Bizir kaba bar moghira:

Sipsipba, bulmakauba, asizir ruarimin itiba ko,
overiamin itir kuaraziba,
ongarimin osiriba ko ongarimin aven aruir
biziba,
da bar en apengan iti.

⁹ O Ikiavira Itir God, ni en God.

Nguazir kamimnguibaba bar dar gumazamiziba,
nin gavgavimin gara ziar ekiam ni ganidi.

8:3: Onger Akaba 111:2 **8:4:** Jop 7:17-18; Onger Akaba 144:3;
Hibru 2:6-8 **8:6:** Genes 1:26-28; 1 Korin 15:27; Efesus 1:22;
Hibru 2:8

9

Gumazim Godin guizin arazir bagha a minabi
Davit ighiar kam osiri.

Gumazir onger akar kamin faragha zuim, a gumazamizibav kimti, me Almut Labenin tiarimin gin mangi ighiar kam bangam.

¹ O God, ki uan navir averiamin ni minabaghosa.
Ki ni amir ingangarir aghuir kaba bagh gumazamizibav kimasa.

² Ki ni ginighnigh ni bagh ongi bar akuegham.

O Godin Bar Pin Itim, ki ni bagh ongi egh ziar ekiam ni daningam.

³ Nan apaniba nin ganigha ara ghua,
nin damazimin daghiregha bar ariaghire.

⁴ Ni uan atrivir dabirabim gaperagħa
guizin arazimin gumazamizibar araziba tuisisi.

Egha nan araziba guizin arazimin da tuisigha ghaze,
ki osimtiziba puvati.

⁵ Ni Kantrin Igharazibar Gumazamizibar araziba tuisigha gifा.

Gumazamizir kuraba, ni bar me gasighasigh men ziaba angarighti,
gumazamiziba me ginighnighan kogħam.

⁶ Ni bar apanibagh asighasigha gifা,
egħi me ikuvigh ikki mamaghira ikiam.

Men nguibal ekiaba sara, ni bar dagħ asighasigha gifা,

eighti gumazitam ua me ginighnighan kogham.

7 Ez̄ Ikiavira Itir God zurara uan atrivir dabirabim daperaghav iki mamaghira ikiam.

A guizin arazimin gumazamizibar araziba tuisigham.

8 A uan guizin arazir kabar gin ghua gumazamizibar araziba tuisisi.

A uan arazir aghuimin gumazamizibagh ativagha men gari.

9 Ikiavira Itir God osimtiziba itir gumazamiziba bagha

dipenir gavgavir mamin min iti.

Egħti apaniba osimtizibar aningamin dughiabar, me an aven mangegħ muegham.

10 O Ikiavira Itir God, gumazamizir ni bagha iziba, ni akirrim giragħha me gasir puvati.

Kamaghin gumazamizir ni gifoziba, me nighnizir gavgavim nin iti.

11 Ikiavira Itir God, Saionin nguibam in ikia uan atrivir dabirabim gaperaghav iti.

E a bagħ ongiwa an ziam fam!

E Kantrin Igharazibar Gumazamizibar tongin iki,
arazir an amizibar gun mikimiva an ziam fam.

12 Ikiavira Itir God, gumazamizir mizaziba isiba, a

9:7: Onger Akaba 102:12; 102:26; Hibru 1:11 **9:8:** Onger Akaba 96:13; 98:9 **9:9:** Onger Akaba 37:39; 46:1; 91:2 **9:10:** Godin Araxiba 31:6-8; Onger Akaba 37:25; 70:4; 91:14 **9:11:** Onger Akaba 107:22 **9:12:** 2 Samuel 4:11; Onger Akaba 9:18; 10:17; 22:24; 37:25; Aisaia 49:14-15; Hibru 13:5

me ginighnisi.

A me baraghha uan kuarimning dukuir puvati.
Gumazamizir arazir kurabar me gamiba,
a men arazir kuraba ikarvasi.

13 O Ikiavira Itir God, ni nan apangkufigh!
Apaniba na garizir osimtziba ni dar gan.
Ki bar ovengasava amir dughiabar,
ni nan akurvagha ua na isima ki deraghavira
iti.

14 Kamaghin amizi, ni na gamizir biziba,
ki bar dagh eghan nin ziam fam.
Ni ua na inizir bizim bagh, ki Saionin nguibamin
tiar akamin tughiv iki,
bar akuegh an gun mikimam.

15 Kantrin Igharazibar Gumazamiziba en
suighasa, nguazimin toribagh tui.
Egha me uari dagh iraghue.

Me en suighasa azuaziba guizi,
azuaziba merara suiki.

16 Ikiavira Itir God, guizin arazimin gumazamiz-
iba tuisizir dughamin,
a uan arazir aghuim akakasi.

Gumazamizir kuraba, igharaz darazigh
asighasighasa amir biziba
meraram asighasisi.

(Ni akar kam ginighnigh kuarimin aven
bar aghumra ighiam damu.)

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

9:14: Onger Akaba 13:5; 20:5; 35:9 **9:15:** Onger Akaba 7:15;
94:23; Aghuzir Akaba 5:22; 26:27 **9:16:** Ua Me Ini 14:31; Aghuzir
Akaba 5:22

- 17** Gumazamizir kuraba ko Kantrin Igharazibar
 Gumazamizir akirim ragha God gasaraz-
 iba,
 me bar moghira mangi Gumazamizir
 Oveaghuezibar Nguibamin ikiam.
- 18** Dughiabar zurara, God onganarazibagh amir
 gumazamizibagh nighnighavira iti.
 Gumazamizir osimtiziba itiba, me nighnizir
 gavgavim ikia kamaghin fo,
 God men akurvagham.
 A me ateghti
 me puram a mizuam ikian kogham.
- 19** O Ikiavira Itir God, ni dikavigh izi.
 Ni nguazimin gumazamiziba ateghti,
 me gavgavigh ni gafiraghan marki.
 Ni Kantrin Igharazibar Gumazamizibar amighti,
 me nin kotin aven nin damazimin tuifigh.
 Egh ni guizin arazimin men araziba
 tuisigh.
- 20** O Ikiavira Itir God, ni me damighti me bar
 atiatingigh.
 Ni Kantrin Igharazibar Gumazamiziba kam-
 aghin me damighti,
 me bar fogh suam me gavgaviba puvati,
 me pura bizir kiniba.
 (Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegħha ua
 ighiam gami.)

9:17: Jop 8:13; Onger Akaba 50:22 **9:18:** Onger Akaba 12:5;
 Aghuzir Akaba 23:18; 24:14 **9:20:** Onger Akaba 62:9; Aisaia 31:3;
 Esekiel 28:2

10

*Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei**

- ¹ O Ikiavira Itir God, ni manmaghsuavira nan saghuiamin tughav iti?
Ki osimtiziba itir dughabar, ni manmaghsuavira nan modi?
- ² Gumazir kuraba uari fa,
egha gumazir onganarazibagh amibagh asighasighasa men agintisi.
Ni me damighti, me nguazir torir gumazir igharaziba magirasa kuiziba,
me uari dar magiri.
- ³ Gumazir kuram uabi fa,
uan navir averiamin aven itir arazir kurabagh ifonge.
Gumazir bizir aviribagh ifongezim,
an akar kurabar Ikiavira Itir God migiava,
akirim ragha a gasi.
- ⁴ Gumazir kuram ifaghata ghaze, ki bar bizibagh fo.
A ghaze, ki nighnizir aghuir aviriba iti.
Egha God ginighnizir puvati.
A ghaze, “God, arazir kurar ki amibar gari puvati.
A nan arazir kaba ikaraghan kogham.”
- ⁵ Gumazir kam amir biziba, da bar deraghavirama otifi.
Egha a ifaghata, bar tong nin nighnizibagh fozir puvati,

* **10::** Gumazir maba ghaze, Onger Akabar Akinifarimin sapta 10, a sapta 9in akinifarir otevir mam. **10:2:** Onger Akaba 7:16; 9:15; Aghuzir Akaba 5:22 **10:3:** Onger Akaba 94:4; Rom 1:32 **10:4:** Onger Akaba 14:1-2; 53:1 **10:5:** Onger Akaba 12:5; Aisaia 26:11

egha uan apaniba men apanim gami.

6 A uabira uabi ginighnigha ghaze, ki tugha gav-gafi.

Bizitam bar na munamadaghan koghti,
ki osimtizitam batoghan kogham.

7 An atamra paza bizibav giava, gumazamizir
igharazibagh asighasighasa migei.

A gumazamizibar amuti me atiatingasa, biz-
ibar me gifara atamra migei.

An arazir kuraba ko osimtizibar amuti da
otivasa atamra bizibav gei.

8 Gumazir kamaghin amim, nguibamin aven
modoghav iti.

A iki ganam, gumazir aghuim iziti an a
misueghti an aremegham.

A gumazir gavgaviba itir puvatiziba
bagha modoghav ikia gari.

9 A laionin min uan torimin modogha gara iti.

A modogh iki egh gumazir onganarazibagh
amibar suighasa.

A uan iver ekiamin men pigha men
suigha me amikirvagha zui.

10 Gumazir kurar kam nimiram apiav ikia gara,
gumazir gavgaviba puvatiziba,

a uan gavgavir ekiar kam in me abiri.

11 Gumazir kuram kamagh nighnigha ghaze,
“God ti arazir kurar ki amir kaba, mighigha
dagh nighnizir puvati.

10:6: Aisaia 56:12; Akar Mogomem 18:7 **10:7:** Jop 20:12; Onger Akaba 12:2; Rom 3:14 **10:8:** Onger Akaba 17:11; Habakuk 3:14

10:9: Onger Akaba 17:12; Maika 7:2 **10:11:** Jop 22:13; Onger Akaba 94:7; Esekiel 9:9

A uan damazimning dukuagha, nan garir puvati.”

- 12** O Ikiavira Itir God, ni dikkavigh izi!
 Egh gumazir kurar kaba iveauzir kuram isi me daningigh!
 Ni osimtiziba aterir gumazamiziba, me bakinighnighan marki!
- 13** Gumazir kuram akirim ragha ni gasaragha uan navir averiamin ghaze,
 “God ti, ki amizir arazir kurar kaba uam ada ikaraghan kogham.”
- 14** Gumazamizir kurabar arazir kuraba, ni dar ganigha gifia.
 Egha mizaziba ko, osimtizir me gumazamizir igharazibagh anidiba, ni dagh fogha gifa.
 Ni osimtiziba aterir gumazamizir kabar akurvaghaha mizua iti.
 Ni zurara, borir afeziaba ariaghireziba, ko gumazir gavgaviba puvatigha uari isa ni ganidiba, ni men akurvasi.
- 15** Ni gumazir kurar kabar gavgavim bar anegifagh.
 Egh me amir arazir kurar kam uam an ganan kogham.
- 16** Ikiavira Itir God atrivimin iki mamaghira ikiam.
 Egh a uan nguazimin, Kantrin Igharazibar
 Gumazamizir kuraba batuegħti,
 me bar mogħira givagħam.

17 O Ikiavira Itir God, gumazamizir osimtiziba at-era nin apengan itiba,
ni men dimditam baragh gavgavim isi
men navir averiabar aningigh.

18 Ni, borir afeziaba ariaghireziba ko, gumazir
osimtiziba itiba, ni men arareba baragh
men akuragh.

Ni uan guizin arazimin men araziba tuisighti
me iki.

Egheti nguazimin gumazamiziba uam
osimtizim me darighan kogham.

11

Gumazim nighnizir gavgavim Godin iti
Davit onger akar kam osiri.
An onger akabar faragha zuir gumazim
ginighnigha, onger akar kam osiri.

1 Ki nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin ikia
kamaghin fo, a na gehuva nan gari.
Ni ti organigh kamagh na mikim suam,
“Ni kuarazimin min mighhegh mighsiamin
mavanang.”

2 Guizbangira, gumazir kuraba uan barir pibagh
afegha gifा.
Me aminirbirimin uan baribar gumazir
aghuibagh asasava ami.

3 Gumazamiziba arazir aghuiba ateghti biziba bar
ikuvighti,

10:17: Ua Me Ini 22:23; Onger Akaba 9:12 **10:18:** Onger Akaba 82:3; Aisaia 11:4 **11:1:** Onger Akaba 2:12; 121:1 **11:2:** Onger Akaba 37:14; 64:3-4 **11:3:** Onger Akaba 87:1; 119:152

gumazir arazir aghuibar gin zuim
manmagħira damuam?

- ⁴ Ikiavira Itir God uan Dipenimin aven ikiavira iti.
A uan Nguibamin atrivimin ikiavira iti,
egħa gumazamiziba amir biziba a bar
mogħira dar gara da tuisisi.
- ⁵ Ikiavira Itir God, a gumazamizir aghuibba ko
kuraba uaghara men araziba tuisigha men
gari.
Egha gumazir misogħasa ifongeżiba,
a uan navir averiamin aven bar men
aghħua.
- ⁶ An avir bar puvira isia feim gumazir kurabagh
inge.
Kar a men iveau kuram ikarvazima,
men mikarziba bar puvira men feima me
mizazir kuram isi.
- ⁷ Guizbangira, Ikiavira Itir God arazir aghuibagh
ami.
A uabi arazir aghuibim bar a gifonge.
Gumazamiziba an akam baragh an gin mangħiva,
an guamin ganam.

12

*Godin gumazamiziba uarir akurvagħħasa God
ko migei*

Devit onger akar kam osiri.

Gumazir onger akar kamin faragħha zuim, stringi
8pla itir għita gikarrarang ongasa me mikeme.

11:4: Maika 1:2; Matyu 23:16-22 **11:5:** Jēnēsijs 22:1; Jems 1:12

11:6: Onger Akaba 75:8; Jeremaja 4:11-12; Esekiel 38:22 **11:7:**
Onger Akaba 7:9-11; 16:11; 33:5

1 O Ikiavira Itir God, ni en akuragh.

Gumazamizir aghuiba bar puvati?

Ni ua gumazamizir zurara nighnizir gav-gavir nin ikiavira itibar ganan kogham.

2 Gumazamiziba bar, gumazamizir igharaziba ko ifavaribagh ami.

Me asuir akaba uarivgia egha uarira uarigh ifari.

3 Ikiavira Itir God, ni gumazamizir igharaz darazi apezeperiba ko

gumazamizir uari fa migeiba,
ni bar men akabar kumigh.

4 Me kamaghin migia ghaze,

“E mikimsi ifongegh e mikimam.

Gumazitam en anogoroghan kogham.

Tinara e gativagh en ganam?”

5 Ezzi Ikiavira Itir God ghaze, “Gumazamizir onganarazibagh amiba, gumazamizir igharaziba paza me gamizi

me mizaziba isa ara iti.

Me nan akurvazim iniasa bar ifonge.

Ki datirighin dikavigh izzi men akurvagham.”

6 Godin akam bar guizbangira.

An akam mati me avimin silva tuazima,
a 7plan dughiabar isigha bar zue.

7-8 O Ikiavira Itir God, gumazamizir kuraba, me danganiba bar dar iti.

12:1: Aisaia 57:1; Maika 7:2 **12:2:** Onger Akaba 41:6; Jeremaia 9:8; Rom 16:18 **12:5:** Onger Akaba 10:18; 34:6; 35:10; Aisaia 33:10 **12:6:** Onger Akaba 119:140; Aghuzir Akaba 30:5 **12:7-8:** Onger Akaba 37:28; 55:10-11; 97:10

Guizbangira, nguazimİN itir gumazamizibar
nighnizim,
arazir kuram a bizir bar aghuim.
KamaghİN amizi, nİ bar deravira e gehuv en gan.
Eighti gumazamizir kurar kaba e
gasighasighan kogham.

13

Gumazim Godin akurvazim bagh an azangsisi

Davit onger akar kam osiri.

An onger akar kabar faragha zuir gumazim
gınighnigha onger akar kam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, nİ manadızoghİN ua na
ginighnigham?

Nİ ti bar na gin amadagha ma?

Nİ manadızoghİN uan guam nan
akaghtima ki an ganigham?

² Nİ manadızoghIN osımtizir ki isir kaba
givagham?

Dımagariba ko aruebar, mızazir kaba ti nan
ikivira ikiam, o?

Nİ manadızoghİN nan akuraghti,
ki ua apanibar apengan ikian kogham?

³ O Ikiavira Itir God, nİ nan God.

Nİ na ginighnigh ki nİ ko migeir migırığıaba
baragh.

Egh gavgavim ua na danighti ki ovengan
kogham.

⁴ Apaniba kamaghİN mikiman marki suam,

e anebiragha gifa.

Ki irighamin arazir kam, me an ganigh a
bagh bar akueghan marki.

⁵ Ki nighnizir gavgavim kamaghin ikia ghaze,
ni nan apangkuvigha ikia kamaghira iti.
Ni nan akurvaghosa ki bar ifonge.

⁶ Bar guizbangira, Ikiavira Itir God bar deravira na
gami.
Kamaghin ki an ziamin onger akabar amuva,
ziar ekiam a daningam.

14

Gumazamizibar arazir kuraba
(Onger Akaba 53)

Devit onger akar kam osiri.

An onger akar kabar faragha zuir gumazim
ginighnigha onger akar kam osiri.

¹ Gumazamizir onganiba uan navir averiabar
aven nighnigha ghaze,
“God itir puvati.”

Gumazamizir kaba, me bar gumazamizir
kurabara.

Me bar moghira arazir aghuitam gamir pu-
vati.

² Ikiavira Itir God uan Nguibamin pin ikia,
nguazimin itir gumazamizibar garima,
men tav nighnizir aghuim ikia a gifofoghasa a
buri,
ti puvati.

13:6: Onger Akaba 116:7; 119:17 **14:1:** Onger Akaba 10:4; 53:1

14:1: Rom 3:10-12 **14:2:** Onger Akaba 33:13; 102:19

3 Me bar tuavir aghuim ataki.

Me bar mogħira ikuvigha magħ għarri.

Men tav arazir aghuitam bar a gamizir pu.

Bar puvati.

4 Ikiavira Itir God kamaghin migia ghaze,

“Gumazamizir arazir kuram gamiba,
nighnizir aghuitam men itir puvati.

Me bret apa anegevi mogħin, me nan gumazamiz-
iba agefi.

Egha me tong na ko migeir puvati.”

5 God gumazamizir an akam baragħa an gin zuiba,
a me ko iti.

Kamaghin amizi, gumazamizir arazir
kurabagh amir kaba,
a me ginobagħti me nighiva akong bar
atiatigham.

6 Gumazamizir onganarazibagh amiba, Ikiavira
Itir God me akumakua deragħha men
garima, me an aven modi.

Kamaghin, gumazir arazir kurabagh amiba,
me onganarazibagh amir gumazamiziba
damuasa migeir bizibar ingaravati.

7 Kiem kamaghin ifonge, Israelian akurvagh min gu-
mazitam Saion in nguibam in ikegħi azenan
izi.

Ikiavira Itir God, uan gumazamizibar
akuragħti me deravira ikiti, Jekop in
ovaviba bar akuegham.

Guizbangira, Israelien naviba deragham.

15

God ifongezir arazir e damuamiba

Devit onger akar kam osiri.

- 1 O Ikiavira Itir God, tinara nin Dipenimin ikiam?
Tinara mighsiar ni ua bagha inabazim
dapiam?
- 2 Gumazim, God ifongezi moghin biziba bar dar
gin ghua,
arazir aghuiba zurara dagh amua,
egha zurara uan navir averiamin aven
guizin akam ginighnigha guizbangira
migei,
a nin Dipenimin aven ikiam.
- 3 Gumazir kam, gumazir igharazibar ziabagh
asighasizir puvati,
egha arazir kurabar uan namakabagh amir
puvati,
egha akar kinibar pura uan roroabav geir
puvati,
gumazir kammang, a nin Dipenimin
aven ikiam.
- 4 Gumazir kam, akirim ragha God gasarazir gu-
mazamiziba, a bar men aghua,
egha gumazamizir Godin apengan ikia an ati-
atiba, a men ziaba fe,
egha uan akar dikirizibar girara ghua biz-
ibagh ami.

15:1: Onger Akaba 23:6; 24:3; 27:4; 61:4 **15:2:** Aisaia 33:15;
Sekaraia 8:16; Efesus 4:25 **15:3:** Ua Me Ini 23:1; Onger Akaba
28:3; 50:20 **15:4:** Josua 9:18-20; Gumazir Dapaniba 11:35; Aposel
28:10

Bizir kam osimtizir ekiam a daningti, a nighnigh suam, a pura bizim.

A guizbangira uan akar dikirizir kamin gin mangam.

Gumazir kamnang, a nin Dipenimin aven ikiam.

⁵ Gumazir kam uan dagiaba amadima, gumazir igharaziba pura da ini, egha me ua da ikarvazir dughiamin, a dagh isin ua dagiataba isir puvati.

Gumazir arazir kuratam gamizir puvatizitam kotin tughiv ikiti, gumazitam kotiam gifarisi anepezeper dagiaba a daningti, a dagiar kaba inian marki.

Gumazir kamaghin amim, a tugh gavgavigh irighan kogham.

16

Gumazim nighnizir gavgavim ikia God ko migei
Devit onger akar kam osiri.

Onger akar kabar mam, me ziam Miktam, a garisi.

¹ O God, ni deragh na gehhuv egh nan gan.

Ki deraghvira ikiasa ni bagha iza nin aven modi.

² Ki kamaghin Ikiavira Itir God migia ghaze,
“Ni nan Ekiam.”

Bizir aghuir ki datirighin itiba,
da nin agharimrama otifi.”

3 Godin gumazamizir nguazir kamın itiba,
me bar gumazamizir aghuiba.

Ki me ko ikiasi bar akonge.

4 Gumazamizir aseba bagha ivemara zuiba,
me osımtizir avıriba ateram.

Ki me ko uari akuv asebar ziaba fi,
asızibav sogh me ko ofa damuan aghua.

5 Ikiavıra Itir God, nırära nana, bizir igharaziba ua
puvati.

Bizir ki oteveziba, ni da na ganidi.

Ezi nan ikirimirim nin dafarimin iti.

6 Ki bizir aghuiba nin dafarimin da ini.

Bar guizbangıra, bizir kaba da bar
guizbangıra dera.

7 Ikiavıra Itir God nan sure gamima, kamaghın ki
an ziam fe.

Nan navir averiam dımagaribar nan sure
gamima,

ki datirıghın deraghavıra nighnigha bar
bizibagh fo.

8 Ki fo, Ikiavıra Itir God zurara nan boroghira iti.

A bar roghira ikia gavgavim na ganidima,
ki atiatıava agoir puvati.

9 Kamaghın nan navir averiam bar akonge.

Ezi nan duam bar akonge.

Ezi nan mıkarzim bar bizitamin atiatir puvati.

16:3: Onger Akaba 101:6; 119:63 **16:4:** Josua 23:7; Onger Akaba

32:10; 106:37-38 **16:5:** Onger Akaba 23:5; 119:57; 125:3 **16:6:**

Jeremaia 3:19 **16:7:** Onger Akaba 73:24; 77:6 **16:8:** Onger

Akaba 27:8; 73:23 **16:8:** Aposel 2:25-28 **16:9:** Onger Akaba

13:5; 30:12; 108:1

10 Ki fo, ni na ateghti ki Gumazamizir Oveaghuez-
ibar Nguibamin magiran kogham.

Ni gumazir ua baghavira inabazim ateghti,
a mozir konimin ik kurighan kogham.

11 Ni uabi ikirimirir aghuarim iniamin tuavim nan
akagha gifa.

Ki nin damazimin ikiti, nan navir averiam
agorogem bar a gizivagham.

Ki nin boroghira ik zurara bar akueghvira
ikiam.

17

*Arazir kuratam gamizir puvatizir gumazim, a
God ko migei*

God ko migeir migirigar kam, Devit an osiri.

1 O Ikiavira Itir God, ki nin damazimin dera,
egha osimtizir me na gariziba bagha nin dia
ghaze,

ni na baragh nan akuragh.

Ki guizbangira ni ko migei,
ni nan akuragh.

2 Guizin arazir gumazamiziba tuisizim, ni a giffo.

Kamaghin ni nan kotiamin nan akuragh.

3-4 Ni uabi nan navir averiam giffo.

Ni dimangan na bagha iza nan araziba tu-
isigha gifa,
egha nan arazir kuratamin apizir puvati.

16:10: Onger Akaba 49:15; 86:13; Aposel 13:35 **16:11:** Onger Akaba 36:7-8; 43:4 **17:3-4:** Onger Akaba 16:7; Sekaraia 13:9;
Malakai 3:2-3; 1 Pita 1:7

Gumazamizir igharaziba akar kurabav gei, ezi
ki bar gavgavigha ghaze, ki akar kuratam
mikiman kogham.

Ki n̄in Akar Gavgavim̄n suiragħa an gin gua,
adariba ko midorozir arazibar gin zuir
puvati.

5 Dugħiabar zurara n̄i nan akakazir tuavimra, ki
an gin zui.

Ki tuavir kam ategħa pura tintinibar zuir pu-
vati.

6 O God, ki fo, ki n̄i ko migeir migirigħiaba n̄i da
barasi.

Kamaghin amizi, ki n̄in dia n̄i ko migei.

Ki n̄i ko migeir migirigħiar kaba,
ni kuarim atiġħi da baragh.

7 Ni uan apangkuvir arazir kam azenara anekagh,
uan gavgavim̄n en akuragh.

Egħti e n̄i ko iki n̄in aven modogħti,
apaniba e gasighasighan kogħam.

8 Ni uabi uan damazir tuzim għegħuva deragħha an
gari mogħin,
ni na gehħuv deragħ nan ganam.

Mati tuarir amebam uan nguziba akumakua uan
avżiżimningin apengen me modi mogħin,
ni na avaragh ħa modogħi.

9 Kamaghin gumazir kurar kaba na gasighasighan
kogħam.

Me datiरiġiñ bar nan apanim gamigha na
okarigha gifa.

17:5: Onger Akaba 119:133

17:7: Onger Akaba 31:21

17:8:

Godin Araziba 32:10; Onger Akaba 91:1; 91:4; Sekaraia 2:8; Matyu
23:37

- 10 Me gumazamizir igharazibar apangkuvir
nighnizitam tong bar men itir puvati.
Me akaba akara egh uarira uan ziaba fe.
- 11 Me datirighin nan diariba pegha iza bar na
okarigha gifa.
Me na abiraghti ki magirasa dafariba na
gasegha gifa.
- 12 Me mati laion asizim misueghti an aremeghasa,
na bagha modogha mizua iti.
- 13 O Ikiavira Itir God, ni dikavigh izi.
Egh nan apanibav sogh bar me abinigh.
Ni uan midorozir sabam inigh egh gumazir kurar
kaba ko misogh,
men dafaribar ua na inigh.
- 14 O Ikiavira Itir God, ni uan gavgavir ekiamin nan
akuraghti,
gumazir kaba nan ikirimrir kam agivaghan
kogham.
Nguazir kamın bizir gumaziba uari bagha aku-
viba,
ni men dafaribar ua da inigh.
Ki fo, gumazamizir ni bar ifongeziba, ni men
mitiriaba agefi.
Men boriba dagher aviriba iti.
Ezi me uan ovavir borir gin otivamiba
bagha bizir aghuiba arisi.
- 15 Eghti kırara, ki gumazir nin damazimin der-
azim,
ki nin guamin ganam.
Ki dakuigh osegh dikavigh fogh suam,

ni na ko iti, egh ki bar akuegham.

18

*Ikiavira Itir God en akurvazima, e uan apaniba
abiri*

(2 Samuel 22:1-51)

Devit a Ikiavira Itir Godin ingangarir gumazim, an onger akar kabar faragha zuir gumazim ginighnigha onger akam osiri.

Dughiar kam Ikiavira Itir God, Devitin apanim Sol ko apanir igharaziba da uam a ini. Ezì a bizir kam ginighnigha Ikiavira Itir God bagha onger akar kam gami.

¹ O Ikiavira Itir God, ni gavgavim na ganidi,
ezì ki ni bagha bar ifonge.

² Ikiavira Itir God, a nan divazir bar gavgavim min
iti.

A nan dagiar ki aven uabi modimin min ikia,
nan akuragha nan apaniba da ua na ini.

Nan God, a dagiar ekiamin min iti,
ezì ki uan apanibar ara ghua an modi.

A nan oramin min ikia na avara,
ezì ki an uabi modi.

A nan akuragh nan ganamin gavgavim ikia,
egha nan divazir bar gavgavim min iti.

³ E Ikiavira Itir Godin ziam feka!
Ki an deima a nan akurazima,
apaniba na gasighasighizir puvati.

⁴ Guizbangira, ki atam areme.

Ovevem benir gavgavimin min na
ikiagharrigha gifä,

Mati ongarim dikava dipiraghira, na
avasava ami.

⁵ Ovevem bar na inizi ki Gumazamizir Oveaghuez-
ibar Nguibamin magirasava ami.

Mati me nan suighasa azuazim agurazi, a nan
suighasa iti.

⁶ Ki osimtizir ekiamin ikia egha pamten Ikiavira
Itir Godin dei.

Ki uabin akurvaghassa uan Godin arai.

Ezi a uan Dipeniminikia nan ararem barazima,
an an kuarir torim giraghu.

⁷ Kamaghin amizi, a nan apanibar atari.

Egha mikimkizim gamizi an otogha,
mighsiabagh inobaghnobasi.

⁸ Migharim Ikiavira Itir Godin atinimin otivaghiri,
ezi avim an akamin otivaghira bizir aviribar
isi.

Egha mizariaba ira tintinibar zui.

⁹ God overiam kuigha izaghiri,
ezi migharir piziba an dagarimningin apen-
gan iti.

¹⁰ Mati a enselin bar gavgavim gaperazi, an a
inigha izi.

Mati aminin avizimning ikia,
God inigha bar atamra izi.

¹¹ An aminirbirim gamizi an anevara.

Mati a purirpenimin aven modoghav itima,
amozimin miturir piziba anevara.

- 12 A ghuariar pizibagh amizi, angazangarim bar
da avarazi,
onimarin ko amozir ofizir ekiar dagiabar min
gariba,
ghuariar pizir kam abigha azenim giri.
- 13 Ikiavira Itir God uan Nguibam in ikia
tiarim akara pamten dagarvasi.
Godin Bar Pin Itim uan akam akarizi,
an akaba mati onimarin ko amozir ofizir
ekiar dagiabar min gariba daghira izaghiri.
- 14 An onimaribagh amizi, da mati an barir aviba,
an apanibagh asavamadi, ezi me tintinibar
ara zui.
- 15 O Ikiavira Itir God, ni men atarir adarir kam,
mati aminir ekiam nin atinimin otogha me
giva me munamadi.
Nin adarir kam ongarim gamizi, a bar misingi,
ezi bizir nguazir mingarimin suiraziba bar
azenim gire.
- 16 Ikiavira Itir God pin ikia uan agharim amadazi,
a izaghira nan suiragha na gekui.
An ongarir bar konimin uam na inigha
azenim gati.
- 17 Dughiar kamin nan apaniba bar gavgavigha na
abinasava ami.
Ezi Ikiavira Itir God men dafaribar ua na ini.
- 18 Ki dughiar kuram in itima nan apaniba iza na ko
missosi.
Ezi Ikiavira Itir God na gehuva nan gari.
- 19 A deravira nan gara nan akurazi, ki danganir
aghuimin ikia deravira iti.

A bar guizbangira na gifonge, egha kamaghin
a ua na ini.

- 20** Ki arazir aghuim'in gin zui.
Ezi bizir kam bagha Ikiavira Itir God bizir bar
aghuir aviribar na gami.
Ki Godin damazim'in zue,
ezi a ivezir aghuim isa na ganidi.
- 21** Ikiavira Itir God, a nan God.
Ki akirim ragha a gasarazir puvati.
Ki guizbangira an Akar Gavgavibar gin
zui.
- 22** Ki zurara bizir a damuasa e mikemezibagh
nighnisi.
Egha ki arazir a ifongeziba batoghezir puvati.
- 23** A fo, ki an damazim'in osimtiziba puvati.
Ki guizbangira arazir kurabar uabira uabi
geghuva ua bagha gari.
- 24** Ki Ikiavira Itir Godin damazim'in zuegha iti.
Kamaghin a nan arazir aghuir kam'in
ganigha,
a ikaragha arazir aghuim'in na gami.
- 25** Ikiavira Itir God, gumazir ni ataghirazir pu-
vatizim,
ni uaghan an ataghirazir puvati.
Gumazir nin damazim'in derazim,
ni uaghan arazir aghuim an akakasi.
- 26** Gumazir nin damazim'in zuezir arazibagh
amim,
ni uaghan uan arazir zuezibar an akakasi.

- Eghti gumazir arazir kuramin gin zuim,
ni uaghan arazir kuramin a ikarvasi.
- ²⁷ Gumazamizir uari abiriba, ni men akurvasi.
Gumazamizir uari pirafiba, ni me abiri.
- ²⁸ O Ikiavira Itir God, ni nan God, ni angazangarim
na ganidi.
Egha na da mitarmem batosi.
- ²⁹ Ki nin gavgavimin uan apanibav sogham.
Ki uan Godin akurvazimin, apanibar divazim
ikiavkinigh me abiraghram.
- ³⁰ Godra, an araziba da guizbangira egha bar
aghungi.
A bigitam damusi akam akirigh, egh an a
damuam.
- An oramin min iti,
eghti gumazitam a bagh izi an aven modogh
nighnizir gavgavim an iki, gumazir kam
deraghviria ikiam.
- ³¹ Ikiavira Itir God, a bar guizbangira God.
A bar uabira dagiar ekiamin min ikia e apasa.
- ³² Godra nan daroribar na akumakui,
egha gavgavim na ganiga deragha nan
garima,
ki zui.
- ³³ A nan suemning gamizi, ki asizir atiabar min,
mighsiabar pin mar deraviram arui.
- ³⁴ A midorozir arazibar nan sure gamizi,

18:27: Onger Akaba 101:5; Aghuzir Akaba 6:17**18:28:** Jop 29:3**18:30:** Onger Akaba 17:7; 119:140; Daniel 4:37**18:31:** Godin

Araziba 32:31; 32:39; 1 Samuel 2:2; Aisaia 45:5

18:33: Godin

Araziba 32:13; 2 Samuel 2:18; Habakuk 3:19

nan agharimning barir pir me ainin ingarizim, gekuamin gavgavim iti.

35 O God, ni uan oram na ganingizi, ki an girakirangin modozi, ni nan apanibar dafaribar ua na ini.

Ni uan gavgavim in nan akura.

Ni nan dimdiām baregha nan akurazi,
ki gumazamizibar damazimin ziar ekiam iti.

36 Ni bar tuavir aghuim na ganingizi ki an ghua,
apighsigha irizir puvati.

37 Ki uan apanibar agintighavira ikia ghua,
men suiragha me gasighasigha bar me agifa.

38 Ki me gasezi me kuabara ira,
nan dagarimningin apengara ira ua
dikavasava amuava avenge.

39 Nirara midorozim damuasa gavgavim na
ganungi,
ezi ki me misogha me abirazi,
me nan dagarimningin apengan iti.

40 Ni nan apanibagh amizi,
me akiribagh ighegha na gasegha uam are.
Gumazir na gifongezir puvatiziba,
ki bar me gasighasiki.

41 Gumazir kaba uarir akurvaghaha diava arai,
ezi men akurvaghamin gumaziba puvati.

Me Ikiavira Itir Godin diava arai,
ezi a men dimdiaba barazir puvati.

42 Ki bar me gasighasighizi,
me mati aminim nguazir minemeniam giver-
agha ghu.

Ki me dikabira me abini,

mati ki tuavimin nguazir begheaziba dika
zui.

43 Ni gumazir na gasighasizibar dafarimin uam
nan akura.

Ni na gamizi, ki Kantrin Igharazibar Gumaza-
mizibar dapanim in oto.

Gumazamizir ki fozir puvatiziba,
ni men kantriba na ganingizi, ki dagh ati-
vagha dar gari.

44 Kantrin Igharazibar Gumazamiziba kamaghin
na baregha zuamira iza,
nan guamin uan teviba apirigha nan akam
barasi.

45 Men gavgaviba bar givazi,
me nizim ko agorogem sara na bagha izi.

46 Ikiavira Itir God, a zurara ikia mamaghira iti.
A dagiar ekiamin min na modozi ki an
apazangin itima a na gehufi,
kamaghin amizi, ki ziar ekiam a
danningam.

God nan akurvazim in ikia ua na inizi,
kamaghin, ki an ziam fam.

47 Nan apaniba na gamizir arazir kuraba, Godra
ua da ikarvasi.

A Kantrin Igharazibar Gumazamiziba isa nan
apengan me ati.

48 A nan apaniba da ua na ini.

Bar guizbangira, Ikiavira Itir God,
ni nan apanibar damazibar ziar ekiam na
ganingi.

Ni nan akurazi,

m̄idorozir gumaziba na misoghezi ki are-mezipuvati.

⁴⁹ Kamaghin amizi, Ikiavira Itir God,
ki Kantrin Igharazibar Gumazamizibar
tongin iki nin ziam fi,
onger akar nin ziam feba bangam.

⁵⁰ Ki Devit, Ikiavira Itir God atrivimin ikiasa na
ginabagha na amisefe.
A nan akurvazima, ki uan apanibav sogha me
abiri.

A zurara nan apangkuva mamaghira iti.
Nan gin otivamin ovavir boriba,
a kamaghira me damu mangivira ikiam.

19

God ingarizir biziba, an ziar ekiam en akakasi

Devit onger akar kam osiri.

An onger akar kabar faragha zuir gumazim
ginighnigha onger akam osiri.

¹ Overiam Godin gavgavir ekiam ko ziar ekiam en
akakasi.

Bar guizbangira, bizir pin itiba, da an gun e
geghara ghaze,
a bar deragha dar ingari.

² Arueba zurara sigha gara, bizir kamın gun migei.
Ezi dimagariba uaghan bizir kamın en akak-
agha ghuavira iti.

³ Aruem ko dimagarim m̄ikimamin akaba pu-
vatigha migeir puvati.

E aningin migirigiataba barazir puvati.

⁴ Ezi e aruem ko dimagarimin gara fofoziba isi.

Akam inigha izir gumazibar akatoribar otivir
 migirigiba,
 da ghua nguazir kamín nguibaba bar dar
 otozi,
 gumazamiziba bar, men kuariba da
 baraki.
 Overiamin pín, God aruem bagha purirpenir
 mamín ingari.

⁵ Aruem otogha anaga,
 mati gumazim amuimin ikiasi bar akuegha,
 a itir danganim ategha azenan izi.
 Aruem anaga,
 mati gumazir gavgavim itim pamtem
 ivemara bar akonge.

⁶ Aruem dikavigha overiamin miriamin anagava
 otogha
 ua vongin uaghiri.
 Ezí bizitam an fefer gavgavir kamín
 modoghan kogham.

⁷ Ikiavíra Itir Godin Araziba, da bar guizbangira,
 egha ikirimirir aghuim e ganidi.
 E nighnizir gavgavim Ikiavíra Itir Godin akabar
 ikiam.
 Ezí fofoziba puvatízir darasi,
 a fofozir aghuim me ganidi.

⁸ Ikiavíra Itir Godin akaba bar deravíra en sure
 gami.
 An akar kaba en sure damuti, e uan navir
 averiabar da bagh bar akuegham.

An Akar Gavgaviba angazangarim e ganidi,

egha fofozir bar aghuim en nighnizibagh
ariki.

⁹ Ikiavira Itir Godin atiatia an apengan itir arazim,
a bar deragha zuegha ikia mamaghira iti.
Bizir Ikiavira Itir God damuasa mikemezibar
arazim,
a bar guizbangira deragha voroghira zui.

¹⁰ Godin akam bar deragha bar gol gafira.
E fo, gumaziba gol tuema, a isigha golin
aghuiimram oto.

Guizbangira, Godin akam,
golin isigha bar derazir avirim gafira.
Godin akam bar isingi, egha hani gafira.
A guizbangira bar hanin isingizim gafira.

¹¹ Ki nin ingangarir gumazim.
Nin akaba fofozim na ganidi,
ki dar gin zuima,
nan dabirabim bar dera.

¹² Tinara uabi uan osimtzir an itibagh fogham?
O Ikiavira Itir God, arazir kurar ki amizir
maba, ki dagh fozir puvati.

Ni nan arazir kurar kaba batuegti,
ki nin damazimin zuegham.

¹³ Ki nin ingangarir gumazim, ni bar deragh na
geghuv nan ganti,
ki uabi fer arazim ko akaba batozir arazir
kuram,
bar na gativaghan marki.

Kamaghin ki arazir kuratam damuan koghiiva,

deravira ikiti osimtiziba nan puvatigham.

14 O Ikiavira Itir God, nan ifongiam kamakin,
ni nan migirigia abo ko nan navir averiamin
aven itir nighnizibagh fogh dagh ifuegham.
O Ikiavira Itir God, ni nan dagiar ekiamin min
itima, ki nin aven uabi modi.
Ni nan Akurvazir Gumazimra!

20

*Gumazim uabin akuragh midorozim damuasa
God ko migei*

Devit onger akar kam osiri.

A gumazir onger akabar faragha zuim
ginighnigha an osiri.

1 Ni osimtizim ikiamin dughiamin, Ikiavira Itir
God nin dimdiam ikaragh nin akurvaghram.
A en ovavim Jekopin God, a ni gehuv nin
ganam.

2 A Saionin Mighsiamin ikia uan Dipenimin iti,
egh a uan akurvazim ni bagh anemadagh
gavgavim ni daningam.

3 Ofan ni a bagha amiba, a bar dagh nighnigh,
egh nin ofan bar isia mighiribagh ifuegham.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

4 Ni bizir tizim gifuegha navim a bagha ni dikafi,
God a isi ni daningam.

Bizir ni damuasa nighniziba,

a dar amighti da bar otivigham.

⁵ Ni uan apanibav sogh me abiraghti,
e bizir kam bagh bar akuegham.

E bizir kam ginighnigh uan Godin ziam
fam.

E ghaze, ni Ikiavira Itir Godin azangsizir biziba,
an ada ikaragh da isi ni daningam.

⁶ Ki datirighin fo, Ikiavira Itir God,
uabi uan atrivir a ua baghavira misevezir
kam, an an akurvasi.

A uan Nguibar aghuimin ikia, an azangsiziba
barasi.

Egha uan gavgavimin an akurvazima,
a midorozimin uan apaniba abi.

⁷ Gumazir maba nighnizir gavgavim uan
midorozir karisbar ikia ghaze, da men
akurvaghram.

Ezi marazi nighnizir gavgavim uan hoziabar
ikia ghaze, da men akurvaghram.

Ezi eia, e nighnizir gavgavim uan Ikiavira Itir
Godin ziamin ikia
kamaghin fo, a en akurvaghram.

⁸ Gumazamizir kamaghin amiba,
me asaghpora ira bar puvarisi.

E puvati.

E dikavigh tuivigh gavgavigham.

⁹ O Ikiavira Itir God,
ni atrivimin akuraghti a uan apaniba abinigh.
E nin deir dughiabar,

20:5: Onger Akaba 9:14; 60:4 **20:7:** Onger Akaba 33:16-17;
Aghuzir Akaba 21:31; Aisaia 31:1

ni en dimdiam ikaragh en akuragh.

21

God atrivimin akurazi, an an ziam fe

Devit onger akar kam osiri.

A gumazir onger akabar faragha zuim ginighnigha an osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, ni gavgavim isa atrivim ganingizi, a bizir kam bagha bar akonge.

Ni a gamizi, a uan apanibav sogha me abira, bizir kam bagha a guizbangira bar akonge.

² Bizir a uan navir averiamin ifongeziba ni a ganigha gifa.

Bizir a iniasa nin azarazir kam,
ni an anogoroghezir puvati.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

³ Ni a bagha iza bizir aghuiba isa a ganiga,
atrivimin dapanir asuar me golin aghuimin
ingarizim isa,
an dapanim garu.

⁴ A ikirimirir aghuim bagha nin azarazima, ni a isa
a ganingi.

Guizbangira, ikirimirir a ikiamin dughiaba,
da bar ruaragh iki,
mamaghira ikiam.

⁵ Ni an akurazima, a gavgavim ko ziar ekiam iti.
Ni uabi gavgavir ekiam ko ziar ekiar kam a
ganingi.

Onger Akaba 21:6

li

Onger Akaba 21:11

6 Bar guizbangira, ni bar deraghavirama a gami,
egh ni deraviram a damu kamaghira ikiam.

Ni an boroghira ititi,
a bizir kam bagh bar akuegham.

7 Atrivim nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin
iti.
Godin Bar Pin Itir kam, an apangkuvighavira
iti,
kamaghin atrivim tugh gavgavigh mam-
aghira ikiam.

8 Ni uan agharimin uan apanibar suigham.
Ni uan agharir guvimin, ni gifongezir pu-
vatizir darazir suigham.

9 An azenaram otogh izamin dughiamin,
avim bizibar isia da gevi moghin, a me
agivagham.

Guizbangira, Ikiavira Itir God puv men ataram,
mati gumazim bizim tuvaremezzi a bar
iraghuzi moghin, God me agivagham.

An aningagharim avimin min men isi bar
me gasighasigham.

10 Ni, men ovavir borir nguazir kamin gin
otivamiba, ni bar me misueghti me
arimighiregham.

Eghti men boritam ua nguazir kamin ikian
kogham.

11 Me arazir kuratabar pazi ni damuasa,
nighnigha akam akirigha gifa.

21:6: Onger Akaba 16:11; 45:7; Aposel 2:28 **21:7:** Onger Akaba 16:8 **21:9:** Onger Akaba 18:8; Aisaia 26:11; Malakai 4:1 **21:11:** Onger Akaba 2:1

Eghti men nighnizir kam, a dagheba pu-
vatigham.

12 Guizbangira, ni uan bariba men guamin dagh
asavamangiti,
me raghiaregh arı mangegham.

13 O Ikiavira Itir God, ni dikavigh uan gavgavim
sara iziti,
e ighiaba bangi nin gavgavir ekiam fam.

22

*Gumazim osimtizim ikia akurvazim bagha dia,
egha ighiam banga God minabi*

Devit ighiar kam osiri.

Gumazir onger akabar faragha zuim gumaza-
mizibav kemezi me tiarir kamin ighiam bange,
“Mizarazimın asizir dian amebam.”

1 O nan God, nan God,
ni tizim bagha na ataki?

Ni manmaghsua saghon ikia nan ararem baragha
nan akurvaghan aghua?

2 O nan God, ki aruebar nin deima, ni na barazir
puvati.

Ki dimagaribar nin azangsighavira ikia tong
avughsir puvati.

3 Ezı nirara bar deragha zuegha, arazir
aghuibaram amua,

uan atrivir dabirabim gaperaghav itima, Is-
raelia nin ziam fe.

4 Fomira en ovaviba nighnizir gavgavim nin iti.

Me nighnizir gavgavim nin itima,
ni men akurazi, men apaniba me abirazir
puvati.

5 Me nin diava araima, ni men akuragha ua me ini.
Ezi nighnizir gavgavir me nin itir kam,
a pura ghuzir puvati.

6 Ezi kírara, ki gumazim puvati, ki pura apizir
kuramín min iti.
Gumazamiziba bar nan atara na dipova na
dikabira, akiriba igha na gasi.

7 Gumazamiziba bar nan gara akaba na gasa,
mizeba onga na garigha uan dapaniba roi.

8 Me ghaze, “Ni nighnizir gavgavim Ikiavíra Itir
Godin iti.
A manmaghsua nin akuragha ua niinizir pu-
vati?

God ni gifongegha ni bagha bar akonge,
egha manmaghsua a nin akurazir puvati?”

9 O God, ni nan amebamin navir averiamin na
inigha azenan na atizi,
ki uan amebamin otem apavira itima,
ni na geghuva deragha nan gari.

10 Nan amebam na batezir dughiamin iza
datirighin, ki nighnizir gavgavim nin iti.
Nan amebam na batezir dughiamra, ni nan
Godin iti.

11 Osimtizim bar nan boroghin izegha givazi,
nan akurvaghamin gumaziba puvati.

22:6: Jop 25:6; Onger Akaba 31:11; Aisaia 41:14; 49:7 **22:7:**
Aisaia 53:3; Matyu 27:39; Mak 15:29; Luk 23:35 **22:8:** Matyu
27:43 **22:9:** Onger Akaba 71:5-6 **22:10:** Aisaia 46:3; 49:1
22:11: 2 Atriviba 14:26; Onger Akaba 72:12; Aisaia 63:5

Kamaghin amizi, ni nan saghon ikian marki!

12 Nan apanir aviriba bulmakaun apuribar min na ekiarughha gifa.

Me mati, Distrik Basanin bulmakaun gavgaviba.

13 Me, laion uan akam akara asizibav sogha dagh asighasizi moghin,
me na gasighasighasava ami.

14 Nan gavgaviba bar gifa,
mati me dipam nguazim gingezi a ghua pura gifa.

Nan namnamin aghariba bar nan apuna-puni.

Kendel purama emira uaghiri moghin,
nan navir averiam purama amiraghha uaghiri.

15 Nan kuarmizim miner bighizir mamin min na misingi.

Ezi nan mizem izi nan akatorimin aven pura itoroghav iti.

Ni na ataghizi,
ki nguazir minemeniamin min irighav ikia bar ovengasava ami.

16 Gumazir kuraba bar na ekiarughha gifa,
mati afiaba bar asizim okarigha gifa.

Me nan suemning ko dafarimning gini-vaghasi.

17 Nan aghariba bar azenim girezi,
gumazir kaba nan ganigha na dipova bar akonge.

- 18 Me nan korotiaba tuiragh uarira uari
danielingasa,
da bagha satu gikararai.
- 19 O Ikiavira Itir God, ni nan saghon ikian marki.
Ni nan Akurvazir Gumazim,
ni zuamira izi nan akuragh.
- 20 Ni nan akuraghti men midorozir sabam na
atughan kogham.
Ni nan akuraghti, gumazir afiabar min itir
kaba na misuegħti ki aremegħan kogham.
Ki angamira ikivira ikiam.
- 21 Laionba asizir atiabav sogħa da api mogħin, me
na agħivasa.
Egha bulmakaun atiabar min uan kombar na
ginivasa.
Kamaghħin amizi, ni nan akuragh
men dafariba da ua na inigh.
- 22 Ki uan adarazir tongin iki nin ziam in gun me
mikimam.
Gumazamiziba uari akuvamin danganim in,
ki men tongin iki nin ziam fam.
- 23 Ki kamagh mikim suam,
“Ia Ikiavira Itir God in atiatia an apengen iti darasi,
ia an ziam fi.
Ia Jekopin ovavir boriba, ia ziar ekiam a
daning.
Ia Israelia, ia an damazim in tugh an ziam
pirafni.”

22:18: Matyu 27:35; Mak 15:24; Luk 23:34; Jon 19:24 **22:19:**
Onger Akaba 22:11; 70:5 **22:21:** Onger Akaba 34:4; 118:5
22:22: Onger Akaba 40:10; Hibru 2:12

24 Gumazamizir onganaraziba,
a men osimtizibar gara pura da ataghırazir
puvati.

A kamaghın migeir puvati, men osimtiziba pura
biziba.

A men saghon itir puvati.

A men azangsıziba barasi.

25 Gumazamiziba uari akuvagh nın ziam famin
dughiamın,

kı ni amizir biziba bagh nın ziamra fam.

Egh gumazamizir nın atiatia nın apengan itibar
damazimin,

kı fomira nın ofa damuasa akam akırizir biz-
iba,

ki ni bagh dar damuam.

26 Gumazamizir onganaraziba,

me damasa ifongezi moghin, dami bar izivagh
ikiam.

Gumazamizir Ikiavıra Itir Godın boroghın zuiba,
me an ziam pırafi.

Men naviba amıragh deraghvıra ikı mam-
aghıra ikiam.

27 Nguazimin itir ikıziba bar,

me Ikiavıra Itir God ginighnigh,
a bagh izi an guamin tevíba apırigħ an
ziam fam.

28 Me fogħ suam,

Ikiavıra Itir God atrivimin ikia,

22:24: Onger Akaba 31:22; 69:17; 69:33; Hibru 5:7 **22:25:** Onger Akaba 35:18; 40:9-10; 61:8 **22:26:** Onger Akaba 40:16; 69:32

22:27: Onger Akaba 2:8; 82:8; 86:9 **22:28:** Onger Akaba 47:7-8;
Sekaraia 14:9

kantriba bar dar gumazamizibagh gati-vagha men gari.

- ²⁹ Bar guizbangira, gumazamizir uarira uari feba,
an guamin teviba apirigh an ziam fam.
Eighti gumazamizir ovengasava amiba,
me bar Godin guamin teviba apirigh an
ziam pírafam.
- 30 Gumazamizir gin otivamiba, Ekiamin ingan-garim damuam.
Gumazamiziba, uan ovavir borir gin otivamiba,
me an akamin gun me mikkimam.
- 31 Gumazamizir men amebaba tighar me
batamiba, me gin otivighti, me me mikkim
suam,
“God uabi uan gumazamizibar akuragha ua
me ini.”

23

Ikiavira Itir God, a na geghuvir gumazim
Davit ighiar kam osiri.

- ¹ Ikiavira Itir God, a gumazir deragha uan sipsip-bagh eghuva dar garimin min iti.
Kamaghira, a deragha na geghuva nan gari.
Kamaghin ki bizitamín otevezir puvati.
- ² A na inigha ghua grazir aghuiba itir danganimín na atizi,
ki dagħi isin irav iti.

22:29: Onger Akaba 89:48 **22:30:** Onger Akaba 102:18; 102:28

22:31: Onger Akaba 71:18; 78:6 **23:1:** Onger Akaba 34:9-10;
Aisaia 40:11; Jon 10:11; 1 Pita 2:25 **23:2:** Onger Akaba 36:8;
Esekiel 34:14; Akar Mogomem 7:17

A na inigha dipar aghuiba itir danganibar zuima,
ki dar boroghin avughsa iti.

³ A gavgavir igiam na ganidi.

A fomira uan ziar ekiam bangin mikemezi
moghin,
a na inigha tuavir aghuibara zui.

⁴ O God, ni na ko iti.

Kamaghin, ki danganir zarimin mangiva
ovevemin tuavir mitarmemmin mangi,
egh bizir kurabar atiatingan kogham.

Ni uan asadivir aghorir sipsipbagh eghuvimin
suirazi,
ki an gara fo, ni na gehhuv deragh nan ganam.
Kamaghin, nan navim bar nan dera.

⁵ Ni na bagha daghem gamigha azenara na dafazi,
nan apaniba bar nan gari.

Ni nan diazi ki iza ni ko aperazi,
ni borem isa nan dapanim ginge.

Ezi nan itarim bar izivagha fasfagha iri.

⁶ Bar guizbangira, nin arazir aghuim ko apangku-
vir arazim,
dughiabar zurara na ko ikiam.

Egħti ki Ikiavira Itir Godin Dipenimmin iki
mamaghira ikiam.

24

God a bar atrivir ekiam
Devit onger akar kam osiri.

23:3: Onger Akaba 5:8; 19:7; 85:13 **23:4:** Onger Akaba 16:8;
27:1; Aisaia 43:2; Maika 7:14 **23:5:** Onger Akaba 78:19; 92:10;
Luk 7:46 **23:6:** Onger Akaba 25:7; 25:10; 27:4-6; 2 Korin 5:1

- ¹ Nguazir kam ko an itir biziba bar,
da bar Ikiavira Itir Godin bizibara.
Ezi nguazimin itir gumazamiziba bar
uaghan an bizibara.
- ² An ongarir konibar aven mati akinir guariba
asegha,
nguazimin ingarigha a isava dipar kabagh
isin anefazi
a bar gavgafi.
- ³ Tinara Ikiavira Itir Godin mighsiamin ghua-
vanangam?
Tinara an Dipenimin aven mangam?
- ⁴ Gumazamizir kamagh amiba,
merara an aven mangam.
Men navir averiaba ko, me amir araziba ko,
nighniziba zue,
egha asebar ziaba fer puvatigha,
igharaz darazi ko akam akirigha egha gin
me gifarir puvati.
- ⁵ Kamagh amir darasi, Ikiavira Itir God deragh me
damu,
ua me inigh men akuragh me dipon suam,
me nan damazimin dera, egha osimtiziba
puvati.
- ⁶ Gumazamizir kamagh amiba, kar me God buri.
Me Jekopin Godin boroghira ghua
a baghavira iti.

24:1: Ua Me Ini 19:5; Godin Araziba 10:14; Onger Akaba 50:12; 1 Korin 10:26 **24:2:** Onger Akaba 104:5; 136:6; 2 Pita 3:5 **24:3:** Onger Akaba 15:1 **24:4:** Onger Akaba 15:4; Aisaia 33:15-16; Matyu 5:8; 1 Timoti 2:8 **24:6:** Onger Akaba 27:8; 105:4

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

⁷ Ia tiar akaba, ia uari kuighiregħ!

Ia tiar akar fomira itiba, ia bar arokegh.

Egħti Atrivir Gavgavir Bar Ekiam Itim
aven izam.

⁸ Atrivir Gavgavir Bar Ekiam Itir kam, a tinara?

A Ikiavira Itir God uabi.

A gavgavir bar ekiam ikia

uan apanibav sogħa me abiri.

⁹ Ia tiar akar ekiaba, ia uari kuighiregħ!

Ia, tiar akar fomira itiba, ia bar arokegh.

Egħti Atrivir Gavgavir Bar Ekiam Itim
aven izam.

¹⁰ Atrivir Gavgavir Bar Ekiam Itir kam, a tinara?

Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim,

a guizbangira Atrivir Gavgavir Bar
Ekiam!

(Ighiam gamua an suiam

atugha avughsegħha ua

ighiam gami.)

25

*Gumazim, God an daroriba deragh dar ganiva a
ko ikiasi, a God ko migei*

Devit onger akar kam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God,

ki datirighin uan navir averiamin aven nın
ziam fava nın azai.

2 Ni nan God, ezi ki nighnizir gavgavim nirara iti.
 O God, nan nighnizir gavgavir kam pura
 mangighti ki aghumsighan aghua.

Ni nan akuraghti,
 nan apaniba na abiragh na dipovan kogham.

3 Gumazamizir nighnizir gavgavim nin itiba,
 apaniba me abin aghumsizim me daningan
 kogham.

Gumazamizir pura nin akaba batoziba,
 merara aghumsizim iniam.

4 O Ikiavira Itir God, ni uan arazir aghuiba nan
 akakagh.

Egh tuavir ki mangamiba, ni dar nan sure
 damu.

5 Ni nan God, ni nan akuragha ua na ini.
 Kamaghin, ni uan guizin akamin gin
 mangamin arazibar nan sure damuti,
 ki dughiar zurara nighnizir gavgavim
 nin ikiam.

6 O Ikiavira Itir God, nin arazir aghuim ko
 apangkuvir arazir ni e gamiba,
 da fomira ikia izatirighin iti.

Ni datirighin ua dagh nighnighiva dar
 amu mangivira iki.

7 Ki uan igiamra ikiava amizir arazir kuraba, ko
 nan arazir akaba batoziba,
 ni dagh nighnighan marki.

25:2: Onger Akaba 31:1; 41:11 **25:3:** Aisaia 49:23 **25:4:** Onger
 Akaba 27:11; 86:11 **25:5:** Onger Akaba 40:1; 43:3; 79:9 **25:6:**
 Onger Akaba 98:3; 103:17 **25:7:** Jop 13:26; Onger Akaba 31:19;
 51:1

O Ikiavıra Itir God, ni deragha na gamua bar nan
apangkufi,
kamaghın amizi ni na ginighnigh.

8 Ikiavıra Itir God bar dera, ezi an araziba bar
guizbangıra.

Kamaghın amizi, a gumazamizir arazir
kurabagh amiba,
a uan arazibar gin mangasa men sure
gami.

9 Gumazamizir uari abıra an apengan itiba,
a men faragha ghua tuavim men akakazima,
me arazir aghuibaram ami.

Egha arazir a ifongezibar men sure gami.

10 Gumazim Ikiavıra Itir Godın Akar Dikirizir Gav-
gavim ko an Akar Gavgavibar gin zuima,
an an apangkuvighavıra iti.

Egha a mikemezi moghıra deragha bizibagh
amua,
uan nıghnızim gıghavkırır puvatı.

11 O Ikiavıra Itir God, nan arazir kuraba bar
avıraseme.

Kamaghın, ni uan ziam bagh uan akar
dikirizimin gin mangı,
nan arazir kuraba gin amadagh.

12 Gumazir Ikiavıra Itir Godın atiatia an apengan
itim,

Godra, a bagha atızir tuavir aghuim an ak-
aghti,
an an mangam.

- 13 Gumazir kam zurara dabirabir aghuim inivira
ikiam.
Eghti an ovavir boriba nguazir aghuir kam
inighti,
a men nguazim gavagh iki kamaghira
ikiam.
- 14 Gumazamizir Ikiavira Itir Godin atiatia an
apengan itiba,
a men namakam gami.
Egha uan Akar Dikirizir Gavgavim azenara
anekazi
me a gifo.
- 15 Ki zurara uabin akurvaghaha Ikiavira Itir Godin
gara a mizuai,
ezi a bizir na gasighasighasava amibar aven
ua na isi.
- 16 O God, ki uabira ikia osimtizim aterima nan
gavgaviba bar gif.
Kamaghin amizi ni nan kuarkuvigh na bagh
izi.
- 17 Osimtiziba nan navimin aven ikia ekiva
ghuavira iti.
Ni nan akuraghti osimtizir kaba na abinan
marki.
- 18 Ni nan osimtiziba ko mizazibar gan,
egh nan arazir kuraba gin amadagh.
- 19 Ni ge, nan apaniba bar avirasemegha,

25:13: Onger Akaba 69:36; Aghuzir Akaba 1:33; Jeremaia 23:6

25:14: Jenesis 17:1; Jop 29:4; Aghuzir Akaba 3:32 **25:15:** Onger Akaba 123:2; 124:7 **25:16:** Onger Akaba 69:16; 143:4 **25:17:** Onger Akaba 40:12; 107:6 **25:18:** Onger Akaba 31:7; 103:3

25:19: Onger Akaba 3:1-2; 9:13

bar nan aghuagħha guizbangira nan apanim
gami.

- ²⁰ Ni nan akuragh deragh nan ganti,
me na abinti ki aghumsighan kogħam.
Nirara nan akurvasti,
ezi ki ni bagħha iza nien aven modi.

- ²¹ Nien araziba dera, egha bar guizbangira.
Ezi ki nighnizir gavgavim nien ikia ni mizua
ghaze,
ni zurara na għegħuv deragh nan gan.

- ²² O God, ni uan gumazamiziba Israelia ua me
inighti,
osimtizir kaba ua me abinan kogħam.

26

*Arazir kuratam itir puvatizir gumazim God ko
migei*

Devit onger akar kam osiri.

- ¹ O Ikiavira Itir God, ki nighnizir gavgavim
pamtem nien iti,
egħha nien damazim nien arazir kuratam gamizir
puvati.
Kamaghix, ni nan gun mikim suam, ki
gumazir aghuim.
- ² O Ikiavira Itir God, ni bar nan araziba ko, nan
nighniziba ko, nan navim tuisigh ingan-
garim na danigh,
deragh na gifogh.

- 3** Guizbangıra, nin apangkuvim nan faragha ghua
tuavim nan akakasi.
Ni na mikemezi moghıra deragha bizibagh
amua zurara nan faragha zui,
ezı ki zurara nin guizin arazimin gin zui.
- 4** Ki ifavaribagh amir gumazamiziba ko arua
me ko apiav itir puvati.
- 5** Ki gumazamizir arazir kurabagh amibar gin
daruan bar aghuagha
me gitavırası.
- 6** O Ikiavıra Itir God, ki uan dafariba ruegha kam-
agh uabi akagha ghaze,
ki osımtıziba puvatı.
Egha ki iza nin ofa gamir dakozir mırıamın arua
nin ziam fe.
- 7** Ki ni minabava ni bagha onger akar mam banga
nin ingangarir bar aghuir ni amizibar gun
migei.
- 8** O Ikiavıra Itir God, Dipenir ni itim ki bar a gi-
fonge.
Danganir kam, nin angazangarim ko gav-
gavir ekiam bar a gizivagha iti.
- 9** Ki fo, mati amizim uan dipenim bar anevia ghuzi
moghın,
ni gin gumazamizir arazir kurabagh amiba
avigh mangı
na sara inigh mangan markı.

Egh uaghan gumazir gumazibav sozi me
ariaghîriba,
ni me sara na gasighasighan ki aghua.

¹⁰ Gumazamizir kaba,
me zurara arazir kurabar amuasavira ikia,
egha dagħaba isa arazir kurabar amuasa
gumazir igharazibagh ivesi.

¹¹ Ez i ki uabi, ki n iñ damazim iñ arazir kuratam
gamizir puvati.

Egħti ni nan kuarkuvigh ua na inigh.

¹² Ki nguazir aghuimra tughha gavgafi.
Bizitam na gasighasighi damuva avegham.

Ki gumazamizir aviribar tong iñ iki,
egħi Ikiavira Itir Godiñ ziam fam.

27

Godiñ ziam fava a ko migeir migħiġi abba

Devit onger akar kam osiri.

¹ Ikiavira Itir God, a nan angazangarim ko nan
Akurvazir Gumazim.

Ez i ki gumazitam iñ atiatingan kogħam.

Ikiavira Itir God, a d i penir gavgavim iñ min na
modogħa na gegħuva nan garima,
ki atiatir puvati.

² Mati afiām asizim iñ tuzibar amasava ami
mogħin,
nan apaniba na gasighasighi iziva,
bizi bagħ asaghħor iregham.

26:10: Godiñ Araziba 16:19; 1 Samuel 8:3; Aisaia 33:15 **26:12:**

Onger Akaba 22:22; 40:2; 107:32 **27:1:** Onger Akaba 118:14;

Aisaia 33:2; 60:20; Maika 7:8 **27:2:** Onger Akaba 9:3; 14:4

3 Midorozir gumazir avıriba bar na ekıarughamin
dughiamın, ki atiatingan kogham.

Nan apaniba na ko misoghsı izamin
dughiamın,
ki nighnizir gavgavim Godın iki egh tugh
gavgavigham.

4 Ki bizir vamıra bagha Ikiavıra Itir Godın
azaraghı gifa.

Bizir ki bar ifongezimra kara:
ki angamıra itir dughiamın, ki an
Dipenimrama aven ikiam.

Ki an ganganır aghuimin gan an boroghın iki bar
akueghasa.

Ki an Dipenimimin iki a baghvıra ikıva an
nighnizim gifofoghsı an azangam.

5 Eghti osımtıziba otivamin dughiamın
a uan Dipenimin bar deravıra na modogham.

A na isi uan Purirpenimin aven na modogham.

A na isi dagıar gavgavimin pın mar na
afagham.

6 Nan apanır na okarigha itiba, ki bar me
abırigham.

Egh bar akongegh dımiwa arang an Purir-
penimin a bagh ofa damuam.

Egh onger akabar amu Ikiavıra Itir Godın
ziam fam.

7 O Ikiavıra Itir God, ki nın deir dughiamın,

27:3: Jop 4:6; Onger Akaba 3:6 **27:4:** Onger Akaba 18:6; 23:6

27:5: Onger Akaba 17:8; 31:20; 40:2; 50:15 **27:6:** Onger Akaba

3:3; 107:22 **27:7:** Onger Akaba 4:3; 13:3; 61:1

ní nan kuarkuvigh nan migirigiaba baragh na
ikarvagh.

8 O Ikiavira Itir God, ní kamagh na migia ghaze,
“Ní bar na nan boroghira izi na baghavira ikí
na gifofoghsí nan azangsigh.”
Eghti ki ní ko ikisi bar nin boroghira
mangam.

9 Ní uabi nan mongan marki.
Ki nin ingangarir gumazim, ní nan God, nan
Akurvazir Gumazim.

Ní dughiar avíribar nan akurvasi.
Ní nan atar nan aghuagh, egh na
ataghiraghan marki.

10 Dughiar mabar nan amebam ko afeziam akirim
na gasaragha nan aghuaghuasi,
ezi ní Ikiavira Itir God, ní na gehuva deragha
nan gari.

11 O Ikiavira Itir God, ki damuasa ní ifongezir
araziba, ní dar nan sure damu.
Ki apanir avíriba iti,
kamaghin ní tuavir aghuimra nan ak-
aghti ki an mangam.

12 Ní na ateghti nan apaniba na inigh me ifongezi
moghin na damuan marki.
Me akar ifavaribagh amua egha atiatim na
ganidi.

27:8: Onger Akaba 34:4; 105:4; Amos 5:6 **27:9:** Onger Akaba
6:1; 40:17; 69:17; 94:14 **27:10:** Aisaia 40:11; 49:15; Jon 16:32; 2
Timoti 4:16-18 **27:11:** Onger Akaba 5:8; 25:4; 86:11 **27:12:**
Godin Araziba 19:18; Matyu 26:60; Aposel 9:1

- 13 Nighnizir gavgavir kam nan ikiavıra itima, ki
kamaghın fo,
ki nguazir kamin angamira iki ganti,
God deraghvıra uan gumazamizibar
amuam.
- 14 Ni nighnizir gavgavim Ikiavıra Itir Godin iki a
bagh mizuam.
Ni navim osıman marki.
Ni tugh gavgavigh mamaghıra iki mangiti
a izi nin akuraghıam.

28

Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei

Devit onger akar kam osiri.

- ¹ O Ikiavıra Itir God, nırara dagıar gavgavimin min
na modozi,
ki nin apazangın itima ni na gehufi.
Ki uabin akurvaghsı nin dımamin dughiamın,
ni gumazir kuarir onganimin min na
baraghan koghan marki.
Ki ni ko migeir migırığıaba, ni da baraghan koghti,
ki ti ovegh mangı Oveaghuezibar Nguibamin
mangıgham.
- ² Ni orakigh, ki uabin akurvaghsı uan dafarimning
fegh
nin Dipenimin akagh nin dımiva arangti,
ni nan kuarkuvigh nan akuragh.
- ³ Gumazamizir arazir kurabagh amiba,

27:13: Jeremaia 11:19 **27:14:** Onger Akaba 62:5; Aghuzir Akaba 20:22; Aisaia 25:9 **28:1:** Onger Akaba 83:1; 88:4; 143:7 **28:2:** Onger Akaba 5:7; 138:2 **28:3:** Onger Akaba 26:9; 55:21; Jeremaia 9:8

me akar isingtiziba uan namakaba ko dav gia,
 egha men navir averiaba bar ikufi,
 ni gumazir kamaghin amiba sara na
 abiraghan marki.

- 4** Gumazamizir kamagh amiba, ni me amir arazir
 kaba ikarvagh iveauzir kuram me daning.
 Bizar kurar manam me a gami,
 ni anarira ikaragh uam a isi iveauzin min
 me daning.
- 5** Ikiavira Itir God me bagha amizir ingangarir
 ekiaba me dagh nighnizir puvatigha ghaze,
 a uan dafarimningin bizar ekiatam gamizir
 puvati.
 Kamaghin, a me gasighasigh bar me
 kuavaremegham.

- 6** Ki Ikiavira Itir Godin ziam fe.
 Guizbangira, ki uabin akurvaghosa a ko
 mikemezi a na baraki.
- 7** Ikiavira Itir God uabi gavgavim isa na ganiga,
 nan oramin min ikia na modi.
 Ezzi ki nighnizir gavgavim an iti.
 A nan akurvaghna gamima,
 ki uan navir averiamin, a bagha bar
 akuegha
 onger akabagh amua a minabi.

- 8** Ikiavira Itir Godin gumazamiziba, a uabi men
 gavgavim.
 Egha atrivir a ua bagha inabazim,
 a uabi a gehuva deragha an akurvasi.

9 O Ikiavıra Itir God, ni uan gumazamizibar akuragh.
 Kar gumazamizir ni ua baghavıra inabaziba,
 ni deraghvıra me damu.
 Ni sipsipbar garir gumazimin min,
 me inigh me ater mangi,
 deragh men gan kamaghira iki.

29

*Godin dimdiam, e aminim ko amozir ekiamin
 aven a barasi*

Davit onger akar kam osiri.

- 1** Ia Godin Nguibamin itir enselin gavgaviba,
 ia Ikiavıra Itir Godin ziam fi.
 Ia an gavgavim ko an ziar ekiam bagh bar
 akongegh.
- 2** Ia Ikiavıra Itir Godin ziar ekiamin gun mikim.
 Egh an damazimin zuegh iki an ziam fi.
- 3** Ikiavıra Itir Godin tiarim ongaribagh isin izima,
 da bar a barasi.
 Godin Gavgavir Bar Ekiam Itim, araribar min
 pamten dagarvasi.
 An akam ongarimin danganiba bar dagh isin
 pamten dagarvagha da avara.
- 4** Ikiavıra Itir Godin dagarvaziba gavgaviba dar iti.
 A dagarvazima, gumazamiziba a baragha an
 atiatia an ziam fe.
- 5** Ikiavıra Itir Godin dagarvazima,
 an tiarim Lebanonin kantrin itir temer sidaba
 apıragħarisi.

- 6** A Lebanonin kantrin mighsiabagh amizi,
da bulmakaun nguzibar min uari ekura ua-
naga izaghiri.
A Hermonin Mighsiam gamizi,
a bulmakaun apurir igiabar min uari ekura
uanaga izaghiri.
- 7** Ikiavira Itir Godin tiarim otiva
onimarim gamima a taghtasi.
- 8** Ikiavira Itir Godin tiarim,
a gumazamiziba puvatizir danganim
gamima, a nighava agoi.
Guizbangira, a Kadesin gumazamiziba puvatizir
danganim gamizi,
a puvira nighava agoi.
- 9** Ikiavira Itir Godin tiarim pamtem asizir atiabagh
amima,
da agoa otamin dughiaba ataghiragha puram
oti.
Ezi ruarinmin ter afarir angamtiziba
purama asiaghira iri.
Ezi Godin Dipenimin aven itir gumazamiziba bar
pamtem dia ghaze,
“God uabira gavgavim ko ziar ekiam iti!”
- 10** Ikiavira Itir God uan atrivir dabirabim gaper-
agha ongarir konibagh ativagha dar gari.
A en atrivimin ikia, egh mamaghira ikiam.
- 11** Ikiavira Itir God uan gumazamiziba gavgavim
me ganiga,
deragha me gamua dabirabir aghuim ko
navir amirizim me ganidi!

30

Gumazir mam God minaba a ko migei

Devit onger akar kam osiri.

Me onger akar kam banga egha Godin Dipenim a baghavirama a ginaba.

¹ O Ikiavira Itir God, nan osimtiziba na abirazi,
ni ua na fegha anabogha nan akura.

Egha nan apaniba ataghizi me na dipovezir puvati.

Kamaghin amizi, ki bizir kam bagha bar
akuegha nin ziam fe.

² O Ikiavira Itir God, ni nan God,
ki uabin akurvaghosa nin dei,

ezzi ni nan arimariam gamizi ki ua dera.

³ O Ikiavira Itir God, ki atam aremeghai, ezi ni na
gamizi ki ua dikafi.

Ki Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin
ghugha gif'a.

Ezzi ikirimirir ki itir kam, ni ua na ganingi.

⁴ Ia Ikiavira Itir Godin gumazamiziba, ia a bagh
onger akabar amu
an ziar bar zuezim fi.

Egh bizir an amizibagh nighnigh a
minabi.

⁵ Guizbangira, a en atarir adariba, da dughiar
otevimira iti.

Ezzi dughiar e nguazir kam'in itimin,
a uan navim sara e gifongegha deragha e
gami.

30:2: Onger Akaba 6:2; 88:13; 103:3 **30:3:** Onger Akaba 28:1;

86:13 **30:4:** Ua Me Ini 3:15; Onger Akaba 135:13; 149:1 **30:5:**

Onger Akaba 103:9; Aisaia 26:20; 2 Korin 4:17

Dimangan en temeriba iregham,
 egh amimzaraghan e deragh ikí bar
 akuegham.

⁶ Kí deragha ikia ghaze,
 “Bizitam na munamadaghan kogham.”

⁷ O Ikiavíra Itir God, ni uan navim sara na gi-
 fongegha deragha na gamizi,
 ki mati mighsiar mam tuga gavgafi.

Ni nan modoziр dughiamin,
 ki bar puvirama atiati.

⁸ O Ikiavíra Itir God, ki ni ko migia
 pamten nin dia nin azai.
 Ekiam, ni nan akuragh.

⁹ Ki oveghti bizir aghuir tizitam otogham?
 Ki ti dagiar torimin magirighti, bizir kam
 tinan akuraghram?

Gumazamizir oveaghueziba me ti ua nin ziam
 fam?
 Me ti ua dikavigh mikim suam, ni me
 mikemezi moghira zurara ni me bagha
 deragha bizibagh ami?

Bar puvatigham.

¹⁰ O Ikiavíra Itir God, ni na baregh nan apangku-
 figh.

O Ikiavíra Itir God, ni nan Akurvazir Gu-
 mazimin ikí!

¹¹ Ni nan navir osimtizim batoghezi
 ki bar akuegha ighiabagh ami.

30:6: Jop 29:18; Onger Akaba 10:6; 62:2; 62:6
 Gumazim 3:4; Aisaia 20:2; Jeremaia 31:13

30:11: Fofozir

Ki faragħha azirakar korotiaba aghui,
 ezi datirighin ni nan azirakar korotiaba
 suegħa,
 nan azirakam oteghavkinizi nan navim
 derazi ki bar akonge.

¹² Ikiavira Itir God, ki uan akam dukuaghan kogħam.

Ki uan navir averiamin onger akabar amu
 egh nien ziam fam.
 Egh zurara ni minabivira ikiam.

31

Gumazamizir Ikiavira Itir God in apengan itiba a deragħha men gari

Davit onger akar kam osiri.

An onger akar kabar faragħha zuir gumazim ginighnigha onger akam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, ki nien aven modogħti
 ni na gejhuv deragh nan ganasa, kamaghin ki
 ni bagħha ize.

Ni na ategħti nan apaniba na abinti,
 ki aghumsighan kogħam.

Ni zurara arazir aghuim gami.

Egh ni uan arazir aghuir kamin gin mangi nan
 akuragh!

² Ni nan dimdiam baregh zuamira nan akuragh!
 Ni dagħiar ekiamin min na modogh.

Ni dīvazir gavgavim min ikki na ekiarugħti,
 nan apaniba na abinan kogħam.

³ Guizbangira, ni uabi nan dagħiar ekiamin min iti.

- Ni nan divazir bar gavgavimin min ikia der-agha na gehufi.
 Ni uan ziar ekiam bangin, ni fomira mikemezi moghin,
 ki zui naghin, ni nan faragh mangi nan akua na gehuv.
- ⁴ Ni nan danganir mogomem in min iti.
 Nan apaniba modogha na bagha gurazir azuazir kam,
 ni nan akuraghti a nan suighan kogham.
- ⁵ O Ikiavira Itir God, ki uan duam nin dafarim garisi.
 Ni guizin arazibagh amir God,
 ni nan akuragha ua na inigha gifia.
- ⁶ Marvir guar gavgaviba puvatizibar ziaba fer gumazamiziba,
 ni bar men aghua.
 Eziko,
 ki nighnizir gavgavim nin iti.
- ⁷ Ni zurara nan apangkufi,
 kamaghin ki ni bagha bar akonge.
 Guizbangira, bizir kurar na bativiba, ni bar dar gari.
 Egha nan navir averiam in aven itir osimtiziba,
 ni bar dagh fo.
- ⁸ Ni nan akurazi
 ki apanibar dafaribar itir puvati.
 Ni nan akurazi ki deragha iti.
- ⁹ O Ikiavira Itir God, ki osimtizir ekiam ikia,

egha azia ghua nan damazimning bezi,
nan gavgaviba bar gifā.

Kamaghin, ni nan apangkufigh.

10 Osimtizir kam, na gamua nan ikirimimir otefe.
Ki aziavira iti, egh kamaghin ki dughiar ru-
arimin ikeghan kogham.

Osimtizir ekiam nan itima, ki gavgaviba puvati.
Nan agharapaniba nan amiraghamsiasi.

11 Nan apaniba na dipova na migei.
Ezi nan namakaba nan aghuagħha akar
kurabar na migei.

Ezi nan roroaba uaghan nan atiatia ghaze,
God iveauzur kuram a ganid.

Ki tuavimin zuir dughabar,
gumaziba nan gara nan ari.

12 Gumazim aremezzi gumazamiziba bar a gin
amadazi mogħin,
me na gin amada.

Ki mati, nguazir minem bighizi,
me na makuni.

13 Ki orazi, apanir aviriba uari akuva girakirangin
mogħin aghumra uariv gei.

Me atiatim na daningasa uari akuva na
gasighasighasa akam misosi.

Egh na misuegħti ki aremegħasha uariv
gei.

14 O Ikiavira Itir God, ni nan God,
ki nighnizir gavgavim nin iti.

15 Ki datirighin itir ikirimimir kam,
ki a isa nin dafarim gati.

Ni nan akuragh
 nan apanir nan agintizibar dafaribar ua
 na inigh.

16 Ki nin ingangarir gumazim, ni uan guam
 na mituazi an angazangarim na gisirazi
 moghin,
 kamaghira ni bar na gifuegh nan boroghira
 iki.

Ni zurara nan apangkuvighavira iti.

Kamaghin, ni nan akurvagh!

17 O Ikiavira Itir God, ki nin azangsisi, ni nan
 akuragham.

Ni apanibar amamangatighti me na abiraghti
 ki aghumsizim inian marki.

Gumazir kuraba mar ikuvighiva aghumsigh.

Me mar oveng mangi Gumazamizir
 Oveaghuezibar Nguibamin magiri,
 egh akabar kumigh iki.

18 Gumazir kaba uari fa akaba batogha,
 gumazir aghuiba dipova akar kurabar me
 migei.

Egha ifavarir akabav gei.

Ni me gasighasighti, me uam akaba akaran
 kogham.

19 Gumazir nin atiatia nin apengan itiba,
 ni men akurvaghaha bizir aghuir aviriba me
 bagha dagh ami.

Gumazir nighnizir gavgavim nin ikia nin aven
 modiba,

31:16: Diboboniba 6:25-26; Onger Akaba 4:6; 67:1 **31:17:** 1

Samuel 2:9; Onger Akaba 25:2; 115:17 **31:18:** 1 Samuel 2:3;

Onger Akaba 12:3; Jut 1:15 **31:19:** Aisaia 64:4; 1 Korin 2:9

ni deravira me gami.

Egha gumazamizibar damazibar ni zu-
rara men akurvasi.

²⁰ Men apaniba me gasighasighasa akabar kiri,
ehti dughiar kamın, ni me avaragh der-
aghvira me ggehuvti
me me gasighasighan kogham.
Me nin dafarimin apengan ikiti,
apanibar akar kuraba me gasighasighan
kogham.

²¹ Ikiavira Itir God bar nan apangkufi,
ezi ki ghaze, ki an ziam fam!

Nan apaniba na ekiarugha na gasighasighasava
amima,
God uan gavgavimin nan akurazi ki deravira
iti.

²² Ki faragha bar atiatigha kamagh nighnisi,
Ikiavira Itir God, ni na batoghezi ki ua nin
boroghin itir pu
Puvati, ni nan ararem baregha nan
akura.

²³ Ia gumazamizir God baghavira itiba,
ia bar moghira a gifongegh!

Gumazamizir zurara an gin zuiba,
a bar deraghavira me ggehova men gari.
Egha gumazir uari fa akaba batoziba,
a iveau kuram me ganidi.

²⁴ Ia gumazamizir nighnizir gavgavim Ikiavira Itir
Godin itiba,

31:20: Jop 5:21; Onger Akaba 27:5; 32:7 **31:21:** 1 Samuel 23:7;
Onger Akaba 17:7 **31:22:** Aisaia 38:11-12; Jona 2:4 **31:24:**
Onger Akaba 27:14

ia uan navibar aven atiatingan kogh,
egh tugh gavgavigh mamaghira iki.

32

*Gumazim uan arazir kurabar gun God migeima,
an an arazir kuraba gin amada*

Davit onger akar kam osiri.

Me onger akar kam kamaghin a dibori, Maskil.

¹ Gumazamizir arazir kurabagh amiba,
God men arazir kuraba gin amadagha da
avara,
eghti gumazamizir kaba bar akuegham.

² Gumazamizir arazir kurabagh amiba, God men
arazir kuram mengvira ikian koghti,
arazir ifavaritam an ikian kogham,
eghti gumazamizir kaba bar akuegham.

³ O God, ki uan arazir kurabar gun ni mikemezir
puvatigha,
dimagariba ko aruebar ara kamaghira ikia
ghua nan aghariba bar nan amira.

⁴ Dimagariba ko arueba, ni iveauzir kuram na
ganingizi
nan gavgaviba bar gif.
Mati aruer ekiam nguazim gaboima a bar
misingi.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

5 Datirighin ki uan arazir kuraba bar dar gun
 Ikiavira Itir God mikemezi,
 an ada gin amadagha gifa.

Egha ki uan arazir kuratam modozir puvati,
 ki bar da aghurigha ni mikeme.

(Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegħha ua
 ighiam gami.)

6 Kamaghin dera, niñ gumazamiziba osimtiziba
 bativ,
 egh zurara ni ko mikimti,
 osimtizim aperiar ekiamin min me avigh mangisi
 izi,
 me avigh mangighan kogħam.

7 Nirara nan mogomer danganim,
 ki niñ aven modima osimtiziba na abirir pu-
 vati.

Ki osimtizibar aven itima,
 ni na ekigarugħha nan akurvasi.
 Kamaghin ki pamten dia iġhiabagh amua
 niñ ziam fe.
 (Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegħha ua
 ighiam gami.)

8 Ikiavira Itir God ghaze,
 Tuavir ni mangamim,
 ki niñ sure damu deragh ni geħharagħti, ni an
 mangam.

32:5: Ofa Gami 26:40; 2 Samuel 12:13; Jop 31:33; Onger Akaba 103:12; 1 Jon 1:9 **32:6:** Onger Akaba 46:1-3; 69:1; 69:13 **32:7:** Gumazir Dapaniba 5:1-31; Onger Akaba 31:20; 91:1; 121:7 **32:8:** Onger Akaba 25:8; 33:18

Ki deravira nin sure damu egh nin gan ni
geghuvam.

⁹ Ni hoziaba ko donkibar min onganan marki,
mati me ain ko benir ruaribar men akabagh
aghuijha me getuima me izi.

Puvatighti me izeghan kogham.

¹⁰ Gumazir arazir kurabagh amiba osimtizir
aviriba bativam.
Ezi gumazir nighnizir gavgavim Ikiavira Itir
Godin itiba,
me zurara an apangkuvir ekiamin aven
deragh ikiam.

¹¹ Ia gumazamizir arazir aghuibagh amiba,
Ikiavira Itir God ia bagh amizir biziba, ia da
bagh naviba deragh bar akongegh.
Ia Godin damazimin zuezir gumazamiziba,
ia bar pamten dim mikim bar akongegh.

33

Godin ziam fer onger akam

¹ Ia gumazamizir aghuibba, ia Ikiavira Itir God
ia bagha amizir bizir aghuim bagh bar
akongegh.

Arazir kam bar dera:

ia an akam baragha an gin zui darasi, ia
an ziam fi.

² Ia kulele ko gitan stringin 10pla itim misogh,
Ikiavira Itir God bagh ighiam damu an ziam
fi.

³ Ia onger akar igiaba osirigh da bangi,

egh deragh gita mísoghti an ararem deraghti,
ia bar akongegh pamten dím mikim.

- ⁴ E fo, Ikiavíra Itir Godin akam a guizbangíra iti.
Ezi an akam mikemezi moghira, a zurara
guizin arazibar gin ghua ingangariba bar
dagh ami.
- ⁵ Ikiavíra Itir God, a en arazir aghuiba ko guizin
araziba bar dagh ifonge.
An apangkuvir arazim, nguazimin itir gu-
mazamiziba bar me ave.
- ⁶ Ikiavíra Itir God fomíra mikemezi, aruem ko
iakinim ko mikoveziba,
ko overiamin pín itir biziba bar otivigha iti.
- ⁷ Gumazim dípam isa itam guruizi moghin,
an ongarim isa danganir vamiran anekufa.
Egha ongarim gamizi a bar konegha
nguazimin apengan itir danganimin viñ mar
iraghu.
- ⁸ Ia nguazimin itir gumazamiziba,
ia Ikiavíra Itir Godram atiating an apengan
iki.
- ⁹ A mikemezi nguazir kam puram oto.
An Akar Gavgavim mikemezi, biziba bar
nguazir kamin otifi.
- ¹⁰ Kantrin Igharazibar Gumazamiziba
damuasava nighnizir biziba,

33:5: Onger Akaba 11:7; 37:28; 119:64 **33:6:** Jenesis 1:14-19;
2:1; Onger Akaba 104:30; Hibru 11:3 **33:7:** Ua Me Ini 15:8; Josua
3:16; Onger Akaba 78:13 **33:9:** Onger Akaba 148:5 **33:10:**
Onger Akaba 2:1-3; Aisaia 8:10; 19:3

Ikiavira Itir God dagh amima da ghua puvarisi.

Ikizir igharaziba damuasa akabav sozir
migirigiba,
an adar tuaviba apiri.

11 Ikiavira Itir God damuasava amir biziba,
da gavgavigh mangivira ikiam.

A uan navir averiamin aven itir nighnizim giraghan kogham.

An nighnizim zurara ikivira ikiam.

12 Kantrin tam God baghavira ikiti,
Ikiavira Itir God deravira a damutti a bar akongegham.

Kantrin kamin gumazamiziba
God ua baghavira me ginaba.

13 Ikiavira Itir God uan Nguibamin ikia,
nguazimin itir gumazamiziba bar men gari.

14 A uan Nguibamin ikia,
egha nguazimin bar deragha en gari.

15 A uabi nighniziba ko navir averiabar ingarigha
da isa gumazamizibagh ariki,
egha bizir me amiba a bar dagh fo.

16 Atrivim midorozir gumazir aviriba ikiti,
me an akuragh midorozim damu an apaniba
abiraghan kogham.

33:11: Jop 23:13; Onger Akaba 40:5; Aghuzir Akaba 19:21; Aisaia 55:8 **33:12:** Godin Araziba 7:6; Onger Akaba 28:9; 144:15

33:13: Jop 28:24; Onger Akaba 11:4; 14:2 **33:14:** 1 Atriviba 8:39;
8:43; Onger Akaba 102:19 **33:15:** 2 Eghaghaniba 16:9; Jop 10:8;
Onger Akaba 119:73 **33:16:** Onger Akaba 44:6; 60:11

Ezi kamaghira midorozir gumazim
uan gavgavimin apaniba abiraghan
kogham.

- 17 Midorozir hoziam midorozir gumazimin
akuraghti, a uan apaniba abiraghan
kogham.
Apaniba midorozir gumaziba abiraghti, men
hoziaba men akuraghan kogham.
- 18 Ia oragh! Gumazamizir Ikiavira Itir Godin atia-
tia an apengan itiba, an damazim men iti.
Gumazamizir kaba, me nighnizir gavgavim
an apangkuvir arazimin iti.
- 19 A deragh gumazamizir kabar ganti me
angamira ikiam.
Mitiriām aghamin dughiam otoghti,
a men akuraghti me daghem bagh oven-
gan kogham.
- 20 E Ikiavira Itir God baghvira mizuamiva,
nighnizir gavgavim an ikiti an e geghuvam.
A en oram in min iti,
ezi e an aven modima a en akurvasi.
- 21 E nighnizir gavgavim an ziar bar zuezimin iti.
Kamaghin, e uan navir averiabar aven a bagh
bar akongegham.
- 22 O Ikiavira Itir God, e nighnizir gavgavim nin
ikiavira ikia nin akurvazim bagha mizuai.
Kamaghin amizi ni en apangkuvigh mam-
aghira iki.

33:17: Onger Akaba 20:7; 147:10; Aghuzir Akaba 21:31 **33:18:**
Jop 36:7; Onger Akaba 32:8-10; 1 Pita 3:12 **33:19:** Jop 5:20; Onger
Akaba 37:19; Aposel 12:11 **33:20:** Onger Akaba 62:1; 115:9;
Aisaia 8:17

34

God bar deragħha Devit gamizi, an an ziam fe

Devit, Abimelek ko ikia ifarava organizi mogħin amima, Abimelek a batoke. Devit uamategħa ghugħha onger akar kam osiri.

¹ Ki zurara ziar ekiam Ikiavira Itir God daningam.
Ki an ziam fi mamaghira ikiam.

² Ikiavira Itir God nan akurazir bizir kam bangin,
ki a minabava a bagħha bar akonge.

Gumazamizir osimtiziba ateriba me bizir kam uaghan a baragh,
men naviba bar mogħira deragħam.

³ E bar mogħira an ziar ekiamin gun mikimiva,
egħi an ziam fam!

⁴ Ki uabin akurvaghħasa Ikiavira Itir Godin azangsizima, a nan azangsizim baraki.
A nan atiatiba bar da batogħezi, ki datirighiñ navir amirizim minn iti.

⁵ Gumazamizir nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin itiba,
me bar akongegħ.

Men nighnizir gavgavir kam, a iki gavgavighti
me aghumsighan kogħam.

⁶ Gumazamizir onganarazibagh amiba
Ikiavira Itir God ko migeima,
a me baragħha men osimtizibar aven der-
agħha men akurvasi.

34:1: 1 Samuel 21:13-15; Efesus 5:20; 1 Tesalonika 5:18; 2 Tesalonika 1:3; 2:13 **34:3:** Onger Akaba 69:30; Luk 1:46 **34:4:** Onger Akaba 18:6; Matyu 7:7; Luk 11:9 **34:6:** Onger Akaba 3:4;
34:17-19

7 Ikiavira Itir Godin ensel, gumazamizir an atiatia
an apengan itiba, a me apaza men akurvasi.
Eighti osimtiziba me gasighasighan kogham.

8 Ia kamaghin ganigh fogh suam,
Ikiavira Itir Godin araziba da bar moghira
dera.
Gumazim God bagh mangi an aven modogh
nighnizir gavgavim an iki,
egh a deragh iki bar akuegham.

9 Ia Ikiavira Itir Godin gumazamiziba, ia an atiating
ing an apengan iki.
Gumazamizir an atiatia an apengan itiba me
bizitamin otevezir puvati.

10 Dughiar mabar laionin nguziba dagheba pu-
vatizi,
mitiriaba men azi.
Ezi gumazamizir nighnizir gavgavim Ikiavira Itir
God ikia an apengan itiba,
me bizir aghuiba bagha asaghazazir puvati.

11 Nan boriba, ia izi na baraghti
ki ian sure damuti,
ia zurara Ikiavira Itir Godin atiating an
apengan iki.

12 Ni dabirabim deraghasa ni ifongez, o?
Ni dughiar ruarimin iki bar akongeghasa
ifonge?
Are!

13 Ni kamaghin ikisi, akar kurabav kiman koghiva

34:7: 2 Atriviba 6:17; Daniel 6:22; Sekaraia 9:8; Hibru 1:14 **34:8:**
Onger Akaba 2:12; 1 Pita 2:3 **34:9:** Onger Akaba 31:23 **34:10:**
Jop 4:10-11; Onger Akaba 84:11 **34:12:** 1 Pita 3:10-12 **34:13:**
1 Pita 2:22

ifavarir akaba atakigh.

14 Ni akirim ragh arazir kurabagh asaragh, egh arazir aghuibara damu.
Egh navir amırizimİN gumazamizir igharaz-
iba ko ikisi
gavgavigh mamaghira iki.

15 Ikiavira Itir Godin damazimİN derazir gumaza-
miziba,
a deraghā men gara, men arareba barasi.

16 Ikiavira Itir God gumazamizir arazir kurabagh
amiba,
a me batogha men aghua.
Kamaghin, me oveghti
gumazamiziba ua me ginighnighan
kogham.

17 Ikiavira Itir Godin damazimİN derazir gumaza-
miziba,
me Godin deima a me barasi.
A men akurvazima osimtiziba me abirir
puvati.

18 Gumazamizir naviba osia itiba,
Ikiavira Itir God bar men boroghira iti.
Egha gumazamizir osimtizir ekiar me abinasava
amiba,
a men akurvasi.

19 Osimtizir bar aviriba gumazir aghuiba batifi.

34:14: Aisaia 1:16-17; Rom 12:18; Hibru 12:14 **34:15:** Jop 36:7;
Onger Akaba 34:6; 34:17 **34:16:** Aghuzir Akaba 10:7; Jeremaia
44:11; Amos 9:4 **34:17:** Onger Akaba 34:6; 34:15; 34:19; 145:19-20
 34:18: Onger Akaba 51:17; Aisaia 57:15; 66:2 **34:19:** Aghuzir
Akaba 24:16; 2 Timoti 3:11-12

Ez̄i Ikiavira Itir God men akurvazima
osimtizir kaba me abirir puvati.

²⁰ Ikiavira Itir God guizbangira men akurazima,
men agharitam dipiriaghbirizir puvati.

²¹ Gumazamizir kuraba, bizir kurar aviriba me
damut̄i, me arimighiram.

Godin damazimin derazir gumazamiziba,
God men apanibagh asighasigham.

²² Ikiavira Itir Godin ingangarir gumazamiziba,
a ua me iniam.

Egh gumazamizir a bagha ghua an aven modiba,
a deragh men ganti,
me ovengan kogham.

35

Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei

Devit onger akar kam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, gumazir nan atara na ko
misoziba,
ni men atar me ko misogh.

² Ni dikavigh uan midorozir biziba inigh,
uan oramin suiragh izi nan akuragh.

³ Ni uan afuzim ko ghuaram inigh izi
gumazir nan agintiziba ko misogh.

Ni na mikim suam,
ki nin Akurvazir Gumazim!

⁴ Gumazir kaba na misueghti ki aremeghasava
ami.
Ni me abiraghti me aghumsikigh.

Me na gasighasighasa akabav sosi.

Ni men agintigh me damighti
me okam nighnigh.

5 O Ikiavira Itir God, aminim pipiabagh ivai da
migha zui moghin,
nin ensel gumazir kurar kabar agintigh me
batokegh.

6 Ikiavira Itir Godin ensel me batueghti me mangi.
Tuavir me zuir kam, an a damighti aminim an
pirighti
a bar apighsigham.

7 Ki arazir kuratamin me gamizir puvati,
ezi me nan suighasa modogha azuazim ati.
Torir ki magiramim, me a gikuigha gifa.

8 Me foghan koghti,
ni me damighti, dughiar bar kuram me
batogham.

Me na gasighasighasava atizir azuazir kam,
a meraram asighasigham.

9 Ki kamagh fogh suam,
Ikiavira Itir God nan akuragha ua na ini.
Eighti ki uan navir averiamin aven bar
akuegham.

10 Ki bar uan navir averiamin aven kamagh mikim
suam,
“O Ikiavira Itir God, gumazitam ua nin min itir
puvati.

Gumazamizir gavgaviba puvatiziba, ni deravira
men akurvashi.
Gumazamizir onganarazibagh amiba, ni de-
ravira me geghufi.

Ezi gumazamizir gavgavir bar ekiaba itiba
me gasighasighasa amuava avenge.”

11 Gumazamizir ifariba, arazir kurar ki amir pu-
vatiziba bagha pura kotin aven akam na
gasa na migei.

12 Ki arazir aghuibara me gami, ezi me arazir
kurabar na gami.

Kamaghin amizi, ki uabira ikia nan
navim bar oseme.

13 Me arer dughabar, ki men apangkuva azirakar
korotiaba aghua uabi abiragha,
me bagha dagheba ataghiragha pamtem God
ko migei.

14 Ki me bagha God ko migia, mati ki uan avegh-
buam o namakam ginighnigha a bagha God
ko migei.

Nan amebam aremezki an apangkuvigha a
bagha aziagha rui moghin,
ki me bagh azi.

15 Ki osimtizimin irizir dughiamin,
me uari akuva na dipova na migia bar akonge.
Gumazamizir ki fozir puvatiziba,
me puram akaba na gasa na migia ghuavira
iti.

16 Me arazir bar kurabar gin ghua,
osimtizim na garigha dibovir akabar na
migiavira iti.

Me na gifongezir puvatigha nan gara uan
atariba kuskusi.

17 O Ekiam, ni dughiar bar ruarimin me mizua
itima me kamaghiram ami.
Ni manadizoghin bizitam damuam?

- Ni nan akuragh ua na inighti, me ua na
gasighasighan kogham.
Me laionbar min amua na misosi,
ni men dafaribar ua na inigh.
- ¹⁸ Ni kamaghin damichti, nin gumazamizir aviriba
uari akuvamin dughiamin,
ki men tongin ni minamam.
Guizbangira, ki gumazamizir aviribar
tongin nin ziam fam.
- ¹⁹ Gumazamizir maba pura nan apanim gami.
Ni me ateghti me osimtziba na darigh na
abinan marki.
Men na bagha naviba pura men ikufi.
Kamaghin, ni me ateghti me osimtzizir na
gariziba bagh,
damaziba ighighiri na dipov bar
akueghan marki.
- ²⁰ Me tong igharaz darazi ko dabirabir aghuimin
ikiasa migeir puvati.
Me gumazamizir nimira ikia deragha
nguibamin apiaghav itiba, bagha
uari akuva ikia, ifavarir akabagh amua
me gasighasighasavira uariv gei.
- ²¹ Me pamten migia akaba na gasa ghaze,
“Bar guizbangira, e nin gari
ni arazir kurabagh ami!”
- ²² O Ikiavira Itir God, gumazir kamaghin amiba ni
uabi men ganigha gif.
Ekiam, ni uan akam dukuagh ikian marki.
Ni nan saghon ikian marki.

- 23 O Ekiam, ni nan God,
 ni osegh dikavigh izi,
 gavgavim isi nan akabar aning, egh na
 bagh mikim.
- 24 O Ikiavira Itir God, ni nan God, nin araziba da
 bar dera.
 Ni uan arazir aghuibar gin mangi nan
 akuraghti
 nan apaniba ganigh fogh suam, ki arazir
 kuraba puvati.
 Ni me ateghti
 me nan osimtizimin gan bar akongeghan
 marki.
- 25 Ni men amamangatighti
 me kamagh mikiman marki,
 “Bar dera! Bizir e damuasa bar ifongezim, an
 otogha gifा!
 E bar a gasighasigha gifা.”
- 26 Gumazir osimtizim na gatigha bar akongezir
 kaba,
 ni me damighti me okam nighnigh bar
 aghumsikigh.
- Me nan ziam abira uan ziaba fe.
 Ni men ziaba abin aghumsizim me daning.
- 27 Ezи gumazamizir maba kamaghin ifonge, ni na
 dipon suam ki nin damazimin dera.
 Gumazamizir kaba bar akuegh pamten
 dimiva kamaghin mikim suam,
 “Ikiavira Itir God, a gavgavir ekiam iti.

God kamaghin ifonge, an ingangarir gu-mazim deraghvira ikiam.

Bizir kam bagh a bar akongegh."

- ²⁸ Eghti ki nın arazir aghuibar gun mikim,
egh dughiabar zurara nın ziam fi
mamaghira ikiam.

36

Gumazir kurabar arazir kuraba

Ikiavira Itir Godin ingangarir gumazim Devit, an onger akar kam osiri.

An onger akabar faragha zuir gumazim ginighnigha onger akar kam osiri.

- ¹ Arazir kuram, a gumazir kuramin navir ave-riamin ikia nighniziba a ganidi.

Gumazir kabanang, me tong Godin atiatia an apengan itir puvati.

Bar puvati.

Me bar akirim ragha God gasara.

- ² Guizbangira, me uari uan ziabagh nighnigha uari uan ziaba fe.

Me kamaghin fozir puvati,

God me isi kot darigh egh me amizir arazir kuraba tuisigham.

- ³ Men akatoribar akaba ikuvizi, me zurara biz-ibagh ifari.

Egha arazir aghuibara amuamin fofozir aghuitam itir puvati.

- ⁴ Me uan misiabagh irav ikia arazir kurabara damuasa nighnisi.

Me zurara tuavir kuramìn nighnizibar gin
mangasavira nighnisi.

Egha tong akirim ragha arazir kuratam
gasarazir puvati.

Godin arazir aghuim

5 O Ikiavira Itir God, nin apangkuvim bar
ekevegha
uanaga overiamìn suira.

Ezi ni zurara guizin arazimin gin ghua uan
nighnizim gighavkirir puvati,
ezi nin arazir kam uaghan bar ekevegha ua-
naga,
overiamìn itir ghuariabar suira.

6 Nin arazir aghuim bar ekevegha mighsiar eki-
abar min tughav iti.
Nin kotin aven itir arazimin mingarim, e der-
agha a gifozir puvati.
An ongarimin min bar konegha vin mar
iraghu.

O Ikiavira Itir God, ni gumazamiziba ko asiziba
virara deravira me geghuva
men gari.

7 O God, nin apangkuvir arazim bar derazi e bar a
gifonge.

Gumazamiziba bar ghua nin aven modi.

Mati tuarir nguziba uan amebamin
avizimningin apengan ghua modi.

8 Nin Dipenimin dagher aviriba itima,
nin gumazamiziba apa izivagha mamaghira
iti.

36:5: Onger Akaba 57:10; 108:4 **36:7:** Rut 2:12; Onger Akaba 17:8; 31:19; 91:4 **36:8:** Jop 20:17; Onger Akaba 16:11; Akar Mogomem 22:1

Mati ni uan faner aghuimin gumazamizibar amamangatizi, me anepi moghin, ni bizir aghuir bar aviriba e ganidi.

⁹ Biziba bar, ni dar ikirimirimin mingarim, mati dipar ikirimirir aghuim anidim.

Kamaghin, nin angazangarimin amodoghin, e deravira bizibar gari.

¹⁰ Gumazamizir ni gifoziba, ni men apangkuvigh kamaghira iki.

Gumazamizir nin damazimin deraziba, ni deragh me damu.

¹¹ Ni gumazir uari fava akaba batoziba ateghti, me na dikabinan marki.

Egh gumazir arazir kurabagh amiba ateghti, me nan agiraghti ki aran kogham.

¹² Ia gan.

Gumazir arazir kurabagh amiba daghiregha nguazimin fueghav iti.

Me ua dikavan kogham.

37

*God gumazamizir aghuiba deragh me damuva,
gumazamizir kuraba pazi me damuam*

Devit onger akar kam osiri.

¹ Ni gumazamizir kuraba amir araziba bagh nighnigh osiman marki.

Egh me amir bizibar gan navim dikavan marki.

² Guizbangira, me graziba midii moghin zuamira misigham.

Egh ter afarir gariba imua midii moghin,
zuamira misigh puvarigham.

³ Ni nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin iki,
egh arazir aghuibar amu.

Egh ni nguazir kamin iki deragh ikiam.

⁴ Ni Ikiavira Itir God bagh bar akueghti,
a bizir nin uan navir averiam ifongeziba ni
daniengam.

⁵ Ni uabira uabi isi Ikiavira Itir God danigh,
egh nighnizir gavgavim an ikiti, a nin
akuragham.

⁶ A nin arazir aghuim damighti,
nin arazir aghuir kam,
aruem aruer arizimin isiragha gavgavizi
moghin isiragham.

⁷ Ni Ikiavira Itir Godin damazimin uabin asugh a
mizuamti,
a nin akuragham.

Gumazamizir taba uan nighnizibar gin mangi
bizir aghuir aviriba initi,
ni men gan navim dikavan marki.

Eghti gumazamiziba arazir kurabar amuti,
ni dagh nighnigh osiman marki.

⁸ Ni atar egh osiman marki.
Bizir kaba ni gekuughti ni arazir kuram
damigham.

⁹ Gumazamizir nighnizir gavgavim Ikiavira Itir
Godin itiba,
me uan nguazimin iki deraghvira ikiam.

37:4: Aisaia 58:14 **37:5:** Aghuzir Akaba 16:3; Matyu 6:25; Luk 12:22; 1 Pita 5:7 **37:6:** Jop 11:17; Maika 7:9 **37:7:** Onger Akaba 62:1; Aisaia 30:15; Jeremaia 12:1 **37:8:** Onger Akaba 73:3; Efesus 4:26 **37:9:** Jop 27:13-14; Aisaia 57:13

Eghti gumazamizir kuraba bar
ikuvigham.

10 Dughiar ruarim puvatighti,
gumazamizir arazir kurabagh amiba pura
puvarigham.

Ni men nguibabar me buriva
men apighan kogham.

11 Gumazamizir uari abira aghumra itiba,
me deragh uan nguazim dapiagh
bizir aviriba inigh bar akuegh ikiam.

12 Gumazamizir arazir kurabagh amiba,
me gumazamizir aghuibagh asighasighasava
amua,
men atara atariba kuskusi.

13 Ekiam kamaghin fo,
gumazamizir kuraba givaghamin dughiam a
izi.
Kamaghin a men ingaravati.

14 Gumazir kuraba uan midorozir sababa asia,
egha beniba uan pibagh afi.
Me gumazamizir onganarazibagh amiba
ko, asaghazaziba ko, gumazamizir
aghuibagh asasa.

15 Puvatigham.
Men midorozir sababa raghiregh merara
misuegti me arimighiregham.
Eghti men piba, bar moghira
dipirighiregham.

16 Gumazir aghuimin bizir muziarim,
a gumazamizir kurabar bizir aviribagh afira.

- 17 E fo, Ikiavira Itir God gumazir kurabar gav-gavim agivagham.
 Egh a gumazamizir aghuiba deragh me gehuv men ganam.
- 18 Ikiavira Itir God gumazamizir an akamin gin zuiba,
 a deravira me gehuva men gari.
 Ezı nguazir me itim, a bar moghira men
 nguazimin min iki mamaghira ikiam.
- 19 Me dughiar kurabar osimtiziba bativan kogham.
 Egh dagheba oteveghamin dughiamin, me
 dagheba oteveghan kogham,
 me dami mamaghira ikiam.
- 20 Eghti gumazamizir kuraba me bar ikuvigham.
 Ikiavira Itir Godin apaniba, me graziba ko
 akimarir aghuibar min bar iregham.
 Me migharimin min dughiar otevimin iki mangigh bar puvarigham.
- 21 Gumazir kuram, a pura gumazibar biziba isa da
 ikarvazir puvati.
 Gumazir aghuim, arazir aghuibagh amua
 pura biziba isa gumazir igharazibagh anidi.
- 22 Gumazamizir Ikiavira Itir God deragha amiba,
 me nguazir kam inigh deraghvira an ikiam.
 Eghti Ikiavira Itir God asighasighamin gumazamiziba,
 me puvarigham.
- 23 Ikiavira Itir God ifongezi moghin, a gumazamiziba daruasa

- me bagha tuavim ati.
 A gumazitamın arazim bagh bar akongegħiġva,
 an a għegħuv gavgavim a daningti, a tugh gav-
 gavigham.
- ²⁴ Ikiavira Itir God uan dafarimın gumazamizir
 kabar suiragh men akuragħti,
 me ua dikavigh tuivigham.
 Kamaghin gumazamizir kaba irighsi damuamin
 dugħiam,
 me bar ireghan kogħam.
- ²⁵ Ki uan igiamin ikia iza datirighin ki ghurigha
 gari,
 God akirrim ragħha gumazir aghuitam
 gasarazir puvati.
 Ki uaghan garima,
 men boriba dagħeba puvarigha da bagħ-
 azangsighizir puvati.
 Bar puvati.
- ²⁶ Gumazamizir aghuiba zurara apangkuva biz-
 iba isa pura gumazamizibagh anidi.
 Ezi God bizir bar aghuiba isa me ganid
 mogħin, a boriba isa me ganidima
 me bar akonge.
- ²⁷ Ni uan arazir kuraba akirrim ragħħiġi dagh asaragh,
 egħi arazir aghuibara amu.
 Egh ni zurara deravira nguazir kamien
 ikiġiġi ikiam.
- ²⁸ Ikiavira Itir God, an arazir aghuibara ifonge.
 Kamaghin, a uan gumazamiziba me
 ataghixrazir puvati.

A dughiabar zurara me gehuva arazir aghuibara
me gami.

Egh a gumazir kurabar boribagh
asighasigham.

²⁹ Gumazamizir aghuiba, God me ganingizir
nguazim inigh,
a dapiagh iki mamaghira ikiam.

³⁰ Gumazamizir aghuiba, migirigiar aghuibaram
ami.

Men migirigia ba bar moghira nighnizir
aghuiba ikia
guizin arazimin gumazamizibar akur-
vasi.

³¹ Me uan Godin Akar Gavgavim isa
uan navir averiabagh atigha,
deragha arui.

³² Gumazir kuram gumazir aghuim misueghti an
aremehasa,
a bagha mizua gara iti.

³³ Ikiavira Itir God gumazamizir aghuiba
ataghirazima,
apaniba me misozi me ariaghbir puvati.

Gumazir kuram gumazir aghuim isi kot datighti,
Ikiavira Itir God gumazir aghuim ateghti,
gumazir kuram koton aven a gafiragh
anebiraghan kogham.

³⁴ Ni nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin iki a
mizuamiva an akabar gin mangi.

Ni kamaghin damutti a ziar ekiam isi ni
daningam.

Eghti nguazir a ni ganingizir kam ni a
iniam.
Egh ni uabi ganti a nin apanibagh
asighasigham.

35 Ki gumazir kuramìn garima, a gavgavir ekiam
iti.

A Lebanon kantrin temer sidan min ekevegha
tughav ikia,
temer igharaziba bar dagħ afira.

36 Ki gin uamategha zuima, gumazir kam ua itir
puvati.

Ki a bagħha gara,
bar an apizir puvati.
Bar puvati.

37 Gumazamizir Godin damazimìn deraziba, me
osimtizitam itir puvati.

Ni men gan fogħam.

Me navir amirizimini ikia deraviram apiazi,
men ovavir boribar dabirabim deragħa ikia
mamaghira iti.

38 Gumazamizir kuraba me bar puvarigham.

Eghti men ovavir boriba uaghan bar geveg-
ham.

39 Ikiavira Itir God uabi, gumazamizir an
damazimìn derazibar akura.

Me osimtizibar aven ikiava, a bagħavira ghua
an aven modima,
a me gegħuva deragħa men gari.

40 Ikiavira Itir God men akuragħha ua me ini.

Me an borogħin ikia an aven modi.

Ezi a gumazamizir kurabar dafaribar uam me
inizi,
me deraghavira iti.

38

Gumazim osimtizim ikia, God ko migei

Devit kamaghin ifonge, God an osimtizibar gan
dagh nighnigham. Kamaghin an onger akar kam
osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, ni aningagharim iki, egh nan
ataran marki.

Ni adarim nan iki, egh ni iveauzir kuram na
daningen marki.

² Ni uan baribar na gasegha,
na abirazi ki iraghu.

Ni uan agharimin na misoghezi, ki iraghu.

³ Ni adarim nan itima, ki mizazir ekiam isi.

Nan arazir kuram bangin,
nan namnam arimariam bar anevara.

⁴ Nan arazir kuraba bar na avaragha gifä,
ezi osimtizir kaba mati ki bizir avirir maba
ateri ezi da bar oseme.

Ezi kamaghin, ki da ateran iburaghbu-
raki.

⁵ Ki arazir organir bar kuram gami.

Kamaghin amizi, nan mikarzimin itir duaba
emimiziba ikia bar kuri.

⁶ Nan navir averiam osimtizir ekiam ikia, egha bar
moghira na itaragha ghuaghiri,

ezi ki nguazimin fuaghav iti.

Ki dughiabar zurara a ginighnigha
aziavira iti.

- 7** Nan mîkarzim fei, mati avim nan mîkarzimîn
isima,
arimariam bar na akuati.
- 8** Arîmariam bar guizbangira na akuatizi, ki on-
ganigha bizitam ginighnîzir puvati.
Mati bizir mam nan navir averiamîn ikia na
dikabiri.
Nan navir averiam osîmtîzir ekiam an itima,
ki mîzazim isava arai.
- 9** O Ikiavîra Itir God, ni nan ifongiar ekiam gifô.
Nan navir arerer kam nin modozir puvati.
- 10** Nan dîghorim bar pamten nan ingari.
Nan gavgaviba gîvazi,
nan damazimning nan pîrizi ki ua der-
agha garir puvati.
- 11** Ezî nan namakaba ko nan roroaba, me nan
duabar ganan atiatîgha,
nan boroghîn izan aghua.
Nan adarazi uaghan nan saghon iti.
- 12** Gumazir na misueghti ki aremeghasava amiba,
me na bagha azuazim guragha gifa.
Gumazir na gasîghasîghasava amiba,
me zurara pazavîra na damuasavîra mîgei.
Egha me dughabar zurara na
gasîghasîghasavîra akabav sosi.
- 13** Ki gumazir kuarim onganizimîn min ikia, egha
me barazir puvati.
Ki gumazir mîgeir puvatîzimîn min ikia, akam
akarîgha mîgeir puvati.
- 14** Guizbangira, ki gumazir kuarir onganimîn min
ikia,
egha men akaba baragha da ikarvazir puvati.

15 O Ikiavira Itir God, ki nighnizir gavgavim nin
ikia ni mizuai.

O Ekiam, ni nan God, nirara uabi nan
migirigiba ikarvaghram.

16 Ki nin azangsisi,

“Nan apaniba na abirazir bizir kam bagh bar
akongeghsı, ni men amamangarıghan
markı.

Ki irızir bizir kam, me a mıkım na dipova bar
akongeghan markı.”

17 Ni fo, mızazir ekiar kam nan ikia kamaghıra iti,
ezi kamaghın ki irasava ami.

18 Ki datırıghın uan arazir kurabar gun ni migei,
da bar osımtızir ekiam nan navim ganıdı.

19 Nan apanibar mıkarzıba bar deragha gavgafi.
Gumazir avırıba pura nan apanim gamua
nan aghua.

20 Ki arazir aghuibar me gamima, me arazir
kurabar na ikarvası.

Ki arazir aghuimin gin zui, ezi me bizir kam
bagha nan apanim gami.

21 O Ikiavira Itir God, ni na ataghıraghan markı.
Ni nan God, ni nan saghon ikian markı.

22 O Ekiam, ni nan Akurvazir Gumazim.
Ni zuamıra na bagh izi nan akuragh.

39

Gumazir osimtizim itimin akam

Devit onger akar kam osiri.

An onger akar kamın faragħha zuir gumazim Jedutun ginighnigha onger akar kam osiri.

¹ Ki uabira uabi migia ghaze,

“Ki amir araziba bagħ deravira uabin ganam.

Ki uan mizem bagħ deraghvira ganti, a na isi arazir kuratam datighan kogħam.

Gumazir kuraba na ko ikīti,
ki mizer otuaritam mikkiman kogħam.”

² Ki bar nimira ikia, egha bizir aghuitam bar a migeir puvati.

Kamaghin, nan osimtizim bar ekevegħha ghuvvanabo.

³ Ki bizir kam dughabar zurarama a ginighnighavira ikia,
nan navir averiam osimtizim a gizivavira iti.

Ez i ki migia ghaze,

⁴ “O Ikiavira Itir God, ni nan ikirrimirim in dughiam in ruarim nan akagh.

Ki dughiar manamrama ovengam?

Ni na mikkemegħ,

ki nguazir kamın ikiamin ikirrimirim a ruara,
o an otefe?”

⁵ Ni ti nan ikirrimirim in dughiabagh amizi da bar otefe.

Nan ikirrimirim in dughiar kam nien
damazim in a pura bizim in oto.

Gumazamiziba bar, men ikirimirim mati gu-mazim akamın aminim giverazi a zui.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua

ighiam gami.)

6 Gumazamiziba bar, men ikirimirim mati aruem temem gisirazi an nedazim otogħa iti.

Egha me bizir aviriba iniasa puvira ingari, ezi men ingangarir kaba pura zui.

Gumazamiziba angamira ikia bizir aviriba uari bagħha daakuva, egha fozir puvati, men ovevemin gin tinara da iniam.

7 O Ekiam, ki datirighin ua tina mizuamam? Puvati.

Nan nighnizir gavgavim nırara ikiti, ki zurara ni mizuamam.

8 Ni nan arazir kuraba gin amadagh, egh uam na inigh.

Ni gumazir kurar onganibar amamangatighti me na dipova nan ingarvakan marki.

9 Ni uabi osimtizir kam na ganingi.

Ezi kamaghin, ki akam akarigh bizzitam mikimān kogħam.

Ki uan akam dukuagh pura ikiam.

10 Ni iveauzir kuram isi na daningvira ikian marki.

Ni mizazim na gasezi ki atam areme.

11 Ni gumazimin arazir kuram ikarvagħha osimtizim a ganid.

Egha bizir a ifongeziba, ni bar dagħ asighasisti, mati barereba ko omebabda da apima da mazava akuaghiri.

Bar guizbangira, gumazimin ikirimirim mati aminim varagħha għu.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

- ¹² O Ikiavira Itir God, ni nan azangsiziba baragh.
Egh nan ararem baregh nan akuragh.
Nan temeriba irir dugħiar kam, ni
kuarim atiġħi na baragh.
Ni fo, nan ovaviba dugħiar otevimin nguazir
kamīn ikezzi mogħin,
ki uaghan dugħiar otevimin nguazir kamīn
ikiam.
- ¹³ Ni iverzur kuram ua na daningan marki.
Ni na ategħti ki uabira ikki, nan navim tong
deraka.
Egh ki għin ovegħi nguazim bar
anetaghira għaqqa.

40

Godin ziam fer onger akam

- Devit onger akar kam osiri.
An onger akar kabar faragħha zuir gumazim
għiex nighi onger akar kam osiri.
- ¹ Ki dugħiar bar ruarim in Ikiavira Itir God mizua
itima,
a nan ararem baregha nan akura.
- ² Ki mati gumazim torir konim in aven ikia ovegħ-
hasava amima,
Ikiavira Itir God nan suiragħha na gekuigha
anabo.
- Mati ki begħneazim bar a giraghugħha an aven
itima,

a ua na asigha dagiar ekiam gisin na afazi, ki
gavgavim inigha tu.

3 An onger akar igiar mam nan akam gati.

Kar onger akar e uan Godin ziam famim.

Gumazamizir avirim kamaghin ganigh atiatigh an
apengan ikisi,
nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin ikiam.

4 Gumazamizir nighnizir gavgavim Ikiavira Itir
Godin itiba, me bar akongegh.

Gumazamizir kaba, me gumazir uari uan zi-
aba febar gin zuir puvatigha,
uamategha asebar ziaba fer puvati.

5 O Ikiavira Itir God, ni nan God, ni bizir aghuir bar
aviriba e bagha dagh ami.

Gumazitam nin min amir puvati, ni bar me
gafira.

Ni e bagha bizir aghuir aviribagh ami.

Dar dibobonim bar ghuavanabozı,
ki da mengan ibura.

6 Asizir e misogha ni bagha ofa gamiba ko, bizir
aghuir e ofan min isa ni ganidiba,
ni dar aghua.

Asizir e ni bagha avimin tuazi bar isigha
mighiriziba ko, arazir kuraba gin
amangamin ofaba,
ni dar aghua.

Nin ifongiamra kara, ni nan nighnizim kuighti,

40:3: Onger Akaba 32:7; 33:3; 64:9 **40:4:** Onger Akaba 84:12;

125:5 **40:5:** Onger Akaba 71:15; 139:17-18; Aisaia 55:8-9 **40:6:**

Aisaia 1:11; Jeremaia 6:20; Maika 6:6-8 **40:6:** Hibru 10:5-7

kı nin akaba baragh dagh fogh dar gin mangam.

⁷ Ki datırighin ghaze,
“God, kira kara. Moses fomira nan gun Akınafarir
righizimin aven osirizi moghin,
ki datırighin izegha gifa.

⁸ O nan God, ki nin Akar Gavgaviba uan navimin
aven ada arigha,
nin ifongiamin gin mangasa bar ifonge.”

⁹ O Ikiavira Itir God, gumazamiziba uari akuva nin
ziam fer danganimin,
ni en akurazir akar aghuir kam, ki an gun me
mikemegha gifa.

Ni fo, ki me mikim mangivira ikiam.

¹⁰ Ni en akuragha ua e inizir bizir aghuir kam, ki a
modozı a narara itir puvati.

Ki gumazamiziba uari akuvir danganibar ka-
maghin migia ghaze,
Ni zurara en apangkufi,
egha mikemezi moghira deragha bizibagh
amua, uan nighnizim gighavkirir puvati.

¹¹ O Ikiavira Itir God, ki fo, ni nan apangkuvir
arazir kam, ni anegivaghan kogham.
Ni zurara uan guizin akamin gin mangi,
na gifongezir arazir kam bagh na gehhuv
nan akurvaghram.

*Gumazim uabin akurvaghaha Godin azai
(Onger Akaba 70)*

- 12 Guizbangira, arazir kurar bar avirim na
okarigha itima,
ki da mengan iburaghburaki.
Nan arazir kuraba bar na abiraghha givazi
ki ua garir puvati.
Dar dibobonim bar nan dapanir arizibar
dibobonim gafirazi,
nan navim bar nan amirazi ki gavgaviba pu-
vati.
- 13 O Ikiavira Itir God, ni ifuegh
zuamira izi nan akuragh!
- 14 Gumazamizir maba na misueghti ki
aremeghsa.
Eighti ni me abinigh men nighniziba agham-
sighti, me aghumsika.
Osimtizir ki isiba, gumazamizir maba dar gara bar
akonge.
Ni men ziaba abinigh me batueghti me mangi.
- 15 Gumazir maba na migia ghaze,
“A mara! Ni magh a baragh!”
Ni me damighti
me amir arazir kam bagh aghumsizir
dafam inigh.
- 16 Gumazamizir ni bagha iziba,
men naviba deraghti, me ni bagh bar
akongegham.
Gumazamizir nin akurvazim iniasa bar ifongez-
iba,
me zurara ni minabiva kamaghin mikim
suam,
“Ikiavira Itir God,

a bar ekevegha bar piñ iti!"

17 Kirara, ki gavgaviba puvatigha uabira uabin
akurvaghan iburaghburaki.

Ezi Ekiam na ginighnisi.

O nan God, ni uabi nan akuragha ua na ini.

Ni suighsuighan marki, ni zuamira izi nan
akuragh!

41

*Gumazim ariava uabin akurvaghosa God ko
migei*

Devit onger akar kam osiri.

An onger akar kabar faragha zuir gumazim
ginighnigha onger akam osiri.

1 Gumazir onganarazibagh amir gumazamiz-
ibagh nighnigha men akurvazim, a bar
akongegh.

Guizbangira, an osimtizim ikiamin
dughiamin Ikiavira Itir God an
akurvagham.

2 Ikiavira Itir God deragh a gehuv an ganti, an
angamira ikiam.

A uan nguazimin ikiti, Ikiavira Itir God bar
deragh a damuam.

God aneteghti apaniba uan ifongiamin
gin mangi anebiraghan kogham.

3 Gumazir kam arimamin dughiamin, Ikiavira Itir
God a ko iki gavgavim a daningam.

Egh an arimariam damighti, a deragh ghuam-
aghegham.

- ⁴ Ez̄ ki ubi, nan migirigiam kamakin,
“O Ikiavira Itir God, ki nin akam batuegha arazir
kuram gami.
Eighti ni nan apangkuvigh nan arimariam
agifagh.”
- ⁵ Nan apanibar naviba nan ikuvigha na dipova
kamaghin migei,
“A zuamira aremeght̄ deraghām,
eghti e ua a ginighnighan kogham.”
- ⁶ Gumazir iza nan garir maba, me ifara pura
migirigiar kinibar na migei.
Me na mikim nan azang kamaghin foghasa, ki
arimariar kuram iti.
Egh azenan danganiba bar dar mangi
nan arimariamin gun me mikimam.
- ⁷ Apaniba bar na gifongezir puvati,
egha nan arimariamin gun aghumra uarira
uari geghari.
Me kamagh nighnisi, bizir kuram na
gasighasigham.
- ⁸ Me kamaghin migia ghaze,
“Bizir bar kuram a inigha gifa.
A uan misiar irighav itim ategh dikavighan
kogham.”
- ⁹ Nan roroar aghuim, ki nighnizir gavgavim an iti.
Gumazir na ko dagheba apim, nan apanimin
oto.
- ¹⁰ O Ikiavira Itir God, ni nan kuarkuvigh egh nan
arimariam agifagh.

41:9: 2 Samuel 15:12; Onger Akaba 55:12-13; 55:20; Jeremaia 20:10; Matyu 26:23; Mak 14:20; Luk 22:21; Jon 13:18

Eghti ki gumazir kabar arazir kurar kam
ikaraka.

¹¹ Apaniba na abiraghan koghti,
ki fogh suam, ni bar na gifonge.

¹² Ni nan gari, nan daroriba nin damazim in dera.
Kamaghin amizi, ni ua na inigh nan suiraghti
ki nin boroghin iki mamaghira ikiam.

¹³ E Ikiavira Itir Godin ziam fam, a Israelian God.
Eghti gin otivamin ovaviba bar, me uaghan an
ziam fam.

Guizbangira!
Bar guizbangira!

Akinafarir namba 2

42

(Onger Akaba 42--72)

*Gumazim uan nguibam ategha saghon ikia God
ko migei*

Kar Koran adarazir onger akam.

A gumazir onger akar kamin faragha zuim
ginighnigha onger akam osiri.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

¹ Asizir atiam dipatam amasa ariaghira ivemara
dagħurir muziaribar uaghiri mogħin,

O God, ki nin boroghin ikiasi bar ifonge.

² O God, ni Godin Angamira Itim, ki ni bagħa
kuarim bar puvira nan piri,

mati gumazim kuarim an pirizi a dipatam
amasa.

God, dugħiar manamra ki bar nin boroghira
mangi

egħiñ ziam fam?

³ Ki zurara arueba ko dīmagaribar aziavira iti,
ezi nan temeriba mati nan dagħer ki zu-
rarama apim.

Dugħiabar zurara gumazamiziba nan azangsigha
ghaze,
“Nin God managh iti?”

⁴ Ki fomira gumazamizir avirimin faragħa ghua
me inigha Godin Dipenimin aven għu.

Ki me ko zuir dugħiamin,
gumazamizir avirir kam Godin ziam fa a
minabava pamten tiariba akara onger ak-
abagh ami.

Ki bizir kabagh nighnigha egha nan
navim bar mogħira biaghiri.

⁵ Ki uan navir averiamin aven uabira uabin
azangsigha ghaze, ki tizim bagħha bar os-
eme?

Ki osimman kogħam.

Kamaghin dera, ki ua nighnizir gavgavim Godin
ikċiva, uam an ziam fam.

Nan God, a nan Akurvazir Gumazim.

⁶⁻⁷ Nan God, ki orazi osimtiziba aperiāmin minn
afora na bagħha izi.

Mati dipav sizzim Jordanin Fanem ko Hermon
ko Misan mighsiamningin ikegħha afora niga
izaghiri.

Ongarir konim, ongarir bar konezimmin diava a
migei.

42:3: Onger Akaba 80:5 **42:4:** 1 Samuel 1:15; Onger Akaba 95:2;
100:4; Aisaia 30:29 **42:5:** Onger Akaba 9:1; 38:6; Matyu 26:38

42:6-7: Onger Akaba 69:1-2; 88:7; Jona 2:3

Ezi dipar dagiabar zaghiriba niginir dafam
gami.

Ni ongarim gamima, a dikava dipiraghira,
ghua bar ongarir dadaribar ghuavanadi.

Kamaghira, osimtizir ni na ganidir kaba,
mati dipav siziba iza na misogha na ave.

8 Ki kamaghsua ifonge, Ikiavira Itir God aruemin
nan apangkuvti,
ki dimagaribar a bagh onger akabar amuva a
ko mikimam.
A Godin ikirimrir aghuim na ganidim.

9 God, a dagiar ekiamin min gavgavim na ganidi,
ezi ki kamaghin a migei,

“Ni manmaghsua na ginighnizir puvati?
Ni manmaghsua nan apaniba ataghizi me na
abirazi,
nan navir averiam bar na baseme?”

10 Dughiabar zurara nan apaniba na dipova nan
azangsigha ghaze,

“Nin God a managhira iti?”

Ezi men azangsizir kam afuzimin min nan
mikarzim ginivima,
ki aremeghasava ami.

11 Ki uan navir averiamin aven uabira uabin
azangsigha ghaze, ki tizim bagha bar os-
eme?

Ki osiman kogham.

Kamaghin deragham, ki ua nighnizir gavgavim
Godin ikiva, uam an ziam fam.

Nan God, a nan Akurvazir Gumazim.

43

*Gumazim uan nguibam ategha saghon itir
kantrin ikia God ko migei*

¹ O God, gumazamizir akirim ragha ni gasiba na abinasa.

Ni nan akuragh gavgavim isi nan akabar aning, egh na bagh mikimti
me kamaghin fogham, ki arazir kuratam gamizir puvati.

Ni gumazir ifara arazir kurabagh amibar darfibar nan akuragh ua na inigh.

² O God, ki ni baghavira zuima ni na modi.

Ni manmaghsua nan aghuagha na batoke?
Manmaghsua nan apaniba na abirazi,
nan navim osemegha kamaghira iti?

³ Ni uan guizin akam amadagh uan angazangarim akaghti,

aning tuavim nan akagh uam na inigh Saionin Mighsiar ni ua bagha inabazimin,
Dipenir ni uabi itimin mangam.

⁴ O God, ni nan God, nirara nan navim gamima a derazi ki bar akonge.

Ki nin ofa gamir dakozimin mangi,
egh uan gita misogh nin ziar ekiam fam.

⁵ Ki uan navir averiamin aven uabira uabin azangsigha ghaze, ki tizim bagha bar oseme?

Ki osiman kogham.
Kamaghin deragham, ki ua nighnizir gavgavim
Godin ikiva, uam an ziam fam.

A nan God, a nan Akurvazir Gumazim.

44

Apaniba paza Israelia gamima, me uarir akurvaghasa Godin azangsisi

Kar Koran adarazir onger akam.

A gumazir onger akar kamın faragha zuim ginighnigha an osiri.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

¹ O God, e uan kuarir toribar orazi,
en inazir afeziaba bizir ekiar ni men
dughiamin fomira me bagha amizibar e
geghani.

² Ni uabi uan gavgavim in ikizir igharazibar gu-
mazamizibar nguazimin me batuegha,
uan gumazamiziba isa nguazir kamın me
arighizi me gavgavigha iti.

Ni iveauzir kuram isa Kantrin Igharazibar Gumaza-
mizibagh aningi.

Egha en inazir afeziabagh amizi, me deravira
ikia borir bar aviriba bate.

³ En inazir afeziaba uan midorozir sababar
midorozim gamua nguazir kaminizir
puvati.

Me uan agharibar misogha uan gavgavibar
apaniba abirazir pu.

Bar puvati.

Ni uabi me gifongegha me ko itima, nin angazan-
garimin gavgavim me gisirazi,
me nin gavgavimra, uan apaniba abini.

⁴ Ni nan atrivim ko nan God.
Ni Akar Gavgavim aningizima, Jekopin
adarazi uan apanibav sogha me abiri.

- ⁵ E n̄in gavgavimin amodoghin
e uan apanibav sogha me abira.
- ⁶ K̄i nighnizir gavgavim uan barir pim ko baribar
itir puvati.
Da nan akuragħti k̄i uan apaniba abiraghān
kogħam.
- ⁷ Nirara en akurazi
en apaniba e misogħa e abirazir puvati.
En aghuazir gumaziba, ni me abirazi
me aghumsigha okam nighnisi.
- ⁸ O God, nirara e n̄in ziam fi,
egħi minnabi mamaghira ikiam.
(Ighiam gamua an suiam
atugħha avughsegha ua
ighiam gami.)
- ⁹ Ni datirighin manmaghsua akirrim ragħha e
gasara?
Kamaghin en apaniba uam e abirima, e
aghumsisi.
En midorozir gumaziba misogħasa zuima,
ni ua me ko zuir puvati.
- ¹⁰ Ni kamaghin e gamizi, e uan apanibar atiatigha
are.
Ezi en apaniba uari bagħha bar en biziba ini.
- ¹¹ Ni e ataghizi, e sipsipin me misuegħti are-
megħambar min iti.
Ni en nguazimin e batuegħha e amangizi, e
tintinibar ghua
Kantrin Igharazibar Gumazamizibar
tongin pura iti.

- 12 Ni uan gumazamiziba isa gumazir igharaziba
 pura ingangarir gumazir kınibar ikiasa me
 amangizi,
 gumazir kaba dagiar ekiatamin me givezezir
 puvati.
- 13 Ni kamaghin e gamizi, en boroghin itir darasi,
 dibovir akabar e migia en ingaravati.
- 14 Bizir ni e gamizir kamin eghaghanim otozi,
 Kantrin Igharazibar Gumazamiziba a
 baregha
 dapaniba roa aghumsizir akabar e migia
 en ingaravati.
- 15-16 Ki zurara orazima, gumaziba dibovir akabar
 na migia aghumsizim na ganiga
 bar akar kurabar na migei.
 Ki uaghan zurara garima, apaniba ko gumazir
 iveauzir kuram na daningasava amiba
 mizazim na gasi.
 Kamaghin amizi ki zurara aghumsizir bar
 dafam isima a bar nan avara.
- 17 O God, en nighnizimin, e ni ataghizir puvati.
 Nin Akar Dikirizir Gavgavim, e anebighizir
 puvati.
 Ezı bizir kurar kaba e batifi.
- 18 E akirim ragha ni gasarazir puvati,
 egha nin tuavim ataghizir puvati.
- 19 Ni guizbangira e abira, mati ni asizir atiaba itir
 danganimin e ataghizi,
 e akurvaziba puvatigha uarira iti.
 Ni mitarmer bar ekiamin e avarazi e an
 aven iti.

20-21 O en God, e nin ziam fan koghiva,
godin ifavaribar ziaba fiti ni fogham.

Ni guizbangira gumazibar navir averiabar itir
nighnizir mogomeba,
ni bar dagh fogha gifa.

22 E nin gin zui, ezi bizir kam bangin me zurara e
misozima e ariaghirasava ami.

Me kamaghin nighnigha ghaze, e
mati sipsipin gumaziba misuegħti
aremegħasavirama amibar min,
me e misogħasa.

23 O Ekiam, ni manmagħin amigha akuavira iti?
Ni osegh dikafīgħi.

Ni akirim ragħ e gasaraghvira ikian
marki.

24 Ni manmagħsua uan guam bar en modo?
Egha apaniba pazavira e gamir araziba ko
mizazir e isir kabar garir puvati?
Ni en osimtizim bakiñighnigan marki!

25 E nguazim gisin dagħirezi,
en mikarziba mati gumaziba ariaghiregħa
nguazim gireghav iti.

26 O God, ni uan apangkuvir arazim ginighnigh
dikavigh iżi en akuragh,
egħ uam e inighti e arimighiran kogħam.

44:20-21: Onger Akaba 139:1; Jeremaia 17:10 **44:22:** Rom 8:36

44:23: Onger Akaba 35:23; 78:65

45

Atrivim amuimin ikiamim dughiamin onger akam

Kar Koran adarazir onger akam.

Kar, gumazim amizim gifongezir ighiam.

Gumazir onger akar kabar faragha zuim gumazibav già ghaze, me Akimarir Aghubar tiarimin gin mangi, ighiar kam bangi.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

¹ Migirigar aghuir avirir maba nan nighnizimin izi.

Ki onger akar kam osirighti me atrivim bagh a diponam.

Nan mizem mati finfinim,

a gumazir akınafariba osira fofozimin min ikia onger akar kam osiri.

² O atrivim, ni gumazir ganganir aghuim gamim.

Gumazir igharazitam nin min garir puvati.

Migirigar nin akamin otiviba bar deravira zui.

Ezi God deragha ni gamua mamaghira iti.

³ Ni atrivir bar gavgavim.

Ni adiarir bar aghuim gamizi nin ziam bar pin mar iti.

Ni uan midorozir sabam inigh

uan oghiriam gikegh misoghsı gan.

⁴ Ni atriviba bar dar faragha ghua ziar ekiam iti.

Ni guizin akam ko arazir aghuim baghavira misoghsa,

uan hoziam gaperagha ghua misogha
uan apaniba abira.

Egħti nin midorozir arazim gavgavim sara
mangi,

gumazir kuraba bar nin atiatigham.

- 5** Nin bariba bar ghumigha,
apanibar dighoriba okorava aven zui.
Ni Kantrin Igharazibar Gumazamizibav sogha me
abirima,
me nin suemningin apengan iti.
- 6** Nin atrivir dabirabir God ni ganingizim,
a zurara iki mamaghira ikiam.
Egħti ni guizin arazimin uan gumazamizibagh ati-
vagh men ganam.
- 7** Ni arazir aghuibara ifuegħa, arazir kuraba
bar dar aghħua.
Kamaghħin amizi, God ni amisevegħa,
ni ziar ekiam ikiasa a borem nin dapanim
ginge.
- A kamaghħin ni gamizi ni bar akonge,
ezi ni bar akongezir bżżejjek kam, atrivir igharaz-
iba bar me gafira.
- 8** Mea ko kasia ko alo, dar mugħuriar aghħuim, nin
korotiar ruarimin ikia mugħuriar aghħuim
zui.
Me elefanin ataribar digħiġi igharagħa
garibar ingarigha,
atrivir dipenim asigha ni bar akueghħasa
me gitabagh ikiararai.
- 9** Atrivibar guvir maba, me nin ziaba itir amizibar
tongiin ikia
nin dipenimin aven iti.
Ezi amizir igiār nin amuimin otogħamim, a nin
agħarir guvimiin tughav iti.
A Ofirin kantrin għoln asingizir korotiar
aġħuim arugħha tughav iti.

- 10 Amizir igiar atrivimin ikiasava amim, ki datirighin a mikimasa.
 O guivim, ni kuarim atigh deragh nan migirigiba baragh.
 Ni uan nguibamin gumazamiziba ko, nin afeziamin dipenimin itir darazi gin amadagh.
- 11 Ni kamaghin damuva atrivimin damazimin ganganir bar aghuim damuti,
 a nin gan ni gifuegham.
 A nin gumazir ekiam,
 ni an akaba baragh dar gin mangi.
- 12 Tairin kantrin gumazamiziba ni bagh bizir aghuiba inigh iziti,
 dagiar aviriba itir gumaziba,
 ni me ginighnighsi me uaghan dagiaba ni daningam.
- 13 Atrivimin amuir bar igiam, an akua itir dangan-imra ikia
 ganganiba bar dera.
 A korotiar me tret golin nuavigha kurkezim aru.
- 14 Korotiar an aruzir kam dirir bar aviriba iti,
 ezi me an akua atrivim bagha zui.
 A zuima an namakar amizir igiaba,
 me uaghan an akua zui.
- 15 Men naviba men derazi me bar akuegha ghua,
 atrivimin dipenimin aven zui.
- 16 O atrivim, ni datirighin otarir aviriba ikiti,
 me nin inazibar danganiba inigh atrivibar ikiam.

Ni me damighti me ziar ekiam iki,
 nguazir kamin gumazamiziba bar me gati-
 vagh men ganam.

¹⁷ Ki nin ziar ekiamin gun mikimti,
 gumazamizir gin otivamiba ni ginighnighvira
 ikiam.

Eghti dughiar gin izamiba,
 gumazamiziba zurara nin ziam fi mamaghira
 ikiam.

46

God e ko iti

Kar Koran adarazir onger akam.

Gumazir onger akar kamin faragha zuim gumaza-
 mizibav kemezi, me ighiar ziam “Amizir Igiaba,”
 an tiarimin a bange.

¹ God en danganir mogomem in min ikia,
 e akumakua deragha en gara, gavgavim zu-
 rarama e ganidi.

Dughiar e osimtzir ekiabar aven itibar,
 a en akurvaghaha gara iti.

² Mikimkiziba otivti, mighsiaba dipirighiri
 ongarir torimin magiriti,
 e atiatingan kogham.

³ Ongarim dikav pamten dipirighiri mangi
 mighsiabav soghti, da nuighnuigham,
 egheti e akongan kogham.

(Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegħha ua
 ighiam gami.)

- 4** Godin Nguibam, a Godin Bar Pin Itim ua bagh a
ginaba, egha an aven iti.
Ezi faner bar ekiar mam an torimin ive-
marima,
gumazamiziba dipar kam bagha bar
akonge.
- 5** God Nguibar kamin aven iti, ezi Nguibar kam
ikuvighan kogham.
Aminim tighar tisi damuti,
God an akuraghram.
- 6** Kantrin aviribar gumazamiziba digavir kuram
damigh uarira uariv sogham.
Eghti atriviba uan gumazamiziba ko bar
iregham.
Eghti Godin tiarim ararimin min dagaraghti,
nguazim puram ameregh magiram.
- 7** Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, an e ko iti.
A Jekopin God,
a en danganir mogomem.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)
- 8** Aria! Ia izi Ikiavira Itir God amizir bizibar
ganigh.
A nguazimin amizir biziba,
ia dar gan digavir kurabar amuam.
- 9** A nguazimin oteviba bar dar midoroziba agefi.
Egha barir piba ko afuzibar suigha da
apiragħarigha,

oraba aviba dagħi arizi da isi.

¹⁰ A kamaghin migia ghaze, “Ia uarir asugh nimira iki.

Egh deragh na gifogh, ki guizbangira God.

Kantriba bar nan ziam fi.

Nguazir kamin itir gumazamiziba bar kam-
aghin mikim suam,
Kırara ki ekevegha bar pın iti.”

¹¹ Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, an e ko
iti.

A Jekopin God,

a en danganir mogomem.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

47

God gumazamiziba bar men atrivimin iti

Kar Koran adarazir onger akam.

Kar gumazir onger akar kamin faragħa zuimin
onger akam.

¹ Ia gumazamiziba bar, ia God bagħi bar akongegħ,
egħi uan dafaribav soġħ pamtem dimiva
onger akabar amuva an ziam fi.

² Ikiavira Itir God, a Godin Bar Pın Itim,
an atrivir ekiamin ikia nguazir kam gati-
vagħha an gari.

Kamaghin amizi, e bar an atiatiava an
apengen iti.

³ God ikizir igharaziba bar me abirazi, e me gatifa.

A Kantrin Igharazibar Gumazamizibagh
amizi, me en apengan iti.

⁴ E Jekopin ovavir boriba, ezi God bar e gifonge.
God Kenanin nguazim e bagh a ginabagha,
a isa e ganingi.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

⁵ God uan Nguibamin għuavanangamin
dughiamin,
gumazamiziba bar akuegħha tiariba akari,
ezi sīgħabagh ivir gumaziba dagh ivi.

⁶ E God bagħi ongħiwa an ziam fam!
A en atrivim, e a bagħi igħiabar amuva
ziar ekiam a dandingam!

⁷ God, a nguazimin itir gumazamiziba bar men
atrivim.
E a bagħi ongħiwa an ziam fam!

⁸ God uan atrivir dabirabim gaperagħa,
nguazir kamin itir kantriba bar dagħi ati-
vagħha dar gari.

⁹ Gumazamizibar gumazir dapaniba,
me Abrahamin Godiñ gin zuir gumazamiziba
ko uari akuvagh ikiam.

Nguazimin itir atriviba bar men mīdorozir gu-
mazibar oraba, da bar Godiñ biziba.
Eighti me bar an ziam fam!

48

*Saionin nguibam, ziar ekiam iki egh ikivira
ikiam*

Kar Koran adarazir onger akam.

Kar Godin ziam fer onger akam.

¹ Ikiavira Itir God, ziar ekiam iti.

E Godin mighsiamin ghuavanang,
egh an nguibar ekiamin aven mangi an
ziar ekiam pírafam.

² Saionin Mighsiar kam, an ganganim bar deragha
bar pin mar iti.

A notin amadaghan iti, ezi atrivir ekiamin
nguibam an iti.

Ezi nguazimin gumazamiziba mighsiar
kam bagha bar ifonge.

³ God nguibar kam in ikia, midorozibar dughiabar
uan gumazamizibagh eghuva men akur-
vazima,
me deravira iti.

⁴ Atriviba uan midorozir gumaziba ko uari akuva,
Saionin nguibam ko misoghasa izi.

⁵ Me iza nguibamin gara atiatim men anadima,
me agoava ara zui.

⁶ Me nguibamin gara nighava agoa mizazim isi,
mati amizim borim batasa mizazim isi.

⁷ Aminir ekiam aruem anadi naghin ikegha iza,
Tarsisin nguibamin kuribagh asighasizi
moghin,
ni me gasighasikigh.

⁸ God fomira amizir bizibar akaba, e pura da baraki.

E datirighin uan damazibar uan Godin Nguibamin ikia garima, a bizir kabagh ami.

A Ikiavîra Itir Godîn Gavgaviba Bar Itim,
kamaghîn a uan nguibamin gara gavgavim
isa a ganidima,
a tugh gavgavigh, egh kamaghîra ikiam.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

9 O God, e nin Dipenimin aven ikia
nin apangkuvir arazir kam ginighnighavira
iti.

¹⁰ Nguazir kamin gumazamiziba bar fo, ni ziar ekiam iti.

Egha me bar nın ziam pırafi.

Ni arazir aghuim gamua gumazamiziba
me gativagha men gari.

¹¹ Saionin nguibamin aven itir gumazamiziba bar akongegh.

Ni arazir aghuimra gin ghua gumaziba bar
men araziba tuisisi.

Kamaghin Judan aven itir nguibabar gumaziba,
me bar akongegh.

12 Ia Israelia, ia bar izi

Saionin nguibam avinizir divazimin azenan
daruva, an dipenir ruarir gumaziba iki
ganamiba meng.

¹³ Ia Saionin nguibam avinizir dīvazim deragh an ganigh nighnizim inighīva,

deragh an itir dipenir gavgavibar ganigh.

Egh ia gin, deraghvira gin otivamin ovav-
ibagh eghanam.

¹⁴ Ia kamagh me mikim suam,

“Godin kam a en God, a zurara ikia kamaghira iti.

Egh a zurara en faragh mangi tuavim en akak-
agham.”

49

*Gumazim dagiaba ko bizir aviribara nighnisi, a
gumazir organim*

Kar Koran adarazir onger akam.

Kar onger akabar faragha zuir gumazimin onger
akam.

¹ Ia bar moghira bizir kam baragh.

Ia nguazir kamin itir gumazamiziba, ia bar
kuariba arigh deragh nan akam baragh.

² Ia gumazir ziaba itiba ko ziaba puvatiziba,

dagiaba itir gumazamiziba, ko dagiaba pu-
vatiziba, ia akar kam deragh a baragh.

³ Nan navir averiam nighnizir aghuir mam an
dikafi.

Ki nighnizir aghuir kam mikimti a fofozir
aghuiim ia daningam.

⁴ Ki faragh aghuzir akar tabav kemegh,

gita misogh aghuzir akar kamin mingarim
bangi ia mikimam.

⁵ Gumazir kuraba na ekiaruzi, ki dughiar kurabar
ikia,

egha dughiar kurar kabar atiatir puvati.

- 6** Gumazir bizir aviriba itir kaba,
 me uan bizibagh nighnigha uari uan ziaba fa
 migirigabagh ami.
 Ez̄i ki men atiatir puvati.
- 7** E fo, gumazitam uabi uan mikarzim givezeghan
 kogham.
 Egh a uabi uan ikirimirim givesi dagiatam God
 danigan kogham. Bar puvati.
- 8-9** Guizbangira, gumazimin ikirimirim givezamin
 ivezim, a bar pin ko.
 Gumazim angamira ikisi dagiaba God
 danighti,
 God aneteghti an angamira dughiar ru-
 arimin ikeghan kogham.
 Bar puvatigham.
- 10** E fofozir gumazamizibar garima, me uaghan
 ariaghiri.
 Ez̄i gumazamizir kuraba ko gumazamizir on-
 ganiba, me uaghan ariaghiri.
 Gumazamizir kaba bar uan dagiaba ko bizir
 aghuiba ateghti,
 gumazamizir igharaziba da iniam.
- 11** Gumazamizir kaba faragha uari nguaziba iti.
 Datirighin matmatiaba men nguibar me zu-
 rara ikiamibar min ikiam.
- 12** Gumazimin ziar ekiam, an ovengamin tuavim
 apirighan kogham.
 Puvati. E bar asizibar mirarama arimighiram.
- 13** Arazir kamnang, a gumazamizir uarira uarigh
 nighnigha bizir aviriba itiba bativam.

Gumazamizir kamaghın amiba me nighnizir
 aghuiba puvati,
 me bizir isir kaba bagh bar akuegh,
 uaghan kamaghiram ovengam.

(Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegħha ua

ighiam gami.)

¹⁴ God me amisevegha ghaze, me sipsipbar min
 arighiri,

Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamın
 mangam.

Egħti ovevem me gegħuv men garir gu-
 mazimin min ikiam.

Me uan dipenir aghuiba ategħti, men mikarziba
 bar kurighiregħti, me Gumazamizir
 Oveaghuezibar Nguibamın ikiam.

Egħti amimzaragħan, gumazamizir aghuiba
 gumazamizir kabagh ativagh men ganam.

¹⁵ Egħti God nan akuragh ua nan ikirrimi
 givezeġħti,

Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamın
 gavgavim ua nan suighan kogħam.

A ua bagħi ua na iniam.

(Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegħha ua

ighiam gami.)

¹⁶ Gumazitam dagħiġi aviriba inigh egh dipenir eki-
 atamin ingarigh ua bagħi bizir bar aghuiba
 a darighti,
 ni bizir kam ginighnī osiman marki.

- ¹⁷ Ni fogha gifa, a gin aremegh bizir katam sara mangighan kogham.
 An bizir aghuir kaba, a ko Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin mangighan kogham.
- ¹⁸ An angamira itir dughiam, a bizir kabar gara da bagha bar akonge.
 Egha bizir aviriba iniasa bar pamten ingarima,
 gumaziba a migia ghaze,
 “A gumazir bar aghuim.”
- ¹⁹ An aremegh uan inazir afeziaba ko,
 nguibar uam aruer angazangarimin garir puvatizimin ikiam.
- ²⁰ Gumazimin ziar ekiam, an ovengamin tuavim apirighan kogham.
 Puvati. E bar asizibar mirarama arighiram.

50

God gumazamizibar araziba tuisisi

Asap onger akar kam osiri.

- ¹ Godin Bar Gavgaviba Itim, a en Ikiavira Itir God.
 An aruem anadi naghin ikegha ghua aruem uaghiri naghin itir gumazamiziba bar men dei.
- ² God Saionin nguibamin ikia uan Dipenimin iti.
 Nguibar kam a bar deragha ganganir aghuim gami,
 Godin angazangarim Saionin otiva a gisiragha nguazir kam bar an ghu.
- ³ En God a izi, egha a nimira izir puvati.

Avir ekiam bizir aviribar isia an faragha izima,

amozim ko aminir ekiam a sara izi.

⁴ An overiam ko nguazimin diazi,

aning izi uaghan iki ganti,

a guizin arazimin gin mangi uan gumazamizibar araziba tuisigham.

⁵ God ghaze,

“Ia nan gumazamiziba, ia na bagh izi.

Ia na ko Akar Dikirizir Gavgavim gamigha gavgavim a daningasa, asizibav sogha ofa gami.”

⁶ Overiam uabi ghaze, Godin Araziba bar moghira dera.

Guizbangira, a uabi guizin arazimin gin ghua gumazamizibar araziba tuisisi.

(Ighiam gamua an suiam atugha avughsegħha ua ighiam gami.)

⁷ God ghaze,

“Nan gumazamiziba, ia oragħti ki mikkimam.

Ia Israelia, ki kotin aven tugh ia gasir akam in gun mikkimam.

Ki uabira God, ki guizbangira ian God.

⁸ Ki ofan ia amiba bagħa ian atarir puvati.

Ki ian garima,

ia zurara nan damazimin ofa bagħa amua avimin da tue da bar isia mighiri.

⁹ Ki ian divazibar aven ian bulmakaun apuriba ko memen apuriba inian aghua.

- 10 Guizbangira, ruarimin itir asizir atiaba bar nana.
 Mighsiaba bar dar itir bulmakauba,
 da bar vaghvagha nan asizibara.
- 11 Kuarazir mighsiabar itiba, ki vaghvagha dagh fo.
 Asiziba ko apizir tuzibar aven aruiba,
 da bar nana.
- 12 Mitiriam nan aghiti, ki dagheba bagh ian azaraghan kogham.
 Guizbangira, nguazim ko bizir an itiba, da bar nan biziba.
- 13 Ki ti bulmakaun tuziba api, o?
 Ki ti memen ghuzim api?
 Bar puvati.
- 14 “Kamaghin deraghām, ia bar God mīnabagh.
 Kamaghin garir ofa ia a damu.
 Ki Godin Bar Pīn Itim, bizir aghuir ia na daningasa mikemegha givaziba,
 ia da isī na daning.
- 15 Osimtizim ia bativamin dughiamin,
 ia nan dimti ki ian akuraghām.
 Eghti ia nan ziam fam.”
- 16 God kamaghin gumazamizir arazir kurabagh amibav g̊ia ghaze,
 “Ia tizim bagha nan arazir ki ifongeziba pura dar bori?
 Ian arazir kam tong ian akurazir puvati.
 Egha tizim baghavira nan Akar Dikirizir Gavgavim purama a migei?”

17 Ki ia akir ia mikiman ia aghuagha,
nan akaba gırakırangın ada arisi.

18 Ia okımkıar gumazibar gara me ko namak-
abagh ami.
Egha ia poroghamiba uari bakıa uari ko akuir
gumazamıziba koma arui.

19 “Ia zurara akar kurabav già,
ian mizeba ifavarim ataghırazir puvati.

20 Ia uan aveghbuuba gırakırangın me migia,
me isa kotiabagh arisi.

21 Ia bizir kabagh amima, ki akam akarigha
bitezitam migeir puvati.
Ia ghaze, ki ti ia ko e magh ghue?

Bar puvati.

Ki datırıghın ia isi kot datıgh azenara ian
guabar ian atariva akam ia gasam.

22 “Ia deraghviram oragh!
Ia gumazamızir akırim ragha na gasaraziba.

Ia kamaghın damutı, ki ia gasighasichtı,
gumazitam ian akuragh ua ia inighan
kogham.

23 Gumazim a na minabi, mati a na bagha ofa
gamua nan ziam fe.
Gumazamızir nan akamın gin zuiba,
ki men akuragh ua me iniam.”

51

Gumazim uan arazir kuraba gin amangasa God ko migei

Devit onger akar kam osiri.

A gumazir onger akabar faragha zuim ginighnigha an osiri.

Devit Batseba ko arazir kuram gamizi, Godin akam inigha izir gumazim Natan, iza akam a gasara. Ez̄i Devit uan arazir kuram ginighnigha ighiar kam osiri.

¹ O God, ni uan apangkuvir arazimin gin mangi,
egh nan apangkufigh.

Ni apangkuvir ekiar kam nan iki,
egh nan arazir kuraba batokegh.

² Gumazamiziba rua ua zue moghin,
ni na rueghti nan arazir kuraba mangighti
ki zueka.

³ Ki fo, ki arazir kuram gamigha gifa.
Egha arazir kurar ki amizir kam,
ki a ginighnighavira iti.

⁴ Ki bar nirara, nin damazimin arazir kuram gami.
Ni uan arazir aghuimin gin ghua na isa kot
gatigha,
nan arazir kuraba bagha ivedir kuram na
ganangi.

⁵ Ki uan amebamin navir averiamin aven ikiavira
itima,
arazir kuraba nan iti.

51:1: 2 Samuel 12:1-15; Onger Akaba 109:26; Aisaia 43:25; Aposel 3:19; Kolosi 2:14 **51:2:** Aisaia 1:16; Jeremaia 4:14; Hibru 9:14

51:3: Aisaia 59:12 **51:4:** 2 Samuel 12:13; Luk 15:21; Rom 3:4

51:5: Jop 15:14; Efesus 2:3

Arazir kurar kaba nan m̄ikarzim̄in ikiavira itima
nan amebam na bate.

6 Ki fo, ni kamaghin ifonge, ki uan nighnizim̄in
aven nin guizin akamin gin mangam.
Kamaghin, ni uan nighnizir aghuim isi
nan navir averiam datigh.

7 Ni hisopin ter aguar muziaritam inigh a isi dipam
darugh,

egh nan m̄ikarzim̄in a kavamadaghti, ki nin
damazim̄in zueka.

Egh na rueghti ki bar zuegh nir
ghurghurim̄in min bar ghurghurika.

8 Bar guizbangira, ni bar na dikabiraghha egħa nan
arazir kuraba ikaraghha gif.

Datirighin nan navir averiam deragħti ki bar
akuegham.

9 Ni nan arazir kuraba ua dar ganan marki.

Ni da batuegh ua adagh nighnighan marki.

10 O God, ni nan navir averiam damighti a zuegh
ua igiamin otogh.

Egħti nin ifongiar aghuim nan aven izi ti ki
nirara ganam.

11 Nin Duam nan aven iti,
ezzi ni uabin borogħin na batuegh, na da uan
duam inian marki.

51:6: Onger Akaba 15:2; Aghuzir Akaba 2:6; Jems 1:5 **51:7:**
Diboboniba 19:18; Aisaia 1:18; Hibru 9:19 **51:8:** Onger Akaba
35:10; Aisaia 35:10; Joel 1:16 **51:9:** Jeremaia 16:17 **51:10:**
Onger Akaba 78:37; Matyu 5:8; Aposel 15:9; Efesus 2:10 **51:11:**
2 Atriviba 13:23; Aisaia 63:10-11; Jeremaia 7:15

- 12 Ni faraghavira ua na inizi ki ni bagha bar akonge.
 Ni datirighin bar akongezir arazir kam na daningigh.
 Ki nin akabar gin mangamin ifongiar kam, ni ua na daningigh.
- 13 Eghti ki gumazir arazir kurabagh amiba nin akamin me mikkimam,
 egheti me ni bagh izam.
- 14 O God, ni nan Akurvazir Gumazim,
 kamaghin ni nan akuraghti, ki uan arazir kurar kam bagh ovengan kogham.
 Kamaghin amizi, ni nan akurazir bizar kam bagh,
 ki pamten ighiabar amuam.
- 15 O Ekiam, ni nan akuraghti,
 ki deragh eghaghanibagh fogh nin ziam fam.
- 16 Ki fo, ni kamaghin aghua, ki asizim inigh izi ni bagh an ofa damuam.
 Ki ofa damusi asizim misuegh a tuaghti, a bar isi mighiran ni aghua.
- 17 O God, ni kamaghin ifonge, ki ofan min bar uabi abiragh bar nin apengan ikiam.
 Gumazamizir uari abira navibagh iziba,
 ni akirim ragha me gasir puvati.
- 18 O God, ni uan ifongiamin gin mangi Saionin gumazamizibar akuragh,

51:12: Onger Akaba 13:5 **51:13:** Onger Akaba 22:27; Aposel 9:21-22 **51:14:** 2 Samuel 12:9; Onger Akaba 35:28; 71:15 **51:15:** Ua Me Ini 4:15; Onger Akaba 9:14 **51:16:** Onger Akaba 40:6
51:17: Onger Akaba 34:18

egh Jerusalemin nguibamin dīvaziba uam
adar ingarighti da tuifigh.

¹⁹ Dughiar kamīn me ofan aghuir nīn damazimīn
deraziba ko, asizim tuaghti a bar isi
mighirighamin ofa,
me da isi nī danīngam.

Me uan bulmakaun apuriba inigh nīn ofa
gamir dakozimīn izi
nī bagħ dar ofa damuam.

52

*Gumazir arazir kurabagh ifongezim, a gumazir
onganim*

Devit ighiar kam osiri.

A gumazir onger akabar faragħa zuim
ginighnigha an osiri.

Idomian gumazim Doek, Solin dīpenimīn ghugħa
ghaze, Devit Ahimelekin dīpenimīn għu. Dughiar
kamīn Devit ighiar kam osiri.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

¹ O gumazir ekiam, nī manmaghsua uabi fa, arazir
kurar nī Godin gumazamizibagh amiziba
bagħha bar akońġe?

Godin apangkuvim men ikia mamaghira iti.

² Nīn mżem resan min bar għumīgħa ifavaribagh
ami da otifi.

Dughiabar zurara nī gumazamizibagh
asighas ġħasa migei.

³ Nī arazir aghuim bar an aghuagħha arazir kuram
bagħavira ifonge.

Ni guizin akam gifongezir puvatigha, ifarasa
bar ifonge.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

⁴ Ni ifarir gumazim!

Ni uan akamin gumazamizibagh
asighasighasa bar ifonge.

⁵ Ni orakigh, God bar ni gasighasighti ni ikuvigh
kamaghira ikiam.

A nin dipenimin nin suiragh ni batuegh bar ni
agivagħti,

ni ua nguazir kamin ikian kogħam.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

⁶ Godin gumazamiziba kamaghin nin ganigh ati-
atingam.

Me nin ingariva aki kamaghin mikkimam,

⁷ “Ia gumazir kamin gan! Gumazir kam God a
geghuv egh deragh an ganan an aghua.

A uan dagħiaba ko bizir aviribagh nighnigha
ghaze,

an arazir kuraba an akuragħti a deragh
ikiam.”

⁸ Ez i ki, olivin tememin minn Godin Dipenimin aven
tughav ikia derav irama aghui.

Ki nighnizir gavgavim an apangkuvir
arazimin iki mamaghira ikiam.

- ⁹ O God, ni nan akurazi ki zurara ni minabivira
ikiam.
Ki gumazamizibar damazibar nin ziam fi ka-
magh mikim suam,
“God arazir bar aghuimin na gami.”

53

Gumazamizibar arazir kuraba
(Onger Akaba 14)

- Devit onger akar kam osiri.
Kar onger akar kabar faragha zuir gumazimin
onger akam.
A gumazamizibav kemezi me Mahalatin tiarimin
ighiar kam bange.
Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.
- ¹ Gumazamizir onganiba uan navir averiabar
aven nighnigha ghaze, “God itir puvati.”
Gumazamizir kaba me bar gumazamizir
kurabara.
Me bar moghira arazir aghuitam gamir
puvati.

- ² God uan Nguibamin pin ikia nguazimin itir gu-
mazamizibar gari,
men tav ti nighnizir aghuim ikia a gifofoghasa
a buri,
ti puvati.

- ³ Me bar tuavir aghuim ataki.
Me bar moghira ikuvigha magh gari.
Men tav arazir aghuitam bar a gamizir pu.
Bar puvati.

⁴ God kamaghin migia ghaze,
“Gumazamizir arazir kuram gamiba, nighnizir
aghuitam men itir puvati.

Me bret apava anegevi moghin, me nan gu-
mazamiziba a gefi.

Egha me tong na ko migeir puvati.”

⁵ Gumazamizir kamaghin amiba atiatir bar dafam
me bativam.

Fomira atiatir kamaghin garitam me batozir
puvati.

Guizbangira, God bar uan gumazamizibar apani-
bar aghua.

Me ariaghirezi, a men aghariba tintinibar da
kavkinizi, da irezi, me bar aghumsiki.

Kamaghin, a bar me gafiragha gifa.

⁶ Ki kamaghin ifonge, Israeliyan akurvaghamin gu-
mazitam Saionin nguibamin ikegh azenan
izi.

God uan gumazamizibar akuraghti me de-
ravira ikiti, Jekopin ovaviba bar akuegham.

Guizbangira, Israeliyan naviba deragham.

54

God nan Akurvazir Gumazim

Devit ighiar kam osiri.

Gumazir onger akabar faragha zuim, kar an
onger akam. Gumazir kam, gumazir gitabav soz-
ibav kemezi me ighiam gami.

Sifia ghua Sol migia ghaze, Devit men tongin
modoghav iti. Ezzi Devit dughiar kam in ighiar kam
osiri.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

- ¹ O God, ni uan ziar gavgavimin nan akuragh
gumazir kurabar dafaribar ua na inigh.
Ni uan gavgavir bar ekiamin nan akuraghti, ki
firighiri ka.
- ² O God, ki ni ko migei, ni na baragh.
Ni kuarim atigh nan migirigiba baragh.
- ³ Nguibar igharazibar gumaziba na misoghasa
izegha giffa.
Gumazir igharaz darazigh asighasiziba, me
na misueghti ki aremeghasa.
Gumazir kaba kamaghin nighnisi, God a
pura bizim.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)
- ⁴ Bar guizbangira, God uabira nan akurvasi.
Ekiam nan akurvazima, ki deravira ikiā,
angamira ikiavira iti.
- ⁵ Nan apaniba, God mar mizazim me gasi.
Egh arazir kurar me na gamiba,
a magħira da otevkinigh da isi me gasegh.
Ni mikemezi mogħira deragħa bizibagh amua,
uan nighnizim għiġi kirkir puvati.
Egh kamaghira, ni bar nan apaniba
agħivagħam.
- ⁶ O Ikiavira Itir God, ni bar derazi ki ni minaba.
Ki uan ifongiamin ni bagħ ofa damuasa bar
ifonge.

⁷ Ni nan akurazima, osimtizir na bativiba,
tam na abirazir puvati.

Ki nin gari, ni nan apanibagh bar me
gasighasiki.

55

Gumazim God an akurvaghasa, an a ko migei

Davit ighiar kam osiri.

Kar onger akabar faragha zuir gumazimin onger
akam.

A gumazir gitabav sozibav kemezi me ighiam
bange.

Me onger akar kam kamaghin a dibori, Maskil.

¹ O God, ki ni ko migei ni na baragh.

Ni uan kuarim dukuaghan marki.

² Ki ni ko migeir migirigiaaba, ni deragh da baregh,
egh uamategh da ikaragh.

Osimtizir kam bar na gasighasighasava
ami.

³ Nan apaniba na gasighasighasa pamtem migei.

Gumazir kurar kaba na abiri, ezi nan navir
averiam derazir puvati.

Me osimtizir aviriba na garigha puvira nan atara,
bar nan apanim gami.

⁴ Bizar kam na gami, nan navim bar na baseme.

Ezi ki bar atiatigha aremeghasava ami.

⁵ Atiatim bar puvira nan anadima ki agoa nizima,
atiatim bar na avara.

⁶ Ezi ki ghaze,

“Ki kuarazir bunbamin min aviziba ikiti der-
aghram.

Ki danganitamìn mangi iki avughisi,
mighegh an mangam.

⁷ Ki mighegh saghon mangi,
gumazamiziba puvatizir danganimìn avughisi
ikiam.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

⁸ Ki zuamira mighegh mangi ua bagħ danganitamìn apigh,
egħ uabi modogh aminir ekiam ko amozim
gitagħam.”

⁹ O Ekiam, ki gari, gumazamiziba nguibar ekiamin
aven mīdoroziba fora dagħ am ċi da otifi.
Kamaghin ni nan apanir kabar mīzebar
amighti,
da osemeġħti me deragh bizibav kiman
kogħam.

¹⁰ Arueba ko dīmagħaribar me nguibar ekiamin
divazir gavgavibagh isin arui.

Nguibar ekiamin gumazamiziba arazir kurar
aviribagh amua osimtizibagh ami.

¹¹ Nguibar ekiar kaminiaven an danganiba bar,
gumazamiziba tintinibar uari
gasighasighasava amua, arazir
igharazibagh ami da otifi.

Tuavir miriaba ko biziba amaga dagħ iverzir dan-
ganiba bar,
gumaziba gumazir igharazibav għia me abira,
ifara pura men biziba isi.

¹² Nan apanitam akar kuram na mikkemegħti,

kí pura uabi abiragh purama an akamín
osimtizim ateram.

Gumazir kí fozitam akatam na gasi na
míkimití
kí uabi isiva an modogham.

13 Ezi nirara, ni bar nan namakamra.

Nirara, ni nan roroamra, egha bar nan
boroghira iti.

Egha nirara ni arazir kurar kabar na
gami.

14 Ga fomira uaning ko aruava bizibar uaning
migja,
gumazamizir igharaziba ko Godin Dipenimin
zui.

15 Arazir kuram bar nan apanibar naviba ko
dipenibagh izifa.

Kamaghin amizi, me zuamírama
arimighireghasa kí ifonge.

Me angamira itir dughiamin,
me Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin
mangi.

16 God nan akuraghaha kí an dei.

Eghti Ikiavira Itir God, nan akuragh ua na
iniam.

17 Mizaraziba ko aruer ariziba ko dimagaribar,
kí uan osimtiziba bagh a ko míkimivíva arangti
a na baraghám.

18 Gumazir avíriba na ko misosi,
ezí kí osimtizir ekiatam uan míkarzimin a
inizir puvati.

God bar deraghavira nan gara
uamategha na inigha izi.

19 Bar fomira, God atrivimin iti, egha datirighin
atrivimin ikiavira iti.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

Gumazir Godin atiatir puvatiziba, me uan arazir
kurabagh ighan aghua.

Kamaghin amizi, God uabi nan azangsizim
baregh, egh midorozimin apaniba
abiragħam.

20 Nan namakam, a uan namakabara misosi.

Egha me ko fomirama amizir akar dikirizim
abiki.

21 A uan akamin, akar isingtizibar na migei, egha
nan apanim gamuavira iti.

A uan akamin na ko navir amirizimin ikiasi
migei.

Ezi mizer otevir a migeiba, da mati
midorozir sabar ghumentizimin min na
aghori.

22 Osimtizir ni aterir kaba bar, ni da isi Ikiavira Itir
Godin dafarim datigh,

egħti an ada ater gavgavim ni daningam.

Gumazir Godin damazimin deraziba,
a me ategħi bizitam me gasighasighan
kogħam.

23 O God, gumazir gumazibav sozi me ariaghriiba
ko, gumazir ifariba,

me uan igiabara ikivira ikiti, ni me bat-
ueghti me mozir bar konimin magirigh bar
ovengegh.

Eghiti ki uabi nighnizir gavgavim nin iki
mamaghira ikiam.

56

Gumazir nighnizir gavgavim itim God ko migei
Filistiaba Getin nguibamin Devitin suirazi, Devit
ighiar kam osiri.

Onger akar kabar mam, me ziam Miktam, a garisi.
Gumazir onger akabar faragha zuim, a gumaza-
mizibav gei me tiarir kamin gin ghua ighiam
bange, “Kuarazim temer saghon itim gaperaghav
iti.”

¹ O God, ni nan apangkufigh.

Gumaziba zurara na misogha nan agintisi.

Me dughabar zurara arazir kurabar na
gami.

² Nan apanir kaba kamaghin ami,

me mizaraghara na ko misogh mangi
guaratighin givagham.

Gumazir bar aviriba uari fa nan apanim
gami.

³ O God, ki atiatir dughabar,

ki nighnizir gavgavim nin ikivira ikiam.

⁴ Ki Godin akam fa, egha nighnizir gavgavim Godin
ikia atiatir puvati.

56:1: 1 Samuel 21:13-15 **56:3:** 1 Samuel 30:6; 2 Eghaghaniba
20:3 **56:4:** Onger Akaba 118:6; Aisaia 31:3; Hibrus 13:6

Gumazir kinitam, arazir manatamin na
damuam? Puvati.

5 Dughiaba bar, bizir ki amiba nan apaniba dagh
asighasisi.

Egha zurara na gasighasighasa tuaviba buri.

6 Me na misueghti ki aremeghasa uari akuva,
nan tuaviba isa mogav ikia, nan daroribar
nan akuvamadi.

7 O God, ni men arazir kurar me amir kaba bagh
arazitam men akagh.

Ni uan aningagharim akagh egh gumazir
kaba bar me agifagh.

8 Ni na gifo, ki osimtiziba aterava ara iti.
Ni nan temerir irir kaba,
ni bar ada mengegha uan akinafarimin
ada osiri.

9 O God, ki kamaghin fo, ni na baghavira iti.
Egh ki nin dimamin dughiamin, ni nan apani-
bar amighti me aregham.

10 Ki Godin akam ginighnigha a fe.
Guizbangira, ki Ikiavira Itir Godin migirigiaba
pirafam.

11 Ki nighnizir gavgavim Godin iti,
kamaghin, ki bizitamin atiatir puvati.
Gumazir kinitam arazir manatamin na
damuam? Puvati.

12-13 O God, bizir ki fomira damuasa ni ko akam
akirizim, ki a damuam.
Ni nan akurazi ki ovengezir puvati.

Ni nan akurazi ki asaghpora irizir puvati.
 Kamaghin amizi, ki dughabar zurara ni ko daru,
 nin angazangarimin aven daru mangivira iki
 ovegham.
 Egh bizir ni amizir kaba bagh ni minabiva
 ofa isi ni daningam.

57

Gumazim akurvazim bagha Godin azangsisi

Davit Solin aravghugha dagiar torir mamin ikia
 ighiar kam osiri.

Gumazir ighiabar faragha zuim a gumazamiz-
 ibav kimti, me tiarir kamin gin mangi ighiar kam
 bangam, “Gumazitam gasighasighan marki.”

Onger akar kabar mam, me ziam Miktam, a garisi.

¹ O God, ni nan apangkuvigh nan akuragh.

Ki nin boroghira ikia bar deragha iti,
 mati tuarir nguziba uan amebamin
 avizibar apengan modoghav ikia
 deraghavira iti.

Ki kamaghira deravira iki mangiti, bizir na
 gasighasighamin kaba mangi givagham.

² Godin Bar Pin Itim, a God,
 ki uabin akurvaghosa an dei.

Bizir ki oteveziba,
 a bar ada isa na ganidi.

³ God uan Nguibamin iti, ezi ki a ko migeir
 migirigiaba,
 a da baregh nan akuragh ua na iniam.

A gumazir na gasighasighamba abinigh
egħ ua na iniam.

(Ighiam gamua an suiam
atugħha avughsegħha ua

ighiam gami.)

God bar nan apangkuvigha mikkemezi
moghira,
a zurara uan akamīn gin ghua bizibagh
ami.

⁴ Nan apaniba bar na okarizi ki men torim iñ akui.

Me laionbar min gumazibar amasa men
atariba baribar min bar ghumi.

Ezzi men mizeba sabar għumtizir
pumuning itim min min bar ghumi.

⁵ O God, ni overiam iñ uan gavgavim akagħti,
nguazim iñ gumazamiziba ganigh fogħ suam,
niñ gavgavim bar ekevegħha me gafiragħha
pin iti.

⁶ Nan apaniba nan suighasa na bagħha ivem agura.

Mati gumazim asiszir atiam iñ suighasa
azuazim agura.

Ki magiramin mozim, me tuavir ki zuim iñ an
okorezi osimtizir ekiam nan iti.

Ezzi puvati, me atamaku iñ uari torir kam
giraghue.

(Ighiam gamua an suiam
atugħha avughsegħha ua

ighiam gami.)

⁷ O God, ki uan navir averiam iñ nighnizir gavgav-

57:4: Onger Akaba 55:21; 64:3; Aghuzir Akaba 30:14 **57:7:**
Onger Akaba 108:1

- imra nin ikia,
egha nighnizir igharaziba ua nan puvati.
Ki gitabav sogh
nin ziam famin ighiabar amuasa.
- 8** **Ki** daguim ategh dikavigh uan gita ko kulele
misogham.
Eighti dar ararer aghuim otivti aruem bigh
anangam.
- 9** O Ekiam, **ki** Kantrin Igharazibar Gumazamizibar
tongin ni minamam.
Gumazamiziba bar moghira oraghti,
ki nin ziam fi ighiam bangam.
- 10** **Ki** fo, ni en apangkuvir arazim, a bar ekefe,
egha overiamin ababanimin tu.
Ni zurara amir arazir aghuir kaba
e da meng mangiti,
da mangi overiamin ghuariabar
suiragh.
- 11** O God, ni overiamin uan gavgavim akagh.
Eighti nguazimin gumazamiziba ganigh fogh
suam,
nin gavgavim bar ekevegha me gafiragh
pin iti.

58

God gumazir kurabagh asighasighasa
 Devit ighiar kam osiri.
 Gumazir ighiabar faragha zuim a gumazamizibav kimti, me tiarir kamin gin mangi ighiar kam

bangam, “Gumazitam gasighasighan marki.”

Onger akar kabar mam, me ziam Miktam, a garisi.

1 Ia gumazir dapaniba, ia kotaibar deragha biziba
baragha dav gei, o?

Ia gumazamizibar migirigiaba deragha da
baragha da tuisisi, o puvati?

Ti puvati.

2 Ian nighniziba arazir kurabara damuasa dikafi.

Ia nguazimin gumazamizibagh
asighasighasaviram ami.

3 Gumazir arazir kurabagh amiba, me mangamin
tuavim ataki.

Men amebaba me batezir dughamin ikegha
iza datirikin, me ifaravira iti.

4 Men migirigiaba mati, kuruzimin aven itir imezir
kuram dagh izifa.

Egha me kuruzimin min,
uan kuarir toribav konegha biziba
barazir puvati.

5 Kuruziba oraghti, gumazim marvim giviti, ku-
ruzir kaba dikavigh ighiam.

Gumazir kurar kaba, me kuruzir mariviba
barazir puvatizibar min ami.

Marvibagh ivir fofozir gumazim marvim giviti,
kuruzim oreghan kogham.

6 O God, ni arazir kurabagh amir gumazir kabagh
asighasikigh.

Ikiavira Itir God, me laionin misozibar min
ikia puvira misosi.

Ni men ataribav sogh, bar da apirrarigh da
asigh.

7 Ni me damighti, me dipam nguazimin aven uaghiri mogħin mangi pura puvatigh.

Ni me dikabinti, me gumazim grazim dikabiri a uaghira midji mogħin me misingiġħ.

8 Ni me damutti, me demdembar min arim ġihiregħ puvatigh.

Ni me damighti, me borim amebam in navir averiam rama aremezi mogħin iki.

Egh amebam gin a bategħti an aruem in ganighan kogħam.

9 Gumazim temer muziarim voroghjirama anetuzi mogħin, God bar zuamira me gasiġħas iġham.

Me angamira ikiavira itima, God men aningagħegħha bar mogħira me agħifa.

10 God, gumazamizir arazir kurabagh amibagh asiġħas iġham.

Egħiġi gumazamizir aghuiba arazir kamien ganigh bar akuegħ,

gumazir kurabar ghuzibar uan dagħariba ruam.

11 Gumazir igharaziba uaghan ganigh fogħ suam,
“Bar guizbangira, gumazir aghuiba me iverzir aghuim isi.

Bar guizbangira, God ikia
koti aven nguazimin itir gumazamiz-
ibar araziba tuisisi.”

59

*Gumazim apaniba a gasighasighan koghasa,
God ko migei*

Devit ighiar kam osiri. Atrivim Sol, Devit misueghti an aremeghsa, gumazir maba amangizi me an dípenimin zui. Ezì dughiar kamin, Devit ighiar kam osiri.

Gumazir ighiabar faragha zuim a gumazamizibav kìmti, me tiarir kamin gin mangi ighiar kam bangam, “Gumazitam gasighasighan marki.”

Onger akar kabar mam, me ziam Miktam, a garisi.

¹ O nan God, ni nan apanibar dafaribar ua na inigh.

Egh deragh nan ganti, me na gasighasighan kogham.

² Ni gumazir arazir kurabagh amibar dafarimin ua na inigh.

Ni gumazir na gasighasigh na misueghti ki aremeghamibar dafaribar ua na inigh.

³ Ni gan, gumazir kurar misoziba na misueghti ki aremeghsa,

uari akuvagha zuamira ghua uan danganibar mueghav ikia na bagha gari.

O Ikiavira Itir God, ki arazir kuratam gamizir puvati.

⁴ Guizbangira, ki osimtiziba puvati.

Ezi me na misoghsa ivemara ghua uan danganibar ikia, na bagha gara iti.

Ni uan danganim ategh dikavigh izi nan gan nan akuragh.

5 O Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, ni Israelian God.

Ni dikavigh zuamira izi iveau kuram isi Kantrin Igharazibar Gumazamizibar aning.

Gumazir uan namakaba isa apanibar da-faribagh ariziba,
ni men apangkuvan marki, ni bar me gasighasikigh.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

6 Me dimagaribar ua nguibal ekiamin izegħha,
afiabar min aroava nguibamin azenan arui.

7 Ni men akar otuariba baragh,
men migirigiaba mati midorozir sabamin min
bar ghumi.

Me ghaze, “Tina e baregham.”

8 O Ikiavira Itir God, ni dibovir akabar gumazir kurar kabav kimiva,
Kantrin Igharazibar Gumazamiziba bar men ingarvaki.

9 O God, nirara ni gavgavim na ganiga deragħha nan gari.

Nirara ni nan danganir mogomem.

Kamaghin, Ki ni bagħavira gara iti.

10 Nan God apangkuvim nan iti, a izi nan akuragħam.

A nan apaniba abinamin dughiam, a nan amamangatighti,

ki iki men ganti, a me gasighasigham.

11 O God, ni me misuegħti me arimighiran marki.
 Ki kamaghin aghua, nan gumazamiziba bizir
 ni amir kam bakiñighnigham.

Ni uan gavgavimin me abinigh egh pura tintinibar
 me aghamsikigh.

Ekiam, ni en oramin min itima, e nin aven
 modi.

12 Me zurara arazir kurabar amusi mikkim uari fiti,
 ni azuazim asizimin suirazi mogħin men
 suiragh.

Me nin ziam akar kurabar a migia egha
 zurara ifari.

13 Kamaghin amizi, ni uan aningagħarim men ak-
 agh me misuegħti me arimighiregħ.

Ni men tav ategħti a ikian marki, ni bar me
 kuavaremegħ.

Ni kamaghin damighti, nguazimin gumazamiziba
 bar fogħam,

ni Jekopin ovavibar God.

Ni uaghan nguazimin gumazamiziba bar
 men atrivim.

(Ighiam gamua an suiam
 atugħha avughsegha ua
 ighiam gami.)

14 Me dimagaribar ua nguibar ekiamin izegħha,
 afiabar min aroava nguibamin azenan arui.

15 Me afiabar min, damisi dagheba buri daru, egh
 damegh izi vagħha kogh,
 me puvira dapuriva arangam.

16 Osimtizir bar aviriba faragha na bativizi, ni nan divazimin min iti.

Ki nin aven modogha itima ni bar deragha nan gari.

Kamaghin, ki mizarazibar vaghvagh nin gavgavim ko apangkuvir arazim ginighnigh, ighiabar amu nin ziar ekiam fam.

17 O God, nirara ni gavgavim na ganiga deragha nan gari.

Nirara ni nan danganir mogomemin min ikia, egha bar nan apangkufi.

Bizir kaba bagha,
ki ighiam bangi nin ziam fasa.

60

Gumazim uabin akuragh uabi iniasa, God ko migei

Devit ighiar kam osiri.

Gumazir ighiabar faragha zuim a gumazamizibav kimti, me tiarir kamin gin mangi ighiar kam bangam, “Akar Dikirizir Gavgavimin akimarir aghuim.”

Ighiar kam kamagh en sure gami. Bar fomira Devit Sirian gumaziba ko misosi, kar Mesopotemian nguazim ko Soban kantrin adarasi. Ezi Joap uamategha izegha Idomin kantrin ghua Danganir Zarir Amangsizir Avirim Itimin ikia, me misogha men 12,000pla gumazibav soghezi me ariaghire. Dughiar kam Devit ighiar kam osiri.

Onger akar kabar mam, me ziam Miktam, a garisi.

- ¹ O God, ni akirim ragha e gasaragha uam en garir
puvatizi,
en apaniba e misogha e abira.
Ni adarim en ikia kamaghin ami,
ni datirighin uamategh izi en akuragh.
- ² Ni Israelin nguazim gamizi mikimkizim a batozi
a tongira bigha torir bar ekiam iti.
Ni a gamizi a bigha akuar pumuning iti.
Kamaghin, ni uam an akuamning inigh
an ing dukuaghti a ua gavgafigh.
- ³ E nin gumazamiziba, ni osimtizir aviriba e
ganingi,
mati ni wainin onganim e ganidima, e
anepava ongani.
- ⁴ Ni nir avizitam fegh ghuavanaboghi,
nin atiatia nin apengan iti darazi an ganigh
fogham.
Egħti men apaniba men agintighti,
me ari izi nin nir avizim batogh an
apengan deragh ikiam.
(Ighiam gamua an suiam
atugħha avughsegha ua
ighiam gami.)
- ⁵ Ni bar ifongezir darazi bar deravira ikiasi,
ni uan agharir guvir gavgavim in en suiragh
en akuragh.
Ni en azangsizim baragh!
- ⁶ God uan Dipenimra ikia ghaze,
“Ki apaniba ko misogha me abiragħha gifा.

Ki datirighin Sekemin nguibamin nguazim ko
Sukotin danganir zarim abigh,
egh uan gumazamizbar aningam.

⁷ Guizbangira, Gileatin nguazim ko Manasen
nguazim, aning nana.

Ezi Efraimin nguazim a nan midorozir da-
panirasuamin min iti.

Ezi Judan nguazim mati nan atrivir
fidizim.

⁸ Moapin kantri, a nan itarir dipar ki ruemin min
iti.

Idomin kantri, a nan danganir ki uan dagarir
asuaba arizimin min iti.

Ezi Filistiaba, ki midorozimin me
abiragha bar akuegha pamten dei."

⁹ O God, tinara na inigh gavgavim itir nguibar
kamin aven mangam?

Tina nan faragh mangiti, ki Idomin kantrin
ekiamin aven mangam?

¹⁰ O God, ni akirim ragha e gasaras ti?

Ni ti en midorozir gumazibar akurvaghan
aghua?

¹¹ O God, gumazibar gavgavibar akurvazim a pura
bizim.

Kamaghin amizi, ni en akuraghti e uan
apaniba ko misogham.

¹² E fo, Godin akurvazimra, e uan apanibav sogh
me abinigham.

A uabi en apanibav sogh me agivagham.

61

Gumazim deragh uabin ganasa God ko migei
Devit ighiar kam osiri.

Gumazir onger akabar faragha zuim, kar an onger akam. Gumazir kam, gumazir gitabav sozibav kimiti me ighiam bangam.

¹ O God, ni kuarim atigh nan dimdiam baragh,
ki ni ko migeir migirigiaba ni deragh da baragh.

² Ki uan nguibamin saghon iti, ezi nan navim bar oseme.

Ni nan akurvaghaha ki nin dei.

Ni na inigh mangi dagiar gavgavimin aven na modoghti,
nan apaniba na gasighasighan kogham.

³ Nirara ni nan divazir bar gavgavimin iti, ezi ki an modima,
nan apaniba na abinamin tuaviba puvati.

Nirara dipenir ruarir gavgavimin min
bar deragha nan gara na gehufi.

⁴ Nan ifongiam kamakin, ki zurara nin dipenimin
iki mamaghira iki mangi ovegham.

Ki, tuarir nguziba uan amebamin avizimin
apengan ikia deragha iti moghin,
ki nin apengan bar deravira ikiasa.

(Ighiam gamua an suiām
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

61:2: Onger Akaba 18:2; 42:6; 77:3; 94:22 **61:3:** Aghuzir Akaba
18:10 **61:4:** Onger Akaba 17:8; 27:4; 91:4

5 God, ki ni ko akam akirigha mikemezir biziba ni da baregha gifा.

Gumazamizir nin atiatia nin ziam feba, ni bizir aghuiba me ganidi.

Arazir kamra ni uaghan bizir aghuiba na ganidi.

6 Ni atrivim ateghti, an azenir aviribar angamira ikivira iki.

Ni aneteghti, a dughiar ruarimin nguazimin ikegh.

7 O God, ni aneteghti a nin damazimin dughiar ruarimin atrivimin iki.

Ni bar a gifongegha mikemezi moghira deragha bizibagh amua,
uan nighnizim gighavkhirir puvati, kamaghira ni bar deragh a gehuv an gan.

8 Ni kamaghin damuti, ki dughiabar zurara akar faragha ni ko dikirizibar gin mangi,
zurara ighiaba bangi nin ziar ekiam fam.

62

God uabira deragha en gara e geghufi

Davit igiar kam osiri.

An onger akar kabar faragha zuir gumazim Jedutun ginighnigha, onger akar kam osiri.

1 Godra, ki nighnizir gavgavim an ikia a baghavira mizua iti.

Anarira, a nan akurvazima ki angamira ikiavira iti.

2 Godra, a nan dagiamra, ezi ki an aven modima, a
nan akurvasi.

A nan dīvazir gavgavimin min iti, ezi ki akon-
gan kogham.

3 Ia dughiaba manmagħin, na gasighasighasa na
bagħha izi?

Ia ghaze, ki dīvazir ghurimin min iż-żejjie bar
dipirighireġ bar givagħam.

4 Ki ziar ekiam iti, eġġi ia na abiragh nan ziar
ekiar kam gasighasighasa.

Ia ifavarir arazim bar a gifonge.

Ia uan akabar God deragh na damuasa ia a migei,
ezi ian navir averiaba ghaze,

“God a gasighasikīgħ.”

(Ighiam gamua an sujam
atugħha avughsegha ua

ighiam gami.)

5 Ki nighnizir gavgavim Godra ikia a bagħavira iti.

Anarira deragħa nan garima, ki angamira
ikiavira iti.

6 Godra, a nan dagiam, ezi ki an aven modima, a
nan akurvasi.

A nan dīvazir gavgavimin min iti, ezi ki akon-
gan kogham.

7 God uabira nan akurvagħha ziar ekiam na ganid.

A nan dagiamin min itima, ki an aven modi.

8 Nan adarasi, ia zurara nighnizir gavgavim Godiñ
iki.

Egh osimtizir ia itiba ko nighnizir ia itiba, ia
bar da isi a daning.

E ia a bagh mangi an aven mongegh der-
aghvira ikiam.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

⁹ Gumazir kıniba mati, aminim pura akamin otiva
zui.

Gumazir ziaba itiba, me uaghan pura biziba.

E men osimtiziba tuisigh fogham, me
guizbangħirama osemes ti.

Men osimtiziba akamin otivir aminim ko
magħi ghue.

¹⁰ Ia midorozir arazim ko okimakiar arazim kam-
aghin aning ginighnighan marki,

“Aning dera, aning e damighti e dagħiar aviriba
ikiam.”

Ian dagħiaba ko ian biziba bar avirasemegħti, ia
kamaghin mikiman marki,

“Bizir kaba darara en gavgaviba.”

¹¹ Nan orarazim, God dughiar aviribar kamaghin
migei,

“Ki God, ki gavgavir ekiam iti.

¹² Ki zurara gumazamizbar apangkuji.

Ekiam, ni gumazamiziba amir ingangariba
baghvira iveau isi me daningam.”

62:10: Aisaia 61:8; Esekiel 22:29; Luk 12:15; 1 Timoti 6:10 **62:12:**
Jop 34:11; Onger Akaba 103:8; Jeremaia 17:10; Matyu 16:27; Rom
2:6; 1 Korin 3:8; Akar Mogomem 2:23

63

Gumazim God ko ikiasa a ko m̄gei

Devit ghua Judan Distrighin aven itir gumazamiz-iba puvatizir danganimin ikia, ighiar kam osiri.

¹ O God, ni nan God, ki nin ganasa
ni baghavira m̄izua iti.

Ki mati, dipaba puvatizir danganimin ikia
dipam bagha ariaghiri moghin,
nan duam ni ko ikiasa ifongezi,
ki bar uabi isa ni ganingi.

² Ki nin Dipenimin aven nin ganasa ifonge,
ni uan gavgavim ko ziar ekiam nan akaghaha
ki ifonge.

³ Nguazir kamin ikirimirim a dera,
ez̄i nin apangkuvir arazim a gafiragha bar
moghira dera.

Kamaghin, ki nin ziam fe.

⁴ Ki angamira ikivira iki,
ni minabiva nin ziam fivira ikiam.
Ki uan dafariba fegh ghuanabogh ni ko
mikimam.

⁵ Nan duam bar deraghavira ikia mati,
gumazim dagher aghuiba amegha bar ikiri.
Kamaghin, ki bar akuegha nin ziam fa
ighiabagh ami.

⁶⁻⁷ Ni dughiabar zurara nan akurvasi.
Ez̄i ki dimagaribar uan misiam girighav ikia
nirara nighnisi.

Ki tuarir nguzim uan amebamin avizimin apengan iti moghin,
 ki bar nin boroghin ikia,
 bar akuegha ighiabagh ami.

⁸ Nan duam ni ko poroghav iti,
 ezi nin agharim deragha na avara.

⁹ Gumazir na misueghti ki aremeghasava amiba,
 me Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin mangam.

¹⁰ Me midorozim damu an aven oveghti,
 afiar atiaba men mikarzibar amam.

¹¹ Eghti Atrivim God bagh bar akuegham.

Gumazir Godin ziam dibora a koma akam
 akiriziba, me an gin mangi bar akuegham.
 Gumazir ifariba, God men akabar ku-
 mighti me mikiman kogham.

64

*Gumazim God a ggehuv deragh an ganasa, an a
 ko migei*

Devit onger akar kam osiri.

Kar gumazir onger akabar faragha zuim in
 ighiam.

¹ O God, gumazir kuraba na gasighasighasava ami,
 ezi ki osimtizir bar ekiam in aven iti.

Ni nan migirigiam barakigh,
 eighti me na misueghti ki ovengan kogham.

² Gumazir kuraba modogha uari akuvagha na
 misogh na gasighasighasa akabav sosi.

Kamaghin, ni deragh na ggehuv na modoghti
me na gasighasighan kogham.

- ³ Me migeir migirigiaba bar ghumigha midorozir
sabamin min nan mikarzim aghori.
Men akar kuraba nan akuighav iti,
mati gumazim igharazitav gasasava
barir pim ana akuighav iti.
- ⁴ Me atiatir puvatigha mongeghav ikia,
akaba gumazir aghuibagh asa me migei.
Kamaghin me bar zuamirama asi.
- ⁵ Me gumaziba bagh azuazim aguaraghti a men
suighasa me uariv gei.
Me arazir kurar kam damuasa nimira uarira
uariv gia, gavgavim uari ganiga ghaze,
“Tina e gifogham?”
- ⁶ Me arazir kurabar amuasa akam misuegha
givagha ghaze,
“E arazir kuram damuasa nighnizir aghuir
mam batogha gifa.
E damuasa amir bizir kam, gumazitam bar a
gifozir puvati.”
Guizbangira, e gumazibar nighniziba ko
navir averiabagh fozir puvati, da bar modo.
- ⁷ Me kamaghin damutti God uan barimin me
gaseghti,
me zuamira duar ekiam inigham.
- ⁸ Me gumazir igharazibagh asighasighasa migei,
kamaghin God meraram asighasigham.
Eighti gumaziba men gan beniba aku

men ingariva akam.

- ⁹ Gumazamiziba bar Godin atiatingam.
 Egh God amizir bizar kam mikim zurara a
 ginighnigham.
- ¹⁰ Gumazamizir arazir aghuibagh amiba,
 me Ikiavira Itir God bagh bar akongegh a
 bagh mangi bizar kurar kamin modogham.
 Gumazamizir navir aghuiba itiba,
 Ikiavira Itir Godin ziam fam.

65

Godin gumazamiziba bar akuegha a minabi

Devit onger akar kam osiri.

A gumazir onger akabar faragha zuim
 ginighnigha onger akar kam osiri.

¹ O God, e Saionin nguibamin mangi nin ziam fam.
 Egh fomira ni ko akam akirizir bizar kabar
 amighti,
 da guizbangirama otivigham.

² Ni guizbangira en migirigiaba barasi.
 Kamaghin, e gumazamiziba bar moghira ni
 bagh mangam.

³ E uan arazir kuraba bagh ni bagh mangam.
 En arazir kurabar osimtiziba e abrima e bar
 iraghue,
 ez i nirara en arazir kuraba gin amadi.

⁴ Gumazamizir ni uan Dipenimin ikiasa
 misevegha inigha ghueziba, me bar
 akongegh.

64:10: Onger Akaba 32:11; 58:10; 68:3 **65:4:** Onger Akaba
 33:12; 36:8; 84:4

Nin Dipenir kam, bizir bar aghuir aviriba an iti.

Kamaghin, e nin Dipenimin gumazamiz-
iba uari akuvi naghin ikı,
navir amirizim ikiam.

⁵ O God, ni en akurvasi.

Ni en azangsıziba baragha ingangarir bar
ekiar aghuibagh ami.

Gumazamizir nguazir kamin saghuiamin itiba,
me nighnizir gavgavim nin iti.

Men marazi uaghan ongarir bar ekiamin
vongin saghon ikia, nighnizir gavgavim nin
iti.

⁶ Ni uan gavgavim in mighsabagh amizi,
da otivigha uan danganibara iti.

Nin gavgavir kam bar moghiram ekefe.

⁷ Ongarim dikavima, nirarama a migeima,
an aghumra irighav ikia dipiraghbirir puvati.
Ni gumazamizibar midorozibagh ami da
gefi.

⁸ Gumazamiziba bizir kabar gara bar nin atiatingi.

Me aruem anaga uaghiri naghin bizir ni amir
kabar gara,
ni bagha bar akongegha, pamten diava
arai.

⁹ Ni nguazim damuti a deravira ikiasa, ni amozim
amadima a izi.

Ni nguazim gamima a deravira itima,
dagheba a gisin deraghaviram aghui.

God, nin Fanem dipaba bar a gizivazi,

a ivemara ghua danganibar ghuaghira datir
puvati.

Arazir kamin, dagher aviriba nguazir
kamin otifi.

¹⁰ Ni amozir aviriba amadima, da azenibagh izi,
ezi dipam nguazim in aven ghuaghiri.

Dipam nguazim gami an amiraghirizi
dagheba deraghaviram aghui.

¹¹ Ni danganir manamin iti, dagher aghuiba dan-
ganir kamin iki bar avirasemegham.

Ni bar en deragha daghebagh amima, da otiva
bar aviraseme.

¹² Danganir dadaba itiba, bulmakauba ko sipsipba
dagh izefi.

Azenir aviriba mighsiabar ikiti, mighsiaba bar
akongegh.

¹³ Danganir dadaba itiba, sipsipin bar aviriba iti.

Danganir zarir mighsiabar tongin itiba, witba
bar dagh izifa.

Bizir kaba bar moghira gumazir God
bagha bar akuegha an ziam febar min
damuam.

66

*Me God minabiva an ziam fasa onger akabagh
ami*

Gumazir mam, gumazir onger akabar faragha
zuim ginighnigha ighiar kam osiri.

¹ Ia nguazim in itir gumazamiziba bar;
God bagh pamtem dimiva bar akongegh an
ziam fi.

² E ighiaba bangi an ziar ekiamin gun mikim,

an ziar ekiam fiti, a bar piñ iki.

³ E Godin miñim suam,

“Bizir ni amiba da bar dera.

Nin gavgavim bar moghiram ekefe,
ezi nin apaniba bar atiatigha, nin
damazimin uan teviba apiri.”

⁴ Nguazimin gumazamiziba bar nin ziam fava,
ighiabagh amua ziar ekiam ni ganidi.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

⁵ Ia izi God amizir bizibar ganigh.

A gumazamizibar tongin bizir bar ekiabagh
ami.

⁶ An ongarim gamizi a dakezi, nguazir midiarim
otozi,
en ovaviba puram a gisin arua dipam abigha
ize.

Me iza vongin otivigha, bizir an amizir
kam bagħha bar akonge.

⁷ A gavgavir bar ekiam ikia, atrivim in ikia mam-
aghira iti.

A kantribar gumazamiziba amir ingangariba,
a bar deragħha dar gari.

Gumazir akaba batoziba uari fan marki.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

⁸ Ia bar mogħira izi, e uan Godin ziam fam.

E an ziam fiti gumazamiziba bar e baraghah.

66:4: Onger Akaba 67:3; 96:1-2; 117:1 **66:5:** Onger Akaba 46:8

66:6: Ua Me Ini 14:21; Josua 3:14-17

- 9** A bar deragha e geghuva en garima
e angamira ikiavira itima,
arazir kuram e abirazir puvati.
- 10** Gumazim avimin silva tuagha an kuraba isa da
makuri da bar zuezzi moghin,
e osimtiziba ateri, God en gara e tuisigh
foghasa, e gavgavis o puvati.
Egha tuavir kamin an e gamizi, e zue.
- 11** Ni osimtizir ekiaba e gariki,
mati ni e bagha azuaziba guizi e dar aven
ghue.
- 12** Ni en apanibar amamangatizi, me e dikabiragh
bar e righiriki.
E mati avim ko dipam e avarazi, e aningin
tongin arui.
Ezi ni datirighin e inigha danganir
aghuimin ize.
- 13-14** Osimtizim faragha na batozi, ki ni koma akam
akira ghaze,
ki asizir avimin tue bar isia mighrizim isi,
ofan min ni daningam.
Ki datirighin akar dikirizir kamin gin mangi,
nin Dipenimin mangi ofan kam damuam.
- 15** Ki asizir mikarziba sara itiba inigh izi, ofan min
da isi ni daningiva,
da tueghti da bar isi mighiram.
Ki sipsipin apuriba tueghti, ofan kamin
mughuriar aghuim nin mangam.
Ki bulmakaun apuriba ko memeba inigh izi ni
bagh ofa damuam.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

- ¹⁶ Ia gumazamizir Godin atiatia an apengan itiba,
ia izi nan akam baragh.
God nan akurvagħasava amizir biziba,
ki dar gun ia mikkimam.
- ¹⁷ Ki faragħa uabin akurvaghħasa an dia,
egħha uaghan an ziam fasa onger akabagh
ami.
- ¹⁸ Ki ti arazir kuram uan navir averiamin a gi-
fongezi,
Ekiam nan azangsizim bareghan kogħai.
- ¹⁹ Puvati. A na baregħa għifa.
A guizbangi, ki a ko migeir migi rigħiaba ana
da baregħa għifa.
- ²⁰ God nan azangsizim batogħezir puvati.
Egha uan apangkuv irarazim na dam a inizir
puvati.
Kamaghħin amizi, ki an ziam fam.

67

Me dagher iġiaba inighha, da bagħha God minnabi
Gumazir onger akabar faragħa zuim, kar an
onger akam. Gumazir kam, gumazir gitabav soz-
ibav kemezi me iħġiam gami.

- ¹ God, e kamaghħin nin azai, ni deraghvira e
damuva en apangkuv.
Mati nin angazangarim e gisirazi mogħiñ,

ni ragh en gan en akurvagh.
 (Ighiam gamua an suiam
 atughha avughsegħha ua
 ighiam gami.)

² Eghti nguazimin gumazamiziba ganigh nin araz-
 ibagh fogħam.
 Me kamaghin fogħam, ni gavgavir bar ekiam
 ikia men akurvashi.

³ O God, nan ifongiam, gumazamiziba bar ni gi-
 fuegh nin ziam fi.
 Guizbangira, me nin ziar ekiam pirafam.

⁴ Ni guizbangira gumazamizibar araziba tuisigha,
 tuavir aghuim men akazi, me nin ifon-
 giamin girara zui.
 Kamaghin amizi, gumazamizibar naviba bar
 akuegħiva,
 iġħiaba bangi nin ziam fam.

(Ighiam gamua an suiam
 atughha avughsegħha ua
 ighiam gami.)

⁵ O God, nan ifongiam, gumazamiziba bar ni gi-
 fuegh nin ziam fi.
 Guizbangira, me nin ziar ekiam pirafam.

⁶ God, ni en God,
 ni bar deragħha e gami.
 Ezi dagħer aghuir aviriба en nguazibar
 otifi.

⁷ Bar guizbangira, God deragħha e gami.

Nguazimin gumazamiziba bar an atiating an
apengan iki.

68

God Israelian akurazi me bar akonge

Devit onger akar kam osiri.

Gumazir onger akar kabar faragha zuim, gumaz-
ibav geima me Godin ziam fa ighiam bange.

¹ Gumazamizir Godin apanim gamiba,
a zuamira dikavigh izi tintinimin me bat-
uegham.

Gumazamizir Godin apanimin itiba,
me a gitagh aregham.

² Aminim migharim givai a ghua puvatizi moghin,
God uan apaniba batuegham.

Kandel isia an dipam suaghiri moghin,
gumazamizir kuraba Godin damazimin iku-
vigham.

³ Gumazamizir aghuiba, Godin damazimin
naviba deragh bar akuegh iki mamaghira
ikiam.

⁴ God ghuardiabagh aperagha overiamin zui.
Ia an tuavim akir.

An ziam kara, Ikiavira Itir God.

E an damazimin bar akuegh,
ighiaba bangi ziar ekiam a daningam.

⁵ God uan Nguibamin ikia, borir ameboghfeziaba
ariaghireziba deragha men gara,
paba ariaghirezir amiziba deragha men gari.

6 Gumazamizir uarira itiba, a men adarazi isa me ko me akufi.

Ezi me uari ko ikia deragha iti.

A kalabusin itir gumazamiziba inigha azenan izegha,

me gamizi me deragha iti.

Ezi gumazamizir akaba batoziba,

a me gamizi me nguazir dipaba puvatizibar iti.

7 O God, ni fomira uan gumazamiziba men faragha ghua,

me inigha iza gumazamiziba puvatizir danganim garui.

(Ighiam gamua an suiam atugha avughsegħha ua

ighiam gami.)

8 Bar guizbangira, Israelian God, ni izegha gifa.

Ni izegha givazi, Sainain Mighsiam mikimkizim a gunabavira iti.

Mikimkizim otozi amozir dafam ariki.

9 O God, ni amozir dafam amadazi, a

nguazir kurar kam giza a gamizi a ua dera.

10 Nin gumazamiziba nguazir kamin nguibabar ingari.

Ni bar dera, egha ni dagheba isa onganarazibagh amir gumazamizibagh anidi.

11 Ekiam uan akam isa amizir aviribagh aningizi, me a inigha ghua an gun migei.

12 Akar me kurir kam kamaghin migia ghaze,

“Atriviba uan m̄idorozir gumaziba ko, me bar moghira aregha gifa.”

Ezi amizir nguibamin itibara,
gumaziba misogha inizir biziba uarigh anidi.

¹³ Men marazi sipsipba ko ikia atiatigha pura
aghumra iti.

Amizir kaba uaghan silva ko gol uarir
kurkegha,
kuarazir ozamin min ganganiba bar
dera.

Ozamin avizimning silvan min taghtasi, ezi an
namnam golin min taghtasi.

¹⁴ Atrivir maba Salmonin M̄ighsiamin iti.

Ezi Godin Gavgaviba Bar Itim men agirazi, me
tintinimin are.

Egha aisin amozim gamizi, a mighsiar
kam gizi.

¹⁵ O Basanin M̄ighsiar ekiam,
ni ruarir akirir aviriba iti.

¹⁶ Ni mighsiar ekiar ruarir akirir aviriba itim,
God ua baghavira mighsiar igharazim gin-
abagh a gisn̄ dapiasa.

Ezi ni manmaghsua, Godin mighsiar igharazim in
gara nin navim oseme?

Guizbangira, Ikiavira Itir God, mighsiar
kamin daperagh iki mamaghira ikiam.

¹⁷ Ekiam Sainain M̄ighsiam ategha iza uan
Dipenimin iti.

An m̄idorozir gumazir bar aviriba, karisin
gavgavir bar aviribagh apiagha a ko izi.

¹⁸ God mighsiar kamin ikiasa

bar piñ ghuavanaga,
 kalabuziar gumazir avirim inizi, me a ko
 ghue.

Gumazir an akam batoziba, a men bizir bar
 aghuiba, me dam a da ini.

Kamaghin amizi, O Ikiavira Itir Godin Gav-
 gavim, ni kagh ikiam.

¹⁹ E Ekiamin ziam fam.

A dughabar vaghvagha en akurvagha en
 osimtiziba ateri.

God uabi en Akurvazir Gumazim.
 (Ighiam gamua an suiam
 atugha avughsegħha ua

ighiam gami.)

²⁰ En God, a uabi God, an en akurvasti.

Ikiavira Itir God, an en Ekiam, an en akurvaz-
 ima, e ariaghiri puvati.

²¹ Bar guizbangira, God uan apanibar dapaniba
 abighirarigham.

Gumazamizir kaba, me zurarama arazir
 kurabagh ami.

²² Ekiam kamaghin migia ghaze, “Ki Basanin ian
 apaniba inigh uamategħ izam.

Me ongarir konimin bar vin mar ikiam, pura
 bizim,
 ki ua me inigh azenan izegħam.

²³ Ia uan apaniba bar me agivagh, men ghuziba
 uan dagariba ruegh.

Egħiż ian afiaba, men ghuzibar am i mangi uan
 ifongiaba agivagħam.”

24 O God, ni nan Atrivim.

Gumazamiziba bar nin gari ni apanim ko
misogha anebiraghha, bar akuegha izi.

Me bar moghira nin gari,

ni ghua uan Dipenimin aven ghu.

25 Gumaziba onger akam gamua faragha zui.

Ezi guivir igiaba tongira ikia tambarinbav
sosi.

Gumazir gitabav soziba abuan iti.

26 Me kamaghin onge,

“E Godin gumazamiziba,

e uari akuvagha gifa, e Godin ziam fam.

E Israelia, e Godin adarasi,

e Ikiavira Itir Godin ziam fam.”

27 Benjaminin ikizir muziarim men faragha zui.

Men girara, Judan anabamin gumazir da-
paniba uan adarazi ko zui.

Ezi men girara, Sebulun anabam ko Naptalin
anabamin gumazir dapaniba me zui.

28 O God, ni uan gavgavim en akagh.

Gavgavir ni faragha en akazi kamra, ni
datirighin en akagh.

29 Atriviba bizir aghuiba inigha iza, nin Dipenir
Jerusalemin itimin
ni ganidi.

30 Ni Asizir atiar dakarabar itir kam in atari
moghin, ni Isipin atar.*

Ni bulmakaun apuriba uan nguziba ko men
atari moghin,

* **68:30:** Gumazir maba ghaze, “Asizir atiar dakarabar itir kam,”
kar kantri Isipin akar isin zuim.

ni Kantrin Igharazibar Gumazamizibar
atar.

Ni men atar mangiti, me ni bagh teviba apirigh
uan silvaba ni danieling.

Gumazir midoroziba foriba, ni bar men
agintighti
me ari tintinibar mangegh.

31 Isipin atrivim uan ingangarir gumaziba
amadaghti,
me Jerusalemin mangi nin akam baraghah.
Eghti Itiopiaba ni ko mikimsi uan da-
fariba fam.

32 Ia Kantrin Igharazibar Gumazamiziba,
ia onger akabar amu
egh Godin ziam fi.
(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

33 Overiar kam fomira iti, ezi God a gaperagħa zui.
Ia orakigh. God bar pamtemin dei.

34 Ia gumazamiziba bar, Godin ziar ekiamin gun
mikim.
A Israelian atriyim.
An gavgavir ekiam, e overiamin pin an
ganam.

35 Israelian God uan Dipenimin iti, ezi e an ati-
atingam.
A gavgavir ekiam isa uan gumazamizibagh
anidi.

E Godin ziam fam!

69

*Gumazim uabin akurvaghasa Godin azangsisi
Davit ighiar kam osiri.*

Gumazir onger akar kabar faragha zuim gumazibav già ghaze,

“Me Akimarir Aghuibar tiarimin gin mangi, ighiar kam bangi.”

¹ O God, nan akuragh.

Dipam na avaragha anaga nan firaghanimin tu.

² Ki beghneazim itir dipamin suegha uaghiri.

Ki tugh gavgavighamin nguazir gavgaviba puvati.

Ki dipar konimin arua zuima,

dipam bar na avaraghhasava ami.

³ O God, ki nin dia ghua nan dimdiaba bar moghira givagha taghizi,

nan kuarim nan pírizi, nan gavgaviba gifá.

Ki uabin akurvaghasa fomira ni bagha gara ikia ghua,

nan damazimning na gami.

⁴ Gumazir bar avirim pura nan apanim gami.

Men dibobonim bar nan dapanir arizibagh afira.

Nan apaniba arazir kurabar na gami,

ezi bizir me na gamir kaba mingariba puvati.

Apanir kaba na gasighasighasa, akar ifavaribar na gami.

Ki men bizitam okemezir puvati,

me pura uan akaba na gasa ghaze, ki bizitaba pura me daningam.

- 5** God, ni na gifо ki gumazir organim.
 Nan arazir kurabar osimtiziba nin
 damazimin mongezir puvati.
- 6** O Ekiam, ni Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar
 Itim, ni nan dimdiam baragh,
 ni na baraghan koghti, nighnizir gavgavim
 nin iti darasi aghumsizim iniam.
 O Israelian God, ni nan dimdiam baragh,
 puvatighti, gumazamiziba nin ziam fe darazi
 dipova, akar kurabar me mikimam.
- 7** Ni bangin, gumazamiziba dibovir akabar na
 migeima
 ki aghumsisi.
- 8** Nan aveghbuuba gumazir igharazimin gari
 moghin nan gari.
 Ezи nan adarazi nguibar igharazibar
 gumazimin gari moghin nan gari.
- 9** Nan navir averiam bar nin Dipenim gifuegha a
 baghavira iti.
 Egha ki pamtemin Dipenir kamин ingara der-
 agha an garima, a deraghavira iti.
 Gumazamizir maba akar kurabar ni
 migei, ezи men akaba nan izi.
- 10** Ki dagheba ataghiragha, arazir kamин ki nin
 damazimin uabira uabi abiri.
 Ezи gumazamiziba akar kurabar na migei.
- 11** Ki azirakar korotiaba azui,
 ezи gumazamiziba na dipovava akar kurabar
 na migiavira iti.
- 12** Gumaziba tuavir akabar uari akuva ikia, na
 geghara na migei.

Gumaziba wainin dipaba apava onganigha,
na dighora onger akabagh ami.

¹³ O Ikiavira Itir God, ki uabi bizir kabagh nighnizir
puvati, ki ni ko mikimasa.

Ni dughiatamin uan ifongiam ko apangkuvir
ekiamin gin mangi nan azangsizim ikaragh.

Ni na ko akam akirigha givagha an gin zui.

Kamaghin, ni guizbangira nan akuragh.

¹⁴ Ni beghneazir kamin aven ua na inighti,
ki an aven mangi ovengan kogham.

Ni deragh na gehhuv nan ganti, nan apaniba na
gasighasighan kogham.

Eghti osimtizir kam, dipar konim in min na
avaraghan kogham.

¹⁵ Ni na ateghti aperiam na avan marki.

Ni na ateghti ki mozimin magirighti, a na avan
marki.

Ni na ateghti dipar konim na avan marki.

¹⁶ O Ikiavira Itir God, ni zurara nan apangkuvir
arazir kam bar dera,
kamaghin ni zurara nan azangsiziba baragh.

Nin apangkuvim zurara nan iti,
kamaghin ni izi nan akuragh.

¹⁷ Ki nin ingangarir gumazim, kamaghin ni nan
mongan marki.

Osimtizir ekiam nan iti, kamaghin ni zuamira
nan azangsiziba ikaragh.

¹⁸ Ni nan boroghin izi egh nan akuragh.

Ni nan apanibar dafaribar ua na inigh.

¹⁹ Gumazamizir akar kurabar na migeiba, ni dagh
fogha gifia.

Egha ni fogha gifa, me na dipovava
aghumsizim na ganingi.

20 Akar kurar kaba, nan nighnizim gasighasigha
nan navim gamizi, a bar moghirama oseme.
Ezi gavgaviba ua nan puvati.

Ki ghaze, gumazitaba ti tong nan apangkuvam,
ezi bar puvati.

21 Mitiirimam nan azima,
me aguiam daghem gatigha na ganingi.

Ezi kuarim nan pirma,
me pura wainin kuram amasa na ganingi.

22 Kamaghin deragham,
dughiar me isar ekiaba bagha uari akuvibar,
men isar ekiar kaba me damutti me iri,
mati azuazim asizim misoke.

23 Ni men damazibar amighti aminin men
pirighti,
me ua ganan kogham.

Ni men akiraghbar amighti,
me tugh gavgavighsi damuva avegham.

24 Ni puvira men atar mizazim me gasi.
Nin aningagharir kam me initi me oveng.

25 Eghti nguibar me itir kam pura ikiti,
ni gumazitaba ateghti, me men purirpenibar
ikian marki.

26 Gumazamizir maba, ni faragha men arazir
kuraba ikarvagha me gasighasiki,
ezi gumazir kurar kaba paza me gamuavira
iti.

- Gumazamizir maba, ni men mikarzibagh
asighasighizi me mizaziba inizi,
gumazir kuraba osimtiziba me garigha
dibovir akabar me migei.
- 27** Ni gumazir kurar kabar arazir kurabagh
nighnighvira iki.
Egh me ateghti me nin gumazamizibar aven
izan marki.
- 28** Ni gumazamizir kabar ziaba, akinafarir zurara
itim aven da angarigh.
Egh men ziaba, nin damazimin zuezir gu-
mazamizibar ziaba koma ada osiran marki.
- 29** O God, ki osimtizir ekiam atera mizazim isi.
Nan akuragh ua na inighti ki ua deraka.
- 30** Ki Godin ziam fi egh onger akabar amuam.
Egh a minabiva an ziar ekiamin gun
mikimam.
- 31** Ikiavira Itir God, ki damuamin arazir kam, ni a
bagh bar akongegham.
Me bulmakauba tue da bar isia mighirir ofaba
dera,
eghti nan arazir kam Godin damazimin
bar dagh afiragh.
- 32** Gumazamizir osimtiziba ateriba, me God nan
akurazir bizimin ganigh bar akuegham.
Gumazamizir Godin ziam feba, me ua gav-
gavir igiam iniam.
- 33** Ikiavira Itir God gumazamizir biziba
puvatizibar azangsiziba barasi,

egha uan gumazamizir kalabusin itiba, a me
gin amadir puvati.

³⁴ Ia overiam ko, nguazim, ongarim ko osiriba ko,
bizar bar ongarimin itiba,
ia bar Godin ziam fi.

³⁵ Guizbangira, God Saionin nguibamin gumaza-
mizibar akuragh,
men apanibar dafaribar ua me inigh,
Judan nguibaba ua dar ingaram.

Godin ingangarir gumaziba nguibar kabar aven
deraghvira ikiva,
nguazir kaba bar ada iniam.

³⁶ Eghti Godin ingangarir gumazibar ovavir
boriba,
nguazir kaba iniam.

Gumazamizir kaba bar God gifongegh,
nguazir kam in ik mamaghira ikiam.

70

*Gumazim uabin akurvaghaha God ko migei
(Onger Akaba 40:13-17)*

Davit, God an osintzibar gan an akurvaghaha, an
onger akar kam osiri.

A gumazir onger akabar faragha zuim
ginighnigha an osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, ni nan God,
ni ifuegh zuamira izi nan akuragh!

² Gumazamizir maba na misuegħti ki aremegħasa.
Eghti ni me abinigh men nighniziba agham-
sighti, me aghumsika.

Osimtizir ki isiba, gumazir maba dar gara bar akonge.

Ni men ziaba abinigh me batuegħi me mangi.

³ Gumazir dibovir akabar na migeiba, ni bar aghumsizir ekiam me daningħi,
egħi me uan arazir kurar me amir kam bagħ,
akongegħ fogħam.

⁴ Eġħi gumazamizir ni bagħavira zuiba, men nav-
iba deragħi,
me bar akuegh iki.

Gumazamizir kaba, ni bar mogħira ua me ini.

Ni me bagħha amizir ingangarir kam me bar a
gifonge.

Egh me zurara kamagh mikim suam,
“God, a guizbangira bar dera.”

⁵ O God, ki gavgaviba puvatīgha uabira uabin
akurvaghan iburaghburaki.

Kamaghin, ni zuamira na bagħ izegħi.

O Ikiavira Itir God, nirara nan akurvagħha ua na
isir gumazim.

Ni suighsuighan marki, ni zuamira izi nan
akuragh!

71

Gumazir ghurim God ko migei

¹ O Ikiavira Itir God, ki ni ko ikki ni na għejh u
avaragh nan ganti,
gumazir kuraba na gasighasighti ki
aghumsighan kogħam.

Ni me ategħi me na abinan marki.

2 Ni zurara arazir aghuim gami.

Egh ni uan arazir aghuir kamın gin mangi nan
akuragh!

Ki ni ko migeir migirigiaba,
ni da baregh ua na inigh.

3 Ni dagiar ekiamin min na modogh.

Ni divazir gavgavimin min iki na ekiarughti,
nan apaniba na abinan kogham.

Ki nin aven modogh ikiam.

Nirara deragh na gehuv nan ganti, ki deragh
ikiam.

4 Nan God, ni gumazir kurabar dafarimin ua na
ini.

Me arazir kurabar amuasa bar gavgafi.

5 Ekiam, ki nighnizir gavgavim nin iti.

Ki fomira uan igiamra ikia, nighnizir gav-
gavim Ikiavira Itir God, nin ikia,
iza datirighin ikia kamaghira iti.

6 Nan ikirimirir ki itir kam, a nin agharimra iti.

Nan amebam na batezi dughiamra, ni na
gehuva deragha nan gara iza datirkin.

Kamaghin, ki nin ziam zuraram a fam.

7 Na bativizir biziba, gumazamizir aviriba dar
ganigha fo,

ni na gehuv nan ganasa gavgafi.

8 Dughiabar zurara,

ki nin ziar ekiam fi, an gun gumazamizibav
kimasa.

9 Ki ghurigha givagha gavgaviba puvati,

- ní na ategh akírim ragh na gasan marki.
- ¹⁰ Nan apaniba na misueghti kí aremeghasa
uari akuvagha akabav sosi.
- ¹¹ Me ghaze, “God anetegha givazi, gumazir an
akurvaghamaiba puvati.
Aria, e an agiragh an suiraka.”
- ¹² O God, ní na ategh nan saghon ikian marki.
O nan God, ní zuamira izi nan akuragh.
- ¹³ Gumazir akaba na gasiba, ní me abinigh bar
moghira me agifagh.
Me na gasighasighasa, ní me gasighasigh men
ziaba abinighti,
me okam nighnigh bar aghumsigham.
- ¹⁴ Ní nan akurvaghsí, kí ní mizuam nighnizir gav-
gavim nín ikiam.
Egh nín ziam fí mangivira ikiam.
- ¹⁵ Ki nín arazir aghuimin gun gumazamizibav
kimam.
Bizir aghuir ní amir kabar diboboniba, kí de-
ragha dagh fozir puvati.
Ní ua na inizir arazir kam, kí dughiabar
zurara an gun me mikimam.
- ¹⁶ O Ekiam, ní Ikiavíra Itir God, kí nín gavgavir
ekiam ginighnigh nín ziam fam.
Egh kamaghín akam akun suam,
“Ikiavíra Itir God uabíra dera.”
- ¹⁷ O God, kí igiamra ikia iza datírighín, ní nan sure
gami.
Ezi bizir aghuir ní amir kaba, kí dughiar
kamín dar gun mikimvira ikiam.

- 18** Ki datirighin ghurigha givagħha bar ghurapani.
God, ni na ataghiraġħan marki.
Ni na ko ikiti,
ki nin gavgavir ekiamin gun gumazamizir gin
otivamibav kimam.
- 19** God, nin arazir aghuim nguazir kamien dan-
ganiba bar dagh izi vagħha, uanaga ove-
riamin tu,
egħha gumazamizbar damazibar azenara iti.
Ni ingangarir bar ekiam gami.
Ezi nguazir kamien gumazitam nin min garir pu.
Bar puvati.
Ni bar mogħira me gafira.
- 20** Osimtizir kaba ni na bagħha da amangizi da izi.
Ezi ki fo, ni gavgavim ua na daningam.
Ki mati aremegħha nguazir torimien ikia fo,
ni ua na inigh azenan izam.
- 21** Ni nan ziam damighti a bar ekevegh,
egħna damighti ki navir amirizim ikiam.
- 22** Ki gitu misogħti an ararer aghuim otivti, ki nin
ziam fam.
O nan God, nin akam a bar guizbangira, ezi ni
na ataghirażiż puvati.
Kamaghin, ki nin ziam fam.
Ni, Israelian Godin Bar Zuezim,
ki buam misogħi ighiām bangi ziar ekiam ni
dandingam.
- 23** Ki ighiām bangi bar akongegħ dimam.
Ki nin iġħiaba bangi, egh uan akamra da ban-
gan kogħam.

Puvati. Ni ua na inizir bizir kam bagh,
 ki uan navim ko, nighnizim sara nin ighiaba
 bangam.

²⁴ Gumazamiziba na gasighasighasava amima,
 ni me abirazi me bar aghumsiki.

Kamaghin amizi, ki dughabar zurara
 arazir aghuir ni amizir kamin gun gumaza-
 mizibav kimam.

72

*God atrivimin akurvaghosa, gumazim a bagha
 God ko migei*

Solomon ighiar kam osiri.

¹ O God, ni uan arazir aghuiba deravira atrivim
 geghan.

Egħti a kotin aven deragh gumazamiziba
 tuisīgham.

Nin kotiar araziba, da bar guizbangira zui,
 egh ni atrivir kamin akuragħti an kotiar araz-
 iba guizbangira mangi.

² Egħti a nin gumazamiziba ko gumazir onga-
 narazibagh amiba,
 an arazir aghuimra me gativagh,
 guizin arazimin gin mangi men araziba
 tuisīgham.

³ Ni men ingangaribar aven bizir aghuir aviribar
 amuti,
 men dabirabim deraghām.

Ni gumazamizibar amuti,
 me arazir aghuibar gin mangi.

⁴ Atrivim deragh onganarazibagh amir gumaza-
 mizibar akurvagh men osimtiziba akiram.

A biziba puvatizir gumazamizibar
 akurvaghām.
 Egh gumazir igharaz darazi
 gasighasighasava amiba, a me abinam.

5 O God, ki kamaghin nın azai.

Aruem ko iakinim isiragh ikivira ikiti,
 nın gumazamiziba zurara nın ziam fam.

6 Ni atrivim damighti a gumazir aghuimin min
 ikiti,
 an arazir aghuiba, amozim azenibagh izi,
 dagheba dar aghui mogħin ikiam.

7 A ikivira ikiamin dughiar kam, gumazamiziba
 arazir aghuimra ġin mangam.
 Iakinim isiraghavira itir dughiamin,
 dabirabir aghuim otiv mangivira ikiam.

8 An atrivimin iki ongarimin roghira itir gumaza-
 miziba ko sagħon itiba, a me gativagh men
 ganam.

Egħti an nguazir oteviba, Yufretis in Fanem in
 ikegħ mangi nguazir kam bar an mangam.

9 Atrivir kam in apanir maba dipaba puvatizir dan-
 ganimin iki a bagħ teviba apiram.
 An apaniba an damazimin nguazim
 giregham.

10 Spen in kantrin atriviba ko arighatizibar atriv-
 iba, me biziż aghuiba a dan ingam.
 Egh uaghan, Seban kantri ko, Arebian kantrin
 atriviba, me a bagħ takisba inigh izam.

11 Atriviba bar izi a bagħ teviba apiram.

Eghti kantriba bar, dar gumazamiziba an in-gangaribar amuam.

12 Guizbangira, an organarazibagh amir gumazamizibar dimdiaba baragha men akurvasi.

Gumazir organarazibagh amua akurvaziba men puvatiziba,
a uabi men akurvasi.

13 Gumazamizir organarazibagh amua gavgaviba puvatiziba,

a men apangkufi.

Gumazir biziba puvatiziba a ua me isi.

14 Gumazamizir arazir kurabagh amiba, me gasighasigh me abinsi damuti,

a men akuragh ua me iniam.

An ifongiam bar men ekevezi, an arazir kabar me gami.

15 Atrivimin ikirimirim a ruaraghram.

Eghti Arebian kantrin gumaziba gol a danielgam.

Gumazamiziba a bagh God ko mikimti,
God zurara deravira a damu an akurvagham.

16 Dagher aviriba Lebanonin kantrin otivi moghin, gumazamizibar azenibar otiv.

Eghti gumazamiziba bar avirasemegh nguibabar iki,

egh grazibar min danganiba bar dar iki.

17 Gumazamiziba, atrivir kamin ziam ginamangan kogham.

Dughiaba bar, aruem tighar maghin anangti,
gumazamiziba ziar ekiam atrivir kam
daningam.

Egh gumazamiziba an ziam fam.

God deragha atrivim gamir arazir kam bagh,
me uaghan kamaghira deragh uari damusi
Godin azangsigham.

- ¹⁸ E Israeliian Ikiavira Itir Godin ziam fam.
A bar uabira arazarazir aghuir kabagh
amima da otifi.
- ¹⁹ E zurara an ziar aghuir kam fivira ikiam.
Bar guizbangira. An ziar Ekiam nguazir kam
bar a gizifagh.

- ²⁰ Kar Jesin otarim Devit,
an azangsiziba kamaghira tu.

Akinafarir namba 3

73

(Onger Akaba 73--89)

*Gumazir arazir kurabagh amiba, God mizazim
me gasam*

Asap ighiar kam osiri.

- ¹ God bar guizbangira Israeliian dera.
Egha an damazimin zuezir gumazamiziba, a
bar men dera.

- ² Ki guizbangira arazir kuramin irasa bar gefi.
Nan suemning mati apighsighizi,
ki uan nighnizir gavgavim
ataghiraghhasava ami.

³ Gumazir maba uari fa dagiar aviriba isi.

Kamaghin amizi, ki gumazir kurar kabar bizar gara,
nan navim da bagha dikafi.

⁴ Men mikarziba mizaziba puvatizi me dera.

Me gavgavigha mikarziba deraghvira ikia
naviba fiki.

⁵ Me gumazir igharaziba osimtiziba ateri moghin,
me osimtiziba aterir puvati.

Gumazir igharaziba aterir osimtizir kaba
bar me bativir puvati.

⁶ Kamaghin amizi, me uari fer arazir kam mati, me
deragha uan mikarzibar kurti.

Me pura gumazir igharazibav sogha me
gasighasisi.

Ezi arazir kam me avara, mati me korotiaba isa uan mikarziba ave.

⁷ Men nighniziba ko navibar aven,

arazir kurar avirir me damuasa ifongeziba
otivaghiri.

⁸ Me dibovir akabar gumazir igharazibav gia uari
fa,

arazir kurabar me damuasa nighnizibagh
ami.

⁹ Me mizer otuaribar Godin uan Nguibamin itimin
migei.

Me uarira uan ziaba fe,
gumazamiziba men gin mangasa me
arazir kam bagha bar gavgafi.

¹⁰ Me kamaghin damuti,

Godin gumazamiziba men akabagh ifuegh,

nighnizir gavgavim dar ikiam.

11 Gumazir kurar kaba ghaze, “E amir biziba God
dagh foghan kogham.

Godin Bar Pin Itim,
en arazir e amiba, a tam bativsi damuva
avegham.”

12 Gumazir kurar kabar arazim kamakin, men
dabirabim derazi, me bizir aviriba ikia,
egha ua inivira ikiasa.

13 Ki uabi bar deravira uan navir averiam geghu-
vima, a Godin damazimin zuezi,
ki arazir kuratabagh amizir puvati.

Nan arazir kam, a ti pura ghuz o?

14 O God, ni arueba ko dimagaribar mizaziba na
ganigavira iti.

Ezi osimtizir kaba, mizarazibar fofoziba na
ganidi.

15 Ki gumazir kurabav gei moghin, nin gumaza-
miziba akar otevitam me mikemeghti,
me okam nighnigham.

Ki kamaghin amizir puvati.

16 Ki mighigha osimtizir kabagh nighnigha,
dar mingaribagh foghfoghasa amuava
avenge.

17 O God, ki kamaghin amua ghua amiragha nin
Dipenimin aven ghu.

Ki nin Dipenimin aven ikia nan nighnizim
derazi,

ki bizir gumazir kuraba bativamibagh fofosi.

18 Guizbangira, tuavir me aruiba ni dagh ami da bar apighsiki,

egha me gami me ira bar moghira ikufi.

19 Me bar moghira ikuvamin arazir kam, a bar zuamira me batogham.

Eghti me ovengamin arazir kam bar moghira men ikuvigham.

20 O Ekiam, me mati gumazim irebam in ganizi, an amimzaraghan pura gifा.

A mizarazimin irebam ginighnizima, a uam an nighnizimin itir puvati.

21 Ki faragha bizir kabagh nighnigha nan navim bar oseme.

Mati, ki bizir kurar mam amezi, nan navir averiam puvira na gami.

22 Nan nighnizim nan otevezi, ki deragha nin arazibagh fozir puvati.

Ki asizir atiar nighniziba puvatizimin min, nin damazimin an arazibagh ami.

23 Bar guizbangira, ki ni ko zurara iti, ezi ni nan dafarimin suira.

24 Ni uan akar aghuimin, tuavir ki daruamibar nan akakasi.

Ni gin na inigh mangiti, ki ni ko nin Nguibamin ikiam.

25 O God, tina ua nin Nguibamin ik deragh nan ganam?

Ni bar uabira, ua gumaziba puvati.

Ki bar ni gifonge.

Ki nguazir kamın ua bizitam gifongezir pu-vatí.

²⁶ Nan nighnizim ko nan mīkarzim ua gavgaviba puvatighti,

God, ni uabi gavgavim nan navir averiam daning.

Ki ua gumazir igharazitamın ganan kogham.

Ni bar uabira ki nin ganam.

²⁷ Bar guizbangıra, gumazamizir akırim ragha ni gasaraziba,

me bar mogħira givagħam.

Gumazir faragħa nin gin ghua datirighin ni ataghiziba,

ni me gasighasigham.

²⁸ O God, ki nin boroghira itir arazir kam, a bar dera.

Ekiam, ni Ikiavira Itir God, ni guizbangıra nan divazir gavgavim,

ezzi ki nin aven modi.

Bizir ni amiba, ki bar adar gun mikkimam.

74

*Gumazim God ko migei,
egħti a Israelian akurvagħam*

Asap onger akar kam osiri.

Me onger akar kam kamagh'hin a dibori, Maskil.

¹ O God, ni manmaghsua akırim ragħha e gasara?

73:26: Onger Akaba 16:5; 40:12; 84:2 **73:28:** Onger Akaba 14:6;
40:5; Hibru 10:22; Jems 4:8

E nin gumazamiziba, ni navim en ikuvigh en
atar kamaghira ikiam, o?

² Ni fomira ua bagha e ginaba, ni e ginighnigh.
Ni e givezegha givazi, e nin adarazira.

Ni faragha Saionin Mighsiamin ike,
egh ni ua mighsiar kam ginirigh.

³ En apaniba nin Dipenim ko an itir biziba bar
dagh asighasiki.
Ni dikavigh izi bizir me fomira asighasighizir
kabar ganigh.

⁴ Nin apaniba nin Dipenim inigha givagha,
paza bizibagh amua dia ghaze, me God
abiragha gifa.

Me nin biziba inigha, uan bizir men ababaniba
itiba isa
dar danganibagh ariki.

⁵ Me mati gumazim ruarimin temeba okava da
aghorogharighizi moghin,
me temer nin dipenimin ingariziba, bar ada
okava da aghore.

⁶ Temer me fomira digirir aghuibagh amiziba,
apaniba hamaba ko sobiabar dav sogha da
akari.

⁷ Nin Dipenir ni uabi aven itir kam,
me a gasighasigha, a gaborozzi a isi.
Me danganir gumazamiziba iki ni ziam
famim bar a gasighasiki.

⁸ Me uan navir averiabar aven bar e abinigh
guizbangira e gasighasighasa nighnigha,
e God ko migeir dipenir en nguazimin itiba,
bar dagh aponge.

⁹ E gan fofoghamin arazarazitaba bar itir puvati.

Da bar moghira ghuegha gifा.
 Ezi Godin akam inigha izir gumazitam uam e ko
 itir puvati.
 Osimtizir kam givamin dughiam, en tav bar a
 gifozir puvati.

- 10 O God, dughiaba manmagh apaniba ni
 dipovam?
 Me nin ziam akar kurabar a mikkimvira ikiam?
- 11 Ni manmaghsua en akurvaghan aghuagha,
 agharimning girakirangin amadagha puram
 en garī?
- 12 Bar guizbangira, O God, ni fomirama en
 atrivimin ikia,
 dughiar aviribar en akurvazi, e midorozibagh
 amua uan apaniba abiri.
- 13 Ni uan gavgavimra ongarir ekiam tongiram
 anebiki.
 Egha maburan osirir ongarimin itibar da-
 paniba abighizi da ariaghire.
- 14 Ni guar bar ekiamin dapanim abighizi,
 ongarir miriamin itir gumazamiziba aneme.
- 15 Faneba ko daghuriba, ni dipaba dagh atizi da
 ivemara uaghiri.
 Ni faner ekiabagh ami da dati.
- 16 Ni angazangarim ko mitatemin ingari,
 egha aruem ko iakinimin ingarizi aning pin
 uan danganimningin iti.
- 17 Nguazim mangi tuivamin danganiba, ni dar
 ababaniba arigha gifা.

Azenibar aven, aruem ganamin dughiaba ko
amozim izamin dughiaba, ni da arigha gif.

18 Ikiavira Itir God, ni okinighnighan marki.
Nin apaniba gumazir organibar min
nighnigha ghaze,
ni mati pura bizim egha ni dipova ni
migei.

19 Nin gumazamiziba gavgaviba puvati.
Asizir atiam kuarazir muziarim misuegha
anemezi moghin,
apanir kaba bar moghira me agivan
marki.

Kamaghin, ni me isi apanibar dafaribar arighan
marki.
E nin gumazamiziba, apaniba mizazim e gasi.
Ezi e nin azai, ni e ginighnigh kamaghira
iki.

20 En nguazibar danganiba bar, gumazir kuraba
dar mogha ikia tintinim in midorozibagh
ami.
Kamaghin amizi, ni e ko dikirizir akar kam, ni
uam a ginighnigh.

21 Ni gumazir kuraba ateghti,
me gumazir igharaziba dikaragh bar me
abinan marki.
Ni biziba otevezir gumazamizibar akurvaghti,
me nin ziam fi.

22 O God, ni dikavigh izi pamten apanibav kim
suam,
iarara osimtizim gami, ki puvati.
Egh gumazir akaba batogha dibovir akabar ni
migeiba,

ni me ginighnigh bizitam damu.

²³ Niñ apaniba tiariba akara akar kurabar ni
migei.

Me akaba akara pamtem migiavira iti.

Kamaghin amizi, ni men arazir kurar me
amir kabagh nighnighvira iki.

75

*God gumazamizir kuraba abinigha, gumaza-
mizir aghubar akura*

Asap onger akar kam osiri.

Gumazir ighiabar faragha zuim a gumazamiz-
ibav kimi, me tiarir kamin gin mangi ighiar kam
bangam, “Gumazitam gasighasighan marki.”

¹ O God, e zurara ni minaba egha nin ziam fe.

E niñ ziar ekiamin gun migia,
bizir igharagha garir ni amibagh eghari.

² God kamaghin migia ghaze,
“Ki kotiamin dughiar mam amisevegha givazima
a iti.

Nan kotiam guizbangira zui.

Egha ifarir puvati.

³ Nguazir kam, mikimkizim a batoghti,
an itir gumazamiziba akongam.

Nguazimin mingarir apengan itim,
ki an suiraghti a iki gavgavigham.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua

ighiam gami.)

⁴ Ki gumazamizir akaba batogħa pura uan ziaba
febab già ghaze,
'Ia uari fiva akaba batogħan marki.'

- Ki gumazamizir kurabav gia ghaze,
 ‘Ia uarira uan gavgavibagh nighnigh uan zi-
 aba fan marki.
- ⁵ Ia uan gavgavibagh nighnigh da bagh ifaghatan
 marki.
 Egh pamten akabagh iti, dibovir akabar na
 mikiman marki.’”
- ⁶ Gumazamizibar araziba tuisighamin gumazi-
 tam, an
 aruem anadi naghin ko, aruem uaghiri
 naghin ko, not ko sautin amadaghan ikiva
 otoghan kogham.
 Puvatigham.
- ⁷ God uabira en araziba tuisisi.
 A gumazamizir maba fa, igharaziba abiri.
- ⁸ Ikiavira Itir Godin aningagharim kamaghin iti.
 A kavin mamin suira, ezi wainin igiar gav-
 gavir ekiam itim a gizifa.
 An a ingezi gumazamizir kuraba anepa bar
 anegifa.
 Arazir kamra, gumazamizir kuraba Godin
 kotin otivigh, egh bar gevegham.
- ⁹ Ki uabi zurara Jekopin God bagh ighiaba
 bangivira iki an ziam fam.
 Egh an akabar gun mikimam.
- ¹⁰ Eghti God gumazamizir kurabar gavgaviba bar
 ada givagham.
 Egh an damazimin derazir gumazamiziba, a
 gavgavim ua me daningam.

76

God midorozim gamua uan apaniba abira

Asap onger akar kam osiri.

Onger akar kam kar Godin ziam fer onger akam.
Onger akar kam in faragha zuir gumazim, gumaz-
ibav gia ghaze, me gitabav sogh.

¹ Judan adarazi bar deravira God gifo.

Israelia an ziar ekiam fe.

² An Dipenim Jerusalemin nguibamin iti.

Egha Saionin Mighsiamin ikia kamaghira iti.

³ A danganir kamin uan apanibar afuziba ko,

oraba, ko midorozir sababa ko,
midorozir bizir igharaziba sara
 apıragħar iki.

(Ighiam gamua an suiam

atughā avughseghā ua

ighiam gami.)

⁴ God, ni atrivibar ekiam egha ziar ekiam iti.

Nin ziam bar pin ikia, egha mighsiar ekiabar
ziar ekiabagh afira.

Ni mighsiabar uan apanibav sogha me
abiragh uamategħa ize.

5 Ni men midorozir gumazir gavgavibav sogha
men bizar aghuiba bar ada ini.

Ezi midorozir gumazir kaba datırıghın
ariaghirezi,

gumazir iki misogh ua men biziba ini-
amba puvati.

⁶ O Jekopin God, ni men atarigha givazi,

hoziaba ko gumazir hoziabagh apiaziba
ariaghiregħha nguazim gireghay iti.

7 O God, ni men ataran bighangin, tinara nin
damazimin tuivam?

Bar puvati.

Gumazamiziba bar puvira nin atiati.

8-9 Ni uan Nguibamin ikia gumazamiziba isa uan
kotiam gat.

Ni dughiar kamin tugha kotiamin gun me
migei.

Egha ni iza gumazamizir igharaz darazi paza me
gamiba, ni men akurvasi.

Gumazamiziba bar atiatigha mikiman asa.

Me pura uan akabar kumigha iti.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua

ighiam gami.)

10 Gumaziba naviba men ikufi,
ezi bizir kam gumazir igharazibagh ami me
nin ziam fe.

Gumazir midorozim gamua deragha ikiavira
itiba,
me nin ziam fam.

11 Ikiavira Itir God a nin God,
ni a ko Akar Gavgavim akirigh,
egh guizbangira akar dikirizir kamin gin
mangi.
Egh ifaran marki.

E Ikiavira Itir Godin atiatingam,
kamaghin, gumazamiziba bar a bagh bizir
aghriba inigh mangi.

12 An atrivir akaba batoziba abiri.
Egha nguazimin atrivibagh ami
me bar an atiati.

77

Gumazim osimtizim itir dughiamin a God ko migei

Asap onger akar kam osiri.

An onger akar kamin faragha zuir gumazim Jedutun ginighnigh a bagha onger akar kam osiri.

¹ Ki osemegeha uabin akurvaghaha arava God ko migei.

A na baraghaha ki pamten an dei.

² Osimtiziba na bativir dughiaba,
ki Ekiam buriava an dei.

Ki dimagaribar uan dafariba favira ikia a ko migia,
navir amirizim inizir puvati.

³ Ki God ginighnigha nan navim arai.

Ki God ginighnigha nan navim bar na base-
mezi
damaziba nan siri.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

⁴ God na gamima ki dimagaribar akuir puvati.

Nan navim bar na basemezi ki mikiman asa.

⁵ Ki dughiar fomira ghueziba ko, azenir fomira
ghuezibagh nighni.

⁶ Ki dimagaribar uan onger akar kam ginighni.
Ki nighnigha ikia, egha uabira uabin
azangħi.

⁷ “Ekiam zurara akirim ragħ na gasam o?
Egh a ua na gifongegħan kogħam o?

⁸ An apangkuvir arazim nan ikiavira iti, o puvati?

A na ko dikirizir akar kam na ko ikiavira iti, o
puvati?

⁹ God en akurvaghosa ua nighnisi o puvati?

An en apangkuvir arazim, an adarim ti
anepirighama?"

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

¹⁰ Kì nighnizir kam gamua nan navim na baseme.

Ezi kì ghaze,

"Godin Bar Piñ Itim, datirighin nan akur-
vaghan aghua."

¹¹ O Ikiavira Itir God, kì digavir kuram gamir
araziba ko,
ingangarir ekiar ni faragħa amiziba, kì ua-
mategh dagh nighnigham.

¹² Kì guizbangira digavir kuram gamir araziba ko,
ingangarir ekiar ni faragħa amiziba, kì ua-
mategh dagh nighnigham.

¹³ O God, arazir ni amiba, da bar deragħa
guizbangira zue.

Ezi godin ifavaritam iñ gavgavim ni gafirazir
puvati.

¹⁴ O God, nirara mirakelbagħ amua,
uan gavgavir ekiam Kantrin Igharazibar Gu-
mazamiziba bar men aka.

¹⁵ Niñ gavgavimra ni uan gumazamizibar
akuragħha me ini.

Gumazamizir kaba, me Jekop ko Josepiñ
ovavir boriba.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

- 16** O God, fomira dipaba nın gara nın atiati.
Ongarir konimin aven, mikkimkiziba tintini-
bar otifi.
- 17** Ez i amozir ekiaba izaghirma,
onimariba danganiba bar dar tagħtasi,
ez i arariba pamten dagarvasi.
- 18** Nın arariba aminir ekiamin tongin dagarvasi.
Ez i onimariba tagħtagħha bar nguazim gisisti,
ez i nguazim mozorogħa sivagħsivasti.
- 19** Ni ongarir torimin arua zuima,
tuavir aruim, ongarir konimin iti.
Ez i nın diaritam tuavir kamien itima,
gumazitam an ganizir puvat i.
- 20** Ni sipsipbar garir gumazim min, gumazamiz-
ibar faragħha ghua me inigha zui.
Egħa ingangarim Moses ko Aron ganingizi,
an ġen faragħha ghua men gari.

78

Gumazamiziba God gamizi a bar me baseme

Asap nighnizir aghuim isi gumazamizibar
an ġingasa onger akar kam osiri.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

- 1** Nan gumazamiziba, ki ian sure damuamin
migħiġi abba ia deragh da baragh.
Nan akamien otivir migħiġi abba, ia deragh
kuariba arigh da baragh.

- ² Ki akar isin zuibar bizir mogomemin itibav
kimam.
Eghaghanir kaba fomira ikegha iza datirighin
otifi.
- ³ Akar kaba en inazir afeziaba fomira dav
mikemegha gifa.
Ezi e bizir kaba baregha dagh fo.
- ⁴ E akar kaba uan boribar ghuangsighan kogham.
Borir igiar datirighin otivamiba, e kamagh me
geghanam,
Ikiavira Itir God, a gavgavir ekiam iti.
A ingangarir ekiabagh amua, mirakelin
azarazir aviribagh ami.
- ⁵ God Akar Gavgaviba isa Israelian gumazamiz-
ibagh aningi.
Jekopin ovavir boriba akar kabar gin man-
gasa, a da isa me ganingi.
A fomira en inazir afeziaba kamaghin me mikeme,
“Ia bar deraghvira nan Akar Gavgavibar uan
boribar sure damu.”
- ⁶ Eghti men borir gin otivamiba uaghan dagh fogh,
egh me uaghan uan boribagh eghanam.
- ⁷ Me kamaghin damuva, nighnizir gavgavim
Godin iki,
egh bizir an amiziba gin amangan kogham.
Me bar an Akar Gavgavibar gin mangam.
- ⁸ Me uan inazir afeziabar arazibar gin mangan
marki.
Men inazir afeziaba orazir puvatigha Godin
akam batoke.
Egha nighnizir gavgavim an itir puvatigha,
an akaba zurara dar gin zuir puvati.

- 9** Fomira Efraimin adarazi piba ko bariba inigha misoghasa zuima,
midorozim otozi me are.
- 10** Me Godin Akar Dikirizir Gavgavim batuegha, an akamin gin zuir puvati.
God men apangkuvighavira iti.
- 11** A men damazibar amizir mirakelba ko,
bizar an amiziba, me da gin amada.
- 12** God en inazir afeziabar damazibar Isipin kantrin aven,
a Soanin nguibamın mirakelbagh ami.
- 13** God ongarim abighizi ongarim vong ko vongin tughav itima,
a Israelian akua an torimra ghua vongin oto.
- 14** An aruebar ghuariamın tongin ikia men faragha zui.
Egha dımagaribar avimin angazangarimın aven ikia men faragha zui.
- 15** A gumazamiziba puvatizir danganimın dagiaba abizi, dıpar nguazimın aven mar itiba otifi.
Egha dıpar uan gumazamizibagh anıdima me da api.
- 16** A dıpabagh amizi, da dagıamın azenan otiva,
fanemın min ivemara ghuaghiri.
- 17** A kamaghın amima, me gumazamiziba puvatizir danganimın ikia,
akaba batoghavira ikia, Godin Bar Piñ Itimın damazimın arazir kurabagh amuavira iti.
- 18** Me God isi ingangarim datıgh an gan foghasa,

78:12: Ua Me Ini 7:8-12:32 **78:13:** Ua Me Ini 14:21-22 **78:14:**
Ua Me Ini 13:21-22 **78:15:** Ua Me Ini 17:1-7; Dıboboniba 20:2-13
78:18: Ua Me Ini 16:2-15; Dıboboniba 11:4-23; 11:31-35

egha dagher me bar ifongezir kam bagha bar
puvira an diava arai.

19 Me God dīpova ghaze,
“Gumazamiziba puvatizir danganir kam, God
ti dagher avīriba e daningam, o?

20 A guizbangira faragha dagħam misoghezi dīpam
azenan otogħa afora uaghiri.

Ez i a datir iġħin bret ko asizim e daningam, o?”
21 Ikiavira Itir God kamaghin me baregħa an
adarim bar ekevez i,
an avim Jekop in adarazi bagħha anemadazi a
izaghiri.

22 Me kamaghin nighnizi puvati:
A uan gavgavim in men akuragt i me deragh
ikiam.

Egha me nighnizir gavgavim an itir pu-
vati.

23 An nighnizim men ikiavira itima,
a piñ overiam mikemez i a kuiaghri.

24 Egha a uan Nguibamin manan dagħem isa gu-
mazamizibagh anidi.

Gumazamiziba damasa, a me bagħ manan
dagħem* anemadazi a iri.

25 Enselba apir dagħeba, God dar avīriba isa me
ganingizi,
me da amegħa bar izefe.

26 God uan gavgavim in, aruem anadi nagħin ko
saut in amadaghan izir aminim amadazi
a ivai.

27 A nguazir minemniaba ko, ongarir gigim in min,
kuarazir avīriba amangizi da izaghiri.

* **78:24:** Jon 6:31 **78:24:** Mana, a dagħer manmagħ garim. Ni fogħsi, Ua Me Inni 16:31 in an gan.

- 28 God kuarazir kaba amangizi da danganir me itimin,
 bar men purirpenibar miriabara iri.
- 29 Dagher gumazamizir kaba iniasa ifongeziba,
 God da me ganingi.
 Ezi me da apa ghua bar izefe.
- 30³¹ Me apima dagheba men akatoribar ikiavira
 itima,
 God men atara
 Israelian gumazir igiar gavgavibav
 soghezi me ariaghire.
- 32 God bizar kabagh ami, ezi me arazir kurabagh
 amua ghuavira iti.
 A mirakelbagh ami, ezi me nighnizir gav-
 gavim an itir puvati.
- 33 A mati gumazim uan akamin aminim giverazi
 an otogha ghua pura givazi moghin,
 A bar zuamira me gasighasighizi me
 ariaghire.
- 34 God men maraziv soghezi me ariaghirezi,
 men marazi guizbangira navibagh iragha ua
 God bagha ize.
- 35 Me ua nirigha ghaze,
 e Godin Bar Pin Itimin aven moga egha der-
 agha iti.
 Ezi a en akuragha uam e ini.
- 36 Migirigar me amir kaba, da bar guizbangira
 puvati,
 me a gifarava a migei.
- 37 Me an akabar gin zuir puvati,

78:35: Ua Me Ini 15:13; Godin Araziba 7:8; Aisaia 41:14; 63:9

78:37: Aposel 8:21

- egha a me ko Dikirizir Akar Gavgavim abiki.
 38 Ez̄i a men apangkuvighavira ikia,
 men arazir kuraba gin amadagha,
 me gasighasizir puvati.
 A dughiar aviribar uan adarim aminivagha
 men akazir puvati.
 39 An nighnizim, me gumazibara,
 men ikirimirim dughiar ruarimin itir puvati.
 Men ikirimirim mati,
 aminim dughiar bar otevimra varagha
 ghugha gifā.
- 40 Me gumazamiziba puvatizir danganimin,
 dughiar aviribar an akam batosi.
 Me dughiar aviribar a gami an navim
 oseme.
- 41 Me zurara Godin gavgavim gifofoghasa, a gav-
 gavis ti o puvati?
 Egha arazir kabagh amua,
 Israeliān Godin Bar Zuezim gamizi,
 an navim bar osemegha men atari.
- 42 God men akuragha men apanibar dafariba da
 ua me inizir gavgavir kam,
 me a ginighnizir puvati.
- 43 A mirakelin arazir kaba,
 Isipin kantrin aven, Soanin nguibamin dagh
 ami da otifi.
- 44 A Isipian fanebagh amizi ghuzim dar otozi,
 gumazamiziba damamin dipaba puvati.
- 45 A berezir aviriba ko, mitivir aviriba me bagha
 da amangizi,

bereziba me givima, mitiviba men azenibagh
asighasíki.

46 An apiziba ko, odeziba amangizi,
da iza men azenibar aghuir dagheba ko zu-
ravariba bar ada ame.

47 An amozir ofizir dagħabar min gariba amangizi,
da men wainin ikarizibagh ira bar dagh
asighasíki.

An ais gamizi
a men fighin temebagh ira bar dagh
asighasíki.

48 An aisin amozir ofizir ekiaba amangizi da iza,
men bulmakaubagh asighasíki.

An onimariabagh amizi,
da asizir igharazibagh asighasíki.

49 An adarir bar ekiam men ikia men
aningaghegħa,
bar mogħira me gasighasighasa enselin
aviriba amangi.

Ezzi me iza me gasighasigha
osimtizir bar ekiam me ganingi.

50 A men atara me ataghizi me itir puvati.
An ariṁariar ekiam me ganingizi me aria bar
ariaghire.

51 Isipian adarazir otarir ivariaba, a vaghvagħa
bar me misoghezi me ariaghire.

52 A sipsipbagħ eghuvir gumazim min,
uan gumazamizibar faragħha ghua, men akua
gumazamiziba puvatizir danganim min għu.

- 53 A me ko zuima me atiatir puvatıgha deraghavıra
ghuava otifi.
Ezı men apaniba, ongarim bar moghıra me
avarা.
- 54 A me inigha ghua uan nguazir a ua bagha in-
abazimra me atı.
Nguazir mighsiar kam, a uan gavgavimın a
ini.
- 55 Israelia izezi, a ikızır igharazibar gumazamız-
iba batuegha, nguazir kaba abıgha
da isa Israeliyan anababagh anıngi.
Ezı me pura, men dípeniba inigha der-
agha dagh apiaghav iti.
- 56 Me Godın gavgavim gifofoghasa, a gavgavis, ti
puvati?
Egha me Godın Bar Pın Itimın akaba batogha
ghaze, a gavgaviba puvati.
Egha an Akar Gavgavibar gin zuir puvati.
- 57 Men inazir afeziaba faragha amızı moghın, me
an akaba batogha nıghnizir gavgavim dar
itir puvati.
Me mati barir pim ikırazi, gumazim asi bariba
ikızırıgha zui.
- 58 Me mighsiabar ghua asebar ofa gamir dakoz-
ıbar ingarızı, God puvıra men atari.
Me marvir guabar ingarızı, Godın navım me
bagha bar ikufı.
- 59 God bızır kabar gara adarır ekiam ikia,
egha bar Israeliyan aghua.
- 60 A Dípenir Silon nguibamın itimın ikia, e ko iti.

78:53: Ua Me Ini 14:26-28 **78:54:** Ua Me Ini 15:17; Josua
3:14-17 **78:55:** Josua 11:16-23 **78:56:** Gumazir Dapaniba
2:11-15 **78:60:** Josua 18:1; Jeremaia 7:12-14; 26:6

- A datirighin Purirpenir kam ataki.
- 61 An apanibar amamangatizi me an Akar Dikirizir
 Gavgavim itir Boksiam inigha ghu.
 Boksiar kamin me an gavgavir ekiam ko, an
 guamin angazangarir ekiamin gari.
- 62 A uan gumazamizibar atara,
 me ataghizi men apaniba me misoghezi me
 ariaghire.
- 63 Men otarir igiaba midorozimin aven bar
 ariaghirezima,
 men amizir igiaba ikiamin gumaziba puvati.
- 64 Apaniba men ofa gamir gumazibav sozi me
 ariaghiriema,
 men amuiba men apangkuva men azian
 iburaghburaki.
- 65 Ekiam akuavia osegha,
 mati gumazir igiam wainin dipam amegha
 gavgavigha tintinibar dia migei.
- 66 A uan apanibav sogha me abinigha men
 agintighizi me ghuegha,
 aghumsizir dafam isa kamaghira iti.
- 67 A Josepin adarazir ovavir boribar aghua.
 A Efraimin anabamin adarazi amisevezir pu-
 vati.
- 68 A Saionin Mighsiar a ifongegha uabi itim ko
 Judan anabam,
 a ua bagha a ginaba.
- 69 A Saionin Mighsiar kamin uan Dipenimin in-
 garizi,
 a gavgavigha overiamin min pin iti.
 A mati nguazir a ingarizir kamin min anetizi,

a gavgavigha ikia mamaghira iti.

⁷⁰ Godin ingangarir gumazim Devit, uan sipsipbar
gara itima,

God a inigha uan gumazamizibar ganasa
anemisefe.

⁷¹ A sipsipbar garir ingangarim an anogoregha,
Israelian atrivimin ikiasi anemisefe.

A Godin gumazamiziba me ggehuv der-
agh men ganam.

⁷² Devit uan navir aghuimin gin ghua deragha
men gari.

Egha uan fofozir aghuimin men faragha ghua
bizibagh ami.

79

Israelia uarir akurvaghaha God ko migei

Asap onger akar kam osiri.

¹ O God, Kantrin Igharazibar Gumazamiziba nin
nguazimin ize.

Egha Dipenir ni ua bagha inabagha itim
gamizi, a bar moghira nin damazimin
mizegha ikufi.

Egha me Jerusalem bar a gasighasiki.

² Me nin gumazamizibav soghezi me ariaghirezi,
me nin ingangarir gumazir kabar kuaba isa
kuaraziba ko asizir atiabar daghebar min
dagh aningizi, da da ame.

³ Me nin gumazamizibav soghezi me ariaghirezi,
men ghuziba dipamin min Jerusalemin
nguibar averiam bar a gimiri.

78:70: 1 Samuel 16:11-12; 2 Samuel 7:8; 1 Eghaghaniba 17:7

78:72: 1 Atriviba 9:4 **79:1:** 2 Atriviba 25:8-10; 2 Eghaghaniba 36:17-19; Jeremaia 52:12-14

Ezi gumazir men kuabar suigh me moz-
ibar arīghamitam ua itir puvati.

4 Gumazamizir en boroghira itiba e dipova, en
ingaravaka,
akar kurabar e migei.

5 O Ikiavira Itir God, ni en ataravira iti o?
Ni dughiar ruarimin en atar iki kamaghira
ikiam o?

Ni navim en ikuvigh, nin aningagharim
avimin min isi kamaghira ikiam o?

6 Ni kantrin ni gifozir puvatigha ni ko migeir pu-
vatiziba,
ni men atartí deragham.

7 Me kamaghin amua, Jekopin ovavir boriba bar
me misuagħarigha,
men nguazim bar a gasighasiki.

8 Ni en inazir afeziaba amizir arazir kurabagh
nighnighiva, paziva e damuan marki.
En nighnizir gavgaviba datirighin bar
iraghuegha gifa.
Kamaghin, ni zuamira en apangkufigħi.

9 O God, ni Godin En Akurvazim.
Ni uan ziar ekiam bagħ nighnigh en akuragh
uam e inigh,
en arazir kuraba ġin amadagh.

10 O God, Kantrin Igharazibar Gumazamiziba
manmagħsu kamagh e mikkimam,
“Ian God mana?”
Ni uan gumazamizibar ghuziba ikarvagh,

Kantrin Igharazibar Gumazamiziba mizazim
me gasiti e ganika.

¹¹ Ni kalabusin itir gumazamizibar ararem
baragh.

Ni uan gavgavir ekiamin, gumazir apaniba
misueghti aremeghasava amiba,
uam men akuragh.

¹² O Ekiam, apanir kaba akar kurabar ni mikeme.
Kamaghin, ni men arazir kurar kaba ikaragh
bar moghira me agifa.

¹³ Nin gumazamizir nin sipsipbar min itiba,
zurazurara ni minamam.

En ovavir borir gin otivamiba,
me uaghan nin ziam fi kamaghira ikiam.

80

Israelia ua tugh gavgavighasa, God ko migei

Asap onger akar kam osiri.

Gumazir ighiabar faragha zuim, a gumazamizibav kinti, me tiarir kamin gin mangi ighiar kam damuam, “Akar Dikirizir Gavgavimin akimarir aghuim.”

¹ O Israelia gehuvir gumazim, ni deravira e barakigh.

Ni sipsipbar min Josepin ovavir boribagh
eghuva, deragha men gari.

Ni uan atrivir dabirabim gaperaghav ikia, enselin
bar gavgavibar pin iti.

Ni uan angazangarim e gisiragh.

² Ni Efraim ko, Benjamin ko, Manase, men anababar ovavir boriba, ni uabi men akagh.

Ni uan gavgavim akagh izi en akuragh.

³ O God, ni uamategh e inigh iziti
e ua dikavigh tuivigh, fomira ikezi moghin ua
ikiam.

Ni uan angazangarim e gisiragh,
en apangkuvigh en akuraghti,
e ovengan kogham.

⁴ O God, ni Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim.
Ni dughiar bar ruarin min uan gumazamizibar
atara,
me ni ko migeir migirigjaba ni da barazir
puvati.

⁵ Ni e gamizi, e bretin min uan temeriba apava,
kavin temerir izivirizim, dipamin min uarir
guri.

⁶ Ni gumazir en boroghin itibar arirazi, me iza en
nguazim iniasa uariv sosi.
En apaniba e dipovava en ingaravati.

⁷ O Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim, ni ua-
mategh e inigh iziti,
e ua dikavigh tuivigh, fomira ikezi moghin ua
ikiam.

Ni uan angazangarim e gisiragh,
en apangkuvigh en akuraghti e ovengan
kogham.

⁸ Ni uan gumazamiziba wainin ikarizimin min
Isipin me asigha me inigha ize.
Ni Kantrin Igharazibar Gumazamiziba bat-
uegha,

men nguazibar uan gumazamiziba,
wainin ikarizimin min me arke.

⁹ Ni wainin ikarizir kam bagha nguazim azenequa
anekaza.

Ezi an aghua an biba bar nguazim giraghuzi,
an aghua ghua bar uabi aroke.

¹⁰ Wainin ikarizir kam aghua, ekiva an dughuazim
mighsiaba bar ada aghuazi,
an aghariba sidan temer ekiaba bar ada
avara.

¹¹ An aghariba aghua ghua Mediterenianin On-
garir Ekiamin tugha,
iza Yufretisın Fanemin tu.

¹² Ni datirighin manmaghsua wainin azenum
avinizir divazim bar anekaragharki?
Gumazamiziba datirighin tuavimin daru, an
oviziba okimam.

¹³ Dar atiaba a dikabinti,
asizir atiaba anemam.

¹⁴ O Godin Gavgaviba Bar Itim, ni uam e
ginighnigh,
uan Nguibamin pin iki vanginan wainin
ikarizir kam deraghvira an gan.

¹⁵ Ni uabi uan agharir guvimin wainin ikarizir
kam akara.
Ni wainin biar igiam akarazi an aghua gav-
gavigha gifä.

¹⁶ En apaniba anetugha a isa avim mikinigha gifä.
Ni uaghan me atugh me gasighasichti der-
aghäm.

¹⁷ Nin gumazamizir ni ua bagha inabaziba,
ni me gamizi me ekevegha bar gavgafi.

Ni men akuragh deragh men gan.

¹⁸ Ni kamagh damighti e uam akirim ragh ni gasan kogham.

Ni en akuraghti e angamira deravira ik i n i n ziam fam.

¹⁹ O God, ni Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim,
ni uamategh e inigh iziti,
e ua dikavigh tuivigh fomira ikezi moghin ua ikiam.

Ni en boroghin ikiti, nin angazangarim e gisir aghti, ni deragh e damu.

Egh en apangkuvigh en akuraghti e ovengan kogham.

81

Dughiar ekiabar ighiaba

Asap ighiar kam osiri.

Gumazir ighiar kamin faragha zuim, gumazibav kemeghti me Gatin nguibamin gitabav sogham.

¹ Godin e geghuva deragha en garim, e a bagh pamtem dimiva bar akuegham.

E, ighiaba bangi Jekopin Godin ziam fam.

² Ia faragh gitaba ko ukulelebagh ikararangiva, tambarinbav soghti dar arareba deravirama otiv.

³ En isar ekiam otivamin dughiamin, iakinir igiam otoghti ia sghabagh ivi.

Egh iakinim izi pazagħar torimin tugħti, ia ua sghabagh ivi.

⁴ Arazir God ifongezir kam, a Israelia e ganingi.

Kar bizar Jekopin God damuasa e
mikemeziba.

- ⁵ God Isipia ko misozir dughiam an akar kam, e
Josepin ovavir boriba an e ganingi.
Ki akar otevir kam baragħha fozir puvat i tina a
migei.

⁶ Ki orazi a kamaghin migia ghaze,
“Ian dipizibar itir osimtiziba, ki bar da adegħa
għifa.

Mitarir osimtizir ia ateriba,
ki da isa nguazim dafegħa għifa.

⁷ Ia osimtizir bar ekiam ikia nan deir dughiamin,
ki ian akura.

Ki overiamin p'in, arariba dagħvazir nagħin uan
mogomer danganim in ikia,
ian dimdiem baregħa a ikara.

Ki Meriban mozir pamin ikia,
ian nighnizir gavgavim għifofogħasa
azarazir mabagh ami.
(Ighiam gamua an sujam
atugħha avughsegha ua
ighiam gami.)

⁸ “Nan gumazamiziba, ki Akar Gavgavim ia mikim
ia akirasa.

O Israelia, ia deraghvira nan akam baragh.

⁹ Ia marvir guabar ziaba fan marki.
Ia kantrin igharazibar asebar ziaba fan
marki.

- 10** Ki Ikiavira Itir God, ian God.
 Ki Isipin ia inigha azenan ize.
 Ia nighnizir gavgavim na ikiti, ki bar deravira ia
 damuam.
 Mati kuarazir nguzim akam akarigha itima,
 an amebam biziba atera iza an akam mikiri.
- 11** “Nan gumazamiziba, me nan akaba baraghan
 aghua.
 Bar guizbangira, Israelia uari abinigha nan
 apengan itir puvati.
- 12** Kamaghin, ki me ataghizi me uan navibar ku-
 migha uari uan arazir kurabar gin ghua,
 uan ifongiabar bizibagh ami.
- 13** Ki kamaghsua, nan gumazamiziba Israelia nan
 akaba baragh
 nan arazibar gin mangam.
- 14** “Me kamaghin damuti, ki zuamira uan gavgavir
 ekiamin men apanibav suegham.
 Ki men apaniba bar me abinigham.
- 15** Nan aghuazir gumazamiziba, me atiatir ekiam
 sara na bagha izi.
 Eghti ki men apanimin iki mamaghira ikiam.
- 16** Eghti ia, ki dagher bar aghuiba ko,
 ruarimin itir haniba ia daningti, ia dami bar
 izevegham.”

82

God an atrivir ekiam
 Asap ighiar kam osiri.

¹ Dughiar mamin aseba Godin Nguibamin uari
akuvaži,
God uan dabirabir danganim gaperagha
men faragha ghua, akam me gasa kam-
aghin me migei.

² A ghaze,
“Ia paza kotiaba tuisigha,
gumazir arazir kurabagh amiba bar me gi-
fonge.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

³ Ia deragh gumazamizir uarira uarir akurvaghan
kogħamiba ko, borir afeziaba ariaghirez-
ibar akurvagh.

Ia gumazamizir osimtiziba ateriba ko, on-
ganarazibagh amir gumazamiziba, deragh
me damu.

⁴ Gumazamizir gavgaviba puvatiziba ko, onga-
narazibagh amiba,
ia gumazir kurabar dafariba da ua me inigh.

⁵ “Me nighnizir aghuitam men itir puvatizi, me
bitezit gifozir puvati.

Me mitatemmin nguazir kam garua,
arazir aghuitam gumazamizibar akur-
vaghħasa a gamir puvati.

⁶ “Ki Godin Bar Piñ Itim kamaghin migia ghaze,
Ia aser muziarir kaba, ia bar nan boriba.

⁷ Ia gumaziba ariaghiri moghin uaghan arimighiregham.
Ia atrivir igharaziba iri moghin uaghan iregham."

⁸ O God, ni dikavigh izi nguazimin gumazamiziba bar me gativagh men araziba tuisigh.
Nguazimin itir gumazamiziba bar nin gu-mazamiziba.

83

*God Israeli an apaniba bar me agħvasa, gumazim
God ko migei*

God in ziam fer ighiam, Asap an osiri.

¹ O God, ni akam dukuagh pura ganan marki.
Ni pura uabin asugh nimiria ikian marki.

² Ni gan, nin apaniba me midoroziba fori da otifi.
Ezi gumazir nin aghuaziba nin akaba batosi.

³ Me nin gumazamiziba paza me damuasa muegha me bagha gara iti.
Gumazamizir nin apengan iti ni eghuvir kaba,
gumazir kurar kaba me gasighasighasa.

⁴ Me ghaze,
“Ia izi e Israelin kantri bar a gasighasighti,
a ziaba puvatighti, me uam a ginighnighan kogham.”

⁵ Kantrin kaba Israel abinasa uari akuvagha,
nighnizir vamiram amigha akam misoke.

⁶⁻⁷ Ikizir kabanang: Idomia, Ismaelia, Moapia,
Hakria, ko

Gebalia, Amonia, Amalekia, Filistia, ko Tairin
nguibamin gumazamiziba.

8 Asirian kantri uaghan men aven ghugha Moapia
ko, Amonian akura.

Me Lotin ovavir borir bar gavgaviba.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua

ighiam gami.)

9 O God, ni faragħha Midiania gamizi mogħiñ ni me
damigh.

Ni kamaghira Kisonin Fanemien Sisera ko,
Jabin aning gasighasiski.

10 Ni dughiar kamin Endorin nguibamin aning
gasighasighizi,
aningin kuamning ikia kuri.

11 Ni faragħha Orep ko, Sep gamizi mogħiñ,
ni men mīdorozir gumazir dapanibar amigh.

Men gumazir dapaniba, ni faragħa
Seba ko, Salmuna gamizi mogħiñ me
damigh.

12 Gumazir kaba bar ghaze,
“E Godin nguazir bar aghuir kam inigh an
afeziam ikegham.”

13 O God, ni uan aminir gavgavimien me giveragħti,
me minnezibar minn mighi tintinibar mangegh
givagħam.

Ni me giveragħti, mati aminim raizien missevibagh
iverazi,
da mighha ghuezi mogħiñ, me mighi mangegh.

- 14** Avim ruariba ko mighsiabar isia akara zui mogħin,
ni men agintighti me aregh.
- 15** Kamaghira, ni amozir ekiam amadagħti a izi
men agirragħti me aregh.
Ni aminir ekiam amadagħti, a izi tħi me atiating.
- 16** O Ikiavira Itir God,
Ni me damighti me okam nighnigh bar aghum-
sigh,
ni baghvira ikiam.
- 17** Nan ifongiam, ni me abirragħti me bar ati-
tingiġi aghumsigh kamaghira iki.
Ni aghumsizim me danigh, me misuegħti me
arim ġiġi regh.
- 18** Ni kamagh damighti me guizbangħira ganigh
fogħ suam,
“Ni bar uabira nñi ziam, Ikiavira Itir God.
Nirara Godin Bar Pin Itim,
egħha nguazir oteviba bar dagh ativagħha dar
gari.”

84

Gumazim Godin Dipenim bar a gifonge

Kar Koran adarazir onger akam.

Gumazir onger akar kamin faragħha zuim gumaz-
ibav kemezi, me Getin nguibam iñ ingarizir għi-
ta inigha a gikararai.

- 1** O Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim.
Nin dipenim a bar mogħira dera.

² Nan navir averiamin, ki nin dipenimin, dughabar zurara gumaziba uari akuvi naghin aven ikiasa.

Nan ifongiam kamakin, ki bar nin Dipenim gifonge.

Ni Godin angamira itim.

Ki uan mikarzim ko nighnizim sara, ni bagh bar akuegh, ighiabar amuam.

³ O Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim.

Ni nan God ko nan atrivim.

Kuarazir muziariba nin ofa gamir dakozimin boroghira uari bagha mikonibar ingara, ota uan nguzibar gari.

⁴ Nin Dipenimin aven itir darasi,

men naviba deragha bar akonge,
me zurara nin ziam fava ighiaba batı.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

⁵ Gumazamizir nin gavgavim iniasava amiba,

ni bagha Saionin Mighsiamin mangasa ifongeziba,
me bar akongegħi.

⁶ Me dipar atuir dipaba puvatizibar zui.

Danganir kamin ziam Temeriba Itir Danganir Zarim.

Me mozir dipaba danganir kamin dagħ amizi da otifi.

Mizarazibar amoziba izima mozir dipar kaba izefi.

7 Me tuavimİN ghua nİN gavgavim isa ghuavira
ikia gavgafi.

Me mangİ SaionİN MighsiamİN otivigh GodİN
ganti a ikiam.

GodİN kam, a godba bar dar pİN iti.

8 O Ikiavira Itir GodİN Gavgaviba Bar Itim,
ni Jekopin God.

Ni nan azangsizim barakigh.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua

ighiam gami.)

9 O God, ni en atrivimİN gan deragh a damu.

A uabi oramİN mİN e mogħa deravira e geħħufi.

Ni uabi ua bagħa a ginabazi, an atrivimİN iti.

Ni deraviram a damu.

10 Ki aruer vamiran nİN dīpenimİN gumaziba uari
akuvi nagħiñ iti, a bar dera.

Aruer kam, a 1,000plan aruer ki nguibar
igharazimİN itibagh afira.

Ki uan GodİN DīpenimİN tiar akamİN tughiv ikiasi
bar akonge.

Ki gumazir kurabar dīpenibar ikian aghua.

11 Ikiavira Itir GodİN Gavgavim, an aruemİN mİN
tuavim en akakagħha, oramİN mİN e modi.

A en apangkuva egha ziar ekiam e ganid.

A gumazir an damazimİN deraziba,
a uan bizir aghuiba men anogorozir puvati.

12 O Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim,
gumazamizir nighnizir gavgavim nin itiba,
me zurara bar akuegham.

85

*Gumazim God, an adarazigh eghuvasa a me
bagha God ko migei*

Kar Koran anabam, men ighiam.

A gumazir onger akabar faragha zuim
ginighnigha an osiri.

1 O Ikiavira Itir God, ni deragha uan nguazim
gamigha,
Jekopin ovavir boriba ua men inizi me der-
agha,
faragha ikezi moghin iti.

2 Ni uan gumazamizibar arazir kurar me amiziba,
ni da gin amada.

Ni men arazir kuraba batoghezi da ua itir
puvati.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegha ua
ighiam gami.)

3 Ni faragha men atara men aningazi.

Ni arazir kam, datirighin uam a gamir puvati.

4 O God, ni en Akurvazir Gumazim.
E nin azangsi, ni en ataran marki,
ni uam e inigh ua bagh izi.

5 Manmaghin ami, ni en atar kamaghira ikiti,
nin adarim givaghan kogham o?

6 Ni ua ikirimirir e itir kam damighti a igiamin
otogh,

gavgavim e daningtⁱ e tuivigh gavgavigham.
 Eghtⁱ e nin gumazamiziba, ni bagh bar
 akuegh nin ziam fam.

⁷ O Ikiavira Itir God, ni zurara bar en apangkuvir
 arazir kam en akagh,
 en akuragh uam e inightⁱ e deragh ikiam.

⁸ Ki uan kuarim atīgh Ikiavira Itir Godin Gavgavim
 Itim, an akam baraghām.

E an gumazamiziba arazir kurar e amibar gin
 mangan kogh, uan navir averiabar aven a
 baghvira ikiti,
 a mikimti e navir amirizim ikiam.

⁹ Bar guizbangira, an akurvazim, an gumazamizir
 an ziam fava an atiatia an apengan itiba,
 bar men boroghira iti.

An angazangarim e gisiragha en akura,
 a uabi e ko en nguazir kamin iki mam-
 aghira ikiam.

¹⁰ Dughiar kamin, gumazamiziba uarir apangku-
 vigh, guizin arazir aghuibar zurara uarir
 amuam.

Me Godin damazimin deragh iki, navir
 amirizimin iki, deragh uari ko dapiagh
 ikiam.

¹¹ Gumazamiziba nguazimin iki, bar guizbangira
 Ikiavira Itir Godin gin mangi
 nighnizir gavgavim an ikivira ikiam,
 eghti Godin uan Nguibamin Itim me
 damighti me an damazimin zuegham.

¹² Guizbangira, Ikiavira Itir God en akuragh bizar
 aghuiba isi e daningam.

Eghti nguazir en azeniба itiba, dagher bar aviriba dar aghungam.

- ¹³ Ikiavira Itir God, gumazamizibar amighti, me arazir an damazimin derazimin gin mangam.

Eghti arazir kamra, God ua izamin tuavim atigham.

86

Gumazim God ko mikimti God an akurvaghām

Devit God ko migeir migirigiaba osiri.

- ¹ O Ikiavira Itir God, ki uabira uabin akurvaghamin gavgaviba puvati.
Kamaghin, ni na baragh.
- ² Ki nin ingangarir gumazim, ki nighnizir gavgavim nin ikia, nin gin zui.
Kamaghin amizi, ni ua nan akuragh na inighti, ki ovengan kogham.
- ³ O Ekiam, Ki dimagariba ko aruebar nin dei, kamaghin, ni nan apangkufigh.
- ⁴ Ekiam, ki nin ingangarir gumazim.
Ki uan navir averiamin aven ni baghavira iti.
Kamaghin, ni na damichti nan navim bar akongegh.
- ⁵ O Ekiam, ni bar dera,
egha gumazibar arazir kuraba gin amadi.
Egha ni ko migeir gumazamiziba,
ni apangkuvir ekiam men ikia, men azangsiziba barasi.

- 6** O Ikiavira Itir God, ni nan azangsizim deragh a baregh
nan akuragh.
- 7** Ki fo, ni na baregh nan akurvagham.
Kamaghin, ki osimtizim itir dugham, ki uabin
akurvaghasa nin dei.
- 8** O Ekiam, ni iti moghin ua godin tam itir puvati.
Tav ni ingari moghin ingari puvati.
- 9** O Ekiam, ikizibar gumazamizir ni ingariziba bar
izi,
nin ziar ekiam bagh teviba apirigh, nin ziam
fam.
- 10** Ni bar uabira mirakelin bar aghuibagh ami,
Ni uabira God.
- 11** Ikiavira Itir God, arazir ki gin mangasa ni
ifongeziba,
ni deravira dar nan sure damigh.
Eghti ki darara nighnigh,
zurara dar gin mangi nin ziam fam.
- 12** O Ekiam, nan God, ki uan navimin aven ni
minabiva,
nin ziar ekiam zurarama a fasa.
- 13** Ni zurara bar nan apangkufi.
Kamaghin, ni ua na inizi, ki Gumazamizir
Oveaghuezibar Nguibamin ghuzir puvati.
- 14** O God, akaba batozir gumazir maba datirighin
iza na ko misoghasa.

86:7: Onger Akaba 17:6; 50:15; 77:2 **86:8:** Godin Araziba 3:24;
2 Samuel 7:22; Jeremaia 10:6 **86:9:** Onger Akaba 66:4; Aisaia
66:23; Akar Mogomem 15:4 **86:10:** Onger Akaba 72:18; Aisaia
44:6-8; Mak 12:29 **86:11:** Onger Akaba 25:5; Jeremaia 32:39

Gumazir kurar kaba nin akabar gin zuir pu-vatigha,
 uari akuvagha na misueghti ki aremeghsa.

15 O Ekiam, apangkuvir arazim ko, akurvazir arazim bar ni gizivazi ni zuamirama atarir puvati.

Ni bar en apangkuvigha, deravira uan akamin gin ghua egha nighnizim giraghirazir puvati.

16 Ni uamategh na bagh izi egh nan apangkufigh.
 Ki nin ingangarir gumazim, nan amebam uaghan nin ingangarir amizim, a na bate.

Kamaghin, ni nan akuragh gavgavim na daning.

17 O Ikiavira Itir God, Ni bizitam damighti an otogh, nan akaghti ki fogh suam, ni bar na gifonge.

Eghti nan apaniba uaghan ganigh fogham, ni nan akuragh gavgavim na ganingi.

Kamaghin, me uan arazir kurar me amizir kam ginighnigh,
 bar aghumsigham.

87

Me Jerusalem bagha bar akonge

Kar Koran ovavir boribar ighiam.
 Godin ziam fer ighiam.

1 Ikiavira Itir God, uan Nguibam, uan mighsiamin an ingari.

Kar Saionin Mighsiam.

2 Israelin nguazimin itir nguibaba bar,

dar tongin, Ikiavira Itir God, Jerusalemra bar
a gifonge.

- ³ Ia Godin Nguibamin aven itir gumazamiziba, ia
deragh oragh,
God ghaze, ni nguibar bar aghuim.
(Ighiam gamua an suiam
atughha avughsegħha ua
ighiam gami.)

⁴ God ghaze, “Ki gumazamizir nan akam baragħa
an gin zuiba mengamin dughiamin,
ki uaghan Isipin kantrin gumazamiziba ko,
Babilonin kantrin gumazamiziba ko, Filis-
tian ikizim ko, Tairin nguibamin gumaza-
miziba ko, Itiopian kantrin gumazamiziba,
ki uaghan bar me mengam.

Me uaghan Jerusalemin adarasi.

- ⁵ Ki kamaghin Jerusalem mikkimam,
‘Kar gumazamiziba bar men nguibam.’”
Godin Bar Pin Itim, uabi Jerusalem asaragh, a
damighti
a bar gavgavigham.

⁶ Ikiavira Itir God, uabi Kantrin Igharazibar Gu-
mazamizibar ziaba osirigh,
men ziaba isi Jerusalemin gumazamizibar zi-
aba sara me akuvagħam.

(Ighiam gamua an suiam
atughha avughsegħha ua
ighiam gami.)

- ⁷ Jerusalemin itir gumazamiziba bar akuegh ighi-
aba bangam.
Me suam,
“O Jerusalem, bizir aghuir e itiba, ni bar
dar mingarim.”

88

Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei

Kar Koran ovavir boribar ighiam.

Esran ikizimin gumazir mam Heman, ighiar kam osiri. Gumazir onger akar kamin faragha zuim me mikemezi, me “Mahalat Leanotin,” tiarimin a bange.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

¹ O Ikiavira Itir God, nan God, ni nan akuraghua ua na ini.

Ki uabin akurvaghasa aruebar nin diava,
dimagaribar ni ko migei.

² Ni kuarim atigh nan azangsiziba baragh.

Egh deragh nan ararem baragh nan akuragh.

³ Osimtzir aviriba na bativima,
ki Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibam in
boroghin mangasava ami.

⁴ Gumazir maba ariaghiregha ghua mozir
konimin mangasava amima,
ki uaghan men aven ikia, me ko zui.
Ki guizbangira gavgaviba nan puvati.

⁵ Ki mati, me na ataghizi ki gumazir oveaghueziba
ko men danganimin iti.

Ki mati, gumazim me a misoghezi, an are-
megha gumaziba ariaghira itir danganimin
iti.

Ki mati, gumazir ni bar gin amadagha
akurvazi puvatizibar min iti.

⁶ Ni na isa mozir bar konir kam mikinizzi,
ki mozir bar konir kamin danganir bar
mitatangizimin iti.

7 Nin aningagħarim bar na avara,
mati ongarir ekiam dipi rigħha na abirazi ki
aven iragħu.

(Ighiam gamua an suiam
atugħha avughsegħha ua
ighiam gami.)

8 Ni kamaghin amizi, nan namakaba ganigha nan
atiatigha bar nan sagħon iti.

Bizir kam na ikiaghhar ġiħi, ki azenan izan
ibura.

9 Osimtizir kam nan iti, ki anetera għuavti damaz-
iba nan ikufi.

O Ikiavira Itir God, ki aruebar vagħvagħha zu-
rara ni ko migei, ni nan akuragh.

10 Gumazir oveaghueziba, ni ti me bagħha mirakel-
bagħ ami, o?

Me ti ua dikavruuegh nien ziam fam, o?

(Ighiam gamua an suiam
atugħha avughsegħha ua
ighiam gami.)

11 Gumazir ovegħha mozim gireghav itiba, me ti nien
apangkuvir arazim in uariv gei, o?

Me ti danganir bar kurar kamin kamaghin
uariv għia ghaze, God mikemezi mogħira
e bagħha deragħha bizibagh amua, uan
nigħnizim għiġav kirkir pu.

Puvati, me kamaghin migeir puvati.

12 Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibar mitater
kamin itiba,

ni amir arazir kabar gari, o?

O me danganir bar mitater kurar kamin ikia,
nien akurvazir arazim in gari, o?

- 13 O Ikiavira Itir God,
ki mizarazibar uabin akurvaghaha, zurara ni
ko migei.
- 14 O Ikiavira Itir God, ni manmaghsua akirim
ragha na gasara?
Ni manmaghsua uan guam nan modo?
- 15 Ki uan igiamra ikia mizazir kamra isa iza
datirighin atam areme.
Ni mizazir ekiam na gasezi, nan aghara-
paniba bar nan amira.
- 16 Ni aningagharir ekiam bar na avarazi,
ni na misogha bar na gasighasiki.
- 17 Ni kamaghin na gamizi, osimtiziba arueba ko
dimagariba sara bar na ekiaru.
Mati aperiam otogha ghua nguazir oteviba bar da
avara.
- 18 Ni nan roroar aghuiba ko namakabagh amizi,
me bar na ataki.
Ki aminirbirimra a ko, ga roroamning gami.

89

*Osimtizir mam Israelin kantrin aven otozi me
onger akar kam gami*

Esrar ikizimin gumazir mam Etan, an onger akar
kam osiri.

Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.

¹ O Ikiavira Itir God, ki zurara nin apangkuvimin
gun, gumazamizibav kimiva ongam.
Ki uan akamin, pamten gin otivamin boribav
kim suam,

God mikemezi mogħira, a zurara deraghavira e
gami,
egħa dugħiatamin e ataghixrazir puvati.

² Ki fo, nñi apangkuvim a ikia mamaghħira iti.

Ni zurara deraghavira e gamua dugħiatamin
e ataghixrazir puvatizir arazir kam,
a bar ekevegħha overiāmin min gavgav-
igha ikia mamaghħira iti.

³ Ni kamaghħin migħia ghaze,
“Ki gumazir mam ginabagħha a koma Akar
Dikirixir Gavgavim gami.

Ki uan ingangarir gumazim Devit ko, Akar
Gavgavim gamigha għifa.

⁴ Ki kamaghħin a migħia ghaze, ‘Nñi adarazira zurara
atrivbar otivam.

Nñi adarazir aven atrivitat otogh,
iki mamaghħira ikiam.’”
(Ighiam gamua an suiam
atugħha avughsegha ua
ighiam gami.)

⁵ Ikiavira Itir God, nñi Nguibamīn itir enselba
ni amir mirakelba bagħi, ighiaba bangi nñi
ziam fam.

Me gara fo, ni zurara deraghavira e gami,
egħa dugħiatamin e ataghixrazir puvati,
egħi me arazir kam għinġi nigh uari akuv
nñi ziam fam.

⁶ O Ikiavira Itir God, nñi Nguibamīn aven, tav nñi
min itir puvati.

89:4: 2 Samuel 7:12-16; 1 Eghagħaniba 17:11-14; Onger Akaba 132:11; Aposel 2:30 **89:6:** Onger Akaba 40:5; 86:8; 113:5

Nin nguibamin enseltam ni ko magh ghuzir puvati.

7 Nin Nguibamin enselbar gumazir dapaniba, me uari akuva bizibavgia nin atiatia nin apenggan iti.

Enselin igharazir ni okarigha itiba, me uaghan atiatia nirarama apengan iti.

8 O Ikiavira Itir Godin Gavgaviba Bar Itim.

Gumazitam bar gavgavigha nin min itir puvati.

O Ikiavira Itir God, ni zurara deraghavira e gami, egha dughiatamin e ataghirazir puvati.

9 Ni ongarir ekiar gavgavim gativagha an gari.

A pamten dikavima, ni a gami a pura amiraghha irighav iti.

10 Ni Isip, asizir atiar ekiamin min, an gavgavim abiraghha bar a gasighasiki.

Ni uan gavgavir ekiar kamin, uan apaniba bar me abinizi me tintinibar are.

11 Overiam ko nguazim, aning nina.

Ni nguazimin ingarizima biziba bar an iti.

12 Ni nguazim bar, an notin amadaghan ikegha ghua sautin amadaghan biziba virara dar ingari.

Gumazamiziba nin ziam fe moghin,
Tabor ko Hermonin Mighsiamning, ni bagha bar akuegha ighiam banga nin ziam fe.

13 Ni gavgavir bar ekiam iti.

Ezi nin gavgavir kam a bar ekefe.

14 Ni atrivimin ikia uan gumazamizibagh ati-vagha, men akurvaghā deravira men gari.
Nin kotiar araziba da bar dera.

Ni gumazamiziba bar men apangkuvigha, zurara deraghavira me gami,
egha dughiatamin me ataghīrazir puvati.

15 O Ikiavira Itir God, gumazamizir ighiabagh amua nin ziam feba, me bar akongegh.
Nin angazangarim me gisirazi moghin, ni bar me gifuegha men boroghira iti.

16 Ni bar deravira me gamima,
me bar akuegha dimagariba ko aruebar nin ziam fa ighiabagh ami.

17 Nirara, ni gavgavim e ganidi, ezi e ni bagha bar akonge.
Ni bar deragha e gamua en akurvazima, e uan apaniba ko misogha me abiri.

18 O Ikiavira Itir God, ni uabi e ggehuv en ganamin gumazim, oramın min e ganingi.
Ni Israelian Godin Bar Zuezim, ni arazir aghuimrama amuava, atrivim e ganingi.

God Akar Dikirizir Gavgavim Devit koma a gami

19 Ni fomira irebamın min gari bizimin aven,
uan ingangarir gumazir ni ifongezibav già ghaze,

“Ki midorozir gumazir bar aghuir mam amisevegha gifä.

Ki gumazamizibar tongin anemisevegha,
an atrivimin ikiasa ki atrivir dapanir asuam a garu.

- 20** Ki uan ingangarir gumazim Devit, an apigha
anemisevegha uan borem a ginge.
A ian atrivimin ikiam.
- 21** Nan gavgavim zurarama a ko iki, mamaghira
ikiam.
Nan gavgavim zurara a ko iki gavgavighvira
ikiam.
- 22** An apaniba a misogh anebiraghan kogham.
Gumazir kuraba anebiraghti, a irighan
kogham.
- 23** Ki uabi an apaniba abinigh,
an aghuazibav sueghti, me arimighiregham.
- 24** Nan apangkuvim a ko ikiti, ki zurara deraghvira
a damu, egh dughiatamin aneteghan
kogham.
Ki uan gavgavim a danighti a bar gavgav-
igham.
- 25** Ki Mediterenianin Ongarir Ekiamin miriamin
itir nguaziba bar a daning mangi, Yufretisin
Faner dadarimin tugham.
Eighti an adagh ativagh dar ganam.
- 26** A kamagh na mikim suam, Ni nan God nan
afeziam.
Ni dagiamin min ikia na mogna nan akurvasi.
- 27** Ki David amisevezzi a nan otarir ivariamin iti.
A nguazimin atriviba bar dagh afiragh,
men atrivir dapanimin ikiam.
- 28** Ki zurara an apangkuv an akurvagh mamaghira
ikiam.
Ki a ko Akar Dikirizir Gavgavim damichti,
a gavgavigh iki mamaghira ikiam.

29 Dughiabar zurara an ovavir boribar aven, men
gumazitam atrivimin ikiam.

Atrivir kaba me Israelia gativagh men gan
iki mangiti, overiar kam givagham.

30-32 “An ovavir boriba nan akam batuegh, bizir
ki damuasa mikemezibar gin mangan
koghiva,
akirim ragh arazir ki ifongezibagh asaragh,
nan Akar Gavgavibar gin mangan koghti,
ki men arazir kurar me amizir kam ginighnigh,
mizazir kuram me daningam.

33 Ki uan ingangarir gumazim Devit bar an
apangkuvigh,
egh deraghvira uan akar dikirizimin gin
mangi zurara deraghvira a damu egh
dughiatamin aneteghan kogham.

34 Ki uan Akar Gavgavir a ko dikirizir kam abighan
kogh,
uan akatam uamategh a giraghan kogham.

35 “Ki Godin bar zuegha arazir aghuibara amim.
Ki uan ziamin akam akira ghaze,
Ki Devit gifaran kogham.

36 An ovavir boriba iki mamaghira ikiam.
An adarazi gumazamizibagh ativagh men
ganam,
mati aruem isiraghha mamaghira iti.

37 Me iakinimin min isiragh mamaghira iki,
kamagh gumazamizibar akagham, nan akam
a bar guizbangira.”

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

*Etan orazi apaniba atrivim misogħa anebirazi,
an a bagħha azi*

- 38 Ni datirighin uan atrivir ni ua bagħavira in-abazim,
ni an atara anetegħha akirrim ragħha a gasara.
- 39 Ni a ko dikirizir akar gavgavir kam abigha giffa.
Ni an atrivir dapanirasu am ħażi minn
anekunizi a mize.
- 40 Ni an nguibar ekiā minn divaziba akaragħar iċċi,
ezi dipenir ekiaba bar ikufi.
- 41 Ezi gumazamizir anebigha aruiba an biziba
okei.
An borogħin itir gumaziba dibovir akabar a
migei.
- 42 Ni an apanibagh amizi me anebiraghha,
bar akonge.
- 43 Ni an midorozir gumazibagh amizi, me
misogħamin gavgaviba puvat. Ezi me a misogħa anebira.
- 44 Ni anebirazi a uam atrivim minn itir puvatigħha,
ua gumazamizibagh ativagħha men garir pu-vat.
- 45 Ni a gamizi a zuamira ghuri.
Egha aghumsizir dafam a ganingi.
(Ighiam gamua an suiam
atugħha avughsegħha ua
ighiam gami.)

Me uarir akurvaghħasa God ko migei

- 46 O Ikiavira Itir God, ni dughiar ruarimin en modogh iki kamaghira ikiam, o?
 Nin aningagħarim ti avimin minn isi kamaghira ikiam, o?
- 47 O Ikiavira Itir God, ni e ginirigh en ikirrimirim otefegħ.
 Ni en ingarizi e iti, e ua bar mogħirama ovegh pura gevegham.
- 48 Tinara angamira iki kamaghira iki, ovengan kogħam?
 Tinara uabin gavgavighvira iki,
 Gumazamizir Oveaghuezibar
 Nguibam min mangan kogħam?
 (Ighiam gamua an sujam
 atuġha avughsegha ua
 ighiam gami.)
- 49 O Ekiam, ni en apangkuvighavira iti o?
 Ni Devit ko dikirizir akar kam, manmagħiram a damuam?
- 50 O Ekiam, ni na ginirigh, ki n'in ingangarir gu-mazimin iti, gumaziba dibovir akabar na migei.
 Gumaziba bar mogħira na dipova akar kurabar na migei.
- 51 O Ikiavira Itir God, ni atrivimin ikiasi na gin-abazi,
 nan apaniba nan ingarava aka akar kurabar na migei.
- 52 E zurara Ikiavira Itir God in ziam f' kamaghira ikiam.
 Bar guizbangħira.

Akinafarir namba 4

90*(Onger Akaba 90--106)**Godin migirigiaba ko gumazimin migirigiaba*

Kar Moses God ko migeir onger akam. Moses a guizbangira God baghavira itir gumazim.

¹ O Ekiam, ni bar guizbangira en dipenir, e aven itimin min itima,
en inazir afeziaba fomira nin aven ikia iza,
datirighin e iti.

² Ni tighar mighsiaba ko nguazir kamın ingaram,
ni Godin ikia kamaghira iti.
Ni uaghan gin iki kamaghira ikiam.

³ Ni nguazimin gumazamizibagh amima, me arimighira ua ghua nguazim gava.

Ni ghaze, “Ia nguazimin gumazamiziba, ia arimighiri ua nguazim gavagh.”

⁴ Nin nighnizim 1,000plan azeniba, da mati aruer vamira.

Dughiar kam, boghınaron aruemın min zuamira gifä.

Mati dimagarim dughiar otevimin ghua gifä.

⁵⁻⁶ Ni aperiamin min otogha gumaziba inigha zuima, me bar ariaghiregha ireghav iti.

Me irebamın min bar dughiar otevimin iti.
Me mati dadar moniba, aruem anadi me aghua ruari.

Ezi aruem uaghirma me midja uaghiri.

⁷ Ni adarim en ikia, e gasighasisi.

Ni adarim en iti, ez i e bar nin atiatingi.

⁸ Ni en arazir kuraba bar adar gari.

En arazir kurar e mogava amiba, ni bar ada
isa azenim garigha gifa.

⁹ Nin adarim, e nguazimin itir ikirimimir kam in
dughiam otefe.

Bar guizbangira, e zuamira givagham, mati e
ghuariaba sue moghin ami.

¹⁰ E 70plan azenibar iti, e gavgavigh 80plan azeni-
bar ikiam.

Azenir e itir kabar dughiaba,
e zurara ingangarir ekiabagh amua
osimtizibarama ateri.

Azenir kaba zuamira geveghti, e
uaghan mangeham.

¹¹ Tinara nin adarir ekiamin gavgavim giffo?

Ni atarima gumazamiziba nin atiasi,
tinara men atiatir kam giffo?

¹² Ni deragh en sure damuti, e uan ikirimimirin
dughiam gifogham, an otefe.

E fofozir aghuim ikiva, dughiaba vaghvagh
deraghvira bizibar amuam.

¹³ O Ikiavira Itir God, nin aningagharir kam ti
dughiar ruarinin ikivira ikiam, o?

E nin ingangarir gumaziba, ni en apangkuv.

¹⁴ Ni zurarama en apangkufi.

Nin apangkuvir kam mizarazibar e gizivira
iki.

E dughiabar iki zurara onger akabar
amuva, naviba deragh ikiam.

- 15** Ni faragħha azenir avīribar osimtizim e ganingi.
 Ni osimtizir e ganingizir kabar arueba mengegh, dar mirara datirighin e damighti e bar akuegham.
- 16** E nin ingangarir gumaziba, ni uan ingangarir gavgaviba en akagh.
 Ni uaghan en ovavir boriba, ni uan ingangarir gavgavir aghuiba men akagh.
- 17** O Ekiam, ni en God, e kamaghin ifonge, ni en apangkuvigh deraghvirā e damu.
 Bizir e amiba mar deraghvirama otiv.
 Ni guizbangira bizir e amiba, ni gavgavim dar aningichti,
 da gavgavigh mamaghira iki.

91

God e gejhuvir gumazim

- 1** Gumazim, Godin Bar Pin Itim, deragh an gansu an a bagħ mangiċċi,
 God deragh an ganam.
 A Godin Gavgaviba Bar Itimin borogħin ikki,
 God dugħuazim minn anevaragħam.
- 2** Gumazir kam Ikiavira Godin mikkim suam,
 “Ni nan divazir gavgavim minn itima,
 ki nin aven uabi moga deravira iti.
 Ni nan God.
 Ki nighnizir gavgavim nirara iti.”

3 Bar guizbangira, God bar deragh ni gejhuv nin

90:17: Aisaia 26:12 **91:1:** Onger Akaba 31:20; 121:5; Aisaia 25:4;
 32:2 **91:2:** Onger Akaba 14:6; 18:2; 56:4; Jeremaia 16:19 **91:3:**
 1 Atriviba 8:37; Onger Akaba 124:7; Aghuzir Akaba 6:5

- ganti,
 Bizir kuratam azuazimin min modogh iki,
 nin suiragh ni gasighasighan kogham.
 Ni an dafarimin aven ikiti,
 arimariar kuratam ni inighti,
 ni aremeghan kogham.
- 4** A tuarir amebam uan nguziba ave moghin,
 uan avizimningin ni avaraghti ni aven ikiam.
 Kamaghira, ni Ikiavira Itir God, an apengan ikiti
 a deravira ni modogh ni gegrhuv nin ganam.
 A ifarir puvati.
- A zurara uan akar a mikemezibar gin mangi,
 nin oramin min iki,
 deravira nin ganam.
- 5** Dimgaribar aruir duar kuraba, ni dar atiatin-
 gan marki.
 Ni aruemmin, bizir zuamira ni gasighasizi tamin
 atiatingan kogham.
- 6** Ni arimariar ekiar dimangan ni bativamiba,
 ko bizir kurar aruemmin ni gasighasighamibar
 atiatingan kogham.
- 7** Gumazir 1,000pla nin boroghin arimighireghti,
 10,000pla nin agharir guvimin arighiregham,
 eghti ni deraghram.
 Bizir kuratam nin boroghin izan kogham.
- 8** Ni ganti arazir kurar gumaziba ni gamiba,
 God uam ada ikarvagham.
- 9** Ni bizir kurabar atiatia Ikiavira Itir God bagha
 zui.

91:4: Onger Akaba 36:7; 40:11; 63:7; Aisaia 51:16 **91:5:** Jop
 5:19-23; Onger Akaba 23:4; 27:1 **91:6:** 2 Atriviba 19:35; Jop 5:22
91:7: Josua 14:10 **91:8:** Onger Akaba 37:34; 58:10

Godin Bar Pin Itim, a nin divazimin min ikia,
guizbangira ni geghuva nin gari.

10 Kamaghin, bizir kuratam ni bagh izan kogham.
Arimariar ekiatam nin dipenimin boroghin
mangan kogham.

11 Ni daruamin dughiabar,
Ikiavira Itir God, ni bagh uan enselba Akar
Gavgavim me mikimti,ma,
me deraghvira nin ganam.

12 Egh me uan dafaribar ni fueghti,
ni uan dagarim dagiatam in aneseghan
kogham.

13 Ni laionba ko, kuruziba ko, laionin igiaba ko,
kuruzir kurar ekiaba dikabinam.

14 God kamaghin migia ghaze,
“Gumazir nan ziam gifogha na gifongegha nan
poroziba,
ki ua me inigh,
deragh me geghuv men ganam.

15 Egh me na ko mikimti, ki me baraghram.
Egh osimtizim me batoghti ki me ko ikiva,
ua me inigh ziar ekiam me daningam.

16 Egh ki men ikirimirim men iveauzimin min a
damighti
a mangi ruaraghram, egh ki uamategh me
inigh me ko ikiam.

Egh ki ua me inigh
men Akurvazir Gumazimin ikiam.”

91:11: Onger Akaba 34:7; Matyu 4:6; Luk 4:10 **91:12:** Matyu 4:6; Luk 4:11 **91:13:** Gumazir Dapaniba 14:6; Daniel 6:22; Luk 10:19 **91:14:** Onger Akaba 9:10; 59:1; 145:20 **91:15:** 1 Samuel 2:30; Jop 12:4; Jon 12:26

92

Godin ziam fer onger akam

Ighiar kam, a Godin ziam fer ighiam.

Me Sabatin dughiar ighiar kam gami.

¹ Ikiavira Itir God, ni Godin Bar Pin Itim,
arazir ni minaba ighiabagh amua nin ziam fer
kam, a dera.

² Ni nan apangkuvir araziba, ki mizarazibar dar
gun mikimam.

Ki dimagaribar zurara, ni deraghavira na
gamir arazir kamin gun mikimam.

³ Ki gita ko kulele ko boam misoghti da ararer
aghuim damu
nin ziam fam.

⁴ Ki nin ingangarir aghuim ginighnigha ighiam
gamua bar akongezi,
nan navim dera.

⁵ O Ikiavira Itir God, nin nighnizim bar ekevezi,
ni ingangarir bar ekiabagh ami.

⁶ Gumazir nighnizir aghuiba puvatigha organiz-
iba,
me bizar kabagh foghan kogham.

⁷ Gumazir kuraba dadabar min zuamiram otivam.
Eighti gumazir arazir kurabagh amiba, me
bizar aviriba inigh deraghvira ikiti,
ni bar me gasighasigham.

⁸ Kamaghin, Ikiavira Itir God,
ni uabi atrivimin iki kamaghira iki.

⁹ E fo, gumazir nin apanimin itiba me
arimighiregham.

Gumazir arazir kurabagh amiba, ni me
abiñighti
me tintinibar ari mangam.

10 Ni na amisevegha gavgavir ekiam na ganingizi,
ki bar akonge.

Gavgavir kam bulmakaun gavgavim ko magh
ghu.

11 Ki uan apanibar gari me ikuvigha gif'a,
ez'i ki gumazir kurabar ararem barasi.

12 Gumazir Godin damazimin deraziba, me der-
agh otivigham.

Me mati iruem dagher aghuiba bata,
egha uaghan Lebanonin kantrin itir
sidan temer ekiabar min aghungi.

13 Me mati, temer me Ikiavira Itir Godin Dipenimin
oparigha givaziba.

Da en Godin Dipenimin aven aghua egha der-
agha gara iti.

14 Da ghurizir dughiamin, dar dagheba ikiavira iti.
Dar dafaribagh arighavira itima, da gavgav-
igha midir puvati.

15 Da kamagh amua gumazamizibav gja ghaze,
“Ikiavira Itir God a bar guizbangira, a ifarir
puvati.

A dagiamin min itima, ki an aven modima a nan
akurvasi.

Arazir kuratam an itir pu.
Bar puvati.”

93

God atrivimin iti

- ^{1a} Ikiavıra Itir God, an atrivimin ikia,
ziar bar ekiam ikia, gavgavir ekiam iti.
^{1b} A nguazir kam gamizi,
a uan danganimra ikia
bar gavgavigha kamaghira iti.
- ² O Ikiavıra Itir God, biziba tıghar otivam,
ni fomıra ikia kamaghira iti.
Ni atrivimin ikia zurara ikia kamaghira
iti.
- ³ Ikiavıra Itir God, ongarir konim mighigha niga,
bar pamten dipira tingazi.
- ⁴ O Ikiavıra Itir God, nin gavgavir ekiamin,
nin Nguibamin itir biziba, ni bar dagh ati-
vagha dar gari.
Ongarim dipira nıdir niginim, a sufi.
Nin gavgavim a gafiraghha bar ekefe.
- ⁵ Ikiavıra Itir God, nin Akar Gavgaviba iki kam-
aghira ikiam.
Nin Dipenim zurara zuegh kamaghira ikiam.
Bar guizbangira!

94

*God gumazamiziba tuisigh, gumazamizir
kuraba abinigh, gumazamizir aghuibar
akuraghan*

93:2: Onger Akaba 45:6; 90:2; Azir Akam 5:19
93:5: Onger Akaba 19:7; 29:2; 96:9; 1 Korin 3:17

- ¹ Ikiavira Itir God, ni gumazamizir kurabar arazi
iba ikarvazir God.
Ni datirighin uan aningagharim men akagh.
- ² Ni gumazamizibar amighti me nin kotiamin tu
ivam.
Ni datirighin gumazir akaba batozibar arazim
ikarvagh,
ivezir kuram me daning.
- ³ O Ikiavira Itir God, dughiaba manmaghin
ikiavira iti,
ezi gumazamizir kurar kaba uan arazir
kuraba bagha bar akonge?
- ⁴ Gumazamizir kuraba akaba batogha, uan arazir
kuraba bagha bar akonge.
Me amir arazir kaba bagha uarira uari fe.
- ⁵ O Ikiavira Itir God,
me osimtiziba nin gumazamizibagh arigha
me abiri.
- ⁶ Me paba ariaghirezir amiziba ko,
borir afeziaba ariaghireziba ko,
Kantrin Igharazibar Gumazamizir en
nguazimin itibav sozima,
me ariaghire.
- ⁷ Me ghaze,
“Ikiavira Itir God en garir puvati.
E amir bizir kaba, Jekopin God mighigha dagh
nighnizir puvatigha
dar garir puvati.”
- ⁸ Ia gumazamizir nighnizir aghuiba puvatiziba,
ia oregh deragh fogh.

Ia bar gumazir organiba,
ia manadizoghın fofozitam ikiam?

⁹ God en kuaribar ingari.
God oraghām ti, o puvatīgham?

God en damazibar ingari.
God uabi ganam ti, o puvatīgham?

¹⁰ A uabi kantriba bar dar gumazamizibagh ati-vagħa
men gara men sure gami.

A me akīram o, puvatīgham?

¹¹ Ikiavira Itir God, a bar gumazamizibar
nighnizibagh fo.

Bizir me damuasa nighniziba, an a dagh fogha
għifa.

Da migharimin min zuamira mangiġħ,
otivan kogħam.

¹² O Ikiavira Itir God,
ni uan Akar Gavgavim in gumazitam in sure
damighti,
gumazir kam bar akuegham.

¹³ Ni kamaghin damiġħ avughsazim a danigham.
Egħi osimtiziba a batvan kogh mangi,
gumazamizir kuraba arim ġihiregħ
mozim in magiregħam.

¹⁴ Bar guizbangira, Ikiavira Itir God uan gumaza-miziba ategħan kogħam.
An akīrim ragħġi me gasaragħan kogħam.

94:9: Ua Me Ini 4:11; Aghuzir Akaba 20:12 **94:10:** Jop 35:11;

Onger Akaba 44:2; Aisaia 28:26 **94:11:** Jop 11:11; 1 Korin 3:20

94:12: Jop 5:17; Aghuzir Akaba 3:11; 1 Korin 11:32; Hibru 12:5

94:14: 1 Samuel 12:22; Rom 11:1-2

- 15 Gin, gumazamiziba kotin dughiamin
guizbangira mikimam.
Eighti gumazamizir Godin damazimin derazi-
iba,
me kotiamin migirigiar aghuibar gin
mangam.
- 16 Tinara nan akuragha gumazamizir kuraba
dikabira?
Tinara nan akuragha
arazir kurabagh ami da otivir gumaza-
miziba batoke?
- 17 God zuamira nan akurazir puvatizi,
ki ti fomira matmatiam giraghughai.
- 18 Ki kamagh nighnigha ghaze,
“Nan dagarim apighsighizi, ki datirighin irigham.”
Puvati.
Ikiavira Itir God bar nan apangkuvigha
nan suirazi,
ki arazir kuramin irizir puvati.
- 19 Ki bizir aviribagh nighnigha nan navim ose-
mezir dughiamin,
ni nan navim gamizi
a bar akongegha amiragha iti.
- 20 Gumazamizir kurar kaba, gumazamiziba arazir
kurabar amuasa, me bagha akar gavgaviba
akiri.
Ni gumazir kamaghin amiba ko ingarir pu-
vati.
- 21 Me uari akuva gumazir aghuibav soghti me
arimighirasa akabav sosi.

Me gumazir arazir kurabagh amir puvatiziba,
 pura me isa kotaibar arīgh,
 me misoghti me arimighirasa.

²² Ikiavira Itir God, a nan akurvaghosa bar gavgafi.

Nan God dagiamin min iti,
 ezi ki an aven modima, a nan akurvasi.

²³ Apaniba arazir kurar bar aviribagh ami,
 ezi a men arazir kurar kaba ikarvaghama.

Ikiavira Itir God, en God, a men arazir kurabagh
 nighnigh,
 me misoghti me arimighiregham.

95

Ia izi, e Godin ziam fam

¹ Ia izi, e ighiaba bangi Ikiavira Itir Godin ziam fam.

A en dagiamin min ikia e mogea en akurvasi,
 e a ginighnigh onger akabar amuam.

² E an boroghira mangi a minabiva,
 pamten dim ighiabar amu
 an ziam fi bar akuegham.

³ E fo, Ikiavira Itir God, a Godin Bar Gavgaviba
 Itim.

An atrivir gavgaviba bar itim,
 egha godin ifavariba bar dagh afira.

⁴ A nguazimin aven itir danganir koniba, ko
 mighsiar bar pin itiba,
 a bar dagh atifa.

⁵ A uabi ongarim ko nguazimin ingari,
 ezi aning uaghan an bizimningra.

6 Ikiavira Itir God en ingari.

Ia izi, e an boroghin mangi dapaniba avigh,
teviba apirigh uari a danigh an ziam fam.

7 A uabira en God.

E an gumazamiziba,
E sipsipbar min amima
a uabi e geghuva deragha en gari.
Ia bar deragh an akam barakigh!

8 God kamagh ia migia ghaze,

“Ian inazir afeziaba fomira gumazamiziba pu-
vatizir danganimin ikia,
Meriban danganimin otogha, nan akam ba-
toke.

Me gin Masan danganimin ikia, uam akam batoke.

Ia me amizir arazir kamin gin mangi uan
navibar kuman marki.

9 Me guizbangira nan ingangarir gavgavibar gani.

Egha nighnizir gavgavim nan itir puvatigha,
nan gavgavim tuisigh fofoghasa nan azai.

10 Gumazamizir kabar naviba bar saghon ikia nan
gin zuir puvati.

Tuavir ki me bagh atizim, me zurara a git-
tavirasi.

Kamaghin, ki 40plan azenibar gumaza-
mizir kabar aningaghe.

11 Kamaghin amizi, ki aningaghegha
kamaghin me migia ghaze,

95:7: Onger Akaba 80:1; 100:3 **95:7:** Hibru 3:15; 4:7 **95:7:**
Hibru 3:7-11 **95:8:** Diboboniba 14:22; Godin Araziba 6:16

95:8: Ua Me Ini 17:1-7; Diboboniba 20:2-13 **95:11:** Diboboniba
14:20-23; Godin Araziba 1:34-36; 12:9-10; Hibru 4:3-5

‘Me nan aghuvsazir danganimin aven mangighan kogham.
Bar puvati!’”

96

God nguazimin gumazamiziba bar me gativagha men garī

¹ Ia bar mogħira onger akar igiatam, Ikiavira Itir God bagħ a bangi.

Ia nguazimin gumazamiziba bar, a bagħ iġħiabar amu.

² Ia Ikiavira Itir God in ziam fi, a bagħ onger akabar amu.

Dugħiabar zurara ia an gun uariv mikim suam,

Ikiavira Itir God zurara en akurvasi.

³ Ia, an gavgavim ko ingangarir aghuir an amibar gun kantriba bar dar gumazamizibav kim.

⁴ Ikiavira Itir God a bar faraghavira ikia bar gav-gafi.

Ez i e an ziam fi mangivira ikiam.

Aseba bar, me Ikiavira Itir God in min itir puvati.

E an apengara ikiva an atiatingam.

⁵ Nguazimin itir gumazamizibar aseba,
da pura ifavarir godba.

Ikiavira Itir God, an overiamin ingari.

⁶ Ikiavira Itir God, atrivimin ikia ziar ekiam ikia,
egħha uan Dipenimien iti.

A bizir aghuiba ko gavgavim in mingarim.

⁷ Ia nguazimin itir ikizibar gumazamiziba bar,

ia Ikiavira Itir Godin ziar ekiam ko gavgavim
bagħ, bar akongegħ.

⁸ Ikiavira Itir God, a bar faraghavira itima,
ia an ziar ekiam fi.

Ia ofaba inigh an Dipenimin mangi.

⁹ Ikiavira Itir Godin Araziba, da bar deragħa bar
zue, arazir kaba mati an kurkazir aghuim.
Ia gumazamiziba bar mogħira an arazir
kabagh nighnigh an ziam fi.*

Ia nguazimin gumazamiziba, an atiating
egħ akong.

¹⁰ Ia Kantrin Igharazibar Gumazamizibar tongin
iki mikkim suam,

“Ikiavira Itir God, an atrivimin iti.

A nguazimin ingarigha a gamizi a gavgavigh iki
mamaghira ikīva sivagħsivaghan kogħam.

Ikiavira Itir God, gin uan kotiñ arazir
aghjuimin gin mangiva,
gumazamizibar araziba bar da
tuisigham.”

¹¹ Nguazim ko overiam, gua bar akongegħ,
ongarim, ni bar akuegh egh niginir dafam
damu.

Ia ongarimin aven itir biziba,
ia uaghan bar akongegħ.

¹² Ia azeniba, ko azenibar aghuir biziba,
ia bar mogħira bar akongegħ.

96:9: 2 Eghaghaniba 20:21; Onger Akaba 33:8; 93:5; 114:7

* **96:9:** Hibrun akam deragħa akar kamien mingarim abighizir
puvati. Gumazir maba ghaze, Hibrun mingarim kamakin, “Ia
kurkazir aghuiba iki egha izi nan ziam fi.” **96:10:** Onger Akaba
9:8; 67:4; 93:1; 98:9 **96:12:** Onger Akaba 98:9

Ia ruaribar temeba,
 ia uaghan ighiabar amu bar akongegh.
 13 Ia bar mogħira izi, Ikiavira Itir Godin
 damazim in īghiam damu.
 A izi nguazim in gumazamiziba bar me gati-
 vagh men ganam.
 Ikiavira Itir God, uan arazir aghuim in gin mangi,
 gumazamiziba bar me gativagh,
 uan guizin akam in men araziba tuisigham.

97

God an atrivir bar ekiam

- ¹ Ikiavira Itir God, an atrivim in iti.
 Nguazim in itir gumazamiziba, ia bar
 akueghti,
 arighatizibar itir gumazamiziba,
 ia dimiva bar akongegh.
- ² Overiar migharir piziba an okarizi,
 an arazir aghuim in gumazamizibagh
 ativagha men gari.
- ³ Apanir a gasighasighasava amiba, avim an
 faragħa ghua
 men isia me gasighasiki.
- ⁴ An onimaribar angazangaribagh ami,
 da nguazim in tagħtazima,
 nguazim nighava agoi.
- ⁵ Ikiavira Itir God, a nguazir kam in God.
 A izima, mighsaba pura amera uaghira
 dipabar minn otifi.
- ⁶ Overiam uabi, kamagh in akam akura ghaze,
 “God arazir aghuibaram ami.”

Ezi gumazamiziba bar an angazangarim ko gavgavimin gari.

7 Gumazamizir marvir guabar ziaba feba bar aghumsiki.

Aseba teviba apirigh Ikiavira Itir Godin ziam fam.

8 Saionin nguibamin itir gumazamiziba, bizar kam barasi.

Judan nguibabar itir gumazamiziba, nin kotiar arazir aghuir kam bagh
bar akuegh, men naviba deraghram.

9 O Ikiavira Itir God, Ni Godin Bar Pin Itim,
ni nguazimin gumazamiziba bar me gati-
vagha men gari.

Ni ziar ekiam ikia, bar asebagh afira.

10 Arazir kurabar aghuazir gumazamiziba,
Ikiavira Itir God bar me gifonge.

Gumazamizir a baghavira itiba, a men
apaniba da ua me inigha,
me geghuva deragha men gari.

11 God angazangarim isa gumazamizir aghuibagh
aniga,

me gamizi men naviba bar akonge.

12 Gumazamizir aghuiba, ia bizar Ikiavira Itir God
amiba bagh, bar akongegh.

Ia bizar kabagh nighnigh a minabagh.

Ia an ziar zuezir aghuim ginighnigh,
a pírafi.

98

God gumazamiziba bar men Atrivim

Kar Godin ziam fer onger akam.

¹ Ia onger akar igiatam Ikiavira Itir God bagh, a bangi.

A uan agharimin bizir aghuir igharagha garibagh ami.

A uan gavgavir ekiamin amodoghin,
midorozir kam gamua apaniba abira.

² Ikiavira Itir God, apaniba ko misogha
me abirazir bizimin gun mikeme,
a uan akurvazir arazim isa
gumazamizibar akazi me bar an gari.

³ A Israelian apangkuvigha
men akuraghaha dikirizir akar kam
ginighnighavira ikia,
me ataghizir puvati.

Kantribar gumazamiziba Godin gari,
an apaniba ko misogha me abiragha, uam e ini.

⁴ Nguazimin gumazamiziba, ia Ikiavira Itir God
bagh bar akongezir ighiabar amu.

Ia onger akaba pamten dar amuva bar
akuegh an ziam fi.

⁵ Ia gitabav sogh, Ikiavira Itir God bagh ighiabar
amu.

Ia boabav soghti, dar arareba bar deragh.

⁶ Ia sighaba ko itabagh iviva,
pamten dimiva Ikiavira Itir Godin ziam fi,
a en atrivim.

⁷ Ni ongarim, ni ko nin itir osiriba, ko bizir nin
aven itiba,
ia bar pamten dim mikim.

Ni nguazim, ni ko nin itir gumazamiziba ko bizir
nin itiba,
ia bar onger akabar amu.

⁸ Ia faner ekiaba, ia dafaribav sogh.
Ia mighsiaba, ia ighiabar amuva bar
akongegh.

⁹ Ikiavira Itir God izi nguazim gativagh an ganam.
An atrivimin iki, guizin arazimin gumazamiz-
ibar araziba tuisigham.
Kamaghin amizi, ia a bagh bar akuegh
onger akabar amu.

99

God an atrivir bar ekiam

¹ Ikiavira Itir God, an atrivimin iti.

Kamaghin gumazamiziba an atiatiava agoi.
A uan atrivir dabirabim enselin bar gavgavibar
torimin a gapera,
kamaghin amizi, nguazim agoi.

² Saionin nguibamin aven,
Ikiavira Itir God bar ziar ekiam ikia,
gumazamizibagh ativagha men gari.

³ Gumazamiziba bar anarira nighnigh,
ana atrivim, egha gavgavim ko ziar ekiam
itima, an ziam bar zue.
Me an ziar ekiam fi.

⁴ Atrivir gavgavim, ni arazir aghuiba bagha
ifonge.

Ni arazir aghuimra Israelia e gamizi e an gin zui.
 Ni e gamizi,
 e kotin aven deragha gumazamizibar araziba tuisisi.

⁵ Ia Ikiavira Itir Godin ziam fi, a en God.
 An arazir aghuiba, ko an damazimin zuezir arazibara amir God.
 Kamaghin, ia an boroghin mangi teviba apirigh,
 an ziam fi.

⁶ Moses ko Aron, aning Ikiavira Itir Godin ofa gamir gumazimningin iti.
 Samuel uaghan God ko migeir gumazir mam.
 Me bar Ikiavira Itir God ko migeima,
 a me baragha me ikarvasi.

⁷ God ghuardiar ruarir ekiamin tongin ikia,
 Akar Gavgaviba ko arazir a ifongeziba me ganingizi,
 me dar gin zui.

⁸ O Ikiavira Itir God, ni en God, ni uan gumazamizibar azangsiziba barasi.
 Ni men arazir kuraba ikarvagha mizazim me gasi.

Ni uabi men akazi me fogha ghaze,
 ni Godin men arazir kuraba gin amadim.

⁹ E Ikiavira Itir Godin ziam fam,
 a en God, e an mighsiamin an ziam fam.
 Ikiavira Itir God, a en God,

a Godin arazir aghuibaram amim.

100

God minabir ighiam

¹ Ia nguazimin itir gumazamiziba bar,
ia Ikiavira Itir God bagh pamtem dimiva,
bar akongegh an ziam fi.

² Ia Ikiavira Itir Godin ingangarim damu
an ziam fi bar akongegh.

Ia an boroghin iziva
bar akongezir ighiaba bangi.

³ Ia kamaghin fogh,
Ikiavira Itir God a guizbangira God.

A uabi en ingarizima e an adarazira.
E an gumazamiziba,
egha an sipsipbar min iti.

⁴ E an Dipenimin aven mangi
an ziam fiva a minamam.

E a minabagh
an ziar ekiam bar a pírafam.

⁵ E fo, Ikiavira Itir God arazir aghuibaram amua,
egha zurara bar en apangkuvighavira iti.

A damuasa mikemegha givazir biziba,
a zurara dagh amua kamaghira iti.

100:3: Onger Akaba 79:13; 95:7; Esekiel 34:30-31; Efesus 2:10

100:5: 1 Eghaghaniba 16:34; 2 Eghaghaniba 5:13; 7:3; Esra 3:11;
Onger Akaba 106:1; 107:1; 118:1; 136:1; Jeremaia 33:11

101

- Atrivimin akar dikirizim*
 Devit ighiar kam osiri.
- ¹ O Ikiavira Itir God,
 ki arazir aghuim ko apangkuvir arazim
 ginighnighiva ighiam bangam.
 Bar guizbangira, ki ni baghvira ighiar kam
 bangam.
- ² Ki nin damazimin deraghvira tuavir aghuimra
 mangiti
 gumazitam nan gan akatam na gasan
 kogham.
- O God, ni manadizoghin izi nan akuragham?
 Guizbangira, ki uan dipenimin aven ikigumazamizibagh ativagh men ganiva,
 uan navir averiamin aven deraghvira
 nighnigh biziba bar dar amuam.
- ³ Egh ki iti naghlin, arazir kuratam bar ikian
 kogham.
 Gumazamizir akirim ragha ni gasiba ki men
 aghua.
 Ki me ko daruan kogham.
- ⁴ Ki ifavarir arazimin gin mangan kogham.
 Egha ki arazir kurabagh nighnighan aghua.
- ⁵ Gumazamizir mogagirakirangin igharaz daraziv
 geiba,
 ki bar me gasighasigham.
 Egh ki gumazamizir ifaghata uari uan ziaba feba
 ategħti
 me ikian kogham.

- 6** Ez̄i gumazamizir nighnizir gavgavim Godin
ikiavira itiba, ki me gifonge.
Merara na ko nan dipenimin ikiam.
Egħti gumazamizir Godin damazim in deravira tu-
avir aghuimin zuiba,
merara nan ingangaribar amuam.
- 7** Egħti gumazir akar ifavaribagh amitam nan
dipenimin aven ikian kogħam.
Gumazamizir ifariba na ko ikian kogħam.
Bar puvatigham.
- 8** Egħti dugħiaba vaghvagh,
en kantrin aven itir gumazamizir kuraba, ki
me asighas ħażi.
Egh gumazamizir arazir kurabagh amiba, ki me
batuegħti,
me ua Ikiavira Itir Godin nguibar ekiam in
ikian kogħam.

102

Gumazim osimtizim ikia God ko migei

- 1** O Ikiavira Itir God,
ki uabin akurvaghha nın dei,
ni nan dimdiam barakigh.
- 2** Ki osimtizim ikitti,
ni nan modogh akirrim ragħ na gasan marki.
Ki nın dimamin dughiem,
ni zuamira na ikaragh nan akuragh!
- 3** Guizbangira, nan ikirrimi rim migharim in min
dughiar otevimi min ikegħha ua ghugha gifā.

Ezi nan mikarzim mati avir ekiam nan isi moghin puvira nan fei.

- 4** Ezi nan navir averiam mati, me dadar midiaribar min,
na dikaragha na abirazi, ki iraghu.

Ezi ki bar osemegha daghebar aghuaghha
damasa nighnizir puvati.

- 5** Ki mizazim baragha pamten arai.

Ezi nan mikarzim ikuvizi, ki agharim gura.

- 6** Ki kuarazir bagabar min gumazamiziba pu-
vatizir danganimin uabira iti.

Egha kuarazir mighiamin min danganir kurar
gumaziba ikian aghuazibar iti.

- 7** Ki misiamin akuima, nan damazimning
kuiaghiri ghavira iti.

Ki uabin apangkufi. Ki kuarazir dipenir siri-
abagh apiavtimin min uabira iti.

- 8** Ezi dughiabar zurara, nan apaniba
migirigiabagh amua na dipova na
gasighasisi.

Egha me gumazamizir igharazibagh
asighasighasa nan ziam dibora ghaze,
osimtizir ki inizibar min me uaghan da
iniam.

- 9-10** Ni adarir ekiam ko aningagharim nan iti,
egha ni na inigha mati gumazamiziba bizir
miziriziba makurir danganimin da makuri
moghin ni na makuni.

Kamaghin amizi, ki bar osemegha dagheba api
moghin api moghin, avir sirim api
ezi nan damazimning teriba dipamin min
itarim girima, ki anepi.

- 11 Nan ikirimirimin dughiam mati nedazim zuamira ghua guaratizimin gifा.
 Ezì ki angamira itir ikirimirimin dughiam bar otefe.
 Ki mati dadam aghua ghua misigha gifा.
- 12 O Ikiavìra Itir God, nírara gumazamizibagh ativagh men ganvìra ikiam.
 Eughti gumazamizir gin otivamiba nín ziar ekiam gifogham.
- 13 Eughti ní dikavigh izì Saionin nguibamín apangkuvigham.
 Ezì datirighin dughiar apangkuvamim oto.
 Ní datirighin an uabin torogh, egh an akurvagham.
- 14 Saionin nguibam ikufi.
 Ezì nín ingangarir gumazamiziba bar a gifonge.
 A datirighin ikuvigha mati nguazir minemniamin otozi,
 me bar an apangkufi.
- 15 Eughti Kantrin Igharazibar Gumazamiziba,
 Ikiavìra Itir Godin ziar ekiam ko gavgavimín atiating,
 an apengan ikiam.
 Eughti nguazimín atriviba an gavgavim ko angazangarir gavgavimín atiatingam.
- 16 Ikiavìra Itir God, gin ua Saionin nguibamín ingarigh,
 egh uan gavgavim ko angazangarim sara gu-mazamizibar akaghām.
- 17 Egh a uan gumazamizir fomira pura taghiziba,
 a men azangsiziba baraghām.

Egh men azangsızibar aghuaghan kogham.

18 Bizir Ikiavira Itir God amir kam, tav
akinafarimin an osirigh,
eghti en ovavir borir gin otivamiba a gifogh,
egh uaghan an ziam fam.

19 Gumazir osiramin kam kamaghin osiram:
“Ikiavira Itir God uan Nguibamin ikia,
egha nguazir kamın vanginan gari.

20 A gara orazi,
kalabuziar gumazamiziba uan osimtiziba at-
erava arai.

A gari, me marazi isa kotiam garigha egħa ghaze,
me arīghregham.

God men akuraghasa ifonge,
eghti me firīghregh, egh ovengan
kogham.”

21-22 Kamaghin amizi, ikizir aviribar gumazamiz-
iba ko kantribar gumazamiziba Ikiavira Itir
Godin ziam fisi,
uari akuvagh Saionin nguibamin ikiva, an
ziam pīrafam.

Guizbangira, me Jerusalemin nguibamin
ikiva ziar ekiam a daningam.

23 Guizbangira, ki igiamra itima, God nan gav-
gavim gasighasiki.

Egha na gamizi, nan ikirimirimin dughiam
otefe.

24 Kamaghin, ki ghaze, O nan God, ni ikia mam-
aghira iti.

Ki igiamin ikiavira iti, ki ghurizir puvati.

Ni datirighin na inigh mangan marki.

²⁵ Ni bar faraghavira nguazir kamin ingari,
ezi a gavgavigha ikiavira iti.

Ni uan dafarimningin,
overiam ko bizir pin itibar ingari.

²⁶ Overiam ko nguazim bar ikuvigh givagham,
eghti ni zurara ikiam.

Guizbangira, aning bar ikuvigham,
mati inim ghurigha bar biaghire.

Ni aning damighti aning givagham,
mati gumazim korotiar ghurim suegha a
makuni.

Eghti aning bar givagh
ua ikian kogham.

²⁷ Ezzi ni ikia kamaghira iti, egha gevir puvati.
Eghti nin azeniba givaghan kogham.

²⁸ E nin ingangarir gumazamiziba.
Ni deraghvira en boribar ganti,
me deraghvira ikiam.

Egh ni men ovavir borir gin otivamibar akuraghti,
me deraghvira ikiam.

103

God bar en apangkuvigha bar e gifonge

Davit ighiar kam osiri.

¹ Ki Ikiavira Itir Godin ziam fam.

Ki uan duam ko, navir averiam ko, namnam
sara

Ikiavira Itir Godin ziar aghuim pírafam!

² Ki Ikiavira Itir Godin ziam fíva,

bizir aghuir a na gamiba da bakinighnighan kogham.

³ A nan arazir kuraba bar da gin amaga,
nan arimariabagh amizi,
da ua dera.

⁴ A nan akuragha ua na inizi,
ki ovengezir puvati.
A bar na gifongegha nan apangkufi.

⁵ Ki nguazimin itir dughiamin,
God bar nan deragha bizir bar aghuir aviribar
na ganidi.
Kamaghin amizi, ki gumazir igiamin min gavgav-
igha,
kuarazir bagamin min igiamra iti.

⁶ Ikiavira Itir God ingangarir aghuim gumazamiz-
ibar akurvaghhasava a gami.
Men marazi faragha gumazir arazir
kurabagh amibar apengan ikia gavgaviba
puvati.
Ezi a bar men akuragha deragha me
gamizi me deravira iti.

⁷ Bar fomira, a uan araziba isa Mosesin aka.
Egha Israelia, a ingangarir gavgavir kaba
men tongin dagh amizi me dar gani.

⁸ Ikiavira Itir God en kuarkuva
an apangkuvim en iti.
A bar en apangkuvigha
zuamiram en atarir puvati.

⁹ An atara ghuavira itir puvati.

An atara egha adarimin suirazi,
a dughiar ruarimin itir puvati.

10 E arazir kurar bar avıribagh ami,
ezı an en arazir kuraba ikarvagh e
danielgamin bizim,
an a gamir puvati.

11 Gumazamizir an atiatia an apengan itiba,
a bar men apangkufi.

A men apangkuvir ababanim,
a bar ekefe,
mati an overiamın pın ikegha
izaghira nguazimin tu.

12 E fo, aruem anadi naghın ikegha ghua aruem
uaghiri naghın,
kar tizir bar ruarim.

Kamaghıra, Ikiavıra Itir God en arazir kuraba
batoghezi,
da bar en saghon mar iti.

13 E fo, afeziaba uan boribar apangkuvi moghıra,
Ikiavıra Itir God uan gumazamizir an atiatia
an apengan itibar apangkufi.

14 A kamaghın fogha gifə, a uabı nguazim inigha
en ingarizi,
e mati pura nguazir mìnemniaba.

15 E gumazamiziba, en angamıra itir ikirimirim
grazibar mìn,
dughiar ruarimin itir puvati.
E dughiar bar otevimra

103:10: Esra 9:13 **103:11:** Onger Akaba 57:10; Efesus 3:18

103:12: Aisaia 43:25; Maika 7:18 **103:13:** Malakai 3:17

103:14: Jenesis 3:19; Onger Akaba 78:39; Fofozir Gumazim 12:7

103:15: Jop 14:1-2; Jems 1:10-11; 1 Pita 1:24

ruarimin akimarimin min ikegha
ariaghiri.

16 Ezi aminim akimarir kam giverazi a irizi,
gumazamiziba uam an garir puvati.

17 Ezi gumazamizir Ikiavira Itir Godin apengan
ikia an atiatiba,
a zurazurara men apangkufi.

Egh men ovavir borir gin otivamiba,
a uaghan deragh me damuvira ikiam.

18 Gumazamizir kaba, Ikiavira Itir Godin Akar
Dikirizir Gavgavimin gin zui,
egha an Akar Gavgaviba barasi.

19 Ikiavira Itir God, uan Nguibamin ikia
uan atrivir dabirabim gaperaghav ikia,
bizibagh ativagha bar adar gari.

20 Ia Ikiavira Itir Godin midorozir enselba,
ia gavgaviba iti.

Ia kuariba arigha an akaba baragha dar
gin zui.

Ia an ziam fam.

21 Ia Godin Nguibamin itir midorozir enselba,
ia an ingangarir enselin an ifongiamin gin
zuiba,

ia bar Ikiavira Itir Godin ziam fam.

22 Ia danganiba bar dar itir biziba,

a ian ingarigha ia gativagha ian gari,
ia bar moghira Ikiavira Itir Godin ziam
fam.

Eghti ki uabi uaghan Ikiavira Itir Godin ziam fam!

104

*Ikiavira Itir God biziba bar
dar ingari, ez i e an ziam fam*

¹ Ki uan navir averiamin
Ikiavira Itir Godin ziam fam!

O Ikiavira Itir God, nan God, ni bar pin iti.

Nin ziam bar pin ikia
egha ni atrivir bar ekiam.

² Angazangarim ni avara, mati gumazim inim
avara.

Ni overiam atizima mikoveziba bar iti,
mati gumazim purirpenim asaragha
benimin a ikezima a iti.

³ Ni uan dipenim dipar pin itibagh isin an ingari.

Ezi overiamin mighariba, da mati nin karis,
ez i aminim ni atera zui.

⁴ Ni aminim amadima, a nin akaba atera zui.

Ezi ni overiamin onimariba ko avir mizariaba
dagh amima,
da nin ingangarir gumazibar iti.

⁵ Ni fomira nguazir kam atizi,

a bar deraghavirama aperagha gavgafi.
Egha bar mozorozir puvati.

⁶ Ni ongarim atizi a ikia

inimin min nguazim avara.

Ezi dipar kam mighsiaba bar ada avara.

⁷ Ni gin ongarim pamten a mikemezi an arav ghu.

Nin tiarim ararimin min dagarvazima,
ongarim a baragha a foregha ghugha gif.

⁸ Ongarim mighsiaba bar da ategha

- afora danganir zaribar uaghire.
 Egha danganir ongarim ikiasa ni inabazir kamın,
 a datırighin an ikia kamaghira iti.
- ⁹ Ongarim ikiamin danganim, nırara an abaragh
 gifa,
 eghti ongarim ni atızir danganir kam gitaviraghan kogham.
 Gın ongarim ua nguazir kam bar an evaraghan kogham.
- ¹⁰ Ni nguazimin aven ivemarir dipabagh amima,
 da nguazir averiamin otivigha danganir
 zaribar afora,
 egha mighsiabar tongın ivemara uaghiri.
- ¹¹ Asızir atiaba dipar kam api,
 ezı donkin atiaba dipar kamram api.
 Ezı kuariba ua men pırır puvatı.
- ¹² Overiamin pın mighagha aruir kuaraziba iza,
 temer dipar miriamin tuivighav itibar uan
 mikonıbar ingari.
 Egha ter aguabar apiaghira arai.
- ¹³ Ni uan Nguibamin ikia egħa amozim amadi,
 a mighsiabagh isin izi.
 Ni ingangarir aghuim gamua nguazir kamın aku-
 razi,
 bizir aghuiba nguazir kam bar a gizifa.
- ¹⁴ Ni bulmakauba apir dadabagh ami da otifi.
 Ezı e gumazamiziba oparir biziba,
 ni uaghan dagħ amizi da otivizi,
 e dar dagheba isi.
- ¹⁵ Ni en akurazima, e wainin ikariziba opara dar
 oviziba mirmira,

- dar dipaba apa en naviba bar akonge.
 Egha en guaba tagtaghaha, e olivin temebar
 borem isa uan guabagh azui.
 Egha e dagheba opara, da apava, en
 mikarziba gavgafi.
- ¹⁶ Amozim izima,
 Lebanonin temeba dipar avirim isi.
 Sidan temer kabanang,
 Ikiavira Itir God fomira da opari.
 Ezi kar an temeba.
- ¹⁷ Sidan temer kaba,
 kuaraziba izu dar uan mikonibar ingari.
 Ezi kuarazir firir ruariba
 temer painbar uan mikonibar ingari.
- ¹⁸ Memen atiaba mighsiaba itir danganibagh arui,
 ezi iriaba mighsiabar itir dagiar toribar modi.
- ¹⁹ Ni iakinimin ingarigha,
 azenir vamiran iakiniba vaghvagh dar dughi-
 abar ada ariki.
 Ezi aruem magiramin dughiam gifo.
- ²⁰ Ni mitatem gami, a dimagaribar otifi.
 Ezi dimagaribar asizir atiaba arui.
- ²¹ Laionba asiziba buria pamten dei.
 Egha asizir ni me ganidiba buri.
- ²² Aruem anadima me uamategha ghua,
 uan mogomer danganibar zui.
- ²³ Gumaziba uan ingangaribagh amua ghua
 garima,
 aruem uaghiri me gefi.
- ²⁴ O Ikiavira Itir God, ni bizir bar avirimin ingari!
 Ni bar fofozir ekiam ikia
 bizir avirir kaba bar dar ingari.

Ezi bizir ni ingarizir kaba
nguazim bar a gizifa.

25 Ongarim bar ekefe,
ezi angamira itir bizir aviriba iti,
osirir ekiaba ko doziba, ko bizir igharaz-
iba an iti.
Ezi e da mengan ibura.

26 E gari, kuriba ongarim gisın ivemara zui,
ezi maburan osirir ekiar ni faragha ingariziba
ongarimin ikarara uari akura uanaga iza-
ghiri.

27 Angamira itir biziba bar nirara gari,
mitiriam men azir dughiam
ni dagheba me daningasa me nirara
mizuai.

28 Ni dagheba me ganidima me api.
Nirara dagher aghuiba me ganidi,
men naviba izevegha tughati.

29 Guizbangira, ni akirim ragha me gasarazi me
atiati.
Men angamira itir ikirimirim, ni me dama a
inizi me ariaghire,
egha men mikarziba ua nguazir
minemniamin oto.

30 Ni ikirimirim angamira itim anidir aminim me
ganingizi,
me angamira iti.

Ni nguazimin bizir igiabagh amima
da otifi.

31 E ghaze, Ikiavira Itir Godin gavgavim ko angazangarir ekiam zurara iki mamaghira ikiam.

Egħi Ikiavira Itir God, bizir a ingariziba bagħ-
bar akongegħam.

32 A nguazimin garima,

mikimkizim puram a batifi.

A dafarim mighsiabagh arizima,
mighariba pura dar otifi.

33 Ki angamira itir dughiar kam

ki Ikiavira Itir Godin ziam fam.

Ki Ikiavira Itir God bagħ-ighiabar amu,
egħi an ziam pirafeġġ għin ovengam.

34 A na gamima, ki bar akonge.

Ki kamagħsua ifonge,
a nan onger akabagh ifuegham.

35 Nan ifongiam kamakin,

ni arazir kurabagh amir gumazamiziba bar
me gasighasikħiġi.

Gumazamizir kuraba bar mogħira gevegh
ua ikian kogħam.

Ki uan navir averi am iż-
Ikiavira Itir Godin ziam fam!

Aleluia!

E Ikiavira Itir Godin ziam fam!

105

God uan gumazamiziba ko, men onger akam

1 E bar Ikiavira Itir Godin ziam diponiva a
minabaka.

Egh ingangarir ekiar an amizibar gun
 Kantrin Igharazibar Gumazamiziba bar
 me mikimam.

² E Ikiavira Itir God bagh ighiaba bangi egh an
 ziam fam.

Egh bizir aghuir an amizibar gun mikimam.

³ Gumazamizir Ikiavira Itir Godin boroghin zuiba,
 uan navir averiabar a bagh bar akongegh.

E an ziar aghuim ginighnigh,
 an ziar ekiam bar a pirafl bar akuegham.

⁴ E zurara Ikiavira Itir Godin boroghira mangi
 uarir akurvaghsı an gavgavim bagh an
 azangsigham.

⁵⁻⁶ Ia Abrahamin ovavir boriba,
 Abraham an Ekiamin ingangarir gumazim.
 Ia Jekopin boriba,

ia Ikiavira Itir God ua baghavira in-
 abazir gumazamiziba,

ia arazarazir ekiaba ko
 ingangarir gavgavir an amiziba ko
 akar a en apanibagh asighasigha
 mikemeziba,
 ia uam adagh nighnighvira iki.

⁷ Ikiavira Itir God, a en God.

A nguazir kamin gumazamiziba bar me gati-
 vagha men gari.

⁸ Ikiavira Itir God e koma Akar Gavgavir mam
 gami,
 egh zurazurara Akar Dikirizir Gavgavir kam
 ginighnigham.

An Akar Dikirizir Gavgavir kam
 ginighnigh mangivira ikiam.

- 9** An Abraham ko Akar Dikirizir Gavgavir kam gami.
 Egha Aisak koma Akar Dikirizir Gavgavir kam akiri.
- 10** An Akar Dikirizir Gavgavir kam Jekop koma a gami,
 a Israelian ovavim,
 egha Akar Dikirizir Gavgavir kam gav-
 gavim a ganıngi,
 eghti a zurara iki mamaghira ikiam.
- 11** Ikiavıra Itir God kamaghın migia ghaze,
 “Ki Kenanın nguazim ni daniŋgam,
 eghti nguazir kam
 kar nin ovavir boribar nguazim.”
- 12** Fomıra Israelia bar avırasemezir puvatıgha,
 egha Kantrin Igharazibar Gumazamizibar
 mın pura Kenanın nguazimin iti.
- 13** Egha Kantrin Igharazibar Gumazamizibar mın
 pura tintinibar dagh aruavıra iti.
- 14** Ezı God tarazi ataghizi,
 me me misogha me abinizir puvatı.
 A men akurvagha me bagha
 Akar Gavgaviba atrivibagh anıga me dikabira
 ghaze,
- 15** “Ki ua bagha misevezir gumazamiziba,
 ia me gasıghasıghan markı!
 Ia nan akam inigha izir gumaziba pazi
 me damuan markı!”

- 16 Ikiavira Itir God mítiriар aghazir ekiam
amadazi,
a nguazimin oto.
A men daghebagh amizi,
da bar gifā.
- 17 E fo, a Josep amadazi
a uan adarazir faragha ghua Isipin kantrin iti.
Me dagiaba bagha Josep amadazi,
a Isipin kantrin aven ingangarir gumazir
kinimin min iti.
- 18 Ezī Isipia paza a gamua
senin gavgavim in an suemning gike.
Egha ain ring an firim dafa.
- 19 Ezī Josep ikia ghuavira itima,
bizir a mikkemeziba guizbangiram otifi,
Ikiavira Itir Godin akam kamaghin aka,
Josepin akaba da guizbangira.
- 20 Ezī gin Isipin atrivim gumazir mam amadazi,
a ghua kalabusin Josep inigha azenim gati.
Guizbangira, gumazamizir aviribar garir atrivir
kam Josep ataghizi,
a firiaghiri.
- 21 Atrivir kam Josep inigha
uan bizibar ganasa gumazir dapanim in aneti.
Ezī Josep Isipin gavmanin gumazir da-
panim in iti.
- 22 Josep atrivim in dipenimin ingarir gumaziba ko,
gumazir nighnizir aghuiba a ganidiba,
a me gativagha men sure gami.

- 23** Jekop gin ghua Isipin kantrin otogha,
 nguibar igharazim̄in gumazim̄in min̄ puram
 an guraghav ikia iti.
- 24** Ikiavira Itir God uan adarazir akurazi,
 me borir aviriba bate.
 A me gamizi, men dibobonim
 men apanibar dibobonim gafira.
- 25** God Isipia gamizi,
 me an gumazamizibar apanim gamua,
 egha pazi me damuasa tuaviba buri.
- 26** Gin, God uan ingangarir gumazim Moses ko
 Aron, a m̄isevezir gumazim, an aning
 amada,
 ezi aning Isipin kantrin zui.
- 27** Aning Isipin kantrin ikia
 Godin mirakelba ko digavir kuram gamir
 arazarazibagh ami.
- 28** Isipia Godin akam batoghavira iti.
 Kamaghin amizi, God mitarmer bar ekiam
 gamizi,
 a men nguazim avara.
- 29** A men dipabagh amizi, da bar ghuzibar otivizi,
 men osiriba bar ariaghire.
- 30** Mitiviba otiva bar avirasemegha men nguaziba
 bar adagh izifa,
 egha uaghan atrivimin dipenir ekiam gizifa.
- 31** God mikemezi, bereziba ko itiba otiva bar
 avirasemegha
 men nguazim bar a gizifa.

32 Amozimin danganimin, God amozir ofizir ekiar
dagħabar min gariba amadazi da nguazimin
izaghiri.

Ez i onimarim tagħtagħha nguazimin izaghira
men nguazim gasava amadi.

33 God tuavir kam īn men wain ħin ikarżiba ko men
figħin temebagh asighas iki,
egħa men nguazimin temeba bar ada
apiraghari ki.

34 A migeima, odeziba otifi.

Ez i dar dibobonim bar għuavanaboz i,
gumazitam dar ponan iburagħam.

35 Odezir kaba, bizir dafariba itiba, bar ada ame.
Dagher me opariziba, uaghan odezir kaba bar
ada ame.

36 God Isipian adarazi bar,
men otarir ivariaba bar me misoghezi me
ariaghire.

37 A gin Israelia inigha Isipin kantri ategħa azenan
ghu.

Me gol ko silvan aviriba inigha da sara ghue.
Egha me bar mogħira mikkarziba deragħa
gavgavigha azenan iżi.

38 Dugħiar kam īn Isipia Israeliyan atiatingi.
Me zuima, datir ħiġi Isipia bar akonge.

39 God għuariar ekiar mam isa overiam īn p iñ
anet iżi, a me avara.
Ez i a dimagaribar għuariam gamizi
an avim īn min isia isiragħha angaż-
garim me gaṇi.

Onger Akaba 105:40

cclxxxix

Onger Akaba 105:45

- 40 Me dagheba bagha an azangssi, ezi a kuaraziba
amadazi da izi me da ame.
Egha a uan Nguibamin bretba isa
me bagha da amadazi, me da apa bar
izefe.
- 41 A dagiam gamizi, a kuiaghiriżima,
dipam otogha ivemara ghua
dipaba puvatizir danganimin Faner
ekiamin min oto.
- 42 Guizbangira, Ikiavira Itir God uan ingangarir
gumazim Abraham koma Akar Dikirizir
Gavgavim gami,
egha an a ginighnighavira ikia, bizir kabagh
ami.
- 43 Kamaghin amizi, a uan gumazamiziba inigha
zui.
Gumazamizir kaba, a ua baghavira me
amisefe,
ezi me bar akuegha ighiabagh amua zui.
- 44 A gumazamizir igharazibar nguaziba isa me
ganingi.
Egha uan adarazir amamangatizi,
me gumazamizir kabar azeniba ko
nguibaba ini.
- 45 God kamaghin ifonge,
Israelia zurara an arazir a ifongeziba ko an
Arazibar gin mangam.
Kamaghin amizi, a me bagha bizir aghuir
kabagh ami.

Aleluia!

105:40: Ua Me Ini 16:2-15 **105:41:** Ua Me Ini 17:1-7; Diboboniba
20:2-13 **105:44:** Josua 11:16-23

E Ikiavıra Itir Godın ziam pırafam!

106

*God uan gumazamiziba arazir aghuibar me
gami, ezi me arazir kurabagh ami*

¹ E Ikiavıra Itir Godın ziam fam!

An araziba bar dera,
ezi a zurara en apangkuva ikia mamaghira iti.
Kamaghın amizi, e bizir kam bagh a
mınabagham.

² Tina an ingangarir ekiar an amiziba bar, dagh
eghanam?

Tina an arazir aghuir an amiba bar da bagh
an ziam fam?
Gumazamiziba puvatigham.

³ Gumazamizir an Akar Gavgavimın gin ghua
arazir aghuibagh amiba,
me bar akongegh.

⁴ O Ikiavıra Itir God, ni uan gumazamizibar akur-
vaghsı izi
egh na ginırigh.

Ni men akurvagh
egh uaghan nan akuragh.

⁵ Ni ua bagha mísavezir gumazamiziba ki men
ganti,
men dabirabim deraghti
me bizir aghuiba iniam.

106:1: 1 Eghaghaniba 16:34; 2 Eghaghaniba 5:13; 7:3; Esra 3:11;
Onger Akaba 100:5; 107:1; 118:1; 136:1; Jeremaia 33:11

Eghti ki uaghan me ko bar akuegham.

E nin gumazamizibara,
kamaghin e bar akuegham.

6 E, en ovaviba fomira arazir kuram gamizi
moghin,
arazir kuram gamigha gifa.

E arazir mizirizir guar aviribagh ami.

7 Fomira, en ovaviba Isipin kantrin aven ikia,
ni amizir bizir ekiar kaba deragha dagh
nighnizir puvati.

Ni bar men apangkuvigha
dughiar aviribar men akurvasi,
ezzi me nin apangkuvir ekiar kam
bakinighnisi.

Egha me ghua Ongarir Aghevimin otivigha,
Godin Bar Pin Itimin akam batoke.

8 God uan ziar ekiam bangin,
uan gavgavir ekiam akakaghaha ua men
akura.

9 An Akar Gavgavim Ongarir Aghevim ganingi, ezi
a dakegha misingi.

Ezi a gumazamiziba inigha ongarir torir
kamin apengan itir nguazimin tuavir
dakirtizimin zui.

10 A gumazamizir kabar apanibar dafaribar ua me
ini.

A men akuragha men apanibar gavgavim
dikabira,
ezzi me me gasighasighizir puvati.

- 11 Ongarim bar men apaniba avezi, me bar ariaghire.
 Men tav uam angamira iti puvati.
- 12 Dughiar kamin Israelia an akam nighnizir gav-gavim an ikia,
 an ziam fava ighiabagh ami.
- 13 Egha me bar zuamira an amizir bizir kam gin amada.
 Egha me uan nighnizibar gin ghua bizibar amuasa,
 egha faragha Godin akam bagha an azangsizir puvati.
- 14 Me gumazamiziba puvatizir danganimin ikia daghem bagha naviba puvira dikava,
 God ko itir arazim ategha an araziba tuisigh foghassa
 an gavgavim bagha azai.
- 15 God, me an azangsizir bizimin ganigha a ikara,
 egha uam arimariar bar ekiam gamizi,
 a me bato.
- 16 Gin me gumazamiziba puvatizir danganimin ikia,
 egha men marazi Moses ko Aron navim an-ningin ikufi,
 aning Ikiavira Itir Godin ingangarir gu-mazimning.
- 17 Ez i nguazim akam akarizi Datan ko Abiram uan adarazi ko
 me torir kam giraghuez i
 nguazim iza ua dukuagha me ave.

18 Ezi avim izaghira men gin zui darazir isia,
egha gumazir kuraba bar men isi.

19 Me Horepin Mighsiamin ikia
gol isa bulmakaun mamin ingarigha
an ziam fe.

20 Me Godin ziar ekiam akirim ragha agasaragha,
dadaba apir bulmakaun nedazimin ingarigha
Godin danganimin aneti,
egha an ziam pírafi.

21-22 Godra, Isipin kantrin ingangarir ekiabagh
amigha,
Israelia ua me ini.

Egha a Isipin kantrin ingangarir bar ekiar
aghuiabagh ami,
egha Ongarir Aghevimin bizir igharagha
garibagh ami, ezi gumazamiziba digavir
kuram gami.

Ezi Israelia ua Godin men akurazir kam a
bakinighniki.

23 Kamaghin, God ghaze, a uan gumazamizibagh
asighasigham.

Ezi God inabazir ingangarir gumazim Moses
dikavigha abuir gumazimin min Godin
damazimin tu,
egha Israelián akurazi Godin
aninggaħħarir kam iraghuzi,
God me gasighasighizir puvati.

24 God akar dikirizim me ganiga ghaze,
a nuguazir aghuim me daningam.

Ezi me akar kam nighnizir gavgavim an itir pu-
vatigha,
nguazir kam gifongezir puvatigha,
an aven mangan aghua.

²⁵ Egha me uan purirpenibar aven ikia
atara migirigiar aviribar God gimoba
ghuavira ikiava,
egha Ikiavira Itir Godin akamin gin zuir
puvati.

²⁶ Kamaghin amizi, God akar dikirizim me
daningasa,
uan ziam dibora ghaze,
bar guizbangira, a me damut*i*,
me gumazamiziba puvatizir
danganimin ikiva arimighiram.

²⁷ A men gin otivamin ovavir boribar amut*i*,
me mangi gumazamizir igharazibar tongin
ikiam,
egh kantrin me itir kabar iki oveng
mangam.

²⁸ Me gin aser mam, an ziam Bal,
me Peorin nguibamin an gin ghua a ko
poroghav ikia,
egha ofan me aser angamira itir puvatizir
kabagh aningiziba ame.

²⁹ Ezi me amizir arazir kurar kam bangin,
Ikiavira Itir God atara,
arimariar ekiam me bagh anemadazima
a ize.

³⁰ Finias dikavigha
gumazamizibar arazir kurar kam ikara,

ezi arimariar kam me ataki.

31 God bizar Finias amizir kam ginighnigha egha a
dibora ghaze,
a nan damazimin dera.
A deragh iki mangivira ikiam.

32 Israelia gin Meriban dipamın ikia amir araziba
God gamizi an atari,
ezi Moses me bangin osimtizir ekiam ini.

33 Guizbangira, men arazir kam Moses gamizi an
atarava bar osemegha
deragha nighnizir puvatigha paza mikeme.

34 Ikiavira Itir God ghaze, ia Kenanin gumazamiz-
iba bar me misueghti me arimighiregh.
Ezi me me misoghezi me ariaghirezir puvati.

35 Israelia kantrin igharaziba ko ikia
men guiviba ko otariba uarir iti.
Egha me amir arazir kuraba uaghan me
ko dagh ami.

36 Me men asebar marvir guabar ziaba fe,
ezi kamaghin men arazir kurar kam
azuazimin min men suiragha
me gasighasiki.

37 Me uari uan otariba ko guiviba isa aseba bagha
me misozi me ariaghirma,
me men ofa gami.

38 Me uari uan otariba ko guivibav sozi me
ariaghiri.
Men boriba osimtizitaba puvati,

ezı me me isa pura me misozi me
ariaghiri,
ezı me me isa Kenanian aseba bagha
ofa gami.

Men arazir kamın, men boribar ghuziba ira egha
men nguazim gamizi,
a Godin damazim mize.

³⁹ Me arazir kam gamua uari uari gami
me Godin damazimın mize.

Arazir kam Godin damazimın mati, gumazamiz-
iba uari isa uari ko tintinibar akuir arazim.
Me arazir kam gamua egh Godin akam der-
agha an gin zuir puvatı.

⁴⁰ Ikiavıra Itir God uan gumazamizibar atara
egha ua me gifongezir puvatı.

⁴¹ Egha me isa Kantrin Igharazibar Gumazamiz-
ibar dafaribagh arıki,
ezı men apaniba me gativagha men gari.

⁴² Men apanir kaba me gativagha men gara
me dikabiragha paza me gami,
ezı me pura uan apanibar gavgavibar
apengan iti.

⁴³ Dughiar avırıbar God uan gumazamizibar akur-
vası,
ezı me akam batogha uari uan nighnizibar gin
zui.

Me kamagh amua arazir kuram bar an
aven ghugha gifafa.

⁴⁴ Me Ikiavıra Itir God ko migeir dughıabar,
a men arareba barası,

egha men osimtizimin gara
men apangkufi.

45 A ua uan Akar Dikirizir Gavgavim ginirigha
ua bar men apangkufi.

Egha ua uan nighnizim gira.

46 A ua men apanir men suirazibar nighnizibagh
irazi,
me Israeliyan apangkufi.

47 O Ikiavira Itir God, en God, ni datirighin en
akuragh!

E gumazamizir bar igharazibar torimin iti,
ni uam e akuvagh uam e inigh en
nguazimin izi.

Egħti e nin ziar ekiam għin ħnigh minn ziar ekiam
minabagħam.

E nin ziam fis-i bar akuegham.

48 E Ikiavira Itir Godin ziam feka,
a Israeliyan God.

E datirighin ko, gin izamin dughabar zurara an
ziam feka.

Gumazamiziba bar mikkim suam,
“Bar guizbangira!”

E Ikiavira Itir Godin ziam fam.
Aleluia!

Akinafarir namba 5

107

(Onger Akaba 107--150)

*Gumazamiziba osimtizibar aven ikia Godin
deima, a men apangkuvigha men akura*

- ¹ Ikiavira Itir God a dughiarbar zurara en dera,
a zurara en apangkuva ikia mamaghira iti.
Kamaghin amizi, e a minamam!
- ² Ia, Ikiavira Itir God ua inizir gumazamiziba,
ia bar a minabi.
Guizbangira, a ian akuragha en apanibar dafariba
da ia inis.
- ³ An aruem anadi naghin ko aruem uaghiri naghin
ko not ko sautin itir gumazamiziba,
bar ia akuvagha ia inigha ize.
- ⁴ Ezi ian marazi gumazamiziba puvatizir dan-
ganimin ikia
tintinibar arua deragha fozir puvati,
me nguibatamin boroghin iti o puvati.
- ⁵ Ezi mitiriaba ko kuariba men pira men azi,
ezi me ghaze,
me givagham.
- ⁶ Me osimtzir kamin ikia,
egha Ikiavira Itir Godin diava an azangsizima,
a men osimtzir kamin aven men akura.
- ⁷ A me inigha biaghataigha ghua
nguibar ekiar me an aven dapiamin mamin
me ati.
- ⁸ Kamaghin, Ikiavira Itir God zurara men
apangkuvigha
arazir aghuimin me gamizir bizim bagha,
me a minabi.
- ⁹ Guizbangira, a kuariba pirir adarasi,
dipaba me ganidima, me apa bar izefi.
Ezi mitiriaba azi darasi,

a dagheba me ganidima, me apa bar izefi.

10-11 Ezî ian marazi Godin Bar Pîn Itimin akam
batuegha,
egha an akam baraghizir puvati.

Kamaghîn, me kalabusin dípenimîn ikia egha
mitater kuramîn iti.

Men apaniba ainin senba isa me ikezîma
me osimtizir ekiamîn aven iti.

12 Ezî God me dikabirazi,
me asaghpora ira ingangarir ekiam gamua
men gavgaviba bar gifâ,
ezi men akurvaghamin gumaziba pu-
vati.

13 Me osimtizir kamîn ikia,
egha Ikiavîra Itir Godin diava an azangsîzima,
a men osimtizir kamîn aven men akura.

14 Ikiavîra Itir God me inigha men senba firigha,
danganir mitater kurar kamîn me inigha
azenan ize.

15 Kamaghîn, me Ikiavîra Itir God zurara men
apangkuvigha arazir aghuimin me gamizir
bizim bagh,
a minamam.

16 Me fo, a gumaziba brasin gavgavimîn ingarizir
tiaba abiagharîgha,
kalabuziar dípenimîn ain baba akaragharsi.

17 Guizbangîra, ian marazi bar arazir kurabagh
ami.
Egha arazir kurar me amir kaba bangin
me arimariar kuraba ini.

18 Me dagheba inian aghuagha

ovengasava ami.

19 Men ikirimirim ikuvizi me pazavira ikia,
egha Ikiavira Itir Godin dei.

Ezi a men akuragha men osimtizir kam
agifa.

20 A uabi migeima,
an akar kam men mikarzibagh amizi da ua
dera.

Ezi a matmatiamin ua me ini.

21 Kamaghin, me Ikiavira Itir God zurara men
apangkuvigha arazir aghuimin me gamizir
bizim bagh,
a minamam.

22 Me a minamamin ofabar amuva,
an amizir bizir aghuibar gun gumazamizibav
kimsi
bar akongegh onger akabar amu.

23 Ezi ian marazi kuribar aven ingara
ongarir ekiaba bar dagh arua
egha biziba amaga dagh ivesi.

24 Kurimin ingarir gumazir kaba, me Ikiavira Itir
God amizir bizir kabar gani.

An ongarir ekiamin bizir aghuir kabagh ami.

25 A mikemezi, aminir ekiam ongarir konimin oto,
egha ongarim fema, a dikafi.

26 Ezi kuriba a gisn bar pin uavanaga egha bar vin
mar uaghiri.

Ezi kurimin ingarir gumaziba bar atiatingi,
me fo me bar moghira bar ikuvigham.

27 Me gumazir dipar organiba amegha organigha
purama aruibar min
kurim gisn arui,

egha kurimin akurvaghamin nighniziba bar
puvati.

28 Me osimtizir kamin aven ikia,
Ikiavira Itir Godin deima
a men akuragha men osimtizim agifa.

29 An aminir ekiam gamizi an amira,
ezzi ongarim amiragha
uaghiriqha ua dikavir puvati.

30 Me ongarimin gari an amiragha irighav itima,
me bar akonge.

Ezzi Ikiavira Itir God me inigha
nguibar me mangi ikiamin ongarir
mikebamin ghu.

31 Kamaghin, me Ikiavira Itir God zurara gumaza-
mizibar apangkuvigha arazir aghuimin me
gamizir bizim bagh,
a minamam.

32 Me gumaziba uari akuvir danganibar Godin
gumazamiziba ko uari akuv,
egh me an ziar ekiamin gun mikim.

Me gumazir aruaba ko dapi bizibav kim,
dughiar kamin me Ikiavira Itir Godin ziam
fam.

33 Ikiavira Itir God faner ekiaba ko dipar atuibagh
ami,
da dati.

34 Egha nguazir dagheba deragha aghuim gamizi,
a ragha otogha amangsizir nguazimin otozi
bitezitam bar an otogha aghuir puvati.

Nguazir kamin itir gumazamiziba arazir
kurabagh ami,
kamaghin, Ikiavira Itir God osimtizir kaba me
ganingi.

35 Egha gin Ikiavira Itir God, gumazamiziba pu-
vatizir danganir m̄idiariba,
dipar akareba dagh arisi.

Egha nguazir dipaba puvatizibar,
a faneba arighizima da afora ivemari.

36 Me nguazir kabar mitiriaba azir gumazamiziba
ariki,

ezi me nguibar ekiamin ingarigha an aven iti.

37 Ez̄i me dagheba opara, egha wainin beniba
opari,

egha dagher aviriba ikia, wainin ovizir
aviriba iti.

38 Ikiavira Itir God uan gumazamiziba bar der-
agha me gami,

ezi me borir aviriba bate.

Ezi a bulmakaun aviriba me bagha dagh amizi
da otifi.

39 Men apaniba me ko misogha,
bar me dikabiragh osimtizir bar ekiam me
ganingi.

40 Ez̄i Ikiavira Itir God men apanibar gumazir
dapanibagh amizi,

me pura bizir kinibar min iti.

A me gamizi me tintinibar arua
danganir misingizir tuaviba puvatiziba, pura
dagh arui.

41 Gumazir biziba puvatiziba, osimtizir aviribar
aven iti,

ezi a men akurazi, me deragha iti.

A men amizibagh amizi, me borir aviriba bat.

Ezi men adarazi avirasemegha mati sipsipin
bizibar min bar aviraseme.

42 Ezi gumazamizir Godin damazimin deraziba,
bizir kamien ganigha
men naviba bar men dera.

Ezi gumazamizir kuraba mikiman asagha
purama akabar kumigha nimira iti.

43 Eghti ia gumazamizir nighnizir aghuiba itiba,
ia deraghvira bizir kabagh bar dagh nighnigh.
Egh kamagh akam akarigh suam,
Ikiavira Itir God bar en apangkuvigha ikia
mamaghira iti.

108

*Gumazim apaniba dikabinasa Godin azangsisi
(Onger Akaba 57:7-11; 60:5-12)*

Godin ziam fer ighiar kam, Devit an osiri.

1 O God, ki uan navir averiamin aven nighnizir
gavgavimra nin ikia,
egha ua nighnizir igharaziba nan puvati.

Datirighin nan navim dikavti,
ki gitabav sogh
nin ziam famin ighiabar amuasa.

2 Aminim tiraghti,
ki daguim ategh dikavigh uan gita ko kulele
misogham.

Ki dagh ikararangti, dar ararer aghuim otivti
aruem bigh anangam.

3 O Ikiavira Itir God, ki Kantrin Igharazibar Gu-
mazamizibar tongin ni minamam.
Gumazamiziba bar moghira oraghti,
ki nin ziam fi ighiam bangam.

4 Ki fo, ni en apangkuvir arazim,
a bar ekefe, egħha overiamin ababanimin tu.

Ni zurara amir arazir aghuir kaba
 e da meng mangiti,
 da mangi overiamin ghuariabar
 suiraghram.

⁵ O God, ni overiamin uan gavgavim akaghti,
 nguazimin gumazamiziba ganigh fogh suam,
 nin gavgavim bar ekevegha
 me gafiragha pin iti.

⁶ Ni bar ifongezir darazi bar deravira ikiasa,
 ni uan agharir guvir gavgavim en suiragh
 en akuragh.
 Ni nan azangsizim baragh!

⁷ God uan Dipenimra ikia ghaze,
 "Ki apaniba ko misogha me abiraghha gif.
 Ki datirighin Sekemin nguibamin nguazim ko
 Sukotin danganir zarim abigh,
 egh uan gumazamizibar aningam.

⁸ Guizbangira, Gileatin nguazim ko Manasen
 nguazim, aning nana.

Ezi Efraimin nguazim a kon midorozir da-
 panirasuam min iti.
 Ezi Judan nguazim, mati nan atrivir
 fidizim.

⁹ Moapin kantri, a nan itarir dipar ki ruem in min
 iti.
 Idomin kantri, a nan danganir ki uan dagarir
 asuaba arizimin min iti, egha nana.

Ezi Filistiaba ki midorozimin me abiraghha
 bar akuegha pamten dei."

¹⁰ O God, tinara na inigh

egh nguibar gavgavim itir kamin aven
mangam?

Tina nan faragh mangiti
ki Idomin kantrin ekiamin aven mangam?

11 O God, ni akirim ragha e gasaras ti?

Ni ti en midorozir gumazibar akurvaghan
aghua?

12 Gumazibar gavgavibar akurvazim, a pura
bizim.

Kamaghin amizi, ni en akuraghti
e uan apaniba ko misogham.

13 E fo, Godin akurvazimra,
e uan apanibav sogh me abinigham.

A uabi en apanibav sogh
me agivagham.

109

Gumazir osimtizim itimin dimdiam

Godin ziam fer onger akar kam, Devit an osiri.

A gumazir onger akabar faragha zuim
ginighnigha an osiri.

1 O God, ki nin ziam a piraфа.

Ni nimira ikian marki.

2 Gumazamizir kuraba ko gumazamizir ifavariba
na gasighasighasa.

Me nan gara ifara akar kurabar na migia
nan apanim gami.

3 Me na ekiarugha nan aghuazir akabar na migei.

Guizbangira, me migeir migirigia, mingariba puvati.

4 Ki me gifuegha me bagha God ko migei.

Ezi me nan atara akaba na gasi.

- 5** Ki arazir aghuibar me gami,
ezi me arazir kuraba nan arazir aghuiba ikar-
vasi.
- Ki bar me gifonge,
ezi me ki me gifongezir arazir kam ikarvagha
na gifongezir puvatigha bar nan aghua.
- 6** Ki ghaze, ni jasin kuratam a miseveghti,
a nan apanim kotiamin a baragh egh a tuisigh.
An apanitamrama,
an kotiam baragh.
- 7** Jasìn kotiam barazir kam oraghti, migirigiaba
mangiti,
a mikim suam, gumazir kam guizbangira
arazir kuram gami,
a isi kalabus datigh.
- Nan apanim, God ko mikimti,
jasìn kurar kam an akar kam gifogh egh
mikim suam,
a God ko migeir arazir kam, an arazir
kuram.
- 8** Nan ifongiam, a bar zuamiram aremegh,
eighti gumazir igharazitam an danganim
inigh.
- 9** An aremeghti an boriba afeziaba puvatighti,
an amuim uaghan paba puvatigham.
- 10** An boriba dipeniba puvatigh egh onganaraz-
ibar amu ikiasi ki ifonge.
Eighti gumaziba me itir dipenir kuramin me
batuegham.
- 11** Nan apanir kam gumazitarab bizitaba inigh egh
da ikaraghan koghti,

ki kamaghsua, me izi uan biziba ikarvagh an
nguazim inigh.

Egħti nguibar igharazibar gumaziba izi
bizar a ingangarim gamua ivelezibar bar ada
da inigham.

12 Ki kamaghsua, gumazitam bar an apangkuvan
marki.

Gumazitam kamaghin an boribagh nighnigh
suam,
me afeziaba puvati egh men apangkuvan
marki.

13 Ki kamaghsua, an ovavir boriba uaghan bar
arimighiregham,

egħti għin otivamin adarazi ua gumazir kamin
ziam għinighnigh a dipponan kogħam.

14 An inazir afeziaba amizir arazir kuraba,
Ikiavira Itir God uabi adagh nighnigh.

Egh an amebamin arazir kuraba għin amangan
marki.

15 Ikiavira Itir God me amizir arazir kurar kam
għinighnighvira iki,

egħti gumazamiziba gumazir kamin adarazi
nighnizitam ua men ikian bar marki.

16 Gumazir kam tong apangkuvir nighnizitam
igharaz darazir itir puvati.

A gumazir biziba oteveziba ko, biziba pu-
vatiziba ko, naviba osemegħa itiba,
a paza me gamua ghua me misozi me
ariaghire.

17 A faragħha gumazamizibagh asighasighasa
ifuegħha akar kurabar me migei,
egħi a dati righin uabi bar mogħira ikufiġħ!

A God deragh gumazamizir igharazibar amuasa a
 me bagha Godin azangsighan aghua,
 eighti uaghan gumazitam God deragh a
 damusi an a bagh Godin azangsighan
 marki.

¹⁸ Dughiabar a migeir migirigiaba,
 a gumazir igharazibagh asighasighasa migei,
 ezi an migirigiar kam mati an adiarir a
 uan mikarzim in kurkezim.

Kamaghin dera, an akar kurar kam dipar an
 apimin min an namnamin aven iki.

Egh boremin min an agharibar aven magiri.

¹⁹ An akar kurar kam, a korotiam aruzi moghin
 anevaragh,
 egh letiamin min uan ivariam gighuigh iki
 kamaghira iki.

²⁰ Ikiavira Itir God mizazir kamra gumazir na isa
 kot garizibar arighasa, ki ifonge.

Guizbangira, gumazir kaba akar bar kuraba
 na migei.

²¹ O Ikiavira Itir God, nan Ekiam, ni uan ziar ekiam
 bangin, ni Akar Gavgavim akirizi moghin ni
 nan akuragh.

Ni bar deragha egha zurara nan apangkufi,
 kamaghin ni nan akuragh.

²² Ki biziba bar puvatigha purama aperaghav ikia,
 uan navir averiamin aven mizazir kuram
 barasi.

²³ Aruem anaga bizibagh isirazi dar nedaziba
 ghua guaratighin gevi moghin,
 ki mangigh givaghasa ami.

Aminim odezibagh ivai da migha ghua gevi mogħin,
 ki uaghan dar min mighegħ mangiġġ givagħam.

²⁴ Ki dagheba ategħa egha nan tevir akuriba gav-gaviba puvatī.

Ki bar agharim gurazi, agharir suiaba bar nan amira.

²⁵ Gumazamiziba nan gara egha na dipofi,
 egha me uan dapaniba roa egha nan ingaravati.

²⁶ O Ikiavira Itir God, nan God,
 ni zurara bar nan apangku fi.

Kamaghin, ni nan akuragh egh uam na inigh.

²⁷ Ni nan apaniba kamagh men akagħti, me fogħ suam,
 nirara nan akuragħha egha uam nan ini.

²⁸ Me, ni na gasighasighi me ni mikkimam.
 Eġħi puvatigham. Ni deravira na damuvira ikiam.

Gumazir na gasighasighasava amiba
 ni me abinasa ki ifonge.

Eġħi, ki nien ingangarir gumazim,
 nan navim nan deragħam.

²⁹ Nan apaniba aghumsizir dafam iniasa, ki ifonge,
 eġħi gumazamiziba men aghumsizir arazir kam bar an ganam.

- ³⁰ Gumazamiziba Godin ziam fasa uari akuvir
dughiabar,
ki an ziam fam.
Egh akar ekiamin Ikiavira Itir God
minamam.
- ³¹ Guizbangira, apaniba gumazamizir organaraz-
iba isi kot datigh kamagh mikim suam, me
arimighiram.
Ezi, God gumazamizir organarazibar gara
men akurvasi.

110

*Ikiavira Itir God gavgavim isa atrivim ganidir
ighiam*

Kar Godin ziam fer onger akam. Devit an osiri.

¹ Ikiavira Itir God, nan Ekiam migia ghaze,
“Ni nan agharir guvimin daperagh iki mangiti,
ki nin apaniba dikabiragh me isi nin dafarim
datighti
me nin dagarimningin apengan ikiam.”

- ² Ikiavira Itir God ni damichti,
ni Saionin nguibamin iki gavgavir ekiam iki
nguibar aviribagh ativagh dar ganam.
God ghaze, ni uan apanibagh ativagham.
- ³ Ni uan apanibav soghamin dughiam,
nin gumazamiziba uaghan ni ko mangi nin
akurvagham,
egh ia Godin mighsiamin ghuavanangam.
E gari ghuardabar amariba dimagaribar ira azeni-
bagh iri

110:1: Matyu 22:44; Mak 12:36; Luk 20:42-43; Aposel 2:34-35; 1 Korin 15:25; Efesus 1:20-22; Kolosi 3:1; Hibru 1:13; 8:1; 10:12-13

da aghua dagher aviriba iti.
 Kamaghira, ni dughiabar zurara gavgavim ini ma-
 maghira iki,
 egh gumazir igiamin min otogham.

⁴ Ikiavira Itir God Akar Gavgavim ni koma
 anekirigha gifa,
 egh uan nighnizim giraghan kogham.

A ghaze, “Ni ofa gamir gumazimin iki mamaghira
 ikiam.
 Ni Melkisedeghin min ofa gamir gumazimin
 ikiam.”

⁵ Ekiam gavgavim ni daningasa ni ko iti.
 Eghti an aningagharir dughiam otoghti
 an atriviba tintinimin me misogh me
 gasighasigham.

⁶ A nguazimin gumazamizibar arazir kuraba ikar-
 vagh,
 egh midorozir danganibar a gumazir
 aviribav soghti me arimighiram.

An atrivir aviriba ko misogh me abinam.

⁷ Atrivim tuavir mriamin ivemarir daghurir
 dipabar ami,
 egh a gavgavim inigh, uan apaniba
 dikabiraghram.

111

*Godin ziam fer ighiam**

¹ E Ikiavira Itir Godin ziam fam.

110:4: Hibru 5:6; 6:20; 7:17; 7:21 * **111::** Hibrun akamin onger
 akar kam, me uan alpabetin letabar vaghvatha dar gin ghua ighiar
 kamin vesba osira bar ghuava vezin abuananamin oto.

Gumazamizir God baghavira itiba,
 me uari akuvamin dughiam,
 ki men tongin ikiva, uan navir averiamin aven
 nighnizir vamira ikiva
 Ikiavira Itir God minamam.

² Ikiavira Itir God amir biziba, da bar bizir bar
 aghuiba.

Gumazamizir Ikiavira Itir God, bar a
 gifofoghasa ifongeziba,
 me an ingangariba bar deragh dagh
 fogham.

³ Bizir an amiba, e dar gara
 an ziar ekiam fa egha fo,
 an atrivir gavgavir ekiam a bar dera.
 An arazir aghuir kam zurara ikivira iki
 mamaghira ikiam.

⁴ Ikiavira Itir God zurara gumazamizibar
 nighnizibagh amima,
 me zuraram an amir digavir kuram gamir
 arazibagh nighnighvira iti.
 Ikiavira Itir God en apangkuva en akur-
 vasi.

⁵ A gumazamizir an atiatiba, a dagheba me ganidi.
 Egha a uan Akar Gavgavir a gumazamiziba ko
 dikirizir kam,
 a zuraram a ginighnisi.

⁶ A uan gavgavim uan gumazamizibar akagha
 Kantrin Igharazibar Gumazamizibar nguaz-
 iba isa
 uan gumazamizibagh aningi.

⁷ An araziba, da bar guizbangira egha bar dera.

E an Akar Gavgaviba nighnizir gavgavim adar
iki
egh dar gin mangam.

⁸ God Akar Gavgavir kaba e ganiga ghaze,
da gavgavigh iki mamaghira ikiam.

Guizbangira, God guizin arazir aghuimin gin ghua
Akar Gavgavir kaba e ganingizi da bar
dera.

⁹ A ua uan gumazamizibagh ivezegha ua me ini.
Egha Akar Gavgavim me koma anekira ghaze,
Akar Dikirizir Gavgavir kam zurara iki
mamaghira ikiam.

Ikiavira Itir God, an arazir aghuibaram amua bar
derazir God,
ezi gumazamiziba an ziar ekiam ginighnigha
ghaze,
a bar pin kozi,
me an atiatia an apengan iti.

¹⁰ Gumazitam nighnizir aghuim inisi
a faragh Ikiavira Itir Godin atiating an apen-
gan iki.

Gumazamizir an Akar Gavgavibar gin zuiba,
me fofozir aghuiba ikiam.

Eghti e an ziam fi iki mamaghira ikiam.

112

*Gumazir aghuiba me bar akongegham**

¹ E Ikiavira Itir Godin ziam fam!

111:10: Jop 28:28; Aghuzir Akaba 1:7; 9:10 * **112::** Hibrun
akamin onger akar kam, me uan alpabetin letabar vaghvagha dar
gin ghua ighiar kamin vesba osira bar ghuava vezin abuananamin
oto.

Gumazamizir Ikiavira Itir Godin atiatia an Akar
 Gavgavimin gin mangasa bar ifongeziba,
 me bar akongegh.

² Gumazir aghuibal boriba, nguazir kamin iki
 ziar ekiaba ikiam.

Men ovavir boriba,

Ikiavira Itir God deravira me damuam.

³ Men adarazi dagiar aviriba initi,
 men biziba bar avirasemegham.

Me deraghvira arazir aghuim min gin mangiva iki
 mamaghira ikiam.

⁴ E fo, mitarmem iti,
 ezi gumazir aghuim, gumazir aghuir
 igharazibar akurvaghosa angazangarimin
 min anagava otogha,
 men apangkuvigha, aminirbirim gisira.

⁵ Gumazir guizbangira migia pura uan biziba
 anidim,
 an ingangariba a guizbangira dagh amuti, an
 dagiaba isir tuaviba deravira mangiti,
 a bar akongegham.

⁶ Gumazir aghuim irighan kogh egh tugh gavgav-
 igh mamaghira ikiam.

Egħti gumazamiziba a ginighnighvira ikiam.

⁷ An osimtizir otivibar migirigjaba baragh atiatin-
 gan kogham.

Puvatīgham, a tugħa gavgavigh nighnizir gav-
 gavim Ikiavira Itir Godin ikiam.

⁸ A nighnizir aviribagh amua atiatir puvati.

A fo, God gin an apaniba dikabiraghām.

⁹ A bizir bar avīriba gumazir onganarazibagh amibagh anidi.

Ezi an arazir aghuir kam givaghan kogham, a ikivira ikiam.

Egh a nguibamin aven ziar ekiam ikiti,
gumazamiziba an ziam fam.

¹⁰ Gumazir kuraba, gumazir aghuimin dabirabimin ganiva puviram ataram.

Egh men naviba men ikuvighti,
men gavgavim me ateghti me puram amiragh magiri givaghan.

Guizbangira, bizir aghuir me iniasa mizua itiba,
me da inighan kogham.

113

*Godin Araziba bar dera, kamaghin e ziar ekiam
a daningam*

¹ E Ikiavira Itir Godin ziam fam!

O Ikiavira Itir Godin ingangarir gumazamiziba,
ia Godin ziam fi.

² E bar moghira an ziam datirighin ko, gin sara a fi mangivira ikiam.

³ E Godin gumazamizir aruem anadi naghin ikegh
ghua aruem uaghiri naghin itiba,
e bar moghira Ikiavira Itir Godin ziam fam.

⁴ Ikiavira Itir God, kantribar gumazamiziba bar
me gativagha men garima,
me an ziam fe.

An gavgavim ko ziar ekiam bar ekevegha
overiam gafiraghā bar pīn mar iti.

⁵⁻⁶ Ikiavīra Itir God, a en God, gumazitam an
miraram amir puvatī.

An atrivir bar ekiamīn ikia bar pīn iti.

Egha bar pīn ikia overiam ko nguazim
vīrara vīn beragha aningīn gari.

⁷ A gumazamizir onganarazir nguazir
mīnemniabar tongīn itiba, men akura.

A gumazamizir biziba puvatīgha averenimīn
tongīn itir kaba,
a iza me fe.

⁸ A gumazamizir kaba isa uan gumazamizibar
gumazir dapaniba ko me atizi,
me me ko apiaghav iti.

⁹ An amizir boriba batir puvatīziba deragha me
akirizi,
me borir avīriba bata bar akonge.

E Ikiavīra Itir Godīn ziam fam!

114

*Godīn gumazamiziba Isipīn kantrin azenan
izezir ighiam*

¹ Israelia me Jekopīn ovavir boriba,
me Isipīn kantri ategha azenan ize.
Kar akar igharazibav geir gumazamiz-
iba, men kantri.

² Dughiar kam, Judaba, Ikiavīra Itir God baghavīra
itir gumazamizibar mīn iti.

Guizbangira, Israelia God me gativagha men
gari, ezi me an gumazamizibar min iti.

- 3** Dughiar kam, Ongarir Aghevim Godin gav-
gavimin garava egha arav ghu.
Ezi Jordanin Fanem pura mitighav ikia ua
ivemarir puvati.
- 4** Ezi mighsiar ekiaba memebar min uari akuri.
Ezi mighsiar muziariba sipsipin nguzibar min
uari akuri.
- 5** O Ongarim, ni manmaghsuava arav ghu?
O Jordanin Fanem, ni manmaghsua ua ive-
mari puvati?
- 6** O mighsiar ekiaba, ia manmaghsua memebar
min uari akuri?
O mighsiar doziba ia manmaghsua sipsipin
nguzibar min uari akuri?
- 7** O nguazim, datirighin Ekiam a izi, ni nighiva
akong.
A Jekopin God a izegha gifafa,
ezi ni an damazimin nighiva akong.
- 8** Godin kam, a dagiam gamizi, a mozir dipamin
min oto.
Guizbangira, a mighsiar gavgavim gamizi,
a dipar nguazimin aven afora azenan
izimin min oto.

115

God uabira a guizbangira God

- ¹ O Ikiavira Itir God, ni zurara bar en apangku-vigha mamaghira ikia,
egha e ataghizar puvati.
Kamaghin amizi, e zurara nin ziamra fam.
E uari uan ziaba fan kogham.
- ² Manmaghirama amizi, Kantrin Igharazibar
Gumazamiziba kamaghin en azangsigha
ghaze,
“Ian God managh iti?”
- ³ Me kamagh fozir puvati, en God uan Nguibamin
iti,
egha a bizir tizim uan ifongiamin a damusi
ifuegh, ana damuam.
- ⁴ Kantrin Igharazibar Gumazamiziba, silva ko gol
isa uan marvir guabar ingari.
Me uari uan dafaribar dar ingari.
- ⁵ Ezi marvir guar kaba, da akatoriba ikia egha
migeir puvati,
Da damaziba ikia bizibar garir puvati.
- ⁶ Da kuariba ikia, egha orazir puvati,
egha atiniba ikia bizibav ghuriabagh amir
puvati.
- ⁷ Da dafariba ikia, bizibar suizir pu.
Da sueba ikia, egha aruir puvati.
Da akaba akarti tiariba puvatigham.
- ⁸ Guizbangira, gumazir marvir guar kabar in-gariba,
me uari marvir guar me ingarir kabar min iti.
Gumazir nighnizir gavgavim marvir
guabar itiba, me uaghan dar min iti.

- ⁹ O ia Israelian gumazamiziba,
 ia nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godin iki.
 A deragha ia gamua egha ian akurvasi.
- ¹⁰ O ia Aronin adarasi, ia ofa gamir gumaziba,
 ia Ikiavira Itir God nighnizir gavgavim an iki.
 A deragha ia gamua ian akurvasi.
- ¹¹ O ia gumazamizir Ikiavira Itir Godin atiatiba,
 ia nighnizir gavgavim an iki.
 A uabira deragha ia gamua ian akurvasi.
- ¹² Ikiavira Itir God zurara e ginighnigha mam-
 aghira iti.
 Egh a deravira e damuam.
- A, e Israelia deravira e damuam.
 Egh uaghan Aronin adarasi,
 me ofa gamir gumaziba, a deravira me
 damuam.
- ¹³ Gumazamizir Ikiavira Itir Godin atiatiba,
 a deragh me damuam,
 gumazamizir ziaba itiba ko ziaba pu-
 vatiziba uaghara,
 a deragh me damuam.
- ¹⁴ Ki ghaze, Ikiavira Itir God borir bar aviriba,
 ia ko ian gin otivamin ovavir boribar
 aningga.
- ¹⁵ Guizbangira, Ikiavira Itir Godin overiam ko
 nguazimin ingarizim,
 a bar deravira ia damu.
- ¹⁶ Nguibar bar pin itim, kar Ikiavira Godin biz-
 imra.
 A nguazir kam isa gumazamizibagh anangi.

- ¹⁷ E fo, gumazamizir ariaghira me uan
nguibamin iraghue.
Egha Ikiavira Itir Godin ziam fer puvati.
¹⁸ Ez i e datirighin angamira itir gumazamiziba,
e Ikiavira Itir Godin ziam minabi
mamaghira ikiam.

Aleluia!
E Ikiavira Itir Godin ziam fam!

116

God gumazir mamin akurazi, an a minabi

- ¹ Ikiavira Itir God nan dimdiaba ko azangsiziba
barasi.
Kamaghin ki bar a gifonge.
² Dughiaba bar a nan azangsiziba baraghavira iti,
kamaghin dughiar ki angamira itir kam,
ki a ko mikimvira ikiam.
³ Ki faragha aremeghasava amima,
ovevem benimin min na ikezi ki iti.
Ki Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibam
ginighnigha atiatia
egha navim bar osemeghavira iti.
⁴ Ki Ikiavira Itir Godin ziam dibora a migia ghaze,
“O Ikiavira Itir God, ki ni gaghori,
ni nan akuragh ua na inigh, puvatighti ki
ovegham!”
⁵ Guizbangira, Ikiavira Itir God zuraram en
kuarkuva en akurvasi,
egha a bar dera.

En God, an apangkuvim itir God.

6 Gumazamizir uarira uarir akurvaghamin gav-gaviba puvatiziba,

Ikiavira Itir God men akurvasi.

Kamaghira ki faragha gavgaviba bar puvatizi,
osimtiziba na gasighasighasava amima, a nan akura.

7 Ki fo, Ikiavira Itir God bar deragha na gami.

Kamaghin, ki datirighin navir amirizimin
ikiva avughsi ikiam.

8 O Ikiavira Itir God, ni nan akurazi, ki aremezir
puvati.

Ni nan temeriba adisi.

Egha na geghuvima ki irizir puvati.

9 Ki angamira itir dughiamin,

ki zurara Ikiavira Itir God ko daruam.

10 Ki faragha ghaze,

“Osimtizir ekiam na avaragha na
dikabiraghhasava ami.”

Ezi dughiar kamın ki nighnizir gavgavim

Ikiavira Itir Godin ikiavira ikia kamaghin migei.

11 Ki dughiar kamın puv atiatia bar osemegha
ghaze,

“Ki nighnizir gavgavim gumazitimin ikian
kogham.

Ki nighnizir gavgavim Ikiavira Itir Godra
ikiam.”

12 Ikiavira Itir God bar deravira na gami.

Eghti ki ua bizir tizimrama a daningam?

13 Ki ti wainin kavin tam a danigham,
eghti ofan kam kamaghin akagh suam,
Ikiavira Itir God ua na ini.

A ua na inizir bizar kam bagh
ki an ziamin dimiva a minamam.

14 An gumazamiziba izi uari akuvamin dughiam,
ki a koma amizir Akar Dikirizir Gavgavir kam,
ki a damuam.

15 Ikiavira Itir God ua bagha inabagha bar
ifongezir gumazitam aremegham,
eghti an damazimin gumazir kam in ovevem,
bar bizar ekiamin min ikiam.

16 O Ikiavira Itir God, ki nin ingangarir gumazim.
Nan amebam faragha nin ingangarir
amizimin ike,
ezi datirighin ki nin ingangarir
gumazimin ikia
egha nin ingangarim gami.

Ezi ni benir na ikeziba firizi
ki datirighin firiaghiri.

17 Ki ni minabisi ni bagh ofa damuam,
egh nin ziamin dimiva a fam.

18 Ki faragha ni koma akar dikirizim gami.
Ki datirighin Akar Dikirizir Gavgavir kam in
gin mangi
nin gumazamizibar damazibar
anekagham.

19 O Ikiavira Itir God, ki Jerusalemin nguibamin
mangi,
nin Dipenimin aven ofa damuam.

Aleluia!

E Ikiavira Itir Godin ziam fam!

117

E bar Ikiavira Itir Godin ziam fam!

¹ Ia Kantrin Igharazibar Gumazamiziba bar,
Ikiavira Itir Godin ziam fi.

Ia ikiziba bar,
an ziamin onger akabar amu.

² Guizbangira, an apangkuvim e bagha zurara
ekeveghavira iti.
Egha a zurara uan akamin gin ghua
e ataghwarzir puvati.

Aleluia!

E Ikiavira Itir Godin ziam fam!

118

*Me God men akuragha apaniba abirazir bizim
bagha a minabi*

¹ Ikiavira Itir God a dughiarbar zurara en dera,
egha a zurara en apangkuvigha mamaghira
iti.
Kamaghin amizi, e a minamam!

² E Israelian gumazamiziba, e kamaghin mikim
suam,
“A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.”

³ Aronin adarazi uaghan kamaghin mikim suam,
“A zurara en apangkuvigha
mamaghira iti.”

117:1: Rom 15:11 **118:1:** 1 Eghaghaniba 16:34; 2 Eghaghaniba 5:13; 7:3; Esra 3:11; Onger Akaba 100:5; 106:1; 107:1; 136:1; Jeremaia 33:11

- ⁴ Gumazamizir Ikiavira Itir Godin atiatiba e bar mogħira uaghan kamaghin mikim suam,
“A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.”
- ⁵ Ki faragħha bar osimtizir ekiam ikia
Ikiavira Itir God ko migia an deima,
a na baregħa
nan osimtizir kam agħfa.
- ⁶ Ikiavira Itir God na ko itima
ki atiatir puvati.
Ki fo, gumazamiziba arazitam in na
damighan kogħam.
- ⁷ Ikiavira Itir God uabi nan akurvasi.
Ki Ekiamra ganti,
a nan apaniba abinigh me
gasighasigham.
- ⁸ Kamaghin deragħam, e Ikiavira Itir Godra
nighnizir gavgavim an ikiti,
an e gejhuv e avaragh en ganti,
gumazamizir kuraba e gasighasighan
kogħam.
Egħti e nighnizir gavgavim gumazamizibar
ikian kogħam.
- ⁹ Kamaghin deragħam, e Ikiavira Itir Godra
nighnizir gavgavim an ikiti,
an e gejhuv e avaragh en ganti,
gumazamizir kuraba e gasighasighan
kogħam.

Eghiti e nighnizir gavgavim gumazir dapaniba
ko atrivibar ikian kogham.

- ¹⁰ Apanir aviriba faragha na ekiaru,
ezi Ikiavira Itir Godin ziamin gavgavimra, ki
me dikabira.
- ¹¹ Guizbangira, me danganiba bar na ekiaruzi
ki tongira iti.
Ezi Ikiavira Itir Godin ziamin gavgav-
imra, ki bar me agifa.
- ¹² Me aparibar min bar na ekiaru.
Egha me dadabar avimin min zuamira isigha
munge.
Ikiavira Itir Godin ziamin gavgavimra, ki
me gasighasiki!
- ¹³ Nan apaniba faragha na ko midorozim pamten
a gamua
na abinasava ami.
Ezi Ikiavira Itir God nan akura.
- ¹⁴ Ikiavira Itir God uabi na gamizima,
ki gavgavigha onger akam bangava an ziam
fe.
A zurara ua na ini,
ezi ki an ziam fasa.
- ¹⁵ Ia oragh! Ikiavira Itir Godin gumazamiziba uan
purirpenibar aven ikia
bar akongegha dia kamaghin migei,
“Ikiavira Itir Godin gavgavimra,
e uan apaniba dikabira.
- ¹⁶ Ikiavira Itir Godin gavgavimra en akura.
Ikiavira Itir Godin gavgavimra,

e uan apaniba dikabira.”

17 Ki fo, ki aremeghan kogham. Puvati.

Ki angamira iki,
egh bizir Ikiavira Itir God amizibagh
eghanam.

18 Ki fo, Ikiavira Itir God nan arazir kuraba akirasa
mizazir ekiam na gase,
egha na ataghizi ki aremezir puvati.

19 Ia Ikiavira Itir Godin Dipenimin na bagh tiar
akaba kuighti,
ki aven mangi egh a minamam.

20 Kar Ikiavira Itir Godin tiar akam,
eghti gumazamizir an damazimin derazibara
an aven mangam.

21 O Ikiavira Itir God, ni ki ni ko mikemezir
migirigiam baraki,
egha nan akurazi, ki deragha iti.
Kamaghin ki ni minabi.

22 Kar dipenir akinir ingangarir gumaziba
aghauazim,
a datirighin dipenim aterir guarim gava.

23 Ikiavira Itir God uabi bizir kam gamizima an
oto.
Ezi e an garima, a bar dera.

24 Ikiavira Itir God uabi, dughiar aghuir kam e
ganingi.
Kamaghin en naviba deraghti, e bar
akuegham.

- 25 O Ikiavira Itir God, ni en akurvaghaha e nin azangsisi.
 Ni en akuraghti, bizir e amiba, da bar deragham.
- 26 E ghaze, gumazir Ikiavira Itir Godin ziam ko gavgavimin izim,
 God deragh a damu!
 E Ikiavira Itir Godin Dipenimin ikia,
 gumazir kamin ziam fe.
- 27 Ikiavira Itir God, a uabira guizbangira God.
 A bar deraviram e gamua an angazangarim e gisira.
 Kamaghin, e bar akongegh temer aguabar suigh ofa gamir dakozimin mikebabar itir bulmakaun kombar min garir bizibagh igharruam.
- 28 O God, ni nan God,
 ezi ki ni minabaghaha.
 Ni nan God,
 ki ziar ekiam ni daningam.
- 29 Ikiavira Itir God a dughabar zurara en dera,
 egha a zurara en apangkuvigha ikia mambahira iti.
 Kamaghin amizi e a minamam!

119

Godin Akamin Osiziriba, da bar dera

- ¹ Gumazamizir, men daroriba Ikiavira Itir Godin damazimin osimtiziba puvatiziba,

118:25: Matyu 21:9; Mak 11:9; Jon 12:13
 23:39; Mak 11:9; Luk 13:35; 19:38; Jon 12:13
 128:1

118:26: Matyu 21:9;
119:1: Onger Akaba

Ikiavira Itir Godin Arazibar gin zui, me bar
akongegham!

² Gumazamizir kaba uan navir averiabar aven
nighnizir vamiran ikiava,
an akabar gin ghua bar akonge.

³ Bar guizbangira, gumazir kaba arazir kurabar
gin zuir puvati.

Me Ikiavira Itir Godin Arazibara gin zui.

⁴ Ni uan akaba e ganigha givagha ghaze,
e deraghvira dar gin mangam.

⁵ Ki kamaghsua ifonge,
ki nin arazir ni ifongezibar gin mangisi bar
gavgavigham.

⁶ Ki nin Akar Gavgavibagh nighnighvira ikiam.
Kamaghin ki aghumsighan kogham.

⁷ Ki deragh bizir ni damuasa e mikemeziba bagh
nighnighiva,

bar uan navim sara nin ziam fam.

⁸ Arazir ni ifongeziba, ki dar gin mangasa.
Ni na ataghiraghan marki!

Gumazim Godin Akar Gavgavimin gin zui

⁹ Gumazir igiam, a tuavir manamin Godin
damazimin zuegham?

A nin akamin suiragh gavgavigh an gin mangi,
egh zuegham.

¹⁰ Ki uan navir averiamin aven nighnizir vamiran
ikiiva, nin ingangarim damuasa.

Ni nan akuraghti ki nin Akar Gavgaviba
ataghiraghan kogham.

¹¹ Ki nin akam uan navim ko nighnizimin aning
gati.

Kamaghin, ki arazir kuratam nin damazim in
a damighan kogham.

12 O, Ikiavira Itir God ki nin ziam fe.

Ni uan arazir ifongezibar nan sure damu.

13 Bizir ni damuasa e mikemeziba,
ki dar gun gumazamizibav gei.

14 Dagiar aviriba ko bizir aviriba, ki dagh ifonge,
ezi God gifongezir arazim, bar bizir kabagh
afira.

Ezi ki nin akaba bagha bar akonge.

15 Nin akaba, ki deravira dagh nighnigha dagh ami.
Egha deragha dar gara da tuisisi.

16 Ni ifongezir araziba, ki dar gin mangasa bar
akonge.

Egh da gin amangan kogham.

*Gumazim Godin Akar Gavgaviba uan navir ave-
riamin dar gin zui*

17 Nan ifongiamra kara, ki angamira iki, egh nin
akamin gin mangam.

Kamaghin ki nin ingangarir gumazim, ni bar
deraghvira na damu.

18 Ni nan damaziba kuighti ki bizir bar aghuiba,
nin Arazibar aven dar ganam.

19 Ki dughiar ruarin min nguazir kam in ikeghan
kogham.

Ni uan Akar Gavgaviba nan mongan marki.

20 Nan navir averiam bizir God damuasa
mikemezibar gin mangasa,
dughabar zurara na dikafi.

21 Gumazamizir nin Akar Gavgaviba batogha
akirim ragha nin akabagh asiba,

ni men atariva me gasighasigham.

22 Ezi kírara, ki nín akabar gin zui, ezi gumazamizir kaba akar kurabar na mígia na dipofi. Me uam akar kabar na míkiman ki aghua. Ni men anogorokegh.

23 Gumazir dapaniba uari akuvagha, na misoghasa akam misosi. Ezi ki nín ingangarir gumazim, ki zurara nín akabar suiragh dagh nighnigham.

24 Nín akaba bar deravira nan sure gamizima, ki da bagha bar akonge. Da deravira nan akurvazi, ki deraviram arui.

Gumazim Godin Akar Gavgavimin gin mangasa

25 Ki aremeghasava amua nguazir minemeniabagh iraghu. Eighti nín akam mikemezi moghin, ni na fegh gavgavim ua na daningigh.

26 Ki uan araziba bar dar gun ni mikemezi, ni nan akam ikara. Ni uan arazir ni ifongezibar nan sure damu.

27 Ni nan akuraghti ki nín akabar aven itir akar mingaribagh fogham. Ki nín akar aghuiba zurara dar gan dagh nighnigham.

28 Nan navim bar na basemezi nan temeriba iri. Nín akam mikemezi moghin, ni gavgavim nan navim daningigh.

29 Ni nan akuraghti ki ifavarir tuavim ategham. Ni ifongezir arazir aghuimin na damu, egh uan Arazibar nan sure damu.

30 Ki nín gin mangasa akam akírigħa, egha bizir ni damuasa na mikemezibagh nighnisi.

- 31 O, Ikiavira Itir God,
 ki akar ni na ganingizimin suiragha an gin zui.
 Ni na ateghti aghumsizir arazitam na bativan
 marki.
- 32 Ni fofozir arazir aghuir aviriba na daningti,
 ki nin Akar Gavgaviba atamra dar gin mangisi
 nighnigham.

Gumazim fofozim uabi daningasa Godin azangsisi

- 33 O, Ikiavira Itir God, ni uan arazir ifongeziba
 zurara nan sure damu,
 egheti ki dughiaba bar adar gin mangam.
- 34 Ni uan Arazibar mingaribar amighti da azenara
 ikiti,
 ki bar moghira uan navimin dar gin mangam.
- 35 Ki nin akar kam bagha bar akonge.
 Tuavir ki mangamim ni nan akaghti, ki nin
 Akar Gavgavibar gin mangam.
- 36 Ni nan navim damighti a nin akabar gin
 mangisivira dikav.
 Nan navim bizir igharaziba bagh dikavan ki
 aghua.
- 37 Nan akuraghti ki mingariba puvatizir arazir
 kuraba akirim ragh dagh asaraghram.
 Nin akam mikemezi moghin ni deraghvira na
 damu.
- 38 Gumazir nin atiatiava nin apengan itiba, ni
 gavgavim me gani.

119:32: 2 Korin 6:11-13 **119:33:** Onger Akaba 119:73; Aghuzir Akaba 2:6; Jems 1:5 **119:36:** Mak 7:21-22; 1 Timoti 6:10-11; Hibru 13:5

Kamaghira, ki nın ingangarir gumazim, ni
uan akar dikirizir kamin gin mangi deragh
na damu.

³⁹ Ki aghumsizir akaba baraghan aghua, ni nan
akuraghti akar kaba na abinan kogham.

Guizbangira, bizir ni damuasa mikemeziba
da bar dera.

⁴⁰ Ki nın akabar gin mangasa bar ifonge.
Nin Araziba da bar dera, kamaghın ni ikiavira
itir ikirimirim na daning.

*Gumazim Godin Akar Gavgavim, nighnizir gav-
gavim an iti*

⁴¹ O Ikiavira Itir God, ni faragha akar dikirizim
gamizi moghin,
ni uan apangkuvim, azenara nan akagh egh
ua na inigh.

⁴² Ki nın akam nighnizir gavgavim an iti.
Kamaghın, ni nan akuraghti akar kurar gu-
mazamiziba na migeiba,
ki da ikarvagham.

⁴³ Bizir ni damuasa na mikemeziba, ki nighnizir
gavgavim dar iti.
Kamaghın, ni gavgavim na danighti,
ki nın guizin akam dughiabar anekunvira
ikiam.

⁴⁴ Ki nın Arazibar suiragh dar gin mangivira ikiam.

⁴⁵ Ki nın akabar gin mangasa ifonge.
Kamaghın, arazir kuratam nan mikarzimin
itir puvatizi ki firiaghiri.

⁴⁶ Ki aghumsighan kogh
nin akabar gun atrivibav kimam.

47 Ki nin Akar Gavgavir kaba guizbangira bar dagh ifonge.

Kamaghin ki da bagha bar akonge.

48 Ki nin Akar Gavgavibagh nighnizi da derazi, ki bar dagh ifuegha ni minabi.

Ki zurara nin arazir ni ifongezir kabagh nighnigham.

Gumazim ghaze, Godin akam a guiz'in bizim

49 Ki nin ingangarir gumazim, ni faragha na koma akam akirizir bizim ginighnigh.

Nin akar kam na gamizi ki nighnizir gavgavim nin iti.

50 Nin akar dikirizim ikirimirir aghuim na ganidi.

Kamaghin amizi, osimtiziba na bativir dughiamin, ki navir amirizimin iti.

51 Gumazir akaba batoziba dibovir akabar na migei,

ezi ki nin Araziba ataghirazir puvati.

52 O, Ikiavira Itir God, bizir ni damuasa e mikemeziba, ni fomira e ganingizi ki dagh nighnisi,

ezi da gavgavim na ganidi.

53 Gumazir kuraba nin Araziba abigha arazir kurabagh ami,

ezi nan navim bar men ikuvigha men atari.

54 Ki uan nguibam ategha saghon itir danganibar ikia,

nin arazir ni ifongezibar ighiabagh ami.

55 O, Ikiavira Itir God, ki dimagaribar nin ziam ginighnigha,

egha nin Arazibar gin zui.

56 Nan arazir ekiamra kara,
ki dughiarbar zurara nın akabar gin zui.

Gumazim Godin Akar Gavgavibar gin mangasa

57 O, Ikiavira Itir God, ki ni koma akar dikirizim
gamigha ghaze, ki nın akamra gin mangam.
Nan nighnizim ua bizitamın itir puvatı. Ni bar
uabira ki nın ganam.

58 Ni faragha na ko akam akırizi moghin,
ki datırighin uan navir averiamın pamten nın
azangsigha ghaze, ni nan apangkufiğh.

59 Ki uan daroribagh nighnigha givagha,
nin akabar gin mangasa ni koma akam akiri.

60 Nin Akar Gavgavir kaba ki zuamıra dar gin
mangasa,
ki suighsuighan aghua.

61 Gumazir kuraba na gekuigh na inigh uan arazir
kuraba bagh mangasava ami.

Ezi puvati, ki nın Arazibagh nighnighavira iti.

62 Ki dimagarir arızibar dikava apiav ikia,
bizir ni damuasa e mikemeziba bagha nın
ziam fe.

63 Gumazamizir nın akabar gin ghua nın atiatia
nin apengan ikia ingangarim gamiba,
ki men namakam.

64 O, Ikiavira Itir God, nın apangkuvim nguazir
kamın gumazamiziba bar me gizifa.
Ni uan arazir ifongezibar nan sure damu.

Godin Akar Gavgaviba deragha en akurvasi

65 O, Ikiavira Itir God, ki nın ingangarir gumazim,
ni uan akamın mikemezi moghin arazir
aghuiimin na gami.

- 66 Ki nighnizir gavgavim nin Akar Gavgavibar iti.
 Kamaghin, ni nighnizir aghuiba ko fofozir
 aghuiba na daning.
- 67 Ki fomira tighar mizaziba iniamin dughiam,
 ki nin gin zuir tuavim ataki.
 Ki datirighin nin akaba baragha dar gin zui.
- 68 Ni bar deragha nin apangkuvim bar ekefe.
 Kamaghin, ni uan arazir ifongezibar nan sure
 damu.
- 69 Gumazir uari feba ifavarir akar aviribar na
 mikeme.
 Ezzi ki uan navir averiamin aven nighnizir
 vamira ikia, nin akabar gin zui.
- 70 Gumazir kaba uan navibar kumigha nighnizir
 aghuiba men puvati.
 Ezzi ki nin Araziba bar dagh ifonge.
- 71 Ni bar deragha mizazim na gase.
 Ni mizazim na gasezir bizir kamin, ni arazir ni
 ifongeziba nan aka.
- 72 Ki dagiar aviriba ikiva bar akueghan kogham.
 Nin Arazimra ki bar a gifonge. A dagiaba bar
 dagh afira.

Godin Akar Gavgavim a bar dera

- 73 Ni ubi nan ingarigha deragha nan gari.
 Ni datirighin nighnizir aghuiba na daning,
 uan Akar Gavgavibar nan sure damu.
- 74 Ki nighnizir gavgavim nin akamin iti.
 Kamaghin, gumazamizir nin atiatiba me nan
 gan egh bar akuegham.
- 75 O, Ikiavira Itir God, ki fo bizir ni damuasa
 mikemeziba da bar guizbangira.

Ni bar na gifuegha, nan araziba akirmighasa
osimtizim na ganingi.

76 Ki nin ingangarir gumazim, ni faragha akar
dikirizimin gin mangi,
nan apangkuvigh gavgavim nan navim
daning.

77 Ki nin Araziba bar a dagh ifonge.
Kamaghin amizi, ni nan apangkuvighti, ki
ikirimirir aghuim iniam.

78 Gumazir uari feba akar ifavaribar na migia,
pura na isi kotiam darighasa.

Ki ghaze, gumazir kamagh amiba ni aghumsizim
me daningh.
Eighti ko, ki nin akaba zurara dagh
nighnighvira ikiam.

79 Nin atiatia, egha nin akabar gin zuir gumaza-
miziba,
me na bagh izi na ko ikiam.

80 Nan akuraghti ki bar uan navir averiamin arazir
ni ifongezibar gin mangam.
Egh arazir kamien ki aghumsighan kogham.

Gumazim uabin akurvaghaha God ko migei

81 Ki fomira uabin akurvaghaha, ni mizua ghuava
amira.
Ezi nan gavgavim bar gifa. Ki nighnizir gav-
gavim nin akamin ikiavira iti.

82 Ni faragha akam akirizi moghin ki nin ganasa,
ikia ghua nan gavgaviba bar givazi, ki
amira.
Ki kamaghin migia ghaze, “Ni manadizoghin
nan akuragham?”

83 Ki memen nir me dipaba tuasa isamizir
ghurimin min ikuvizi, me a makuni.

Ez̄i arazir ni ifongeziba, ki dar suiraghavira iti.

⁸⁴ Ki nin ingangarir gumazim, manmagħin dughabar ki Zurara ni mizuam ikiam?

Ni man dughiamin nan apaniba mizazim me gasam?

⁸⁵ Gumazir uari feba nin Arazibar gin zuir puvatigha,

nan suighasa na bagha modogha azuazim agura.

⁸⁶ Ki nin Akar Gavgaviba nighnizir gavgavim dar iti.

Ez̄i gumazir kuraba uan akar ifavaribagh amua arazir kurabar na gami, kamagħin amizi, ni nan akuragh.

⁸⁷ Gumazir kurar kaba bar atam na misoghezi ki aremegħai.

Ki kamagħin aghuagħha nin akaba ataghixrazir puvati.

⁸⁸ Ni zurara nan apangkuf, egh deragh nan akurvagh.

Kamagħin, ki nin akabar gin mangivira ikiam.

Gumazim nighnizir gavgavim Godin Akar Gavgavimin iti

⁸⁹ O, Ikiavira Itir God, nin akam ikivira ikiam.

A nin Nguibamin iki mamaghira ikiam.

⁹⁰ Nin akam mikkemezi mogħin ni zuraram an gin zui.

Ni nguazim an danganimram anetizima a ua mozorozir puvati.

⁹¹ Biziba bar nin ingangarim gami.

Kamaghin amizi, ni uabi mikemezi, biziba
uan danganibara ikia, iza datirighin ikia
kamaghira iti.

⁹² Ki nin Arazibagh ifongezir puvatizi,
ni mizazim na gasegha na misoghezi ki are-
meghai.

⁹³ Ki nin akabar gin ghua egha angamira iti,
kamaghin, ki da ataghiraghan kogham.

⁹⁴ Ki zurara nin akabar gin zui, egha ki ni
baghavira itir gumazim.
Ni nan akuragh.

⁹⁵ Gumazir kuraba na misueghti ki aremeghasa na
bagha mizua mueghav iti.
Ezi ki uabi, ki zurara nin akabagh
nighnighavira iti.

⁹⁶ Ki kamaghin fo, biziba bar givamin oteviba iti.
Ezi nin Akar Gavgavim bar dera, egh dughi-
abar vaghvagh zurara ikivira ikiam.

*Gumazim Godin Akar Gavgavim bagha bar
ifonge*

⁹⁷ Ki nin Arazim bagha bar ifonge.
Egha arueba ko dimagaribar a
ginighnighavira iti.

⁹⁸ Nin Akar Gavgavir kam na ko zurara ikia, egha
fofozir aghuim na ganidi.
Akar Gavgavir kam, nan fofozim gamizi a nan
apanibar fofozibagh afira.

⁹⁹ Ki zurara nin guizin akabagh nighnisi.
Kamaghin ki fofozir aghuim ikia uan tisabagh
afira.

¹⁰⁰ Ki nin akabar gin zui.

Kamaghin, nan fofozim gumazir aruabar fofozibagh afira.

101 Ki nin akamin gin mangasa ifonge.

Kamaghin, ki arazir kuramin gin mangan aghua.

102 Ni uabi uan akabar nan sure gami,

kamaghin bizir ni damuasa e mikemeziba, ki dar suiraghavira iti.

103 Nin akaba da bar isingi.

Nin akar kabar isingtizim bar hanin isingtizim gafira.

104 Nin akaba nighnizir bar aghuim na ganingi, kamaghin ki arazir kuraba bar dar aghua.

Godin akam an angazangarimin min iti

105 Nin akam a lami angazangarimin min, tuavim nan akaghagha angazangarim na ganidima ki zui.

106 Ki ni ko akam akira ghaze,

ki guizbangira bizir ni damuasa e mikemezibar gin mangam.

107 O, Ikiavira Itir God, osimtizir bar ekiam na avara.

Nin akam mikemezi moghin, nan akuraghti ki angamira ikivira ikiam.

108 O, Ikiavira Itir God, ki ni ko migia egha ni minabi.

Ki ni minabir migirigiar kaba mati, ki uan ifongiamin gin zuir ofan min da ni ganidi.

Ni da inigh, egh bizir ni damuasa e mikemeziba, ni deraghvira nan sure damu.

- 109 Ki uabi zurara atam ovia taghirasi.
Ezi nin Arazim, ki a bakiñighnighan kogham.
- 110 Gumazir kuraba mati azuazim asizimin
suighasa, na bagha mongegha ikia
azuaziba gui.
Ezi ki nin akaba ataghizar puvati.
- 111 Nin akaba, ki dar suirazi da nan ikia kamaghira
iti.
Akar kaba nan navim gami a bar akonge.
- 112 Ki mikemegha gifa, ki nin arazir ni ifongezibar
suiragh,
dar gin mangivira iki mangi ovegham.

Godin Akar Gavgaviba e gamizi e deravira iti

- 113 Gumazir maba nighnizir vamira itir puvati,
men nighniziba biaghire.
Gumazir kamaghin amiba ki bar men aghua.
Ki uabi, nin Araziba bar dagh ifonge.
- 114 Nirara nan mogomer danganim, egha oramin
min na apazagha na modozik deravira iti.
Ezi ki nin akam nighnizir gavgavim an iti.
- 115 Ia gumazamizir arazir kurabagh amiba ia na
gitagh.
Eighti ki uan Godin Akar Gavgavibar gin
mangam.
- 116 Ni gavgavim na daningasa na koma akam
akirigha gifa, eighti ki angamira ikivira
ikiam.
Nin akar dikirizir kam, ki nighnizir gavgavim
an iti.
Ki akar kam bagh aghumsighan aghua.

Kamaghìn, ni uan akar dikirizimin gin mangi
gavgavim na daning.

- 117 Ni nan suiragħti ki deraghvira ikiam.
Egħi, ki zurara nin arazir ni ifongeżiba
baragh dar gin mangam.

- 118 Gumazamizir nin arazir ni ifongeżibar aghuaz-
iba, ni akirrim gigha me gasi.
Men ifavarir akabar dagħetam otogħan
kogħam.

- 119 Ni kamaghìn nighnisi,
nguazir kamin itir gumazamizir kuraba bar,
mati bizir kurar gumazamiziba makunasava
amiba.

- Kamaghìn amizi, ki bar nin akabagh ifonge.
120 Ki bizir ni damuasa e mikemezibagh nighnisi.
Egha kamaghìn, ki bar nin atiatima, nan
mikarzim nighava agoi.

Gumazim Godin Akar Gavgavibar gin zui

- 121 Arazir aghuir ki ni ko gumazamizibagh amiba,
da nin damazimin bar dera.
Ni na ategħti nan apaniba arazir kuramin na
damuan marki.

- 122 Ki nin ingangarir gumazim, ni nan akurvagħsi
na ko akam akiram.
Egh gumazir uari febar amamangat iġħi me
osimtizim na daningan kogħam.

- 123 Ki nin akurvazim bagħha mizua għuava amira.
Nin akar dikirizir aghuim, ki a iniasa dugħiar
bar ruarim mizua għuava amira.

- 124 Ki nin ingangarir gumazim, ni uan apangkuvir
arazimin gin mangi deravira na damu.
Egh deraghvira uan arazir ni ifongeżibar nan
sure damu.

- 125 Ki nin ingangarir gumazim,
kamaghin ni nighnizir aghuim na danighti, ki
nin akabagh fogham.
- 126 O, Ikiavira Itir God, gumazamiziba nin Araziba
zurara da abisi.
Ni datirighin mizazim me gasi.
- 127 Kamaghin amizi, ki nin Akar Gavgaviba bar
adagh ifonge.
Ki nin akam gifongezir arazir kam, a gol gi-
fongezir arazim bar a gafira.
- 128 Kamaghin amizi, Ki nin akaba bar dar gin zui.
Egha tuavir kurar igharaziba, ki bar dar
aghua.

Gumazim Godin Akar Gavgavimin gin mangasa

- 129 Nin akaba bar moghira dera,
kamaghin, ki uan navir averiamin aven bar
dar gin zui.
- 130 Gumazim igharazitav in akuragh nin akabar
mingaribar an sure damighti,
nin akamin angazangarim an navir ave-
riamin ikiam.
Akar kam nighnizir aghuiba puvatizir gumaza-
mizibar amuti,
me nighnizir aghuiba ikiam.
- 131 Ki nin Akar Gavgaviba uan navir averiamin
dagh ifonge.
Mati gumazim dipam bagha kuarim an
pirima, a dipam apima an an kuarmizimin
uaghiri.
- 132 Ni gumazamizir nin ziam gifongeziba, ni me
gifongezi moghin,

ní na bagh izi nan apangkufigh.

133 Ni faragha na ko akar dikirizim gamizi moghin deragh na gativagh nan gan.

Egheti arazir kuram na damighti ki irighan kogham.

134 Ni uam na inighti, gumazir akaba na gasiba na gasighasighan kogham.

Egheti ki nin akabar gin mangam.

135 Ki nin ingangarir gumazim, ni nan boroghin ikiti, nin angazangarim na gisiraghti, ni deragh na damu.

Egh arazir ni ifongezibar nan sure damu.

136 Gumazamiziba nin Arazibar gin zuir puvati.
Kamaghin ki puviram azima nan temeriba dipamin min ivemari.

Godin Akar Gavgaviba da bar guizbangira

137 O, Ikiavira Itir God, ni guizbangira bar dera.
Ezi bizir ni damuasa mikemeziba da bar dera.

138 Akar ni e ganingiziba,
da bar deragha bar guizbangira.

139 Nan apaniba nin akabagh nighnizir puvati.
Kamaghin amizi, nan navim avimin min nan isi.

140 Ki nin ingangarir gumazim, ki nin akar dikirizimin ganigha a tuisigha fo, a bar guizbangira.

Egha akar dikirizir kam ki bar a gifonge.

141 Ki gumazir kinim ezi gumazamiziba na dipofi,
ezi ki nin akabagh nighnighavira iti.

142 Nin arazir aghuim a zurara ikiavira iti,
ezi nin Araziba da bar guizbangira.

- 143 Osimtzizir ekiaba na batifi,
ez̄i ki n̄in Akar Gavgaviba bagha bar akonge.
144 N̄in akaba da bar deragh ik̄i mamaghira ikiam.
Ni nighnizir aghuim na danighti ki angamira
ik̄i mamaghira ikiam.

Gumazim uabin akurvaghaha God ko migei

- 145 O, Ikiavira Itir God, ki uan navir averiamin
aven nighnizir vamira ikiava
ni ko mikimasa.
Ni nan migirigiam barakigh.
Ki n̄in arazir ni ifongezibar gin mangam.
146 Ki datirighin n̄in dia ghaze,
ni ua na inighti ki n̄in akabar gin mangam.
147 Aminim tiasava amima ni nan akurvaghaha ki
n̄in dei.
Ki n̄in akaba nighnizir gavgavim dar iti.
148 Ki dimagaribar akuir puvati.
Ki n̄in akar dikirizim ginighnighavira iti.
149 O, Ikiavira Itir God, ni bar nan apangkufi, kam-
aghin ni nan migirigiaba barakigh.
Ni bar moghira dera, kamaghin ni na aku-
makum nan ganti, ki deraghvira ikiam.
150 Gumazir nighnizir kuraba nan itiba, na
gasighasighasa nan boroghira izi.
Gumazir kaba n̄in Arazibar saghon ikia, dar
gin zuir puvati.
151 Ez̄i Ikiavira Itir God, n̄in Akar Gavgaviba da bar
guizbangira.
Ez̄i ni ubi, ni bar nan boroghira iti.
152 Bar fomira ki n̄in akabagh fo.
Ni uan akar kam gamizi a ikia mamaghira iti.

Gumazim uabin akurvaghaha Godin dei

- 153 Ki nin Araziba bakinighnizir puvati.
 Kamaghin, ni nan osimtizibar gan nan
 akuragh.
- 154 Ni faragha na ko akam akirizi moghin,
 ni nan akuragh ua na inigh ikirimirir aghuim
 na daning.
- 155 Gumazir kuraba arazir ni ifongezibar gin zuir
 puvati,
 ezi ni ua me inian kogham.
- 156 O, Ikiavira Itir God, nin apangkuvim bar ekefe.
 Ni faragha mikemezi moghin, ni nan
 akuraghti ki angamira ikiam.
- 157 Gumazir aviriba arazir kurabar na gamua
 egha na gasighasighasa,
 ezi ki nin akaba ataghizir puvati.
- 158 Gumazir akaba batoziba, me nin Akar Gavgav-
 ibar gin zuir puvati.
 Gumazir kaba, ki men gara nan navim bar
 ikuvizi, ki bar men amira.
- 159 O, Ikiavira Itir God, ni nan gari, ki nin akaba bar
 dagh ifonge.
 Ezin bar nan apangkufi, kamaghin ni uam na
 inighti ki angamira ikiam.
- 160 Nin akar kam a guizin akamra.
 Bizir ni damuasa mikemeziba da zurara ikia
 mamaghira iti.

*Gumazim Godin Arazibar gin mangasa bar
 akonge*

- 161 Gumazir dapaniba arazir kurabar na gami, ezi
 men arazir kurar kaba, mingarir aghuitam
 itir puvati.

Ez i ki zurara n i n akabagh n i g h n i g h a v i r a i t i .

¹⁶² K i n i n akaba bagha bar akonge.

Mati gumazim dagiar aviribar apigha da isa
bar akonge.

¹⁶³ K i g u i z b a n g i r a ifavarir arazim bar an aghua,
egha n i n Araziba k i bar dagh ifonge.

¹⁶⁴ Dughiaba bar, a dar 7plan dughiabar,
k i b i z i r a g h u i r n i d a m u a s a m i k e m e z i b a g h
n i g h n i g h a n i n z i a m f e .

¹⁶⁵ G u m a z a m i z i r n i n A r a z i b a g h i f o n g e z i b a , me
navir am i r i z i m i n i k i a bar deraghav i r a i t i .
Eighti b i z i t a m me d a m i g h t i me a s a g h p o r e g h
i r e g h a n k o g h a m .

¹⁶⁶ O, I k i a v i r a I t i r God, k i n i n a k u r v a z i m bagha n i
m i z u a ,
n i n A k a r G a v g a v i b a r g i n z u i .

¹⁶⁷ K i n i n akaba bar uan navir averiam i n d a g h
i f o n g e .

E g h a z u r a r a d a r g i n z u i .

¹⁶⁸ K i n i n akaba, ko n i n a r a z i r a g h u i b a bar d a r g i n
z u i .
E z i n i bar n a n a r a z i b a g h f o g h a g i f a .

Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei

¹⁶⁹ O, I k i a v i r a I t i r God, n i n a z a n g s i z i m b a r a g h
n a n a k u r a g h .

N i f a r a g h a m i k e m e z i m o g h i n , n a n a k u r a g h
f o f o z i r a g h u i m n a d a n i n g i g h .

¹⁷⁰ N i f a r a g h a n a m i k e m e z i m o g h i n ,
n a n a z a n g s i z i m b a r a g h n a n a k u r a g h .

¹⁷¹ A r a z i r n i i f o n g e z i b a , n i z u r a r a n a n s u r e g a m i .
K a m a g h i n k i z u r a r a n i n z i a m f a m .

- ¹⁷² Nîn Akar Gavgaviba da bar guizbangıra,
kamaghın ki dagh nighnigh, egh ighiabar
amuam.
- ¹⁷³ Ki nîn akaba zurara dar gîn zui.
Kamaghın, nî zurara nan akurvaghsı gan iki.
- ¹⁷⁴ O, Ikiavıra Itir God, ki nîn akurvazim bagha ara
nî mizuai.
Ezi nîn Araziba na gami ki bar akonge.
- ¹⁷⁵ Ni na damighti ki angamıra iki, egh nîn ziam
fam.
Eighti bizir nî damuasa e mîkemeziba en
akuraghıam.
- ¹⁷⁶ Ki nîn ingangarir gumazim.
Ki sipsipin ovengezimîn min tuavir aghuim
ataki.
Ki nîn Akar Gavgaviba gîn amadir puvatı,
kamaghın amizi, nî na bagh izi na buri.

120

*Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei**

Godin Dîpenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

- ¹ Ki osimtizim itir dughiamın,
ki uabın akurvaghasa Ikiavıra Itir Godin di-
ava araima,
a nan dîmdiam barasi.
- ² Ki ghaze, “O Ikiavıra Itir God, gumazir ifariba na
gasighasighasava ami.
Nî men akar ifavaribar ua nan akuragh,
men dafaribar ua na inigh.”

119:172: Onger Akaba 119:138

50:6; Matyu 18:12; Luk 15:4

119:176: Aisaia 53:6; Jeremaia

* **120::** Godin gumazamiziba

an ziam fasa Godin Dîpenimin ghuavanaga ighiaba banga zui.

120:1: Onger Akaba 118:5; Jona 2:2

- ³ Ia gumazir ifariba, God mizazir manmagħira
garim ia daningam?
Egh a manmagħira garir arazim ian arazir
kuraba ikaraghgam?
- ⁴ God ti afuzir għumtizim inigh ia ginivam.
A ti avir bar puvira isim inigh ia dapongam.
- ⁵ Maia! Ki uabin apangkufi!
Ki Mesekia ko Kedarian tongin pazava
aperazi mogħin,
ian tongin datirighin pazava apera.
- ⁶ Gumazir igharaziba ko deragh dapien aghuaz-
iba,
ki dughiar ruarim in ian tongin ikegħa, bar
amira.
- ⁷ Ki uabi dabirabir aghuim bagħavira migei,
ezi me midorozim bagħavira migei!

121

*Ikiavira Itir God, a gumazir deraviram e
geghuva en garim*

Godin Dipenimin għuavanaga an ziam fer iħqam.

- ¹ Ki uan akurvazim bagħha mīghsaba kozorogħa
dar gari.
Egħiġi gumazir nan akurvagħhamim
manmagħira ikegħi otogh izam.
- ² Ikiavira Itir Godin overiam ko nguazim in-
garizim,
a bar uabira nan akurvasti.
- ³ A Godin akuir puvatizim.

121:1: Onger Akaba 123:1 **121:2:** Onger Akaba 115:15; 124:8

121:3: Onger Akaba 41:2; 66:9

A nî akumakum deragh nîn ganti,
nî irîghan kogham.

⁴ A Israelia akumakua deragha men gari,
egha dughiatamin bar akuizir puvati.

⁵ Ikiavîra Itir God, nîn boroghîra ikia,
mati dughuazim nî avara.

Egha nî geghuva deragha nîn gari.

⁶ Aruem isiragh nî dapongeghan kogham,
eghti dimangan iakinim nî gasighasighan
kogham.

⁷ Ikiavîra Itir God nî geghuv deragh nîn ganti,
bizir kuratam nî gasighasighan kogham.

⁸ Nî uan dipenim ataghîraghamin dughiam,
a nî geghuv deragh nîn ganam.

Egh nî ua izamin dughiam, a kamaghîra damuam,
a datîrîghin ko, dughiar gin izamibar,
kamaghîra damuam.

122

*Me Jerusalemin nguibam ginighnigha ighiam
gamua bar akonge*

Devit ighiar kam osiri.

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ Ki orazi, me kamagh na migia ghaze,
“Ia dikavigh e mangi Ikiavîra Itir Godin
Dipenimin mangam.”

Ki kamaghîn oregha bar akonge.

² E datîrîghin otivigha givagħha,

Jerusalemin nguibam avinizir dīvazim in
aven tuivighav iti.

- ³ Me Jerusalemin nguibamin ingarizi,
a gavgavigha ganganim datirighin bar dera.
- ⁴ God faragh Israelian anababav kemezi me iza
kagh Ikiavira Itir God minabazi moghin,
me datirighin izava ami.
- ⁵ Danganir kam, atrivim kotiaba barazir dipenim
iti.
Kar Atrivim Devit in ovavir boriba kotiaba
baragha
da tuisizir danganim.
- ⁶ Ia Jerusalem bagh Ikiavira Itir God ko mikim.
Eighti a navir amirizim Jerusalemin iti darazir
anighti,
me navir amirizimin ikiva deragh ikiam.
- ⁷ Gumazamizir Jerusalemin divazim in aven itiba
deragh ikiva,
ua midorozim damuan kogham.
- ⁸ Ki uan adarazi ko, uan namakabagh nighnigha,
kamaghin Jerusalem migia ghaze,
“Ni amiragh nimira ikiti
midoroziba nin aven otivan marki.”
- ⁹ Ki, Ikiavira Itir God, en God, an Dipenim
ginighnisi.
Egha Jerusalem bar deraghvira ikiasa ki a
bagha God ko migei.

123

Gumazim Godin apangkuvim iniasa a ko migei
Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

- ¹ O, Ikiavira Itir God, ni uan Nguibamin atrivimin
itima,
ki kogha nin akurvazim bagha gari.
- ² Ingangarir gumazim, a uan gumazir dapanimin
ganti, an an akurvaghram.
Ingangarir amizim, a uan amizir dapanimin
ganti, an an akurvaghram.
- Kamaghira, e Ikiavira Itir Godin ganvira iki
mangiti,
a uan apangkuvim en akakaghram.
- ³ O, Ikiavira Itir God, gumazamiziba arazir
kurabar e gami,
kamagh ni en apangkufigh.
- ⁴ Dughiar bar ruarimin dagiaba itir gumazamiz-
iba dibovir akabar e migia,
uari fa pazava e gami.
Ezi e bar amira.

124

Godin gumazamiziba, a uabi men akurvazim
 Ighiar kam, Devit an osiri.
 Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.
¹ Ikiavira Itir God en akuraghan koghti, e man-
maghira damuam?
 Ia Israelia azangsizir kam ikaragh mikim
suam:
²⁻³ En apaniba faragha naviba en ikuvigha e
misoke.
 Ikiavira Itir God en akurazir puvatizi,
 apaniba pazavira en atara bar e
 gasighasighai.

- ⁴ Puvatizi apaniba aperiamin min e inigha ghuzi
dipam e avarazi moghin e oveghai.
- ⁵ Mati aperiar ekiam
bar e adugha ghueghai.
- ⁶ E datirighin Ikiavira Itir God minabagham.
A itima en apaniba asizir atiamin min e givir
puvati.
- ⁷ Mati gumazim kuarazimin suighasa azuazim
gura,
e kuarazimin min mighegha a gitagha ghu.
Me gurazir azuazir kam dutuaghiri,
ezzi e a gitagha ghu.
- ⁸ Bar guizbangira, Ikiavira Itir Godin overiam ko
nguazimin ingarizim,
a uabira en akurvasti.

125

*God uan gumazamizibagh amizi, me deragha
apia*

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ Gumazamizir nighnizir gavgavim Ikiavira Itir
Godin itiba,

me Saionin Mighsiamin min iti.

Mighsiar kam bar gavgavigha

mozoroziba puvati,

a iki kamaghira ikiam.

² Kamaghira, mighsiba Jerusalemin nguibam
ekiaruzi moghin,

datirighin ko gin Ikiavira Itir God,

uan gumazamiziba ekiarugh men
ganam.

³ Gumazir arazir kurabagh amiba,
Godin gumazamizibar nguazim gativagh zu-
rara men ganan kogham.

Me kamagh damuti,
Godin gumazamiziba uaghan arazir kurabar
amuam.

⁴ O, Ikiavira Itir God, gumazamizir ni baghavira
ikia nin akamin gin zuiba,
ni deraghvira me damu.

⁵ Ni gumazir kurabagh asighasigh,
egh gumazir ifara uan nighnizibar gin zuiba
sarama asighasikigh.

Eghti Israelia deraghvira ikiam.

126

Israelia God men akurvaghosa me a ko migei

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ Ikiavira Itir God uam e inigha
Saionin nguibamin ize,
ezi dughiar kam e ghaze,
e mati irebamin gari.

² Kamaghin, e akava ighiabagh amuavira iti.
Ezi Kantrin Igharazibar Gumazamiziba e
migia ghaze,

“Ikiavira Itir God, Israeliyan akurvaghosa
maburan ingangarimram ami.”

³ Bar guizbangira, Ikiavira Itir God en akur-
vaghosa bar ingangarir ekiam gami,
kamaghin e datirighin naviba deragha bar
akonge.

- ⁴ O Ikiavira Itir God, ni ua deraghvira e damuam.
 E mati dipaba puvatizir danganimin itir
 faneba dipaba dake,
 ni amozim damighti a ua iziti da izeveg-
 ham.
 Kamaghira, ni e damutti e izivagham.
- ⁵ Gumazir aravira dagheba opariba,
 me dar dagheba iniva
 bar akuegh dimiva arangam.
- ⁶ Guizbangira, gumazir aravira dagher oviziba
 atera ghua da opariba,
 me dar dagheba inigh
 uamategh ighiabar amu da ater izam.

127

God arazir aghuimin me gamizi me an ziam fe

Ighiar kam, Solomon an osiri.
 Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

- ¹ Ikiavira Itir God uabi dipenimin ingar.
 Puvatightima, dipenir kamin ingarir gumaz-
 iba pura an ingarigham.
 Ikiavira Itir God uabi nguibamin gan.
 Puvatightima, nguibar kamin garir gumaziba
 pura ingarigham.
- ² E dagheba ko dagiaba bagha bar mizarazibara
 dikava ingara zui aminiba piri.
 E pura ingangular kabagh ami.
 Ikiavira Itir God uabi gumazamizir a ifongeziba
 biziba me ganidima,
 me pura ikia avughsi.
- ³ Boriba, kar bizir aghuir Ikiavira Itir God anidiba,

da bar dera.

⁴ Gumazir igiamin boriba,
mati afuziba midorozir gumazir mamin da-
farimin iti.

⁵ Gumazir borir aviriba itim a bar akongegh.
A uan apaniba ko kotiam damuamim
dughiamin,
me kotiar danganimin an akurvaghram.
Eighti an kotiam deragh mangam.

128

God gumazamizir an akam baragha an gin zuiba, a deragha me gami

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ Gumazamizir Ikiavira Itir Godin atiatia an apen-
gan ikia, an akaba baragha dar gin zuiba,
me bar akongegh.

² Ingangarir ni amibara ni dar dagiaba inigh
bizar ni ifongezibagh iveauzam.

Eighti bizar ni amiba bar deraghti
ni bar akuegham.

³ Nin amuim, wainin ikarizimin min
ava ovizir aviriba iti moghin, a borir aviriba
batam.

Nin boriba bar avirasemegh nin avir miriam,
olivin temer igiabar min bar an okarigham.

⁴ Bar guizbangira,
gumazir Ikiavira Itir Godin atiatia an apen-
gan itim,
a kamaghirma otogham.

⁵ Ikiavira Itir God, uan Dipenimin aven Saioniin
Nguibamin iti,

a deragh ni damu.

Ni zurara nguazimin itir dughiam,
ni Jerusalemin nguibamin itir bizibar ganti da
deraghvirama otiv.

⁶ Ki kamaghsua, ni dughiar ruarimin iki
uan igiar boribar gan.

Eghti Israelia deraghvira iki.

129

*Israelia uan apanibagh asighasighasa God ko
migei*

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

¹ Israel, ni uan igiamin ikegha iza,
datirighin nin apaniba ni gamizir arazir
kuraba,
ni dagh eghan.

² Ni kamaghin mikim suam,
“Ki uan igiamin ikia iza datirighin, nan
apaniba arazir kurabar na gami.
Me kamaghin na gamua egha na abirazir
puvati.”

³ Me nan akirim ifozorozima a duar ruariba iti.
Ezi duar kaba mati me azenir ekiam oparasa
an nguazim abiagharki.

⁴ Ezi Ikiavira Itir God an araziba dera,
a ikia kalabuziar kamin ua nan akurazi
ki firiaghiri.”

⁵ Ki ghaze, Saionin Nguibamin apanimin itir
darasi,
e men agintighti
me uam ari uan nguibabar mangegh

bar aghumsika.

6 Me dípenir siriabagh isin aghuir grazibar min aghungam.

Da aghung ua zuamira misigham.

7 Gumaziba grazir kabar ikiziba ikia,
egha da atera zuir puvati.

8 Gumazamiziba gumazamizir kabar boroghin
mangi kamaghin mikiman marki,
“Ikiavira Itir God deragh ia damu!

Ikiavira Itir Godin ziamin
ia deraghvira iki.”

130

Gumazim uabin akurvaghasa God ko migei

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

1 O, Ikiavira Itir God,
nan navir averiam bar osemezzi ki nin dei,
ni nan akuragh.

2 O Ekiam, ni na barakigh.
Ki ni migeir migirigiaba ko nan arareba ni da
baregh
nan akuragh.

3 O, Ikiavira Itir God, ni en arazir kuraba mengegh
dar suiragh ikiti,
Ekiam, en tinara nin damazim in tugh gavgav-
igham?

4 Nirara arazir kuraba gin amadi,
kamaghin amizi, e nirarama atiating nin
apengan ikiam.

- 5** Ki uabin akurvaghaha ifongegha,
Ikiavira Itir God, a mizua iti.
Egha nighnizir gavgavim an akamìn iti.
- 6** Ki uan navir averiamìn aven,
Ekiamìn akurvazim bagha a mizua ti.
Ezi nan arazir kam a gumazir dìmagarimin biz-
ibar gara itima aminim men itirazir arazim,
a bar a gafira.
- 7** E Israelia, Ikiavira Itir God zurara bar en
apangkufi,
egha e ikuvighan koghaha an en akurvasi.
Kamaghin amizi, ia nighnizir gavgavim
an iki.
- 8** A uan gumazamiziba Israelia men akuragha ua
me ini,
egh men arazir kuraba gin amangam.

131

- Gumazim nighnizir gavgavim ikia God ko migei*
Ighiar kam, Devit an osiri.
Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.
- 1** O Ikiavira Itir God, ki akaba batogh uabi uan
ziam fan aghua.
Ki bizir ekiaba ko bizir ki damuan iburaziba
dagh nighnizir puvati.
- 2** Ki datirighin deragha aperagha navir amirizim
iti,
mati borim uan amebamin otem ategha a ko
aghumram aperaghav iti.

Kamaghira, nan navim purama
amiragħha iriġħav iti.

- ³ O Israelia, ia datiरiġħin nighnizir gavgavim
Ikiavira Itir God iki,
kamaghira iki mangivira iki.

132

Gumazamiziba Godin Dipenim bagħha bar akonge

Godin Dipenimin għuavanaga an ziam fer iħgħiam.

- ¹ O Ikiavira Itir God, Devit uabi ko, a inizir osimtizir ekiar kaba,
ni dagh nighnighvira iki.

- ² O Ikiavira Itir God,
Ni Jekopin God, Godin Bar Gavgavir Ekiam
Itim.

Devit ni ko dikirizir akaba
ni dagh nighnighvira iki.

- ³ Devit ghaze,
“Ki uan dipenimin għuavanabogħan kogh,
uan misiam mitogħan kogħam.

- ⁴ Ki dakusi uabi abinan kogħam.
Egħti nan damazimning komeghan kogħam.

- ⁵ Ki kamaghira deragh dakuan kogh mangi,
ki Ikiavira Itir God bagħ Dipenimin ingarsi
danganitam batogħvira givagħam.
A Jekopin God, Godin Bar Gavgavir Ekiam
Itim.”

- 6** E Betlehemin nguibamin ikia, Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiamin akam baraki.
 Egha ghua Kiriat Jearimin nguazimin an apigha a inigha ize.
- 7** E ghaze, e Ikiavira Itir Godin Dipenimin mangi,
 egh an atrivir dabirabimin guamin teviba
 apirigh an ziam fam.
- 8** O, Ikiavira Itir God, ni dikavigh izi uan avughsir
 danganimin iki.
 Ni uan Akar Dikirizir Gavgavimin Boksiam
 sara izi.
 Boksiar kam, a nin gavgavir bar ekiam
 aka.
- 9** Nin ofa gamir gumaziba me zurara arazir
 aghuibara damuam.
 Arazir aghuir kaba men kurkazir aghuimin
 min ikiam.
 Eghti nin gumazamizir ni baghavira itiba,
 bar akuegh pamten kamagh dimiva arang
 mikimam.
- 10** O, Ikiavira Itir God, ni faragha uan ingangarir
 gumazim Devit koma akam akirizi moghin,
 ni datirighin uan Atrivir ni ua bagha in-
 abazim, akirim ragh a gasan marki.
- 11** Ni Devit ko akam akirigha gifä, egh uan
 nighnizim gighan marki.
 Ni kamaghin migia ghaze,
 “Ki nin gin otivamin adarazir aven otaritam
 damichti

an Atrivimin otogham,
egħti nin gin, ana Atrivimin ikiam.

12 Nın otariba, ki men sure gamir akaba baregh
nan Akar Dikirizir Gavgavimin gin mangi,
nin ovavibar otariba, uaghan Atrivibar
ikī
mamaghira ikiam.”

13 Ikiavira Itir God, Saion Nguibam ua bagħ a
ginaba.

A nguibar kam bar a gifuegha,
zurarama an ikiasa a ginaba.

14 A ghaze, “Ki nguibar kam bar a gifonge.
A nan avughsizir danganim,
ki an aven ikī mamaghira ikiam.

15 Ki Saion deragh a damu bizir bar aviriba isiva a
dandingam.
Egħti an itir gumazamizir onganaraziba,
ki dagheba me dandingam.

16 Ki Saionin itir ofa gamir gumaziba ingangarim
me danighti,
me ki nguazimin gumazamizibar akurvagh
ua me iniamin akam, me me mikkimam.
Egħti Saionin gumazamiziba bar akuegh
tiariba akaram.

17 “Ki Devit in adarazir aven gumazitam damighti
an otogh Atrivir bar gavgavimin ikiam.

Ki an misevegħti,
a mati lamiñ angazangarim min isiragh
gavgavigh ikī
mangivira ikiam.

18 An apaniba, ki me damighti
 me aghumsizir bar ekiam inigham.
 Eghti an ativaghamin gumazamiziba,
 men kantri gavgavigh ik*i*
 mamaghira ikiam.”

133

*Godin adarazi uari ko ikia, navir vamiran itir
 arazim a bar dera*

Devit ighiar kam osiri.

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

1 Ia oragh, kamaghin bar dera,
 e Godin adarazi bar navir vamiran ik*i*va,
 uari ko dapiagh aveghbuabar min ikiam.

2 Arazir kam mati olivin tememin borer aghuim,
 me a isa Aronin dapanim ginge.

Ezi an emira uaghira an ghuamasizimin uaghira,
 egha uaghira an evarimin itir korotiamin tu.

3 Arazir kam uaghan mati, ghuardiar dipam Her-
 monin Mighsiamin ira,
 izaghira Saionin Nguibam gisin itir
 mighsiabagh iri.

Danganir kamin, Ikiavira Itir God, gumazamizir
 navir vamiran itiba bar deragha me gami.

A ikirimirir zurazurara itim me ganidi me iki
 mamaghira ikiam.

134

E Ikiavira Itir Godin ziam fam

Godin Dipenimin ghuavanaga an ziam fer ighiam.

1 Ia Ikiavira Itir Godin ingangarir gumaziba,

- ia iziva an ziam fi.
 Ia d̄imagaribar an Dipenim̄in tuivav ikia an ingan-
 garim gami,
 ia an ziam fi.
² Ia Godin Dipenim̄in aven dafariba fi
 a ko mikim egh an ziam fi.
- ³ Ikiavira Itir God, a Godin overiam ko nguazim̄in
 ingarizim,
 a Saionin nguibam̄in iki,
 egh bar deragh ia damu.

135

Godin ziam fer onger akam

¹ Ia bar Ikiavira Itir Godin ziam fi!
 Ia ziar ekiam a daning!

- Ia Ikiavira Itir Godin ingangarir gumaziba,
 ia an ziam fi.
² Ia gumazir Ikiavira Itir Godin Dipenim̄in tuiv-
 ighav itiba,
 ia an ziam fi.
- ³ Ikiavira Itir God a bar dera,
 kamaghin ia an ziam fi.
 An apangkuvim bar en ekefe,
 kamaghin ia an ziam fi ighiabar amu.
- ⁴ Ikiavira Itir God ua baghvira Jekop ginaba,
 kamaghin Israelia kar bar Godin adarazira.
- ⁵ Ki kamaghin fo, Ikiavira Itir God gavgavir ekiam
 iti,
 egha aseba bar dagh afira.

- 6** An overiam ko, nguazim ko, ongarim, ko ongarir konimin bizim damuasa,
an a gami.
- 7** Ana amozimin migharir pizibagh ami, da
nguazir oteviba bar dar zui,
ana onimaribagh ami, da taghtagha amozim
sara izi.
An aminim gami, a dikava ivava dan-
ganiba bar dar zui.
- 8** A Isipian otarir ivariaba ko,
men asizir apurir faragha otivizir aviribav
soghezi, da ariaghire.
- 9** A Isipin atrivim ko, an ingangarir gumaziba, me
damichti me foghasa,
a mirakelba ko digavir kuram gamir araz-
ibagh ami.
- 10** Ikiavira Itir God, kantrin aviribagh asighasigha,
atrivir gavgavir aviribav soghezi, me
ariaghire.
- 11** An atrivir gavgavir kabar maraziv soghezi me
ariaghire,
Sihon Amorian atrivim, ko Ok a Basanian
atrivim, ko Kenanian atriviba, bar moghira.
- 12** An Atrivir kabar nguaziba, isa uan gumazamiz-
iba Israelia ganingi.
Eighti da men nguazibara min ikiam.
- 13** O, Ikiavira Itir God, gumazamiziba zurara kam-
agh ni mikim suam,
ni uabi guizbangira God.

Gumazamizir gin otivamin kaba me ni
gifogham.

- 14 Ikiavıra Itir God, uan gumazamizibar araziba
tuisigh, egh suam,
me osımtiziba puvatı.
Egh a uan ingangarir gumazibar kuarku-
vam.

15 E fo, Kantrin Igharazibar Gumazamiziba me
silva ko golba isa,
uan dafaribara marvir guaba kırı.

16 Marvir guar kaba, da akatoriba ikia egha migeir
puvatı.
Da damaziba ikia bizibar garir puvatı.

17 Da kuariba ikia, egha orazir puvatı.
Me ikirimirir e datırıghın ikiava angamıra itir
kam puvatı.

18 Guizbangıra, gumazir marvir guar kabar in-
gariba,
me uari marvir guar me ingarir kabar mìn iti.
Gumazir nıghnızır gavgavim marvir guabar itiba,
me uari dar mìn iti.

19 Ia Israelia, ia Ikiavıra Itir Godın ziam fi.
Ia Ikiavıra Itir Godın ofa gamir gumaziba,
ia an ziam fi.

20 Ia Livain adarasi, ia Ikiavıra Itir Godın ziam fi.
Ia gumazamizir Ikiavıra Itir Godın atiatiba,
ia an ziam fi.

21 Saion, an ziar mam Jerusalem,
a Ikiavıra Itir Godın nguibam.
Ia an itir gumazamiziba,

an ziam fi.

Aleluia!

Ia bar Ikiavira Itir Godin ziam fi.

136

God minabir ighiam

- 1 Ikiavira Itir God, bar arazir aghuibar e gami,
kamaghin e a minabagham.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- 2 Ikiavira Itir God, godin ifavaribagh afiragha bar
ekefe.
Kamaghin e a minamam.
A zurara en apangkuvigha mamaghira
iti.
- 3 Ekiam nguazir kamin gumazir ekiaba bar dagh
afira.
Kamaghin e a minamam.
A zurara en apangkuvigha mamaghira
iti.
- 4 A uabiira mirakelin ekiabagh ami.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- 5 A uan nighnizir aghuimin overiamin ingari.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- 6 A nguazim isa dipabagh isin an ingarizi an aper-
aghav iti.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- 7 An aruem ko iakinimin ingari.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.

136:1: 1 Eghaghaniba 16:34; 2 Eghaghaniba 5:13; 7:3; Esra 3:11;
Onger Akaba 100:5; 106:1; 107:1; 118:1; Jeremaia 33:11 **136:5:**
Jenesis 1:1 **136:6:** Jenesis 1:2 **136:7:** Jenesis 1:16

- 8 An aruem atizima an aruem in isiraghha gari.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- 9 A iakinim ko mikoveziba atizima me dimagarin in isira.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- 10 A Isipian otarir ivariabagh soghezi me ariaghire.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- 11 A Israeliān gumazamiziba inigha Isipin kantri ategha azenan ize.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- 12 A uan gavgavir ekiamin, ua me inigha ize.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- 13 An Ongarir Aghevim gamizi a tongira biaghiri.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- 14 A uan gumazamizibar faragha ghua, ongarir kam biaghiri naghin, an an tongira me inigha azenan ize.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- 15 A Isipin atrivim ko an midorozir gumaziba avigha Ongarir Aghevimin me makunizi me dipam amegha ariaghire.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- 16 A uan gumazamizibar faragha ghua me inigha gumazamiziba puvatizir danganim in ghuava otifi.
A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
- 17 An atrivir bar gavgavibav soghezi me ariaghire.

- A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
 18 An atrivir ziaba itibav soghezi me ariaghire.
 A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
 19 An Amorian Atrivim Sihon, a misoghezi an areme.
 A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
 20 A Basanian Atrivim Ok, a misoghezi an areme.
 A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
 21 An atrivir kabar nguazim isa uan gumazamiz-
 ibagh aningi.
 A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
 22 A nguazir kam isa uan ingangarir gumazim Is-
 rael ganingizi, nguazir kam men nguazimra
 min iti.
 A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
 23 En apaniba e abrima an e ginighnighavira iti.
 A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
 24 A en apanibar dafaribar uam e ini.
 A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
 25 A dagheba isa gumazamiziba ko asiziba bar me
 ganidi.
 A zurara en apangkuvigha mamaghira iti.
 26 Bizir kabanang bagh, e Godin uan Nguibamin
 itim minamam!
 Bar guizbangira, a zurara en apangkuvigha
 mamaghira iti!

137

*Israelia Babilonin kantrin kalabusin ikiavira
 ikia Jerusalemin nguibam bagha arai*

- ¹ E Babilonin Faner miriabar apiaghav ikiava,
Saionin nguibam ginighnigha
a bagha azia iti.
- ² E uan gitabav sozir puvati,
e purama da isa en boroghin itir temer
aguabar da gui.
- ³ Gumazir e isa kalabus garighiziba ghaze,
“Ia ighiabar amu en navibar amut̄i da der-
aghti e bar akuegham.
Ia Saionin nguibamin ziam dighor e bagh
ighiabar amu.”
- ⁴ E manmagħi suvira kantrin igharazim in iki,
egħi Ikiavira Itir Godiñ onger akabar amuam?
Kar en kantri puvati,
e kamaghin damuan kogħam.
- ⁵ O Jerusalemin Nguibam, ki ni għin amadagh,
għita inigh uan aghħarir guvimin uam a
misogħan kogħam.
- ⁶ O Jerusalem, ki ni isa faraghavira uan dighorim
gamīgħa ni bagħha bar akonge.
Ki ua ni baki nighnigh ni isi uan nighnizim
datiġħan kogħti,
nan tiarim ikuvighti ki ighiabar amuan
kogħam.
- ⁷ O Ikiavira Itir God, ni dugħiars gumaziba
Jerusalem gasiġħasizi, Idomia e gamizir
arazim ginighnigh.
Me ivi vighha ghaze,
Jerusalemin dipeniba bar dipirighiregħ
nguazim giregħ.

- ⁸ O Babilonia, ia orakigh.
 Ia bar ikuvigham!
 Ian arazir kurar ia e gamizir kam,
 gumazir uam a ikarvaghamim, a bar
 akongegh.
- ⁹ Gumazir kam nin borir iririviba inigh,
 dagiabav kinighti me bar ikuvigham.
 Kamaghin, gumazir kam bar akuegham.

138

Gumazim God minabi

Ighiar kam, Devit an osiri.

- ¹ O Ikiavira Itir God,
 ki uan navir averiamin aven bar ni minaba.
 Egha asebar damazibar,
 ki ighiar nin ziam febagh ami.
- ² Ni zurara bar na apangkuvigha bar deragha nan
 gari.
 Nin akam ko nin ziam kamaghin en akagha
 ghaze,
 ni bar ekevegha bizir igharaziba bar
 dagh afira.
 Kamaghin, ki nin Dipenim uan guam a misuegh,
 teviba apirigh egh nin ziam fam.
- ³ Ki nin deima, ni dughiar kamin nan dimdiaba
 barasi.
 Egha uan gavgavim na ganigavira iti.

- ⁴ Ni migei, nguazir kamin atriviba uari nin akam
 baraki,
 kamaghin me nin ziam fam.
- ⁵ Me nin ziar ekiam ko gavgavim ginighnigh,

ní amizir biziba bagh ighiabar amuam.

⁶ O Ikiavira Itir God, ní bar faraghavira ikia egha
bar pín iti.

Gumazir uari abira nín apengan itiba,
ní me ginighnisi.

Egh gumazir uari feba,
me nín damazimín uari mongiva avegham.

⁷ Osimtizir aviriba na batifi,
ezi ní nan gari ki deragha iti.

Nan apaniba nan atari,
ezi ní me ko misogha
uan gavgavimrama ua na ini.

⁸ Ikiavira Itir God, ní na ko dikirizir akamín gin
mangi biziba bar dar amu.

Ní nan apangkuvigha ikia mamaghira iti.
Ingangarir ní damuasa nighnizim,
ní a damu bar anegifagh.

139

God e gifogha givagha bar deraghavira en gari
Devit onger akar kam osiri.

A gumazir onger akabar faragha zuim
ginighnigha an osiri.

¹ O Ikiavira Itir God,
ní nan navim tuisigha givagha
na gifo.

² Ní nan saghon ikia nan nighniziba ko,
ki amir biziba ko, ki apia dikavir araziba,
ní bar dagh fo.

138:6: Aisaia 57:15; Jems 4:6; 1 Pita 5:5 **138:7:** Onger Akaba
23:3-4 **139:1:** Onger Akaba 17:3; Jeremaia 12:3 **139:2:** 2
Atriviba 19:27; Matyu 9:4; Jon 2:24-25

- ³ Ni nan gari ki ingari, o ki akui,
 ki amir araziba,
 ni bar dagh fo.
- ⁴ O Ikiavira Itir God, ki tighar mikkimamin
 dughiam,
 ni fogha gifa ki tizim mikkimam.
- ⁵ Ni danganibar bar nan mriaba ekiarugha,
 uan gavgavir ekiamin bar deragha nan gari.
- ⁶ Nin fofozir kam bar pin ikia,
 egha nan nighnizim bar a gafira.
- ⁷ Ki managhira mangigh, nin duam ategham?
 Ki managhira mangigh nin modogham?
 Bar puvati.
- ⁸ Ki nin Nguibamin mangam, ni uaghan iti.
 Ki Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin
 ikiam, ni uaghan ti.
- ⁹ Ki nguibar aruem anadi naghin ititamin ikiam,
 o aruem uaghiri naghin itir nguibar
 saghuiamin ikiam,
- ¹⁰ ni kagh iki tuavim nan akakagh
 nan akurvagham.
- ¹¹⁻¹² Ki suam, “Aminir birim ni na avaraghti,
 aruer angazangarim ni iragh mitatemin
 otogh.”
 Nin nighnizim mitater kam a guizin mitatem pu-
 vati.
 Dimgarim, a uaghan aruem mirara isiragha
 gari.

139:3: Onger Akaba 17:3; Jeremaia 12:3 **139:4:** Hibru 4:13

139:7: Jeremaia 23:24; Jona 1:3 **139:11-12:** Jop 34:22; Daniel
 2:22; Hibru 4:13

Nin damazimin, aruem ko dimagarim
magh gari.

13 Guizbangira, ni nan mikerzimin ingarir
dughiam,
ni nan amebamin navir averiamin aven bar
nan ingarizi,
nan mikerzim bar moghira iti.

14 Ni nan mikerzimin ingari,
ezi nan mikerzim bar deragha igharagha gari.
Kamaghin ki nin ziam fe.

Bizir ni ingariziba, da bar dera,
ezi ki guizbangira uan navir averiamin aven
bizir kabagh nighnigha dagh fo.

15 Ki uan amebamin navir averiamin aven
modoghav ikia nimiram irivima,
ni nan agharibar garima da ekiva uari isav-
suiki.

16 Nan amebam tighar na batamin dughiam,
ni faragha nan ganigha gifa.

Bar fomira, ki tighar nguazimin otivam,
ki nguazir kamien ikiasa ni ifongez i moghin
dughiaba ni da osirigha gifa.

17 O God, ki manmaghira nin nighnizibagh fo-
fogham?

Nin nighniziba bar avirasemegha bar pin iti,
ezi ki dagh foghamin tuaviba puvati.

18 Ki nin nighniziba mengti,
dar megemem mangi ongarimin gigibagh afi-
ragham.

Ki akuigha uam osezir dughiamin,

ni na ko ikiavira iti.

- ¹⁹ O God, ni gumazir kurabav sueghti me arimighireghasa ki ifonge.
Gumazir misoziba na atakigh.
- ²⁰ Gumazir kaba, nin ziam akar kurabar a migei.
Egha pura nin ziam diborava, a gasighasisi.
- ²¹ O Ikiavira Itir God, gumazir ni gifongezir pu-vatiziba, ki bar men aghua.
Gumazir uari fa ni gasighasighasava amiba,
nan navim me bagha bar ikufi.
- ²² Ki bar guizbangira me gifongezir puvati.
Ki garima me nin apanibar min iti.
- ²³ O God, ni nan navir averiam tuisigh
egh deragh nan nighnizim gifogh.
- ²⁴ Ni bar deragh na tuisigh egh deragh na gifogh,
ifavarir arazitam ti nan nighnizimin ikiama.
Nan akuragh nan aku,
ikirimirir zurara itimin tuavimin mangi.

140

Gumazim deragh uabin ganasa God ko migei

Devit onger akar kam osiri.

A gumazir onger akabar faragha zuim
ginighnigha an osiri.

- ¹ O Ikiavira Itir God, ni nan akuraghti,
gumazir kuraba ko midorozibagh amir gu-maziba, na gasighasighan kogham.
- ² Me zurara uan navir averiabar aven arazir
kurabagh nighnigha,

zurara gumazamizibar tongin adaribagh
amima,
da otifi.

³ Men mizebar otivir akaba,
kuruzir ataribar min bar ghumi.

Me gumazibagh asighasighasa migeir akaba,
men akatoribar ikia mati kuruzim imezir ku-
ram an aven iti.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

⁴ O Ikiavira Itir God, ni deragh nan ganti,
gumazir kurabar gavgavim na abiragħan
kogħam.

Ni uan dafarim in na avaragħti
gumazir misoziba na gasighasighan kogħam.

⁵ Gumazir uari uan ziaba feba, nan suighasa
na bagħ azuazim benir gavgavibar an in-
garigha a gura.

Me asizim in min nan suighasa a isa nan tu-
avim gati.

(Ighiam gamua an suiam
atugha avughsegħha ua
ighiam gami.)

⁶ Ki Ikiavira Itir God migia ghaze, Ni nan God.

O Ikiavira Itir God, nan ararem baregh nan
akuragh.

⁷ O Ikiavira Itir God, ni nan Ekiam,
ni gumazir bar gavgavir ekiam itim,
ni nan akuragh ua na inigh.

Ki faragħha apaniba ko misozi,

ni na modozi ki deraghavira iti.

⁸ O Ikiavira Itir God, gumazir kuraba iniasa migeir
biziba,
ni da me daningan marki.

Egh arazir kurar me damuasa akabav
sogheziba,
ni dar damighti da guizin otivan marki.
(Ighiam gamua an suiam
atughha avughsegħha ua
ighiam gami.)

⁹ Apanir na ekiaruzir kaba uari fe.

Ni me damighti me na abinan kogham.

Bizir me na damuasava amiba,
ni da otevknighti da meraram otiv.

¹⁰ Ni dagiar isibar avim amadagħti a me giri men
isi.

Tarazi ni me isi torir konim in me kunighti
me uam anangan tuaviba puvatigham.

¹¹ Gumazir akaba igharaz darazi gasiba,
men akatam guizbangiram otogħan kogham.

Kamaghin dera, gumazir misoziba,
bizar bar kuratam me batogh bar me agifagh.

¹² O Ikiavira Itir God, ki fo, gumazamizir onga-
naraziba ni men akurvasi.

Egha osimtiziba itir gumazamiziba,
ni deragħha men osimtizibar gara me
akirmisi.

¹³ Guizbangira, gumazamizir aghuiba ni n ziam fi,
zurara ni ko iki kamaghira ikiam.

141

Gumazir mam dimangan God ko migei

Devit onger akar kam osiri.

¹ O Ikiavira Itir God, ki datirighin nin azangsisi,
ni zuamira nan akuragh.

Ki uabin akurvaghosa ni ko migei,
ni nan azangsizim barakigh.

² Ki guaratizibar ofa gami, ni migharir mughuriar
aghuim zuim barazi moghin,
ki ni ko migeir migirigjaba, ni da baragh da
iniasa ki ifonge.

³ O Ikiavira Itir God, ni deragh nan akatorim in gan,
egh ki migeir migirigjaba ni ifongezi moghin ki
me mikimam.

⁴ Ni na ateghti nan navim arazir kuraba bagh
dikavan marki.

Ki gumazir kuraba ko uari akuva arazir ku-
ratam damuan kogham.

Ni na ateghti,
ki me ko men isar kurabar ikian kogham.

⁵ Gumazir aghuim nan apangkuvigh, arazir
aghuim damusi nan atar fofozim na
daningti,
kamaghin a dera.

Kamaghin, ki gumazir kuraba ko namak-
abar amuan kogham.

Ki zurara God ko migia ghaze,
a men arazir kuraba uam ada ikarvaghram.

- ⁶ Gumazitaba gumazir kurar kaba inigh me
gasighasichti,
me fogh suam, nan akam a bar guizbangira.
- ⁷ Me gumazir kurar kabar aghariba inigh,
Gumazamizir Oveaghuezibar Nguibamin
mozir torim mīkinigham,
mati gumazim temer akuam
abiaghaghārighizi
an muziariba tintinimin ire.
- ⁸ O Ekiam, ni Ikiavira Itir God,
kī nighnizir gavgavim nin ikiavira ikia,
egha nin aven modi.
Ni deravira nan ganti
kī ovengan kogham.
- ⁹ Ni deragh nan ganti,
gumazir kuraba na bagha modogha guizir
azuazir katam na suiraghan kogham.
- ¹⁰ Ni gumazir kurabar amighti,
me uari uan azuazibar guighiv iki.
Eghti kī puvatīgham.
Kī bar deravira daruti,
bitezitam na gasighasighan kogham.

142

Gumazir mam uabin akurvaghaha God ko migei
 Devit dagiar torimin aven ikia, ighiar kam osiri.
 Me onger akar kam kamagh a dibori, Maskil.
¹ Kī uabin akurvaghaha Ikiavira Itir Godin dei.
 Kī an apangkuvim bagha pamten a gaghorava
 a migei.

141:8: 2 Eghaghaniba 20:12; Onger Akaba 25:15; 123:1-2 **142:1:**
 1 Samuel 22:1; 24:3

² Na bativir araziba ko osimtiziba
ki bar dar gun a migei.

³ Tuavir ki mangamim, nan apaniba nan suighasa
azuazir mam gura,
ez̄i nan navim osemezi, ki ghaze, ki iku-
vigham.

Nirara, ki mangamin tuavim
ni a giflo.

⁴ Ki uabin boroghin gari, gumazir nan akur-
vaghambiba puvati.
Ezi gumazir nan gan na geghuvamiba puvati.
Ki mongamin danganiba puvati.

⁵ O Ikiavira Itir God, ni nan akurvaghaha ki nin dei.
Nirara ni nan eghuvir gumazim.

Ki kamaghin ifonge,
ki angamira ikiavira itir dughiam,
nirara na ko ikiam.

⁶ Gumaziba arazir kurabar na gamua egha bar
gavgafi,
ez̄i ki me abinasava amuava avenge.

Nan navim bar oseme.
Kamaghin, ki uabin akurvaghaha nin dei,
ni na barakigh.

⁷ Ni osimtizir kamin aven uam na inighti,
ki an firighirigh egh deravira ikiam.
Ni bar deravira na gami.

Kamaghin, gumazamiziba uari akuvagh ikiti,
ki men tongin nin ziam fam.

143

Gumazir mam uabin akurvaghaha God ko migei
 Devit ighiar kam osiri.

1 O Ikiavira Itir God, ki ni ko migeir migirigiaaba ni da baragh.

Ni arazir aghuibaram amua, bar guizbangira migia ifarir puvati.

Ki ni ko migeir migirigiaaba ni kuarim atigh da baragh.

2 Gumazitam bar zuegha nin damazimin itir puvati.

Kamaghin, ni uan ingangarir gumazim isi kотiam datigh a tuisighan marki.

3 Nan apaniba nan agintigha bar na abira.

Egha na isa kalabuziar danganir mitatemin na atizi,
 ki fomirama oveaghuezibar min iti.

4 Kamaghin nan nighnizim ikuvizzi,
 nan navim osemegha mamaghira iti.

5 Ki fomiram otivizir biziba uam a dagh niri.

Egha ni fomira ingarizir bizir aghuiba, ki uam adagh nighnisi.

6 Kuarim na misingizi, ki dipatamara amasa bar ifongezi moghin,
 nan duam ni ko mikimasa bar ifonge.
 (Ighiam gamua an suiam atugha avughsegħha ua

ighiam gami.)

- ⁷ O Ikiavira Itir God, nan nighnizir gavgavim iraghu.
 Ni nan dimdiam baragh.
 Ni uabi nan mongan marki,
 ki ti ovegh mangi oveaghuezibar nguibamin mangigham.
- ⁸ Ki nighnizir gavgavim nin iti,
 ni mizaraziba vaghvagh apangkuvir ekiar
 nan itir kam bagh, na mikimvira iki.
 Ki uan navir averiamin aven ni baghavira iti.
 Kamaghin ki mangamin tuavim ni nan sure damu.
- ⁹ O Ikiavira Itir God, ni nan akurvaghosa ki ni bagha zui,
 ni na modogh.
 Ni nan apanibar dafaribar uam na inigh.
- ¹⁰ Ni nan God, ki kamaghsua, ni deravira nan sure damuti,
 ki nin ifongiamra gin mangam.
 Nin duam deravira na damuti,
 ki tuavir aghuimin mangam.
- ¹¹ O Ikiavira Itir God, ni uan ziar ekiam bangin,
 ni akam akirizi moghin ni uam na inigh.
 Ni arazir aghuibaram ami.
 Kamaghin, ni nan osimtzir na bativibar aven uam na inigh.
- ¹² Ki nin ingangarir gumazim, ezi ni bar nan apangkufi.
 Kamaghin amizi, gumazir nan apanim gamiba ko na gasighasighasava amiba,

ni me misuegħti me bar arimighiregh.

144

God atrivimin apaniba abirazi, an a minabi

Igħiar kam, Devit an osiri.

¹ Ikiavira Itir God, ni dagħiar ekiamin min itima
ki an aven modozi

ni deragħha nan gari.

Kamaghix ki nin ziam fe.

A m-idorozir arazibar nan aka.

² A dagħiar ekiamin min itima, ki an aven modi.

Egha dipenir gavgavim min itima, ki an
aven iti.

Egha a nguibal gavgavim min ikia nan akurvasi.

Egha nan oram min itima,

ki an uabi apazagħha deragħha iti.

Ki nighnizir gavgavim an itima,

a na ko ikia nan akurvazı ki deravira iti.

A gumazamizir igharazibagh amizi me
nan apengan iti.

³ O Ikiavira Itir God, e gumazamizir kieniba.

Manmagħi amizi, ni e ginighnigha deragħa en
gari?

E pura bizar kienbar min iti,

ezi ni manmaghsua mighigha e ginighnisi?

⁴ E mati gumazim, uan akatorim min dughiar
vamiran aminim givera.

E dughiar bar otevimra ikiam,

mati aruem isirazi nin nedazim dughiar
otevimra ikegħa
ua zuamira puvati.

⁵ O Ikiavira Itir God, ni overiam abigh izighiri.

Egh uan agharim mighsiabar amadaghti
dar miturir ekiaba otiv.

⁶ Ni uan onimarin damighti a taghtagh,
apanibar agirraghti me tintinibar aregh.

Ni uan baribar me gasiti me aregh.

⁷ Ni uan dafarim amadaghti a izighiri, na gekuighthi
ki dipar konir kaba ategh uam anaboka.

Ni Kantrin Igharazibar Gumazamizibar
dafariba da uam na inigh.

⁸ Gumazamizir kaba guizbangira migeir puvati,
me akar ifavaribagh ami.

Me ifara uari isa pin uari arigha ghaze,
me guizbangira migei.

⁹ O God, ki nin ziam fi egh ighiar igiatam bangam.
Ki gita misogh ni bagh onger akam damuam.

¹⁰ Ni atrivibar akurvazi
me misogha uan apaniba abiри.

Ki nin ingangarir gumazim Devit,
ni nan akuragha nan apaniba da uam na ini.

¹¹ Ni nan apanir pazavira na gamibar dafaribar,
nan akuragh ua na inigh.

Ni Kantrin Igharazibar Gumazamizibar da-
fariba da uam na inigh.

Gumazamizir kaba guizbangira migeir puvati, me
akar ifavaribagh ami.

Me ifara uari isa pin uari arigha ghaze,
me guizbangira migei.

¹² E kamaghin ifonge, en otarir igiaba aghung
mangi ekevegh,
temebar min gavgavigham.

Eghti en guivibar ganganiba bar deragham,
 mati Atrivimin dipenir ekiamin aven itir
 dipenir akinibar itir nedazir bar aghuiba.

¹³ E uaghan kamaghin ifonge, en azenibar
 dagheba bar mighighvira otiti,
 en dagher peniba izivagham.

Eghti en sipsipba nguzir aviriba bati,
 mangi mamaghira ikiam.

¹⁴ En bulmakauba ot mamaghira ikiam.
 Eghti dar nguzitam ikuvighan kogh, egh tam
 aremeghan kogham.

E kamaghin aghua, e oraghti
 gumazitam o amizitam, osimtiziba ater
 tuangiva arangam.

¹⁵ Gumazamizir God kamaghin deragha me
 gamiba,
 me bar akongegh.

Gumazamizir Ikiavira Itir God inizi, a men Godin
 min iti,
 me bar akongegh.

*Ighiar Godin ziam fem **

Ighiar kam, Devit an osiri.

¹ Atrivim, ni nan God, ki nin ziar ekiam fam.
Ki nin ziar ekiam pírafí mangívira ikiam.

² Bar guizbangíra, dughiaba vaghvagh bar, ki zu-
rara ni minamam.
Egh ki zurazurara nin ziam pírafí mamaghira
ikiam.

³ Dughiaba bar, Ikiavíra Itir God bar ziar ekiam iti,
e an ziar ekiam fi mamaghira ikiam.
E an gavgavim gífoghsí damuva avegham.
En nighniziba otefe.

* **145::** Arazir Israelia gin ghua akaba osirir maba, da mong ighara. Hibrun akamin me 22plan letabar uan akaba osiri. Egha dughiar maba, me osirir akaba 22plan akuabar da bisi. Ezi dar akuar kaba, vaghvagha dar akar faragha zuibar faragha zuir letaba, letan igharazim iti. Me ikízir igharazibar akar, Hibrun akamin daghizir dughiamin, me Hibrun akamin arazir kamin gin ghua dagh izir puvati. E fo, Aruamin akamin migirigjaba 21plan letaba iti. An letabar dibobonim mong Hibrun letabar dibobonimin min ghu. Ezi kamaghin Aruamu Baibelin Onger Akabar Akínafarim sapta 145, e Hibru akamin arazir kamin gin ghua, a gira. Egħti ni gan fogħam, a manmagħin mangam. Ni iħbar kamin ganti 21plan letaba ikiam, vezin faragħa zuim, an migirigjär otevir faragħa zuim, a leta A an iti. Namba 2 ves, an migirigjär otevir faragħa zuim, a leta B an iti. Egha iħbar kam kamaghira ghua ves 21in oto. Iħbar kamin aven ves, 8 ko 9 aning iħbar kamin aven itir nighnizir ekiamin gun migei, kamaghin amizi leta I vezin kamning virara aningin iti, egha gavgavim nighnizir ekjar iħbar 145in itim ganid. Hibrun akamin arazir kam kaghira itir puvati, me uaghan arazir kamra gin ghua akínafarir kaba uaghan a da osiri. Kar Azir Akam 1-5 ko Onger Akabar Akínafarim sapta 9, ko 10, ko 34, ko 37, ko 111, ko 112, ko 119, ko Aghuzir Akabar Akínafarim sapta 31.

- ⁴ Ekiam, gumazamizir datirighin itiba, me gu-mazamizir gin otivamiba bizir ni amibar gun me mikimiva,
nin ziam fam.
Me arazarazir bar ekiar ni amiziba,
me dagh eghanam.
- ⁵ Faraghavira Itir Atrivir Ekiam, ki nin gavgavim ko,
nin atrivir araziba ko, ingangarir ekiabagh nighnigham.
- ⁶ Guizbangira, ki nin ziar ekiam itir bizibar gun mikimam.
Gumazamiziba nin ingangarir gavgavir ekiar ni amizibagh egharavira ikia,
- ⁷ ghua nin arazir aghuim ko, nin apangkuvir arazim, gehara onger akam bange.
- ⁸ Ikiavira Itir God bar en kuarkuva e gifueghavira iti.
A bar en apangkuvigha zuamiram en atarir puvati.
Kar bar bizir ekiam.
- ⁹ Ikiavira Itir God gumazamiziba bar men der-agha,
bizir a ingariziba sarama apangkufi.
Bar guizbangira.
- ¹⁰ Kamaghin, Ikiavira Itir God, bizir angamira itir ni ingariziba bar moghra nin ziam fam.

Eghti ni baghavira itir gumazamiziba ni minamam.

11 Me nin gavgavimın gun mikim suam,
ni biziba bar dagh ativagha dar gari, da bar
dera.
Ezi nin ziam bar piñ iti.

12 Nin ingangarir ekiar ni amiziba ko,
ni biziba bar dagh ativaghamin arazim,
me dar gumazamizibav kimi me fogh
suam,
ni ziar ekiam ko gavgavir ekiam iti.

13 Nguazimin itir gumazamiziba ko, biziba
bar,
ni dagh ativagh dar gan mamaghira ikiam.
Ni bizibagh ativaghamin arazir kam,
givaghan kogham.

God uan akar dikirizimin gin ghua biziba bar dagh
ami.
Arazir an amir kaba,
a bar en apangkuſi.

14 Osimtiziba itir gumazamiziba, Ikiavira Itir God
men akurvasi.
Gumazamizir, men apaniba me abiniziba,
Ikiavira Itir God ua me fava gavgavim me
ganidi.

15 Piñ garir angamira itir biziba, me nirara gari.
Ezi mitiriaba men azir dughiaba,
ni men akurvagha dagheba me ganidi.

16 RuarimİN itir biziba ko, nguibamin itir biziba
bar,
ni dagheba me ganidi me apa izivagha
kuatigha iti.

17 Sin itir arazir aghuibara, Ikiavira Itir God, dar
girara ghua bizibagh ami.
Arazir an amir kaba,
a bar en apangkufi.

18 Te navir averiaba zuegha Ikiavira Itir Godin dei,
a bar men boroghira ikiam.

19 Uaghan, gumazamizir an atiatia an apengan
itiba,
a bizir me ifongeziba bar da isi me daningam.
A uaghan men arareba baragh
men akurvagh ua me iniam.

20 Vezir kuram, Ikiavira Itir God a isi gumazamizir
arazir kurabagh amiba, me daningiva,
bar me gasighasigham.
Egh gumazamizir bar a gifongeziba,
a bar me akumakum deragh men ganam.

21 Zurazurara, ki Ikiavira Itir Godin ziam fam.
Eighti bizir angamira itir a ingariziba,
me an ziam fi iki mamaghira ikiam.

146

*Ikiavira Itir God, men akurvazima, me an ziam
fe*

¹ E bar Ikiavira Itir Godin ziam feka!

- Ki uan navir averiamin aven uabira uabi migia
ghaze,
ki Ikiavira Itir Godin ziam fam!
- ² Nan dughiar ki nguazimin ikiamimin, ki an ziam
fam.
Ki ighiaba bangi an ziam fi kamaghira iki,
mangi uan ovevem batogham.
- ³ Ia uarir akurvaghs i nguazir kamin atriviba ko,
gumazir dapaniba, me ginighnighan marki.
Me pura gumazir kiniba, me ian akuraghan
kogham.
- ⁴ Me arimighiregh pura ua nguazim gavagh,
bizir me damuasa mikemeziba,
me dar amighan kogham.
- ⁵ Gumazitam nighnizir gavgavim Jekopin Godin
iki suam,
Ikiavira Itir God nan akuraghan,
gumazir kam bar akongegh.
- ⁶ God, overiam ko nguazim, ko ongarimin in-
garigha, dar itir biziba bar dar ingari.
God dughiabar zurara bizir a gun mikemegha
givazibar gin ghua dagh ami.
- ⁷ A gumazamizir gavgaviba puvatiziba, deragha
me gamizi, me dera.
A mitiriaba aziba, dagheba isa me ganidi.
A kalabuziar gumazamiziba firi,
me kalabus ataghiragha azenibar izi.
- ⁸ A gumazamizir damazir okavrizibagh amima,
me datirighin ua gari.

Gumazamizir, men apaniba me abiniziba, a
ua me fava gavgavim me ganidi.

Ikiavira Itir God, an damazimin derazi adarasi,
a bar me gifonge.

⁹ Kantrin Igharazibar Gumazamizir en nguazimin
itiba, Ikiavira Itir God deragha men gari.

Amizir paba ariaghireziba ko, borir afeziaba
ariaghireziba,

a me fava men akurvasi.

A gumazamizir arazir kurabagh amiba, a
men tuaviba apaghapaki.

¹⁰ Ikiavira Itir God, Atrivimin iki mamaghira
ikiam.

Ia Saionin gumazamiziba,
ian God, a Atrivimin iki, zurara ikivira
ikiam.

Aleluia!

E bar Ikiavira Itir Godin ziam fam!

147

En God ziar ekiam ikia gavgaviba bar iti

¹ E bar Ikiavira Itir Godin ziam fam!

E ighiabagh amua uan Godin ziam fer arazim
dera.

An ziam fer arazir kam a guizbangirama
bar dera.

² Ikiavira Itir God ua Jerusalemin nguibam
akirigha,

Israelian gumazamizir Babilonin kalabus
itiba,
ua me inigha ize.

³ An osimtiziba aterir gumazamizibagh ami me ua
dera.
Egha men duaba nogha dagh ami da uam
agui.

⁴ A mikkavezibar ingarir dughiam,
a vaghvagha da mengegha
ziaba dagh arigha dagh fo.

⁵ En Ekiam, a bar gavgavigha, ziar bar ekiam iti,
an fofozim bar pìn iti,
ezî e an fofozim bativsî damuva aveg-
ham.

⁶ A gumazamizir uarira uan naviba abîra itiba, a
men dafaribar suigha
me fe me dikafi.

Egha arazir kurabagh amir gumazamiziba,
a me dikabiri me nguazim giri.

⁷ Ia Ikiavîra Itir God bagh ighiaba bangî egh a
minamang.
E uan God bagh gitabav soghti,
dar ararer aghuiba a bagh mangî.

⁸ An overiamin ghuariaba arîghizi, amozim
nguazimin izaghira,
mîghsiabagh izima graziba dar otifi.

⁹ A dagheba isa asiziba bar me ganîdi,
ezî kuarazir nguziba daghem bagha arai,
a men akuaghapi.

¹⁰ A hoziabar gavgavim ko,

m̄idorozir gumazibar gavgavim bagha bar
akongezir puvati.

11 A gumazamizir an atiatiava, nighnizir gav-
gavim an apangkuvir arazimin itiba,
a me baghavira bar akonge.

12 O Jerusalemia, ia Ikiavira Itir Godin ziam fi!
O Saionia, ia uan Godin ziam fi!

13 A nin divazimin tiar akabagh amizi da gavgafi,
egha nin gumazamiziba arazir aghuimin me
gami.

14 A nin nguazir mitaghniabar aven, dabirabir
aghuim gumazamiziba bar me ganiga,
navir amirizim me ganidi.
Egha ian azenibar daghebagh ami da deragha
aghui.

15 Ikiavira Itir God, nguazimin Akar Gavgavitam
amadaghti,
bizar a mikemezir kam zuamira nguazimin
otogham.

16 A ghuardiaba amadazi da iza avivkiabar min
izaghira, nguazim avara.

17 An ais̄in amozirifizir dagiabar min gariba
amadazi,
da izaghira ongarimin gigibar min nguazim
giri.
Eghti gumazitam an amadazir orangtizir
kamin ikiva avegham.

18 A gin ua mikemezi ais̄in kam dipamin oto.
Ezi an aminim amadazi a dipam givaima a
ivemari.

- ¹⁹ A uan arazir a ifongeziba ko,
bizir a damuasa e m̄ikemeziba isa
Israelia ganingi.
- ²⁰ Kantrin Igharazibar Gumazamiziba an Akar
Gavgavir kabagh fozir puvati,
kamaghin bizir kam, a me bagh a gamizir
puvati.

Aleluia!
E bar Ikiavira Itir Godin ziam fam!

148

*Overiam ko nguazimin itir biziba bar Godin
ziam fi*

- ¹ Ia Ikiavira Itir Godin ziam fi!
Ia Godin Nguibamin bar p̄in iti darasi,
ia an ziam fi.
- ² Ia enselba, ia bar moghirama an ziam fi!
Godin Nguibamin itir midorozir enselba
uaghan an ziam fi.
- ³ Aruem ko iakinim, gua uaghan an ziam fi!
Mikovezir angazangarir gavgaviba itiba, ia
uaghan an ziam fi.
- ⁴ Godin Nguibar bar p̄in itim, ni uaghan an ziam fi!
Dipar overiamin p̄in itiba, ia uaghan an ziam
fi.
- ⁵ Ikiavira Itir God m̄ikemezi bizir kaba otifi!
Kamaghin me bar an ziam fi.
- ⁶ A uabi mikemezi me uan danganibarama,
otivigha iti.
Me dar iki kamaghira ikiva,
an akabar gin mangam.

7 Ia nguazim̄in itir biziba bar,
ia Ikiav̄ira Itir Godin ziam fi.
Ia bizir kabanang.

Ongarir konim̄in aven itir kuruzir ekiaba ko
osiriba ko

8 onimariiba ko dagiabar min garir amozir
ofizir ekiaba ko amoziba ko migharir p̄iziba
ko

aminir ekiar an Akar Gavgavibar gin zuiba,
ia bar Ikiav̄ira Itir Godin ziam fi.

9 Ia mighsiar ekiaba ko mighsiar doziba,
ko temer oviziba itiba ko sidan temeba ko,

10 ruarim ko nguibam̄in asiziba bar moghira
ko goaba ko kuaraziba,
ia bar moghira Ikiav̄ira Itir Godin ziam fi.

11 Ia nguazir kam̄in itir atriviba,
ko kantriba ko gavmanin gumaziba ko gu-
mazir dapaniba ko

12 gumazir igiaba ko amizir igiaba ko gumazir
ghuriba ko boriba,
ia bar Ikiav̄ira Itir Godin ziam fi.

13 Bar guizbanḡira, Ikiav̄ira Itir God, an ziam bar
ekevegha gumazamizibar ziaba bar dagh
afira,
egha an ziar ekiam bar pin ikia nguazim ko
overiam gafira.

Kamagh̄in amizi, biziba bar moghira an
ziam fi.

14 A bar Israelia gifonge.

Me bar an gumazamizibara.

Me bar an boroghira itima,
a me gamima me gavgavighav̄ira iti.

Egha me bar an ziam fe.

Aleluia!

Ia Ikiavira Itir Godin ziam fi.

149

Godin gumazamiziba uan apaniba abiragha, an ziam fe

¹ Ia bar Ikiavira Itir Godin ziam fi!

Ia ighiar igiam, a bagh a bangi.

Ia gumazamizir a baghavira itiba,

ia an ziam fasa misevezir dughiaba,
ia uari akuv ziar ekiam a daning.

² Ia Israelia, God ian ingari,

ezi ia an bizir kam bagh bar akongegh.

Ia Saionin nguibamin gumazamiziba,

ia uan atrivim bagh bar akongegh.

³ Ia ighiabar amuva an ziam fiva ighi.

Ia gitaba ko, tambarinbav sogh
an ziam fi.

⁴ Ikiavira Itir God uan gumazamizibagh ifonge.

Gumazir uari abira igharaz darazir apengan
itiba, a men ziaba fava,
me gami me midorozim gamua uan
apaniba abiri.

⁵ Godin gumazamiziba uan apaniba ko,

midorozim gamigha me abiragha gifa.

Me datirighin bar akongegh.

Me dimagariba sara uari akuvir dughi-
abar,
me God bagh bar akongezir ighiabar
amu.

- 6** Me pamtem dimīva Godin ziam fi.
 Me m̄idorozir sabar ghumtiziba uan
 dafaribar da suikigh.
- 7** Egh kantrin igharaziba akirs̄i misogh,
 m̄izazim me gasī me abinigh.
- 8** Apanibar gumazir dapaniba ko atriviba,
 me senin ainin ingarizibar me ikegham.
- 9** Me God osirizī moghira me damuam.
 Godin gumazamiziba arazir kamnaghira
 damu, uan apaniba akiram.
 God baghavira itir gumazamizir kaba, arazir
 kamra damu,
 uan apaniba abinigh ziar ekiam iniam.

Aleluia!
 Ia bar Ikiavira Itir Godin ziam fi!

150

Godin ziam fer ighiar abuananam

- 1** God uan Dipenimin itima, e an ziam fam.
 A gavgavir bar ekiam ikia uan Nguibamin
 itima,
 e an ziam pirafam.
- 2** A bar bizir ekiabagh ami.
 E ziar ekiam a daningam.
 A bar faraghavira ikia, an ziar ekiam bar pin mar
 iti.
 E an ziam fam.
- 3** E s̄ighabagh iviva, dibiariba ko gitabav sogh,
 Ikiavira Itir Godin ziam pirafam.
- 4** E tambarinbav soghiva, ighi an ziam fam.
 E gitan avirir igharagha garibav soghiva,
 itabagh iviva ziar ekiam a daningam.

Onger Akaba 150:5

ccxcvii

Onger Akaba 150:6

- ⁵ E brasın itaribav soghti da bar puvırama arangti,
e Ikiavıra Itir Godın ziam fam.
⁶ E bizir bar angamıra itiba,
e bar Ikiavıra Itir Godın ziam fam.

E bar Ikiavıra Itir Godın ziam fam!
Aleluia!

**Godin Eghaghanim: Akar Gavgavir Dikirizir
Ghurim ko Igiam
The Holy Bible in the Aruamu language of Madang
Province, Papua New Guinea, 2020 Edition
Buk Baibel long tokples Aruamu long Madang Provins
long Niugini long 2020**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Aruamu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Seed Company

GOD'S STORY in the Aruamu Language of Papua New Guinea

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 15 May 2025 from source files dated 15 May 2025

8f6beb37-6783-55d5-91ed-8321cc3f5eea